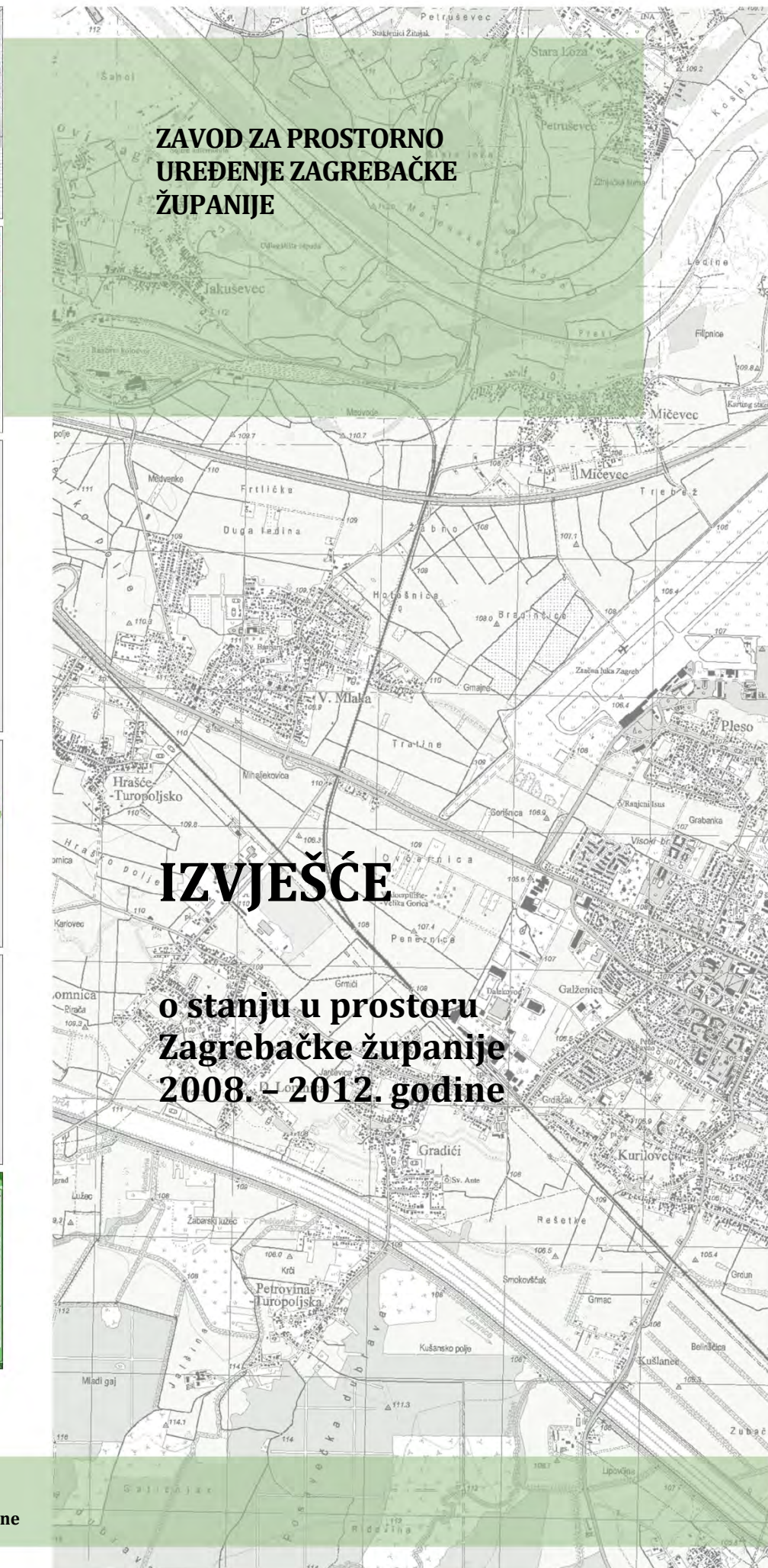
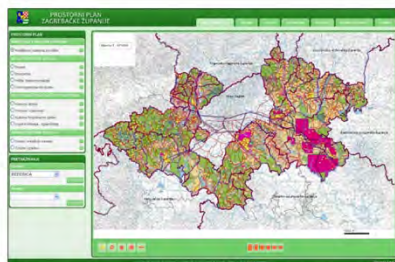
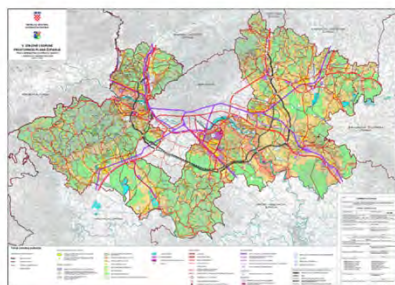

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

IZVJEŠĆE

**o stanju u prostoru
Zagrebačke županije
2008. – 2012. godine**

**U Zagrebu,
travanj 2013. godine**

REPUBLIKA HRVATSKA
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2008. – 2012. GODINE

Izrada Izvješća:

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
Zagreb, travanj 2013.

Ravnateljica:

ŽELJKA KUČINIĆ, dipl.ing.arh.

Voditeljica izrade Izvješća:

- ŽELJKA KUČINIĆ, dipl.ing.arh.

Stručni tim na izradi Izvješća:

- ANDREA GALIĆ, dipl.ing.građ.,
spec. ekoinženjerstva
- ZORAN TONKOVIĆ, prof.geogr.
- MELITA SABRANOVIĆ, dipl.ing.arh.
- ANA SIVRIĆ MIHELIĆ, dipl.ing.arh.
- HRVOJE KUJUNDŽIĆ, dipl.ing.arh.

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE
 Zagreb, Ulica grada Vukovara 72

KLASA: 350-01/12-01/54
 URBROJ: 238/1-126-13-134
 Zagreb, travanj 2013.

IZVJEŠĆE

O STANJU U PROSTORU

ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

2008. – 2012. GODINE

Sadržaj:

1. POLAZIŠTA	5
1.1. OSNOVA I CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA	5
1.2. ZAKONODAVNO – INSTITUCIONALNI OKVIR	6
1.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	9
1.3.1. <i>Prirodna i geografska obilježja</i>	9
1.3.2. <i>Administrativno - teritorijalni ustroj</i>	11
1.3.3. <i>Stanovništvo</i>	13
1.4. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA DRŽAVE	25
2. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENDOVA RAZVOJA U PROSTORU	27
2.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA	27
2.2. SUSTAV NASELJA.....	32
2.2.1. <i>Sustav središnjih naselja</i>	32
2.2.2. <i>Društvena infrastruktura</i>	34
2.2.3. <i>Prostori za razvoj naselja</i>	36
2.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI	40
2.3.1. <i>Gospodarski pokazatelji</i>	40
2.3.2. <i>Prerađivačka industrija, trgovina i graditeljstvo</i>	45
2.3.3. <i>Obrtništvo i poduzetništvo</i>	46
2.3.4. <i>Poljoprivreda</i>	47
2.3.5. <i>Turizam</i>	49
2.3.6. <i>Eksplatacija mineralnih sirovina</i>	50
2.3.7. <i>Vodnogospodarski sustavi</i>	51
2.3.8. <i>Gospodarenje otpadom</i>	61
2.4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU	63
2.4.1. <i>Prometna infrastruktura</i>	63
2.4.2. <i>Energetska infrastruktura</i>	73
2.4.3. <i>Vodoopskrba i odvodnja</i>	76

2.5.	ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA	83
2.5.1.	<i>Zaštićene prirodne vrijednosti</i>	83
2.5.2.	<i>Zaštita i očuvanje kulturnih dobara</i>	89
2.5.3.	<i>Zaštita i očuvanje okoliša</i>	92
2.6.	OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI	94
3.	ANALIZA IZRADA I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA	98
3.1.	IZRADA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA	98
3.1.1.	<i>Nadležnost Županije, velikih gradova, gradova i općina</i>	98
3.1.2.	<i>Važeći dokumenti prostornog uređenja</i>	100
3.1.3.	<i>Dokumenti prostornog uređenja u postupku izrade i donošenja</i>	115
3.2.	PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA	120
3.2.1.	<i>Provođenje Prostornog plana Zagrebačke županije</i>	120
3.2.2.	<i>Provođenje Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb</i>	122
3.2.3.	<i>Nadzor dokumenata prostornog uređenja</i>	123
3.2.4.	<i>Izdavanje akata za provedbu prostornih planova</i>	124
3.2.5.	<i>Postupanje s nezakonitom gradnjom</i>	125
3.3.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA U ODNOSU NA DRUGE STRATEŠKE, RAZVOJNE I PROGRAMSKE DOKUMENTE	127
3.3.1.	<i>Stručne podloge za prostor Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju</i>	127
3.3.2.	<i>Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju</i>	129
3.4.	PROVEDBA ZAKLJUČAKA, SMJERNICA I PREPORUKA IZ PRETHODNOG IZVRJEŠĆA O STANJU U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2004. - 2006. GODINE I PROGRAMA MJERA ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2006.-2010.GODINE	129
3.4.1.	<i>Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za područje Županije i jedinica lokalne samouprave</i>	129
3.4.2.	<i>Realizacija predviđene izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja</i>	130
3.4.3.	<i>Realizacija predviđene izrade studija i stručnih podloga</i>	132
3.4.4.	<i>Provođenje ostalih mjera od značaja za izradu i donošenje dokumenata prostornog uređenja i unaprjeđenje stanja u prostoru</i>	132
3.4.5.	<i>Provođenje mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru ...</i>	133
4.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	138
4.1.	POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU ŽAGREBAČKE ŽUPANIJE OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE	138
4.2.	OCJENA POTREBE IZRADA NOVIH I/ILI IZMJENA I DOPUNA POSTOJEĆIH DOKUMENATA PROSTORNOGA UREĐENJA NA RAZINI ŽUPANIJE	140
4.2.1.	<i>Potreba izrade i donošenja novih dokumenata prostornog uređenja</i>	140
4.2.2.	<i>Potreba izrade i donošenja izmjena i dopuna dokumenata prostornog uređenja</i>	141
4.2.3.	<i>Potreba izrade studija i stručnih podloga potrebnih za izradu dokumenata prostornog uređenja u nadležnosti Županije</i>	141
4.3.	PRIJEDLOG AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU	142
5.	IZVORI PODATAKA	144

1. POLAZIŠTA

1.1. Osnova i ciljevi izrade Izvješća

„Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije 2008. – 2012. godine“ (u daljnjem tekstu: Izvješće) izrađeno je temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12), te Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12). Stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije (u daljnjem tekstu: Zavod).

Izvješće formalno obuhvaća Zakonom utvrđeno razdoblje od četiri godine, ali se podaci obuhvaćeni ovim dokumentom odnose i na znatno šire vremensko razdoblje, budući da je posljednje Izvješće o stanju u prostoru, koje je izrađeno temeljem navedenog Zakona, usvojeno na Županijskoj skupštini Zagrebačke županije 2006. godine. U međuvremenu je, od 2006. godine do danas, nekoliko puta mijenjana metodologija izrade utvrđena posebnim propisima, te je Zavod, kako bi premostio višegodišnje razdoblje bez „službenog“ Izvješća, u prosincu 2011. godine izradio „Izvješće o stanju izrade prostornih planova s prikazom stanja u prostoru“, koje je Županijska skupština usvojila u ožujku 2012. godine. Iz navedenog su dokumenta korišteni podaci i u ovom, sveobuhvatnom i metodološki zahtjevnijem, Izvješću. O samoj metodologiji izrade i zakonodavnom okviru na kojem se Izvješće temelji, daje se detaljan prikaz u sljedećim poglavljima.

Ovo je Izvješće o stanju u prostoru dokument kojim se Županijsku skupštinu i sva nadležna županijska tijela, kao i stručnu i širu javnost, izvješćuje o prostornom razvoju u Zagrebačkoj županiji u navedenom razdoblju. Izvješće sadrži analizu stanja i trendova prostornog razvoja na temelju obveznih prostornih pokazatelja o stanju u prostoru, analizu izrade i provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata te preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti za naredno razdoblje.

Svrha izrade Izvješća je dobivanje sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja i planiranja prostora Zagrebačke županije sa sustavom prostornog uređenja. Cilj izrade Izvješća je predvidjeti prostorno razvojne trendove temeljene na postojećim uvjetima, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u proteklom razdoblju na svim razinama planiranja. Izvješće prioritetno prikazuje utvrđene probleme u prostoru, postojeća rješenja za poboljšanje stanja te ukazuje na mogućnosti daljnjih usmjerenja prostornog razvoja, odnosno analizira stanja i promjene u prostoru koje nastaju pod utjecajem različitih društvenih procesa i imaju veći ili manji neposredan utjecaj na prostor.

U okviru Izvješća ocjenjuje se učinkovitost planskih mjera za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, daje se osnova za određivanje smjernica prostornog razvoja Zagrebačke županije te određuje potreba izmjene i dopune važećih i/ili izrade novih strateških dokumenata prostornog uređenja područne (regionalne) razine, kao i drugih dokumenata te razine. Ovim dokumentom nastojalo se dobiti cjelovitu, argumentiranu i objektivnu spoznaju o prostoru Zagrebačke županije.

Povezivanjem svijesti o vlastitom prostornom potencijalu s praktičnim djelovanjem u području zaštite i uređenja prostora treba snažnije poticati vrijednosti prostora Županije, te zaustaviti negativne pojave u njemu. Izvješće ukazuje i na nužnost korištenja informacijskog sustava prostornih pokazatelja i podataka za praćenje stanja u prostoru, te na važnost edukacije i informiranja stručne i najšire javnosti o području urbanizma i prostornog planiranja.

1.2. Zakonodavno – institucionalni okvir

Odredbom članka 47. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12) utvrđena je obveza izrade dokumenata praćenja stanja u prostoru, odnosno izvješća o stanju u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini za proteklo četverogodišnje razdoblje, a Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12) (u daljnjem tekstu: Pravilnik) određen je sadržaj i obvezni prostorni pokazatelji izvješća o stanju u prostoru na svim razinama, te drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja.

Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske je dokument praćenja stanja u prostoru državne razine koji razmatra Hrvatski sabor, a izrađuje se u odnosu na Strategiju i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru državne razine, prethodno izvješće o stanju u prostoru i dokumente prostornog uređenja do uključivo županijske razine. Prema navedenom Pravilniku, Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske izrađuje Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a do njegove uspostave Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Zavod za prostorno planiranje, te se objavljuje u „Narodnim novinama“. Najnovije Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske za razdoblje 2008.-2012. godine zastupnici Hrvatskoga sabora prihvatili su na 7. sjednici 22. veljače 2013. godine.

Izvješće o stanju u prostoru županije odnosno Grada Zagreba je dokument praćenja stanja u prostoru područne (regionalne) razine koje razmatra predstavničko tijelo županije, odnosno Grada Zagreba, a izrađuje se u odnosu na Strategiju i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru županije, odnosno Grada Zagreba, prethodno izvješće o stanju u prostoru, županijski prostorni plan i prostorne planove uređenja velikih gradova, gradova i općina, odnosno prostorni plan uređenja Grada Zagreba i dokumente prostornog uređenja Grada Zagreba. Također prema navedenom Pravilniku, izvješće na razini županije, odnosno Grada Zagreba, izrađuju zavodi za prostorno uređenje županija, odnosno Grada Zagreba, a objavljuje se u službenom glasilu područne (regionalne) samouprave.

Izvješće o stanju u prostoru velikog grada, grada i općine je dokument praćenja stanja u prostoru lokalne razine koje razmatra predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a izrađuje se u odnosu na županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje županijske razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru velikog grada, grada i općine, prethodno izvješće o stanju u prostoru i dokumente prostornoga uređenja velikoga grada, grada i općine. Prema Pravilniku, izvješće na razini velikog grada, grada i općine izrađuju upravna tijela velikog grada, grada i općine nadležna za prostorno uređenje, odnosno zavodi za prostorno uređenje velikog grada ukoliko su ustrojeni, a objavljuje se u službenom glasilu područne (regionalne) ili jedinica lokalne samouprave.

Slijedom navedenog, Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije je dokument praćenja stanja u prostoru područne (regionalne) razine koji razmatra predstavničko tijelo Županije, odnosno Skupština Zagrebačke županije, a izrađuje se u odnosu na Strategiju i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje državne razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru Zagrebačke županije, prethodno Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004.-2006. i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006.-2010. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 9/06), Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst) i prostorne planove velikih gradova, gradova i općina. Ovo Izvješće također je obuhvatilo dokumente prostornog uređenja državne razine: Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica i Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, čiji postupci izrade i donošenja su u tijeku, dokument prostornog uređenja područne (regionalne) razine: Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 23/12), te ostale dokumente prostornog uređenja lokalne razine - generalne urbanističke planove, urbanističke planove uređenja i detaljne planove uređenja.

Posljednji dokumenti praćenja stanja u prostoru Zagrebačke županije izrađeni temeljem zakonske obveze su Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004.-2006. godine i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006.-2010. godine. Izrađeni su u skladu s tada važećim Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) i usvojeni po Županijskoj skupštini.

Stupanjem na snagu novog Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07 i 38/09) ukida se obveza izrade i donošenja Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru i ostaje samo obveza izrade četverogodišnjeg izvješća o stanju u prostoru. Sukladno Prijelaznim i završnim odredbama Zakona, programi mjera doneseni prije stupanja na snagu Zakona ostali su na snazi do isteka razdoblja za koje su doneseni (dakle, za Zagrebačku županiju do 2010. godine). Temeljem novog Zakona donesen je i Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 114/10 i 141/10) kojim je utvrđena nova metodologija izrade, s točno određenim prostornim pokazateljima, razinom obrade, izvorima podataka i oblicima tabličnih i kartografskih prikaza. S početkom važenja ovog Pravilnika započeta je izrada Izvješća prema novoj metodologiji. Međutim, ovaj je Pravilnik u listopadu 2012. godine, donošenjem novog Pravilnika, stavljen van snage.

Posljednji važeći Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12), s kojim je usklađeno ovo Izvješće, donesen je u listopadu 2012. godine. U skladu s odredbama novog Pravilnika, Zavod je u studenom 2012. godine zatražio dostavu aktualnih podataka o stanju u prostoru od nadležnih tijela i pravnih osoba te započeo s prilagodbom elaborata novoj metodologiji. Rezultat je ovo Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije, izrađeno za razdoblje od 2008. do 2012. godine, ali koje, kao što je već ranije obrazloženo, obuhvaća i znatno šire vremensko razdoblje - do posljednjeg „službenog“ Izvješća usvojenog 2006. godine. I na kraju, budući da je novi Pravilnik donesen tek krajem 2012. godine i da se Izvješće izrađuje tijekom prvih nekoliko mjeseci 2013. godine, dakako da su podaci ažurirani prema najnovijim spoznajama iz prvog tromjesečja 2013. godine.

Metodologija izrade Izvješća

Prema navedenom Pravilniku, izvješća na svim razinama izrađuju se u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti, argumentirati i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim i drugim prikazima.

Odredbom članka 4. Pravilnika propisan je sadržaj Izvješća, prema kojem ono sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja, provedbe i trendova razvoja u prostoru, analizu provedbe dokumenata prostornoga uređenja i drugih dokumenata i prijedloge za unaprjeđenje razvoja s osnovnim preporukama za naredno razdoblje.

Polazišta obuhvaćaju pregled osnova i ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina.

Analiza i ocjena stanja obuhvaća prikaz ostvarenja osnovnih prostorno-planskih ciljeva, usmjerenja i određenja koja su sadržana u Strategiji i Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske, dokumentima prostornoga uređenja županija, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina, te ukazuje na trendove i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.

Analiza provedbe dokumenata prostornoga uređenja i drugih dokumenata obuhvaća prikaz pokrivenosti područja dokumentima prostornoga uređenja, daje podatke o važećim dokumentima prostornoga uređenja i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima od važnosti za održiv razvoj u prostoru, ukazuje na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osvrt na provođenje zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodno usvojenog izvješća o stanju u prostoru.

Prijedlozi za unaprjeđenje razvoja u prostoru s osnovnim preporukama za naredno razdoblje razrađuju se u cilju odlučivanja o daljnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih dokumenata, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju prijedlog potrebnih i prioritetnih aktivnosti u narednom razdoblju.

Sukladno članku 9. Pravilnika, stručni izrađivač Izvješća je Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije. U izradi Izvješća koristili su se podaci iz dokumenata prostornog uređenja, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih tijela i ustanova, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima određenih posebnim propisima, te podaci iz usvojenih i objavljenih pojedinih sektorskih strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata, koji su od utjecaja na održiv razvoj prostora. Sudionici u izradi izvješća su nadležna državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove i pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj izvješća

1.3. Osnovna prostorna obilježja Zagrebačke ųupanije

1.3.1. Prirodna i geografska obilježja

Zagrebačka ųupanija smještena je u središnjem dijelu Republike Hrvatske, te prstenasto okružuje, s istočne, južne i zapadne strane, glavni grad Republike Hrvatske - Zagreb. Na sjeveru Zagrebačka ųupanija graniči s Krapinsko-zagorskom, Varaždinskom i Koprivničko-križevačkom ųupanijom, na jugozapadu s Karlovačkom ųupanijom, na jugoistoku sa Sisačko-moslavačkom, a na istoku s Bjelovarsko-bilogorskom ųupanijom. Dio sjeverozapadne granice Zagrebačke ųupanije ujedno je i državna granica Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom. Zagrebačka ųupanija, s površinom od 3.060,35 km² jedna je od prostorno većih ųupanija u Hrvatskoj. Udio površine ųupanije u ukupnoj površini Drųave iznosi 5,4 %. Duljina granica Zagrebačke ųupanije iznosi 648,8 km. Na području ųupanije, prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, ųivi 317.606 stanovnika.

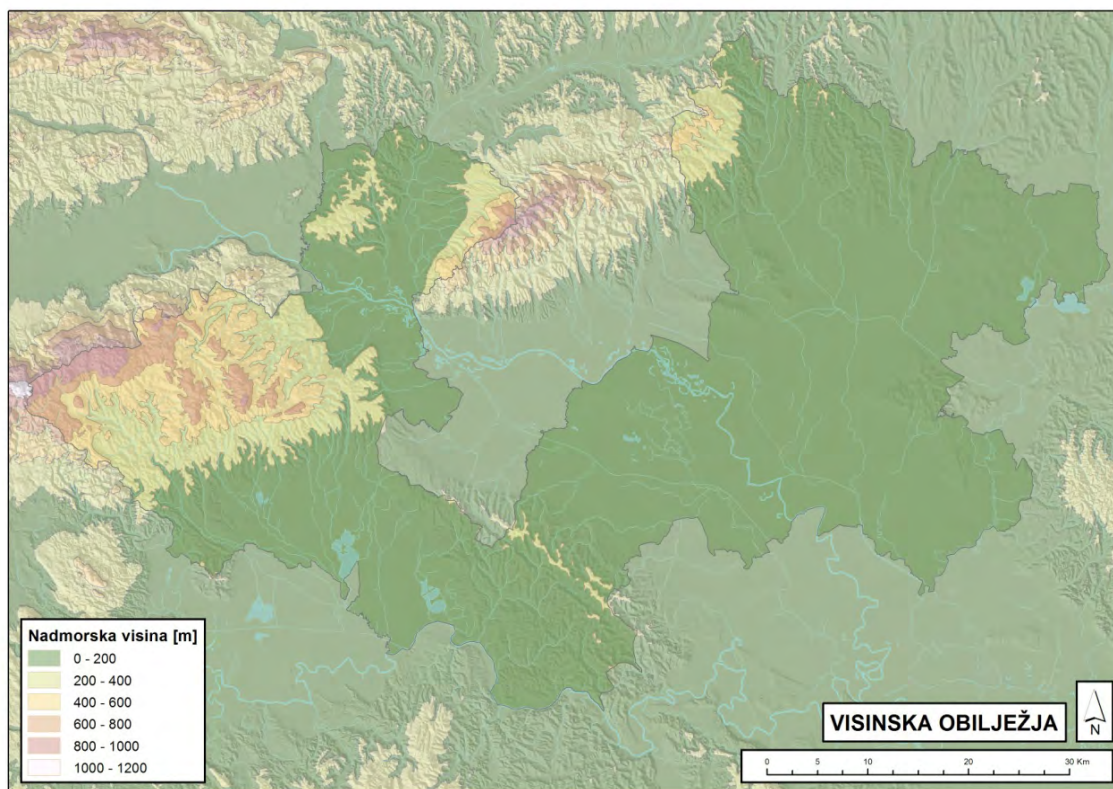

Slika: 1. Poloųaj Zagrebačke ųupanije u Republici Hrvatskoj

Izvori: Program prostornog uređenja Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 50/99), DGU, 2011.; ArcGIS Map Service, 2013. GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Strateškim dokumentima prostornog uređenja Republike Hrvatske određene su, u odnosu na fizionomske razlike hrvatskoga teritorija, tri velike prostorne cjeline: ųupanije Središnje Hrvatske, ųupanije Jadranske Hrvatske i ųupanije Istočne Hrvatske. Zagrebačka ųupanija pripada skupini ųupanija Središnje Hrvatske, dakle „najrazvijenijem području Hrvatske koje karakterizira koncentracija gospodarstva i kulturnih institucija te ključno čvorište europskih i regionalnih prometnih pravaca“.

U Prostornom planu Zagrebačke županije za površinu se koristi podatak od 3058,15 km² koji je Državna geodetska uprava – Zavod za fotogrametriju krajem 1999. godine uskladio sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 10/97) i dotadašnjim izmjenama i dopunama istog zakona. Prema novom, važećem Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, 86/06, 125/06-ispravak, 16/07-ispravak, 95/08-Odluka USRH, 46/10-ispravak i 145/10) granica Zagrebačke županije nije se mijenjala u odnosu na prethodno važeći zakon, ali je prema najnovijim, vjerojatno do sada i tehnički najpreciznijim, digitalnim podacima u grafičkom obliku za Zagrebačku županiju dobivenim od Državne geodetske uprave 2011. godine očitana površina za Županiju od 3.060,35 km².

Slika 2: Visinska obilježja reljefa Zagrebačke županije;
Izvor: Digitalni model reljefa, DGU, 2010.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013

Županija je smještena na jugozapadu Panonske zavale, a rubnim je dijelom sa zapada dotiču periferni ogranci Dinarida. Zbog toga se ističe reljefna raznolikost, s prevladavajućim nizinskim područjima do 200 mnv koja čine 81,88% površine županije (doline rijeka Save, Krapine, Kupe, Zeline i Lonje). Brežuljkasti krajevi i pobrđa (200-500 mnv) obuhvaćaju 12,47% (Marijagoričko pobrđe, Vukomeričke gorice, predgorja Medvednice, Žumberka i Samoborskog gorja), a površine iznad 500 mnv 5,65% ukupne površine županije (viši dijelovi Medvednice, Žumberka i Samoborskog gorja). Područja viša od 1000m s ukupnom površinom manjom od 1 km² zanemariva su.

U skladu s reljefnim obilježjima, raspored površinskih voda u Zagrebačkoj županije obilježavaju dva različita dijela: istočni, nizinski, dio s relativno rijetkim stalnim vodotocima kojim dominiraju rijeke Sava, Lonja, Kupa, te hidromelioracijski kanali i zapadni dio, kojim dominiraju brojni potoci koji se slijevaju s brdskih i gorskih predjela Samoborskog gorja, Žumberka i Medvednice u glavne odvodnice Kupu, Savu i Krapinu.

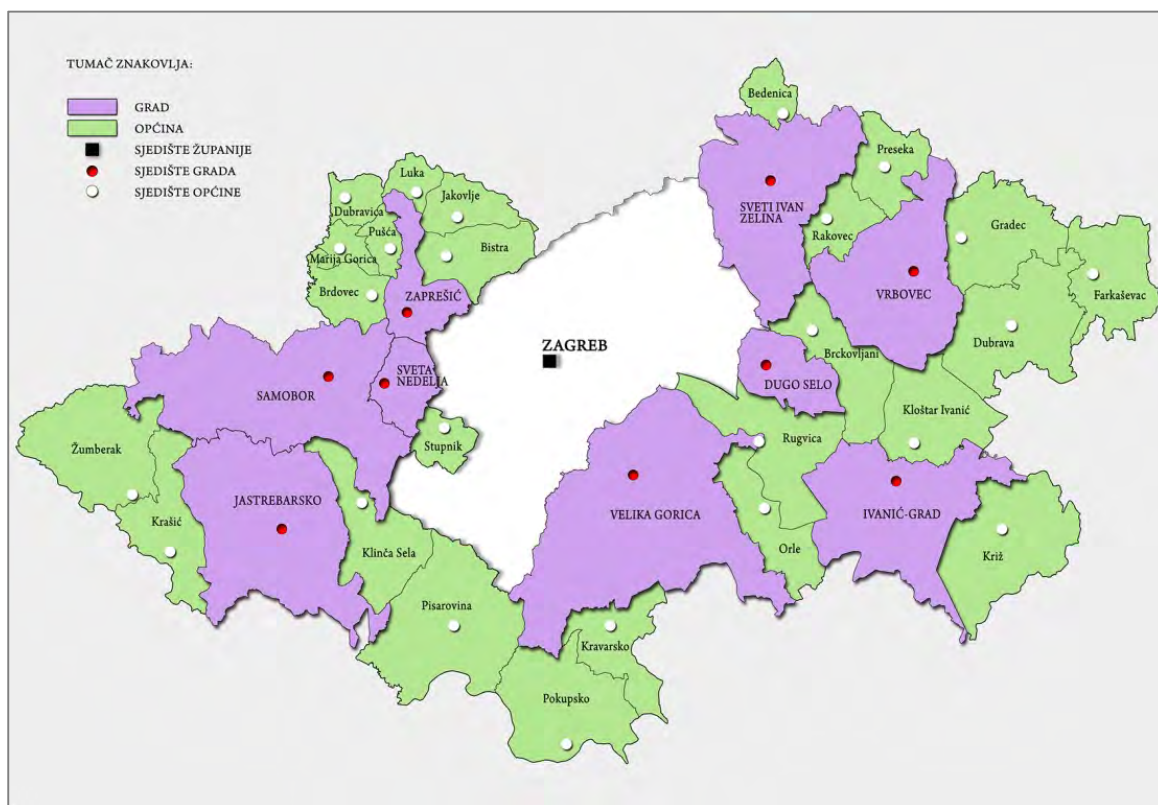
Glavna obilježja klime Zagrebačke županije uklapaju se u opće klimatske uvjete zapadnog dijela Panonske nizine. Ovo područje nalazi se unutar pojasa umjerenih širina, s izraženim godišnjim dobima, gdje se miješaju utjecaji euroazijskog kopna, Atlantika i Sredozemlja. Prema Köppenovoj klasifikaciji, pripada klimatskom području "Cfbwx". To je umjereno topla kišna klima, u kojoj nema suhog razdoblja tijekom godine i oborine su jednoliko razdijeljene na cijelu godinu. Najsušni dio godine javlja se u hladno godišnje doba. Srednja mjesečna temperatura najhladnijega mjeseca je -3 °C, a srednja mjesečna temperatura najtoplijega mjeseca +22 °C.

1.3.2. Administrativno - teritorijalni ustroj

U proteklom razdoblju donesen je Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06-ispravak, 16/07-ispravak, 95/08-Odluka USRH, 46/10-ispravak i 145/10), kojim je utvrđeno područje Zagrebačke županije; gradovi i općine koji ulaze u njezin sastav te obuhvat pripadajućih naselja.

Sukladno novom Zakonu, danas se u sustavu Zagrebačke županije nalazi 9 gradova i 25 općina. Gradovi su: Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić, a općine: Bedenica, Bistra, Brckovljani, Brdovec, Dubrava, Dubravica, Farkaševac, Gradec, Jakovlje, Klinča Sela, Kloštar Ivanić, Krašić, Kravarsko, Križ, Luka, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Preseka, Pušća, Rakovec, Rugvica, Stupnik i Žumberak.

Sjedište Županije nalazi se u Zagrebu.

Slika 3: Administrativno-teritorijalni ustroj Zagrebačke županije;

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013

Prema podacima Državne geodetske uprave, Središnjeg registra prostornih podataka iz 2011. godine, kao i prema recentnim podacima Državnog zavoda za statistiku, na području Zagrebačke županije nalazi se 694 naselja. Od toga se njih 352 nalazi obuhvatu 9 gradova (JLS), i zauzimaju ukupnu površinu od 1.427,23 km² (48,11% površine Županije), dok se 342 naselja nalaze se unutar 25 općina (JLS) i obuhvaćaju površinu od 1.588,13 km² (51,89% površine Županije). Najviše naselja u sastavu je Grada Samobora - 77, a najmanje u Općinama Jakovlje i Stupnik – 3.

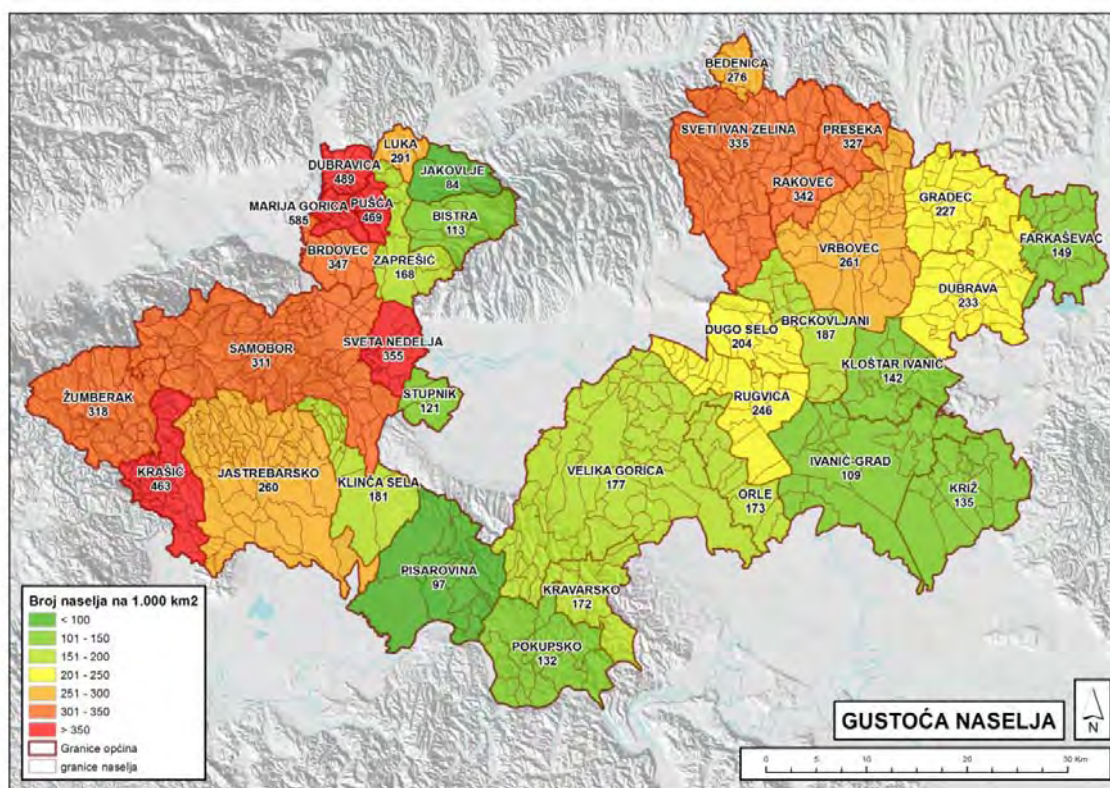
Površinom najveća jedinica lokalne samouprave je Grad Velika Gorica s površinom od 327,74 km², a najmanja Općina Pušća s površinom od 17,07 km². Među naseljima površinom je najmanje naselje Velika Jazbina s 0,22 km², a najveće Ivanić-Grad s površinom od 42,82 km².

Podaci o ukupnom broju naselja unutar jedinica lokalne samouprave, njihovoj veličini i gustoći u nastavku se daju tabelarno:

JLS	Broj naselja	Površina [km ²]	Gustoća naselja [n/1000km ²]
BEDENICA	6	21,72	276,28
BISTRA	6	52,97	113,27
BRCKOVLJANI	13	69,62	186,73
BRDOVEC	13	37,51	346,60
DUBRAVA	27	115,95	232,85
DUBRAVICA	10	20,47	488,63
DUGO SELO	11	53,94	203,94
FARKAŠEVAC	11	73,72	149,22
GRADEC	20	88,23	226,69
IVANIĆ-GRAD	19	173,72	109,37
JAKOVLJE	3	35,72	83,98
JASTREBARSKO	59	226,58	260,39
KLINČA SELA	14	77,31	181,09
KLOŠTAR IVANIĆ	11	77,61	141,74
KRAŠIĆ	33	71,23	463,29
KRAVARSKO	10	58,06	172,24
KRIŽ	16	118,54	134,97
LUKA	5	17,18	291,06
MARIJA GORICA	10	17,10	584,73
ORLE	10	57,64	173,49
PISAROVINA	14	145,07	96,50
POKUPSKO	14	105,78	132,35
PRESEKA	15	45,85	327,14
PUŠĆA	8	17,07	468,79
RAKOVEC	12	35,13	341,60
RUGVICA	23	93,58	245,78
SAMOBOR	78	250,58	311,27
STUPNIK	3	24,88	120,56
SVETA NEDELJA	14	39,49	354,51
SVETI IVAN ZELINA	62	185,33	334,54
VELIKA GORICA	58	327,73	176,97
VRBOVEC	42	161,20	260,54
ZAPREŠIĆ	9	53,64	167,78
ŽUMBERAK	35	110,19	317,62
ŽUPANIJA UKUPNO	694	3060,35	226,77

Tablica 1: Broj, ukupna površina i gustoća naselja u Zagrebačkoj županiji;
 Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011.,
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Gustoća naselja, odnosno broj naselja na površini od 1000 km² za cijelu županiju iznosi 226,77. Očito je, na razini jedinica lokalne samouprave, da je na reljefno razvedenijim područjima broj formiranih naselja (na 1000 km²) daleko veći nego u nizinskim općinama i gradovima. Gradska naselja sjedišta gradova (JLS) čine 5,18% površine županije, a udio stanovnika koji u njima žive je 31,97% od ukupnog broja stanovnika županije.

Slika 4: Gustoća naselja na području Zagrebačke županije;

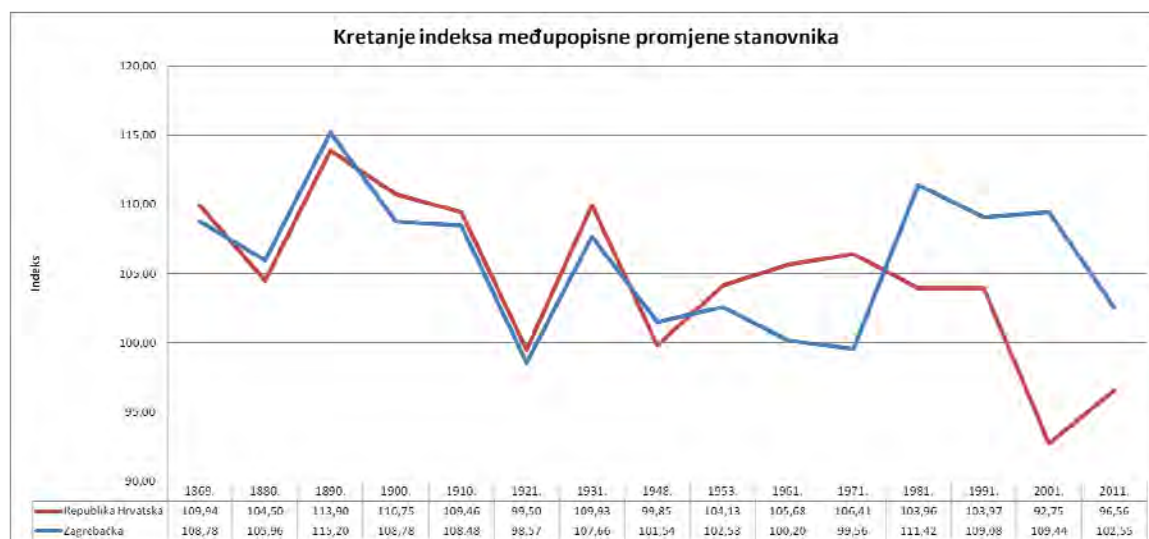
Izvor: Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

1.3.3. Stanovništvo

Demografska obilježja stanovništva važan su pokazatelj stanja u prostoru, bilo kao indikator procesa (gospodarskih, socijalnih, političkih...) koji se odvijaju u prostoru, bilo kao uzročnik potreba ponovnog vrednovanja prostorno-planskih mjera i rješenja. Zagrebačka županija kao jedna od samo četiri županije u Republici Hrvatskoj koja je u posljednjem međupopisnom razdoblju (2001. – 2011.) zabilježila rast broja stanovnika, svakako u vrednovanju i planiranju prostora mora osobitu pozornost posvetiti kako kvantitativnim, tako i kvalitativnim demografskim podacima.

Broj stanovnika

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine Zagrebačka županija imala je 317.606 stanovnika. U odnosu na popis iz 2001. godine, kada je broj stanovnika u Zagrebačkoj županiji iznosio 309.696, to je povećanje za 7.910 stanovnika, odnosno indeks međupopisne promjene broja stanovnika iznosi 102,55 (Zagrebačka županija druga je po porastu broja stanovnika u Republici Hrvatskoj, nakon Zadarske županije). Prema broju stanovnika Zagrebačka je županija treća u Republici Hrvatskoj (iza Grada Zagreba i Splitsko-dalmatinske županije). Unatoč ovim podacima primjetan je trend usporavanja porasta broja stanovnika u županiji (Indeks 1981/71 – 111,42, 1991/81 – 109,08, 2001/1991 – 109,44), a procjene o broju od 360.000 stanovnika (prema Prostornom planu Zagrebačke županije) koji bi 2015. godine živjeli u Zagrebačkoj županiji sve su manje dostižne.

Slika 5: Kretanje indeksa međupopisne promjene broja stanovnika;

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001, <http://www.dzs.hr/>, DZS., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Grad Velika Gorica sa 63.517 stanovnika i dalje je najbrojnija jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije, a slijede ju gradovi Samobor s 37.633 stanovnika i Zaprešić s 25.223. Najmnogoljudnija općina je Brdovec s 11.134 stanovnika, te Rugvica (7.871 stanovnik) i Križ (6.963 stanovnika). Najmanje stanovnika prema Popisu 2011. godine živjelo je u općinama Luki – 1.351, Rakovcu – 1.252 i Žumberku 883 stanovnika.

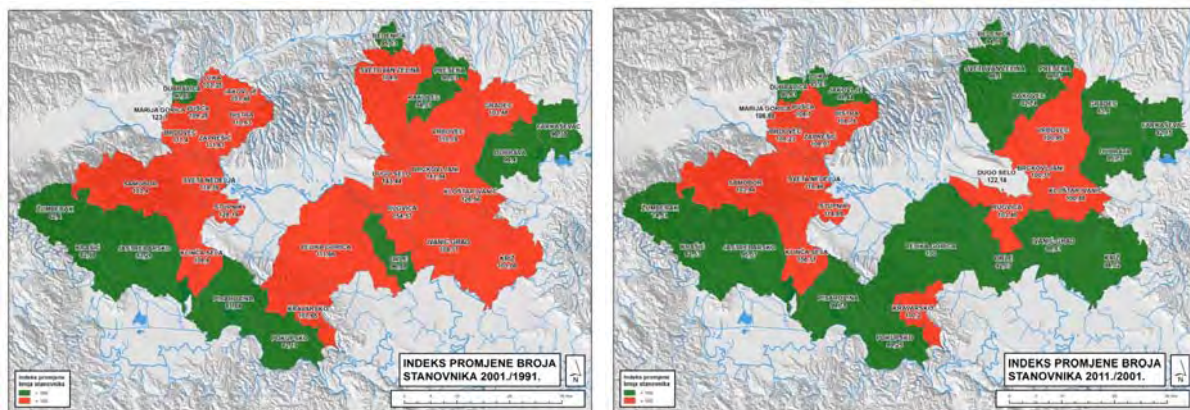
JLS	2001.	2011.	Indeks 2011./2001.
BEDENICA	1.522	1.432	94,09
BISTRA	6.098	6.632	108,76
BRCKOVLJANI	6.816	6.837	100,31
BRDOVEC	10.287	11.134	108,23
DUBRAVA	5.478	5.245	95,75
DUBRAVICA	1.586	1.437	90,61
DUGO SELO	14.300	17.466	122,14
FARKAŠEVAC	2.102	1.937	92,15
GRADEC	3.920	3.681	93,90
IVANIĆ-GRAD	14.723	14.548	98,81
JAKOVLJE	3.952	3.930	99,44
JASTREBARSKO	16.689	15.866	95,07
KLINČA SELA	4.927	5.231	106,17
KLOŠTAR IVANIĆ	6.038	6.091	100,88
KRAŠIĆ	3.199	2.640	82,53
KRAVARSKO	1.983	1.987	100,20
KRIŽ	7.406	6.963	94,02
LUKA	1.419	1.351	95,21
MARIJA GORICA	2.089	2.233	106,89
ORLE	2.145	1.975	92,07
PISAROVINA	3.697	3.689	99,78
POKUPSKO	2.492	2.224	89,25
PRESEKA	1.670	1.448	86,71
PUŠČA	2.484	2.700	108,70

RAKOVEC	1.350	1.252	92,74
RUGVICA	7.608	7.871	103,46
SAMOBOR	36.206	37.633	103,94
STUPNIK	3.251	3.735	114,89
SVETA NEDELJA	15.506	18.059	116,46
SVETI IVAN ZELINA	16.268	15.959	98,10
VELIKA GORICA	63.517	63.517	100,00
VRBOVEC	14.658	14.797	100,95
ZAPREŠIĆ	23.125	25.223	109,07
ŽUMBERAK	1.185	883	74,51
ŽUPANIJA UKUPNO	309.696	317.606	102,55

Tablica 2: Broj stanovnika i indeks kretanja broja stanovnika 2001.-2011. u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2001. i 2011., DZS, 2001., 2011., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Broj općina i gradova u Zagrebačkoj županiji u kojima je zabilježen porast broja stanovnika između popisa 2001. i 2011. godine smanjen je u odnosu na prethodno međupopisno razdoblje s 22 na 16, a u svima (osim Samoboru) u kojima je porast broja stanovnika, zabilježen indeks kretanja se u odnosu na 2001. godinu smanjio.

Slika 6: Indeksi promjene broja stanovnika 2001./1991. i 2011./2001.;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2001. i 2011., DZS, 2001., 2011.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011. GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Gustoća naseljenosti

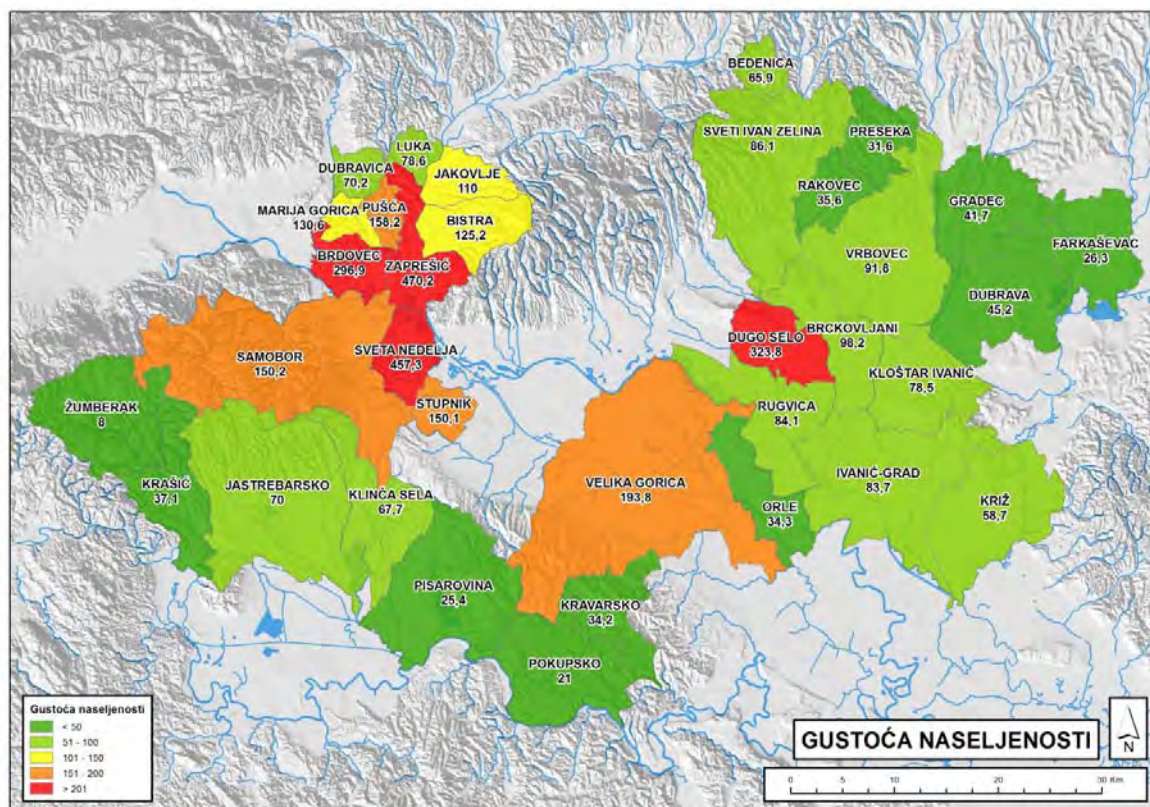
Prosječna gustoća naseljenosti u Zagrebačkoj županiji iznosi 103,8 stanovnika po km², te je porasla u odnosu na 2001. godinu kada je iznosila 101,2 st/km². Pregled podataka o broju stanovnika i gustoći naseljenosti po gradovima i općinama u odnosu na Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, daje se u sljedećoj tablici:

JLS	Broj stanovnika	Površina [km ²]	Gustoća [st./km ²]
BEDENICA	1.432	21,72	65,9
BISTRA	6.632	52,97	125,2
BRCKOVLJANI	6.837	69,62	98,2
BRDOVEC	11.134	37,51	296,9
DUBRAVA	5.245	115,95	45,2
DUBRAVICA	1.437	20,47	70,2
DUGO SELO	17.466	53,94	323,8
FARKAŠEVAC	1.937	73,72	26,3
GRADEC	3.681	88,23	41,7

IVANIĆ-GRAD	14.548	173,72	83,7
JAKOVLJE	3.930	35,72	110,0
JASTREBARSKO	15.866	226,58	70,0
KLINČA SELA	5.231	77,31	67,7
KLOŠTAR IVANIĆ	6.091	77,61	78,5
KRAŠIĆ	2.640	71,23	37,1
KRAVARSKO	1.987	58,06	34,2
KRIŽ	6.963	118,54	58,7
LUKA	1.351	17,18	78,6
MARIJA GORICA	2.233	17,10	130,6
ORLE	1.975	57,64	34,3
PISAROVINA	3.689	145,07	25,4
POKUPSKO	2.224	105,78	21,0
PRESEKA	1.448	45,85	31,6
PUŠĆA	2.700	17,07	158,2
RAKOVEC	1.252	35,13	35,6
RUGVICA	7.871	93,58	84,1
SAMOBOR	37.633	250,58	150,2
STUPNIK	3.735	24,88	150,1
SVETA NEDELJA	18.059	39,49	457,3
SVETI IVAN ZELINA	15.959	185,33	86,1
VELIKA GORICA	63.517	327,73	193,8
VRBOVEC	14.797	161,20	91,8
ZAPREŠIĆ	25.223	53,64	470,2
ŽUMBERAK	883	110,19	8,0
ŽUPANIJA UKUPNO	317.606	3060,35	103,8

Tablica 3: Broj stanovnika, površina i gustoća naseljenosti 2011. godine;
 Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, 2011.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Područje Županije izrazito je nejednoliko naseljeno. Periferne općine, poput Žumberka (8 st./km²), Pokupskog (21 st./km²), Pisarovine (25,4 st./km²) i Farkaševca (26,3 st./km²) izrazito su rijetko naseljena. Ispodprosječnu gustoću naseljenosti (u odnosu na Zagrebačku županiju) imaju još i: Preseka, Kravarsko, Orle, Rakovec, Krašić, Gradec, Dubrava, Križ, Bedenica, Klinča Sela, Jastrebarsko, Dubravica, Kloštar Ivanić, Luka, Ivanić-Grad, Rugvica, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Brckovljani. Nasuprot njima, gradovi u aglomeracijskom prostoru Zagrebačke aglomeracije vrlo su gusto naseljeni (Zaprešić – 470,2 st./km², Sveta Nedjelja – 457,3 st./km², Dugo Selo – 323,8 st./km²). Osim njih, naseljeniji od županijskog prosjeka su: Jakovlje, Bistra, Marija Gorica, Stupnik, Samobor, Pušća, Velika Gorica i Brdovec.

Slika 7: Gustoća naseljenosti 2011.

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, 2011.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Prirodno kretanje i migracija stanovništva

Prirodno kretanje (priraštaj ili pad) stanovnika, kao razlika rođenih i umrlih na određenom prostoru u jedinici vremena i migracija stanovništva, kao prikaz pokretljivosti stanovništva, odnosno razlika između iseljenog i useljenog stanovništva izravan su pokazatelj uzroka promjene ukupnog broja stanovnika. Zagrebačka županija, kao i sve ostale županije (osim Grada Zagreba) imala je 2011. godine negativno prirodno kretanje, odnosno prirodni pad. Prirodno kretanje (pad) od -67 stanovnika rezultat je 3.275 rođenih i 3.342 umrlih na području Zagrebačke županije.

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Rođeni	2.892	3.010	3.056	3.174	3.188	3.247	3.397	3.407	3.320	3.275
Umrli	3.456	3.551	3.466	3.569	3.419	3.509	3.485	3.500	3.478	3.342
Prirodni prirast (pad)	-564	-541	-410	-395	-231	-262	-88	-93	-158	-67

Tablica 4: Prirodno kretanje stanovništva u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske., Priopćenja 7.1.1. DZS, 2003. – 2012.

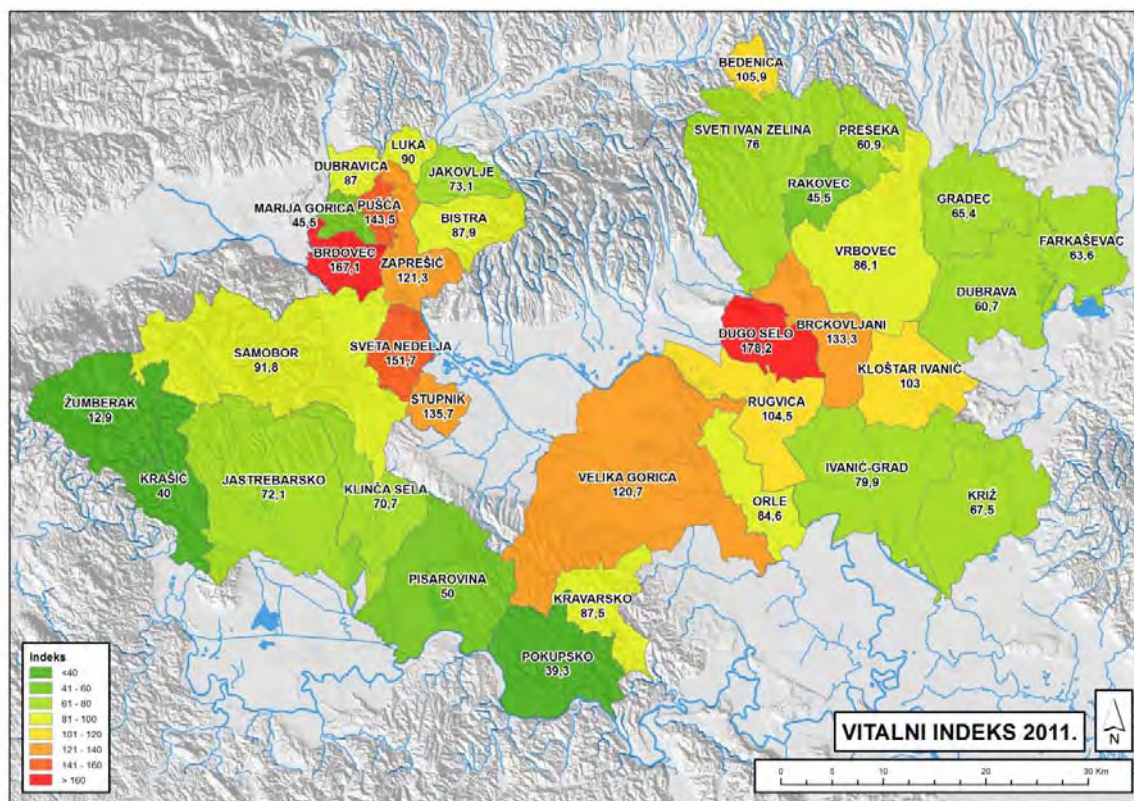
Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Osim u 2011. godini, za koju su posljednju dostupni podaci, prirodno kretanje je i u proteklom desetgodišnjem razdoblju bilo negativno, pa je od 2002. do 2011. godine u Zagrebačkoj županiji ukupno 2.809 više umrlih nego rođenih.

JLS	Rođeni	Umrli	Prirast	Vitalni indeks
BEDENICA	18	17	1	105,90
BISTRA	58	66	-8	87,90
BRCKOVLJANI	88	66	22	133,30
BRDOVEC	117	70	47	167,10
DUBRAVA	54	89	-35	60,70
DUBRAVICA	20	23	-3	87,00
DUGO SELO	212	119	93	178,20
FARKAŠEVAC	14	22	-8	63,60
GRADEC	34	52	-18	65,40
IVANIĆ-GRAD	143	179	-36	79,90
JAKOVLJE	38	52	-14	73,10
JASTREBARSKO	147	204	-57	72,10
KLINČA SELA	41	58	-17	70,70
KLOŠTAR IVANIĆ	69	67	2	103,00
KRAŠIĆ	22	55	-33	40,00
KRAVARSKO	21	24	-3	87,50
KRIŽ	56	83	-27	67,50
LUKA	18	20	-2	90,00
MARIJA GORICA	15	33	-18	45,50
ORLE	22	26	-4	84,60
PISAROVINA	32	64	-32	50,00
POKUPSKO	11	28	-17	39,30
PRESEKA	14	23	-9	60,90
PUŠĆA	33	23	10	143,50
RAKOVEC	10	22	-12	45,50
RUGVICA	70	67	3	104,50
SAMOBOR	394	429	-35	91,80
STUPNIK	38	28	10	135,70
SVETA NEDELJA	226	149	77	151,70
SVETI IVAN ZELINA	174	229	-55	76,00
VELIKA GORICA	670	555	115	120,70
VRBOVEC	136	158	-22	86,10
ZAPREŠIĆ	256	211	45	121,30
ŽUMBERAK	4	31	-27	12,90

Tablica 5: Prirodno kretanje stanovništva i vitalni indeks u jedinicama lokalne samouprave u Zagrebačkoj županiji 2011. godine; Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2011., Priopćenje 7.1.1. DZS, 2012. Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

2011. godine u 11 općina i gradova zabilježen je prirodni prirast, a u njih 23 prirodni pad. U periodu 2002.-2011. najveći ukupni prirodni prirast imali su gradovi Velika Gorica: 1.363, Dugo Selo: 798, Sveta Nedjelja: 438 i Zaprešić: 435, a najveći prirodni pad gradovi Jastrebarsko: -765, Sveti Ivan Zelina: -513 i Samobor: -475. Bolji pokazatelj trenda reprodukcije svakako je vitalni indeks koji pokazuje relativne odnose broja rođenih i umrlih osoba, pa je primjereniji za usporedbu pojedinih prostornih jedinica. Indeks veći od 100, koji označava proširenu reprodukciju stanovništva (broj stanovnika povećava se prirodnim promjenom) na području Zagrebačke županije imalo je u 2011. godini 11 jedinica lokalne samouprave, a najveći Dugo Selo (178,2), Brdovec (167,1), Sveta Nedjelja (151,7) i Pušća (143,5), a najmanji Žumberak (12,9), Pokupsko (39,3), Krašić (40) i Rakovec (45,5).

Slika 8: Vitalni indeks 2011.;

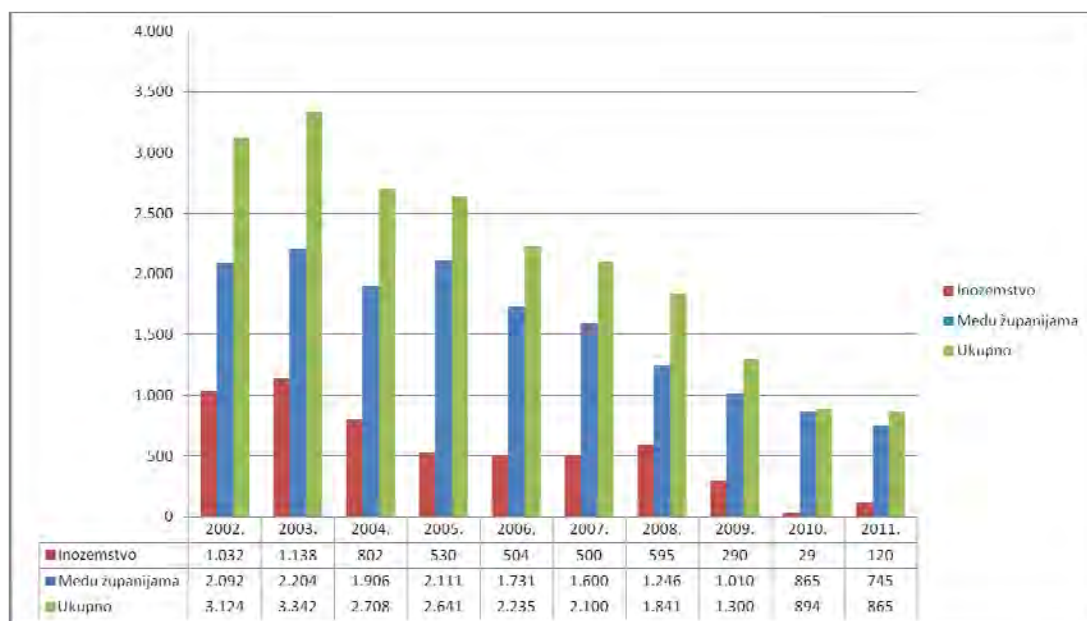
Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2011., Priopćenje 7.1.1. DZS, 2012.; Središnji registar prostornih jedinica - podaci u grafičkom obliku, DGU 2011., GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Na razini Zagrebačke županije vitalni indeks 2011. godine iznosio je 98 i po vrijednosti je bio na 6. mjestu u Republici Hrvatskoj (Grad Zagreb – 100,2, Međimurska županija – 99,9, Dubrovačko-neretvanska županija – 99,1, Splitsko-dalmatinska i Zadarska županija – 98,4). Najniže vrijednosti imale su Ličko-senjska županija – 44,7 i Karlovačka županija -50,5, a na razini Republike Hrvatske vitalni indeks iznosio je 80,7.

Migracije (konačne) stanovništva, kao druga odrednica razvitka stanovništva Zagrebačke županije, zapravo su uzrok pozitivnog kretanja ukupnog broja stanovnika. Zagrebačka županija u proteklih je deset godina (2002. – 2011.) imala pozitivan migracijski saldo, kako na međužupanijskoj razini, tako i na razini migracije s inozemstvom. Na državnoj razini saldo migracija bio je pozitivan do 2008. godine, a Zagrebačka je županija jedna od tri županije koje kroz čitavo desetgodišnje razdoblje imaju pozitivan migracijski saldo. Očito je prostor Zagrebačke županije još uvijek dovoljno privlačan za konačno preseljenje stanovnika kako iz drugih županija u Republici Hrvatskoj, tako i iz inozemstva. Međutim, uočljiv je trend smanjenja migracijskog salda (koji je 2002. godine iznosio 3.124 stanovnika, a 2011. godine 865), koji je sasvim sigurno posljedica promjena u gospodarskom, socijalnom i političkom okruženju. Unutaržupanijske migracije stanovnika, kako između naselja jedne jedinice lokalne samouprave, tako i između općina i gradova, su prilično ujednačene i iznose prosječno godišnje oko 1.500 stanovnika u oba slučaja.

Slika 9: Usporedba vitalnog indeksa Zagrebačke županije i Republike Hrvatske 2002. - 2011.;
 Izvor: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske., Priopćenja 7.1.1. DZS, 2003. – 2012
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

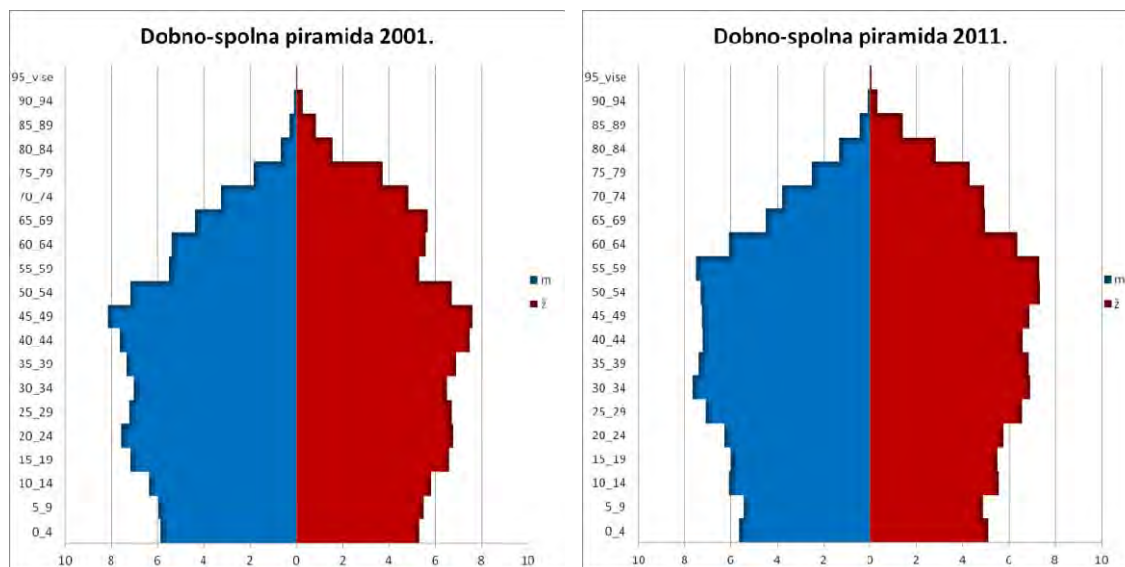

Slika 10: Migracije stanovništva na području Zagrebačke županije 2002. - 2011.;
 Izvor: Migracija stanovništva Republike Hrvatske., Priopćenja 7.1.2. DZS, 2003. – 2012
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Dobno-spolna struktura

Biološki sastav stanovništva, odnosno struktura stanovništva prema spolu i prema dobnim skupinama temelj su iz kojih se očitavaju reproduktivni, radni, starosni i drugi pokazatelji populacije. Od ukupno 317.606 stanovnika na području Zagrebačke županije više je žena - 163.756 (51,56%), a muškaraca je 153.850 (48,44%). Sličan omjer je i na državnoj razini (51,78% žena, 48,22% muškaraca), ali i u većini općina i gradova na području Zagrebačke županije. Izuzeci su općine Žumberak (47,90% žena), Kravarsko (49,97% žena) i Brckovljani (49,36% žena). Promatrano kroz velike dobne skupine (0-19, 20-

60 i >60 godina) uočava se da je broj muškaraca nešto viši u mladom stanovništvu, podjednak je broju žena u zreloom, a u starom stanovništvu na razini županije prevladava žensko stanovništvo (58,56% žena, 41,44% muškaraca).

Slika 11: Dobno-spolna struktura stanovništva Zagrebačke županije 2011. i 2001.;

Izvor: Popisi stanovništva, kućanstava i stanova 2001. i 2011., DZS, 2001., 2011.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Dobna struktura jedan je od najvažnijih pokazatelja vitalnosti i potencijala stanovništva. Iako je dobna struktura stanovništva u Zagrebačkoj županiji nešto povoljnija nego na razini Republike Hrvatske, stanovništvo je već pri popisu 2001. godine bilo staro (indeks starenja iznosio je 79,83, u Republici Hrvatskoj – 90,7). Prema podacima iz popisa stanovništva 2011. godine indeks starenja iznosi 100,06 (u Republici Hrvatskoj 115), dakle na svakog mladog stanovnika dolazi jedan stari, što ukazuje na duboku starost stanovništva.

	Mlado [0-19]		Zrelo [20-59]		Staro [60+]	
	2001.	2011.	2001.	2011.	2001.	2011.
Zagrebačka županija	24,25 %	22,07 %	55,74 %	55,85 %	19,36 %	22,08 %
Republika Hrvatska	23,74 %	20,92 %	54,30 %	55,01 %	21,53 %	24,07 %

Tablica 6: Dobna struktura stanovništva u Zagrebačkoj županiji i Republici Hrvatskoj, 2001. i 2011. godine;

Izvor: DZS, 2001. i 2012., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Prosječna dob stanovništva Zagrebačke županije je 40,6 godina (RH 41,7).

U skladu s ostalim dobnim pokazateljima je i prosječna starosna dob stanovništva, pa je tako u Dugom Selu stanovnik prosječno star 37,4 godine, u Brckovljanima 38,3, u Rugvici 38,6, a u Žumberku 53,8 i Krašiću 46 godina.

Najpovoljniji indeks starenja u županiji ima grad Dugo Selo - 67,81 (s udjelom mladog stanovništva od 25,61% i starog 17,37%), zatim općine: Brckovljani – 72,18 (25,19%; 18,18%) i Rugvica – 74,35 (24,37%; 18,12%), iako i ove vrijednosti indeksa ukazuju na duboku starost. Najnepovoljniji indeks starenja u općinama je Žumberak (407,07) i Krašić (169,06).

Navedeni podaci prikazuju se u sljedećoj tablici:

JLS	Mlado (0-19) [%]	Zrelo (20-59) [%]	Staro (60+) [%]	Prosječna starost	Indeks starenja
Bedenica	23,74	51,26	25,00	41,2	105,29
Bistra	22,59	56,44	20,97	40,2	92,86
Brckovljani	25,19	56,63	18,18	38,3	72,18
Brdovec	21,44	56,75	21,82	40,6	101,76
Dubrava	19,83	54,26	25,91	43,2	130,67
Dubravica	18,72	55,60	25,68	43	137,17
Dugo Selo	25,61	57,03	17,37	37,4	67,81
Farkaševac	23,23	52,87	23,90	41,2	102,89
Gradec	23,20	54,99	21,81	40,4	94,03
Ivanić-Grad	21,27	56,76	21,97	41	103,30
Jakovlje	20,03	57,33	22,65	41,5	113,09
Jastrebarsko	20,37	54,37	25,26	42,7	123,98
Klinča Sela	22,33	53,14	24,53	41,7	109,85
Kloštar Ivanić	23,79	55,59	20,62	39,7	86,68
Krašić	18,48	50,27	31,25	46	169,06
Kravarско	24,41	53,65	21,94	40,4	89,90
Križ	20,13	55,11	24,76	42,4	122,97
Luka	20,43	55,37	24,20	42,1	118,48
Marija Gorica	18,94	55,31	25,75	43,1	135,93
Orle	20,25	53,37	26,38	42,9	130,25
Pisarovina	21,31	51,29	27,41	43,3	128,63
Pokupsko	23,34	49,33	27,34	42,9	117,15
Preseka	22,17	49,52	28,31	43,5	127,73
Pušća	22,07	54,30	23,63	41,1	107,05
Rakovec	22,92	50,64	26,44	42,3	115,33
Rugvica	24,37	57,51	18,12	38,6	74,35
Samobor	21,11	55,97	22,93	41,1	108,62
Stupnik	21,85	58,98	19,17	39,8	87,75
Sveta Nedelja	22,74	56,68	20,58	39,5	90,53
Sveti Ivan Zelina	21,79	53,86	24,35	41,7	111,76
Velika Gorica	22,37	56,27	21,36	39,9	95,50
Vrbovec	22,94	54,90	22,15	40,4	96,55
Zaprešić	21,33	58,76	19,91	39,9	93,38
Žumberak	11,21	43,15	45,64	53,8	407,07

Tablica 7: Prosječna dob stanovništva i indeks starenja u Zagrebačkoj županiji 2011. godine;
Izvor: DZS, 2012., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Kućanstva i stanovanje

Budući da, iako su protekle dvije godine od Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, još nema konačnih rezultata o broju kućanstava i stanova, dostupni su samo osnovni podaci iz prvih rezultata Popisa. Prema tim podacima broj kućanstava se od 2001. godine, kada ih je na području Zagrebačke županije bilo 94.274, povećao za 8.479 (8,99%) na 102.753 koliko ih je bilo 2011. godine. Najveći porast broja kućanstava zabilježen je u gradovima (Zaprešić: +1.527, Dugo Selo: +1.406, Samobor: +1.345, Velika Gorica: +1.258), a najveće smanjenje broja kućanstava zabilježeno je u općinama: Križ -145, Dubrava -142, Krašić -106 i Žumberak -102.

JLS	Broj kućanstava 2001.	Prosječan broj članova 2001.	Broj kućanstava 2011.	Prosječan broj članova 2011.
Bedenica	424	3,59	406	3,51
Bistra	1.820	3,35	2.109	3,14
Brckovljani	1.831	3,72	2.008	3,41
Brdovec	3.053	3,37	3.490	3,19
Dubrava	1.683	3,25	1.541	3,40
Dubravica	483	3,28	463	3,11
Dugo Selo	4.128	3,46	5.534	3,17
Farkaševac	619	3,40	552	3,47
Gradec	1.190	3,29	1.147	3,22
Ivanić-Grad	4.863	3,03	4.983	2,92
Jakovlje	1.216	3,25	1.276	3,09
Jastrebarsko	5.097	3,27	5.141	3,09
Klinča Sela	1.453	3,39	1.525	3,44
Kloštar Ivanić	1.767	3,42	1.939	3,14
Krašić	1.017	3,15	911	2,93
Kravarско	621	3,19	675	2,94
Križ	2.531	2,93	2.386	2,92
Luka	399	3,56	417	3,24
Marija Gorica	652	3,20	724	3,11
Orle	697	3,08	655	3,00
Pisarovina	1.100	3,36	1.186	3,10
Pokupsko	775	3,22	739	3,01
Preseka	530	3,15	439	3,28
Pušća	728	3,41	862	3,12
Rakovec	396	3,41	376	3,34
Rugvica	2.165	3,51	2.373	3,31
Samobor	11.081	3,27	12.426	3,03
Stupnik	892	3,64	1.095	3,39
Sveta Nedelja	4.397	3,53	5.651	3,19
Sveti Ivan Zelina	4.840	3,36	4.982	3,21
Velika Gorica	19.845	3,20	21.103	3,01
Vrbovec	4.210	3,48	4.443	3,33
Zaprešić	7.273	3,18	8.800	2,87
Žumberak	498	2,38	396	2,20

Tablica 8: Broj kućanstava i prosječan broj članova kućanstva u Zagrebačkoj županiji 2001. i 2011. godine;
Izvor: DZS, 2001. i 2012., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Također se smanjio i prosječan broj članova kućanstava koji je u Zagrebačkoj županiji 2001. godine iznosio 3,29, a 2011. - 3,09. U većini jedinica lokalne samouprave (njih 30) prosječan broj članova kućanstava se smanjio. Najveća su kućanstva u Bedenici (3,59) i Farkaševcu (3,40), a najmanja u Žumberku (2,20) i Zaprešiću (2,87).

Broj stanova

Kao i kod kućanstava, podaci o broju stanova iz Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. dostupni su samo kao Prvi rezultati, te ih u nastavku navodimo. Iz tablice je vidljivo da je broj stanova u Zagrebačkoj županiji između popisa 2001. i 2011. godine porastao za 19.071, odnosno za gotovo 16%.

JLS	Ukupan broj stanova				Stanovi za stalno stanovanje			
	2011.	2001.	pad/ porast	indeks promjene	2011.	% od ukupnog	2001.	% od ukupnog
Bedenica	699	525	174	133,14	504	72,10	462	88,00
Bistra	2.681	2.145	536	124,99	2.449	91,35	1.979	92,26
Brckovljani	3.490	3.529	-39	98,89	2.460	70,49	2.089	59,20
Brdovec	4.585	3.744	841	122,46	3.930	85,71	3.187	85,12
Dubrava	2.153	2.198	-45	97,95	2.039	94,71	2.122	96,54
Dubravica	722	697	25	103,59	550	76,18	559	80,20
Dugo Selo	7.478	5.361	2.117	139,49	6.728	89,97	4.629	86,35
Farkaševac	784	802	-18	97,76	775	98,85	767	95,64
Gradec	1.434	1.449	-15	98,96	1.334	93,03	1.373	94,76
Ivanić-Grad	6.318	5.655	663	111,72	6.034	95,50	5.311	93,92
Jakovlje	1.761	1.564	197	112,60	1.434	81,43	1.288	82,35
Jastrebarsko	8.294	7.235	1.059	114,64	6.387	77,01	5.641	77,97
Klinča Sela	2.042	1.804	238	113,19	1.711	83,79	1.476	81,82
Kloštar Ivanić	3.118	2.962	156	105,27	3.116	99,94	1.971	66,54
Krašić	1.764	1.607	157	109,77	1.278	72,45	1.179	73,37
Kravarско	1.301	1.161	140	112,06	781	60,03	678	58,40
Križ	3.037	2.966	71	102,39	2.903	95,59	2.780	93,73
Luka	699	589	110	118,68	500	71,53	424	71,99
Marija Gorica	1.287	1.137	150	113,19	808	62,78	718	63,15
Orle	1.025	859	166	119,32	884	86,24	753	87,66
Pisarovina	2.006	1.831	175	109,56	1.461	72,83	1.255	68,54
Pokupsko	1.638	1.419	219	115,43	965	58,91	863	60,82
Preseka	681	712	-31	95,65	550	80,76	599	84,13
Pušća	1.268	1.119	149	113,32	964	76,03	806	72,03
Rakovec	498	484	14	102,89	459	92,17	463	95,66
Rugvica	2.847	2.419	428	117,69	2.804	98,49	2.343	96,86
Samobor	16.911	14.592	2.319	115,89	14.616	86,43	12.144	83,22
Stupnik	1.340	1.011	329	132,54	1.320	98,51	997	98,62
Sveta Nedelja	6.872	4.913	1.959	139,87	6.465	94,08	4.612	93,87
Sveti Ivan Zelina	8.493	7.265	1.228	116,90	6.037	71,08	5.426	74,69
Velika Gorica	26.136	23.170	2.966	112,80	23.625	90,39	21.210	91,54
Vrbovec	5.278	4.794	484	110,10	5.070	96,06	4.680	97,62
Zaprešić	10.309	8.190	2.119	125,87	9.956	96,58	7.838	95,70
Žumberak	989	959	30	103,13	595	60,16	675	70,39
ŽUPANIJA UKUPNO	139.938	120.867	19.071	115,78	121.492	86,82	103.297	85,46

Tablica 9: Broj stanova u Zagrebačkoj županiji 2001. i 2011. godine;
Izvor: DZS, 2001. i 2012., Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

1.4. Zagrebačka županija u okviru prostornog uređenja Države

Prostor je vrijedan, ograničen, najčešće neobnovljiv resurs kojeg dijeli veći broj korisnika, te stoga prostorno planiranje ima za cilj organizirati njegovo racionalno i optimalno korištenje. Prostorno planiranje obuhvaća uređenje naselja, gospodarskih i društvenih djelatnosti, mreža infrastrukturnih sustava – prometa, energetike, vodnog gospodarstva, zatim zaštitu okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti, u uvjetima prirodnih i drugih prostornih ograničenja.

Glavni ciljevi razvoja u prostoru Zagrebačke županije su unaprjeđenje prostorno razvojne strukture Županije, očuvanje prostora i okoliša te racionalno korištenje i zaštita područnih (regionalnih) i lokalnih dobara, zbog čega je, između ostalog, Zagrebačka županija osnovala niz institucija kako bi kvalitetno odgovorila na zadane ciljeve. Među spomenutim institucijama nalazi se i Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije, Županijske ceste Zagrebačke županije d.o.o., Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o., Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije d.o.o. te Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije.

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12) propisan je sustav prostornog planiranja u Republici Hrvatskoj. Sustav čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja te uređenja građevinskog zemljišta. Sustav je utvrđen tako da postoji više razina planiranja u skladu s kojima se izrađuju i donose dokumenti prostornog uređenja:

- na državnoj razini dokumenti su Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, te prostorni planovi područja posebnih obilježja koji se izrađuju za područja nacionalnih parkova, parkova prirode i područja posebnih obilježja određenih Strategijom i Programom. Ovi dokumenti su u nadležnosti Države i donosi ih Hrvatski Sabor.
- prostorni plan županije i Grada Zagreba, prostorni planovi područja posebnih obilježja čija je obveza izrade određena prostornim planom županije, odnosno Grada Zagreba, su dokumenti područne (regionalne) razine, a njihovo donošenje u nadležnosti je Županijske, odnosno Gradske skupštine.
- dokumenti lokalne razine u nadležnosti su velikog grada, grada ili općine, a to su prostorni plan uređenja velikog grada, grada ili općine te urbanistički plan uređenja i detaljni plan uređenja dijelova njihovih područja. Dokumente lokalne razine donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće za svoje područje.

Dokument prostornog uređenja užega područja mora biti usklađen s dokumentom prostornog uređenja širega područja, a prostorni planovi lokalne razine moraju biti usklađeni s dokumentom prostornog uređenja državne odnosno prostornim planom područne (regionalne) razine.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, djelatnost prostornog uređenja za Županiju obavlja Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, osnovan 18. veljače 2008. godine kao javna ustanova. Obavljanje poslova Zavod je preuzeo od Županijskog zavoda za prostorno uređenje i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, ustrojenog kao upravno tijelo Zagrebačke županije, koji je prestao s radom danom početka rada ovog Zavoda. Temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Zavod izrađuje i prati provedbu Prostornog plana Zagrebačke županije, izrađuje izvješće o stanju u prostoru Županije, vodi registre podataka u okviru informacijskog sustava prostornog uređenja, priprema polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja, izdaje mišljenja u postupku izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja u skladu sa Zakonom. Zavod može izrađivati i prostorni plan područja posebnih obilježja, prostorni plan uređenja grada i općine i provedbeni dokument prostornog uređenja od strateškog interesa za državu, odnosno županiju te obavljati stručno-analiitičke poslove iz područja prostornog uređenja, ako mu izradu tih planova i dokumenata, odnosno obavljanje poslova, povjeri Ministarstvo ili Župan.

Temeljne prostorno planske jedinice za provođenje Prostornog plana Zagrebačke županije su općine i gradovi. Plan se provodi kroz prostorne planove uređenja općina i gradova, a iznimno se provodi i neposredno za zahvate u prostoru od važnosti za Državu. Sukladno smjernicama dokumenata prostornog uređenja Države, temeljna načela organizacije prostora Prostornog plana Zagrebačke županije za izradu planova užeg područja, su sljedeća:

1. Policentrična razvojna struktura i konurbacijski odnos sa gradom Zagrebom - Organizaciju prostora treba temeljiti na policentričnom načelu koristeći povoljan prostorni i prometni položaj prostora Županije u odnosu na grad Zagreb, njegovu integrirajuću ulogu i urbane procese koje generira. Prostor Zagrebačke županije ima nekoliko stupnjeva centraliteta naselja koja utječu na razvitak svojih gravitacijskih prostora. Policentrična koncepcija razvoja podrazumijeva disperziju gospodarskih i uslužnih struktura i središnjih funkcija, te korištenje specifičnih razvojnih prednosti prostora;
2. Racionalno korištenje prostora i održivi razvitak – Prostor Zagrebačke županije odlikuje se očuvanošću, velikom biološkom raznolikošću, vrijednim poljoprivrednim i šumskim površinama, obiljem kvalitetne podzemne vode, prirodnim i kulturnim vrijednostima, te dobrim prostornim položajem u odnosu na grad Zagreb i magistralne prometnice. Ovakav je prostor najvredniji resurs ove Županije, pa se nameće potreba njegovog racionalnog korištenja i zaštite kod svih zahvata u prostoru. Dispozicijom sadržaja u prostoru i izborom razvojnih programa i tehnologija treba očuvati kvalitetu prostora i okoliša, te planirati razvoj u granicama prihvatljivog opterećenja prostora, na načelima održivog razvitka, uz održanje ravnoteže ekoloških sustava. Održivi razvitak označava onaj razvitak pri kojem su opseg i dinamika čovjekovih proizvodnih i potrošnih aktivnosti dugoročno usklađeni s opsegom i dinamikom procesa koji se odvijaju u prirodi, a koji ne isključuje ekonomski rast;
3. Zaštita prostora – U organiziranju prostora, uz racionalno i svrhovito korištenje prostora, treba se pridržavati načela kompatibilnosti namjena u prostoru, održivog opterećivanja prostora (nosivost prostora), preferiranja korištenja obnovljivih resursa, i konačno, načela koja se odnose na zaštitu i unaprjeđenje prirodnog i kulturno-povijesnog bogatstva.

Zagrebačka županija u međunarodnim institucijama

Zagrebačka županija je u proteklom razdoblju pokrenula niz aktivnosti kojima upoznaje općine i gradove, kao i širu javnost s procesom europskih integracija u Republici Hrvatskoj, gdje je posebna pažnja posvećena informiranju o mogućnostima i izazovima koji predstoje Republici Hrvatskoj u procesu priprema i ulaska u Europsku uniju, kao i mogućnostima korištenja sredstava fondova Europske unije koji su otvoreni i namijenjeni Republici Hrvatskoj. Također, velika pažnja posvećena je i razvijanju bilateralne suradnje s regijama u užem i širem okruženju kao i aktivnostima Zagrebačke županije u programima i projektima koji se provode uz financijsku pomoć Europske unije.

Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije bavi se, između ostalog, izradom i implementacijom EU projekata (IPA, IPARD, Suradnja s Flandrijom) kako bi optimizirala razvojne ciljeve Zagrebačke županije u procesu prilagodbe Republike Hrvatske na regionalno ustrojstvo i programe Europske Unije. Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske započela je s radom uz potporu Europske komisije u sklopu programa „Inteligentna Energija za Europu“, a njen je osnovni cilj i uloga promoviranje i poticanje regionalnog održivog razvoja u području energetike i zaštite okoliša kroz korištenje obnovljivih izvora energije i uvođenje mjera povećane energetske efikasnosti. Također, Agencija ima i zadatak uvođenja „dobre prakse“ gospodarenja energijom, potiče koncept održivog razvoja, pruža informacije i savjete te niz drugih usluga baziranih na specifičnim lokalnim potrebama za energijom.

Zagrebačka županija ostvarila je članstvo u nekoliko međunarodnih institucija, među kojima je Skupština europskih regija sa sjedištem u Strasbourgu, osnovana s ciljem promicanja interesa europskih regija te danas broji 250 regija članica iz 33 europske države i 14 međunarodnih / međuregionalnih organizacija članica. Skupština promiče sudjelovanje u donošenju politika na europskoj razini te međuregionalnu suradnju u Europi. Njezini prioritetni ciljevi su ubrzavanje procesa regionalizacije u Europi i promicanje i razvoj mreže međuregionalne suradnje između regija Europe. U studenom 2002. godine, na Godišnjoj skupštini Skupštine europskih regija u Napulju, Zagrebačka županija primljena je u članstvo Skupštine europskih regija. Također, u prosincu 2008. godine Zagrebačka županija pristupila je Institutu regija Europe koji broji 63 člana, od čega je 11 županija iz Republike Hrvatske. Cilj osnivanja Instituta regija Europe je jačanje ekonomskih i političkih pozicija europskih regija kroz njihovo povezivanje i suradnju. Institut regija Europe je nad-regionalna, neovisna organizacija namijenjena svim europskim regijama unutar i izvan Europe. Služi kao komunikacijska platforma između regija, gradova, općina, poduzeća, investitora i ostalih znanstvenih i administrativnih institucija u cilju poboljšanja i stvaranja mreža kroz koje će se lakše ostvarivati regionalni i lokalni interesi i potrebe. Zagrebačka županija uključila se i u Eurodissey program potpisivanjem Pisma namjere s regijom Franche-Comte u Francuskoj početkom 2007. godine. Eurodissey program je međunarodni program razmjene mladih između regija članica Skupštine europskih regija u cilju omogućavanja stjecanja profesionalnog iskustva na različitim područjima djelovanja i usavršavanja stranih jezika u nekoj od 29 europskih regija koje su uključene u program. Zagrebačka županija pristupila je u veljači 2007. godine Uredu hrvatskih regija u Bruxellesu.

2. ANALIZA I OCJENA STANJA, PROVEDBE I TRENDOVA RAZVOJA U PROSTORU

2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina

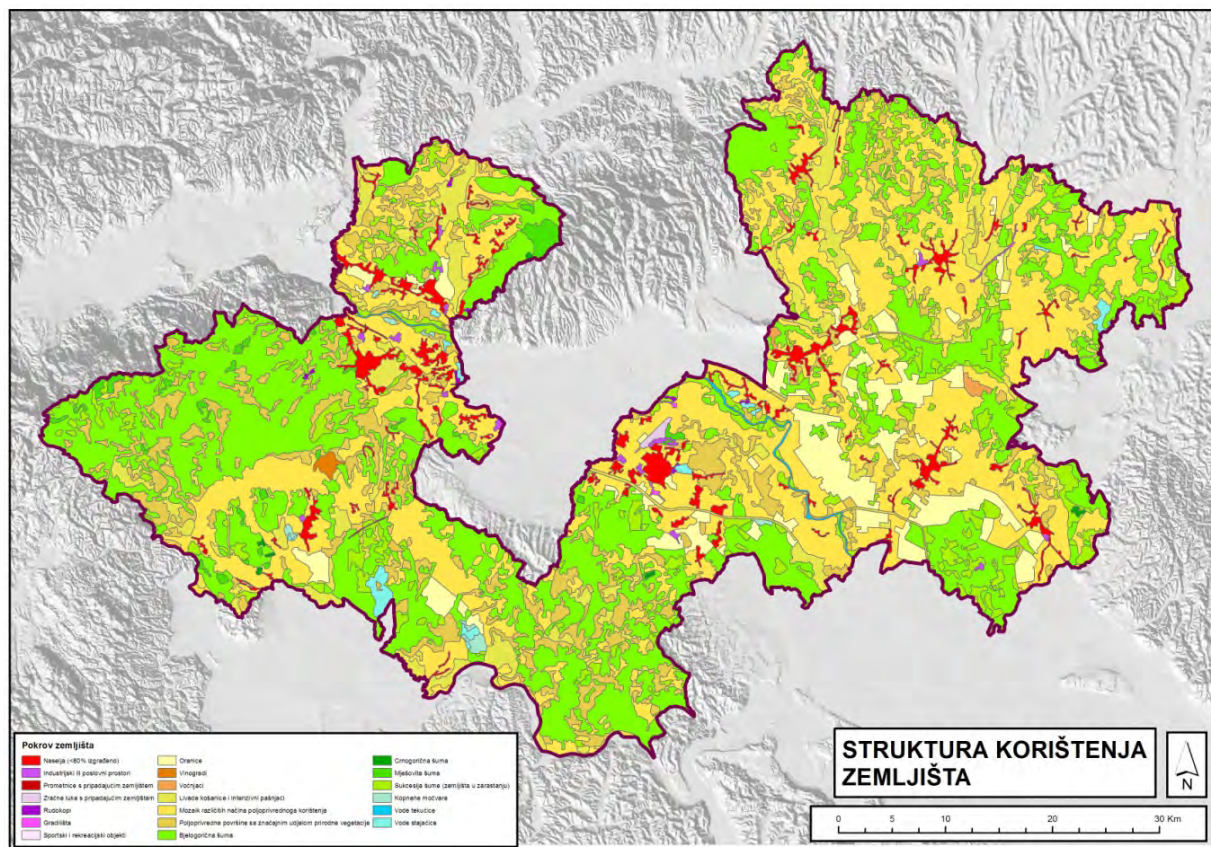
Prostorna struktura korištenja i namjene površina Zagrebačke ųupanije prikazana je na dva naćina. Prvi je temeljen na digitalnoj bazi podataka o stanju i promjenama zemljišnjog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske sa stanjem iz 2006. godine, dok je drugi temeljen na podacima iz prostornih planova gradova i općina sa stanjem iz prosinca 2012. godine.

Navedena digitalna baza podataka Republike Hrvatske iz 2006. godine izraćena je Prema programu za koordinaciju informacija o okolišu i prirodnim resursima pod nazivom CORINE (COOrdination of INformation on the Environment). Od 44 utvrćenih klasa na Europskoj razini, u Hrvatskoj je razlućeno njih 40, a u Zagrebaćkoj ųupaniji svega 21. Kako bi se usporedili podaci ųupanijske i drųavne razine u tablici 10. prikazana je i klasifikacija 1. razine sa utvrćene 4 osnovne klase pokrova zemljišta. Usporedbom navedenih podataka uoćena je najveća razlika u udjelima poljoprivrednog i ųumskog zemljišta. Vidljivo je da Zagrebaćka ųupanija ima veći udio poljoprivrednog, a manji udio ųumskog zemljišta, nego ųto je to na drųavnoj razini. Takoćer, udio površina nastalih ljudskim utjecajem veći je nego na drųavnoj razini, ųto je i razumljivo s obzirom da prostor Zagrebaćke ųupanije predstavlja neposredno kontaktno podrućje metropole – grada Zagreba. Ovo se prije svega odnosi na površine većih naselja, te površine prateće infrastrukture (zraćna luka, prometnice i sl.).

klasa (razina 3)		Zagrebaćka ųupanija				Republika Hrvatska
oznaka	naziv	površina (ha)	udio	naziv klase (razina 1)	udio	udio
111	Naselja (<80% izgraćeno)	10.435,0	3,4%	ćovjekom utjecane površine	4,0%	3,6%
133	Gradilišta	179,1	0,1%			
121	Industrijski ili poslovni prostori	744,5	0,2%			
142	Sportski i rekreacijski objekti	2,2	0,0%			
122	Prometnice s pripadajućim zemljištem	200,9	0,1%			
124	Zraćne luke s pripadajućim zemljištem	274,9	0,1%			
131	Rudokopi	211,9	0,1%			
242	Mozaik razlićitih naćina poljoprivrednoga korištenja	99.252,9	32,4%	poljoprivredne površine	55,4%	47,8%
211	Oranice	17.077,6	5,6%			
221	Vinogradi	367,2	0,1%			
222	Voćnjaci	497,3	0,2%			
231	Livade košanice i intenzivni pašnjaci	19.709,1	6,4%			
243	Poljoprivredne površine sa znaćajnim udjelom prirodne vegetacije	32.784,8	10,7%			
321	Prirodni travnjaci	4,0	0,0%	šume i ostala prirodna vegetacija	39,6%	47,0%
324	Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)	20.151,1	6,6%			
311	Bjelogorićna šuma	98.175,1	32,1%			
312	Crnogorićna šuma	238,3	0,1%			
313	Mješovita šuma	2.541,3	0,8%	vode i moćvarna zemljišta	1,0%	1,6%
411	Kopnene moćvare	589,2	0,2%			
512	Vode stajaćice	1.605,5	0,5%			
511	Vode tekućice	993,5	0,3%			
ukupno		306.035,0	100%	ukupno	100%	100%

Tablica 10: Stanje pokrova zemljišta prema CORINE LAND COVER 2006.
Izvor: CORINE Land cover (CLC Hrvatska) 2006., Agencija za zašćitu okoliša.

Za razliku od CORINE Land cover (CLC) baze podataka kojom je utvrđeno stanje pokrova, analizom planiranih površina za korištenje i namjenu prostora iz prostornih planova uređenja gradova i općina izrađena je Prostorna struktura korištenja površina iz koje je tek u manjem dijelu moguće razlučiti sadašnje stanje njihovog korištenja. Također, kako se analizirani planovi odnose na duže vremensko razdoblje (obzirom na kontinuirano donošenje izmjena i dopuna) nije moguće temeljem njih utvrditi stanje korištenja površina sa određenom godinom. Stoga ova dva načina utvrđivanja prostorne strukture korištenja i namjene površina nije moguće u potpunosti uspoređivati.

Slika 12: Struktura korištenja zemljišta prema CORINE Land cover 2006.

Izvor: Corine Land Cover 2006., Agencija za zaštitu okoliša.

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.;

Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (Narodne novine, br. 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04) utvrđen je obvezni iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina pri izradi dokumenta prostornog uređenja za prostor svake jedinice lokalne samouprave. Takvim ujednačenim prikazom na razini pojedine jedinice lokalne samouprave omogućen je i zbirni prikaz na županijskoj razini. No, u tom pogledu, na području Zagrebačke županije postoje izuzeci, kao što su područja općina Stupnik i Žumberak za koje su izrađeni i doneseni prostorni planovi uređenja kojima nisu u cijelosti na gore opisani način iskazani prostorni pokazatelji za namjenu površina. Kako bi se upotpunili podaci u svrhu prikaza istih na županijskoj razini, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije izvršio je dodatnu analizu namjene površina tih dviju općina, što je u pogledu Općine Žumberak zahtijevalo i njihovu digitalizaciju.

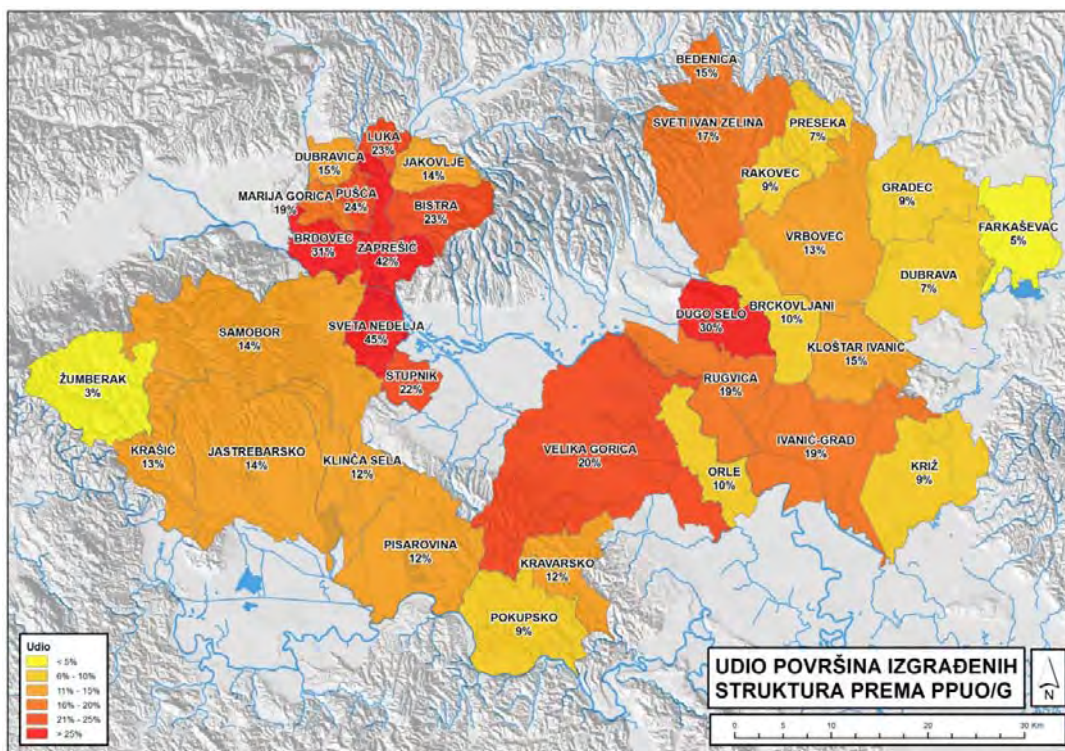
Analizom gore navedenih pokazatelja iz prostornih planova uređenja gradova i općina, utvrđena je tablica prostorne strukture korištenja površina na području Zagrebačke županije. Iz tablice prostorne strukture navodimo ukupne površine za prostor Zagrebačke županije: od ukupno 306.035 ha površine Županije građevinska područja naselja zauzimaju 31.779 ha (10,38%), građevinska područja za izdvojene namjene (gospodarska, ugostiteljsko-turistička, sportsko-rekreacijska namjena i groblja) zauzimaju 7.885 ha (2,58%), a ostale gradive površine (posebna namjena, infrastrukturni sustavi i dr.) 6.759 ha (2,21%). Ukupno, gradive površine u prostornim planovima na području Zagrebačke županije zauzimaju 15,17% površine, dok za negradivi prostor preostaje 84,83% površine. Negradivi prostor obuhvaća: poljoprivredno zemljište (138.550 ha ili 45,27%), šume (112.674 ha ili 36,82%) i vodne površine (8.387 ha ili 2,74%).

prostorni obuhvat		površine građevinskih područja naselja (ha)			površine izgrađenih struktura izvan GP naselja (ha)				ostale površine (ha)		neizgrađene površine (ha)			
jedinica lokalne samouprave	površina (ha)	ukupno GP	izgrađeni dio GP	neizgrađeni dio GP	gospodarske I+K	turističke T	rekreacijske R	groblja G	vojne N	infra.(IS) + ostale	poljoprivredne P+PŠ	šumske Š	vodne V	
BEDENICA	2171,72	210,69	154,61	56,08	7,50	0,00	0,00	2,17	0,00	106,80	1151,13	693,43	0,00	
BISTRA	5296,84	553,85	522,91	30,94	137,84	0,00	9,90	6,17	0,00	495,67	1351,23	2742,18	0,00	
BRCKOVLJANI	6961,93	592,42	312,79	279,63	62,04	0,00	0,00	7,56	0,00	10,68	4274,84	1973,80	40,59	
BRDOVEC	3750,69	952,77	694,28	258,49	3,69	0,00	15,57	13,25	0,00	175,52	2030,82	551,00	8,07	
DUBRAVA	11595,33	764,30	284,70	479,60	30,53	5,93	3,78	3,15	0,00	0,00	6507,64	2882,00	1398,00	
DUBRAVICA	2046,53	265,66	248,15	17,51	32,61	0,00	3,99	1,87	0,00	1,87	1097,47	643,06	0,00	
DUGO SELO	5393,86	1233,63	743,47	490,16	287,40	0,00	33,46	19,50	0,00	21,89	2345,47	1327,87	124,64	
FARKAŠEVAC	7371,59	311,50	239,86	71,64	19,51	0,00	0,00	1,40	0,00	0,00	3341,85	3635,20	62,13	
GRADEC	8822,51	555,58	441,61	113,97	225,67	40,86	2,38	2,14	0,00	0,00	5023,48	2942,10	30,30	
IVANIĆ-GRAD	17372,41	1631,42	913,16	718,26	625,20	0,00	86,76	20,47	0,25	969,92	9000,53	4031,85	1006,01	
JAKOVLJE	3572,31	433,73	314,00	119,73	55,34	0,00	2,72	3,72	0,00	16,08	1603,99	1406,48	50,25	
JASTREBARSKO	22658,24	2927,59	1698,00	1229,59	170,59	6,88	136,70	15,89	0,00	0,00	9226,59	9301,00	873,00	
KLINČA SELA	7731,01	761,90	429,11	332,79	106,88	3,66	5,68	5,49	0,00	73,69	3788,28	2985,43	0,00	
KLOŠTAR IVANIĆ	7760,57	856,45	637,71	218,74	25,97	6,31	0,68	4,03	0,00	235,34	4072,68	2558,44	0,67	
KRAŠIĆ	7122,95	476,32	288,09	188,23	14,90	2,15	81,10	3,15	0,00	351,65	3025,25	3143,68	24,75	
KRAVARSKO	5805,91	502,48	395,33	107,15	17,05	5,11	11,10	1,34	3,20	154,38	1349,78	3761,47	0,00	
KRIŽ	11854,46	807,34	669,23	138,11	162,49	6,23	48,29	5,77	0,00	0,00	6332,18	4492,16	0,00	
LUKA	1717,84	285,63	231,98	53,65	68,44	0,00	25,76	1,26	0,00	13,94	867,84	454,97	0,00	
MARIJA GORICA	1710,18	309,67	176,51	133,16	10,33	0,00	6,95	2,85	0,00	0,83	1042,58	336,97	0,00	
ORLE	5764,10	330,31	157,64	172,67	49,60	0,00	0,00	1,26	0,00	181,38	4372,93	203,14	625,48	
PISAROVINA	14507,35	859,27	844,07	15,20	249,78	71,64	78,22	3,56	0,00	550,00	7168,21	4987,92	538,75	
POKUPSKO	10578,32	685,42	438,49	246,93	17,67	30,03	29,70	8,51	0,00	154,38	3488,87	5913,86	249,88	
PRESEKA	4585,15	311,63	284,17	27,46	6,60	0,00	0,00	1,70	0,00	0,00	2461,12	1586,94	217,16	
PUŠČA	1706,54	396,40	252,63	143,77	0,00	0,00	5,32	5,38	0,00	0,00	784,83	514,61	0,00	
RAKOVEC	3512,87	261,44	200,27	61,17	67,00	0,00	0,00	1,47	0,00	3,00	2190,07	952,22	37,67	
RUGVICA	9358,12	776,11	373,39	402,72	233,40	8,86	326,32	5,13	1,19	464,1,	6126,55	1116,24	300,22	
SAMOBOR	25058,30	3046,43	1511,07	1535,36	75,38	12,39	176,94	25,96	0,00	206,25	6682,96	14789,43	42,56	
STUPNIK	2488,45	381,31	249,90	131,41	87,20	0,00	3,40	0,91	8,16	54,69	896,56	1054,41	1,81	
SVETA NEDELJA	3949,16	971,70	584,67	387,03	304,56	3,00	345,87	17,00	14,97	102,7,	1576,16	319,40	293,80	
SVETI IVAN ZELINA	18532,85	2597,73	1686,10	911,63	257,16	0,00	61,53	10,09	0,00	256,33	8638,27	6550,80	160,94	
VELIKA GORICA	32773,50	4043,43	2608,63	1434,80	589,87	29,43	527,96	35,27	472,00	1002,5,	12429,41	12277,63	1366,00	
VRBOVEC	16120,16	1519,16	865,80	653,36	471,68	4,15	127,03	5,40	0,00	43,77	10204,37	3108,00	636,60	
ZAPREŠIĆ	5364,20	886,51	574,80	311,71	354,62	24,98	361,18	31,62	0,00	612,08	1565,63	1238,79	288,79	
ŽUMBERAK	11019,36	279,66	127,90	151,76	0,00	0,00	0,00	2,53	0,00	0,00	*2530,44	*8197,54	9,19	
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	(ha)	306035,32	31779,44	20155,03	11624,41	4828,50	261,61	2518,29	276,97	499,77	6259,44	138550,01	112674,02	8387,26
	udio	100%	10,38%	6,59%	3,79%	7885,37				6759,21		45,27%	36,82%	2,74%
REPUBLIKA** HRVATSKA	(ha)	5.659400,00	381606,00	264582,00	117024,00	100363,00				126749,00		2.380896,00	2.576948,00	93001,00
	udio	100%	6.74%	4.68%	2.06%	1.77%				2.23%		42.08%	45.54%	1.64%

Tablica 11: PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA POVRŠINA PREMA EVIDENCIJI PROSTORNIH PLANOVA UREĐENJA GRADOVA I OPĆINA

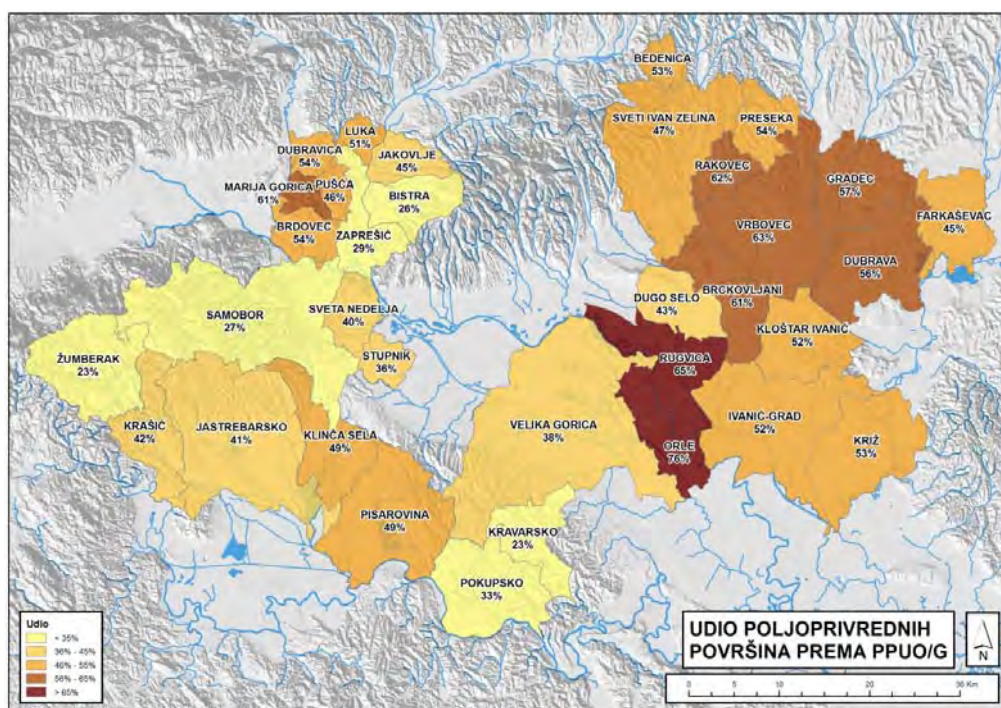
Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, stanje: siječanj 2013., * Prostorni plan Zagrebačke županije, ** Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske, 2008.-2012.

Uspoređujući ovako dobivene podatke sa podacima na državnoj razini uočljivo je, također, kao i kod CLC baze podataka, da Zagrebačka županija ima nešto veći udjel poljoprivrednih površina, dok je udjel šuma znatno manji od državnog prosjeka. Najznačajnija razlika je u udjelu izgrađenih površina i onih planiranih za izgradnju koje u ukupnoj površini Zagrebačke županije čine čak 15,17%, dok na državnoj razini ove površine čine 10,74%. To su površine naselja, gospodarskih i sportsko-rekreacijskih sadržaja izvan naselja, groblja, te površine posebne namjene, eksploatacije mineralnih sirovina i infrastrukturne površine. Dakle, u Zagrebačkoj županiji udio tih izgrađenih struktura veći je za čak 41% od onog na državnoj razini. Ovo ukazuje na to, da je prostor Zagrebačke županije značajnije urbaniziran, poglavito onaj dio u kontaktnom području s Gradom Zagrebom, kao i uz glavne razvojne osi Zagreb – Zaprešić – Zabok, Zagreb – Samobor – Bregena, Zagreb – Jastrebarsko, Zagreb – Velika Gorica, Zagreb – Dugo Selo – Ivanić-Grad i Zagreb – Sv. Ivan Zelina. Ovo je također vidljivo i iz prikaza udjela takvih površina u udjelu ukupnih površina općina i gradova. Najveći udio površina izgrađenih struktura imaju gradovi Sveta Nedelja (45%) i Zaprešić (42%). Na istom razvojnem pravcu, veći udio takvih površina od onog na županijskoj razini imaju i općine Brdovec (31%), Pušća (24%), Bistra (23%), Luka (23%) i Marija Gorica (19%). Na preostalim razvojnim pravcima to su gradovi: Dugo Selo (30%), Velika Gorica (20%), Ivanić-Grad (19%) i Sveti Ivan Zelina (17%), te općine: Stupnik (22%) i Rugvica (19%).

Slika 13: Udio površina izgrađenih struktura prema PPUO/G;
Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, stanje: siječanj 2013.;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Udio poljoprivrednih i šumskih površina obrnuto je proporcionalan. Tamo gdje je veći udio poljoprivrednih, manji je udio šumskih površina i obrnuto. Čak 64% ukupnih poljoprivrednih površina Zagrebačke županije nalaze se u njezinom istočnom dijelu u porječju rijeka Save i Lonje, kojeg čine subregionalna područja Svetog Ivana Zeline, Vrbovca, Dugog Sela, Ivanić-Grada, te Grad Velika Gorica i Općina Orle. Navedeno je vidljivo u velikom udjelu poljoprivrednih površina u ukupnoj površini gradova i općina u tom području. Tako u Općini Orle, poljoprivredne površine čine čak $\frac{3}{4}$ ukupnog zemljišta. Iza Orla sa preko 60% udjela poljoprivrednih površina slijede općine Rugvica, Rakovec i Brckovljani, te Grad Vrbovec. Također, valja napomenuti da preostale jedinice lokalne samouprave u tom području, osim gradova Dugog Sela i Velike Gorice, imaju veći udio poljoprivrednih površina od one na županijskoj razini. Preostale poljoprivredne površine koncentrirane su u sjeverozapadnom dijelu Županije uz rijeke Savu i Krapinu, te u njezinom južnom dijelu uz rijeku Kupu. Najmanji udio poljoprivrednih površina od svega 23% imaju općine sa najvećim udjelom šumskih površina, a to su Žumberak i Kravarsko.

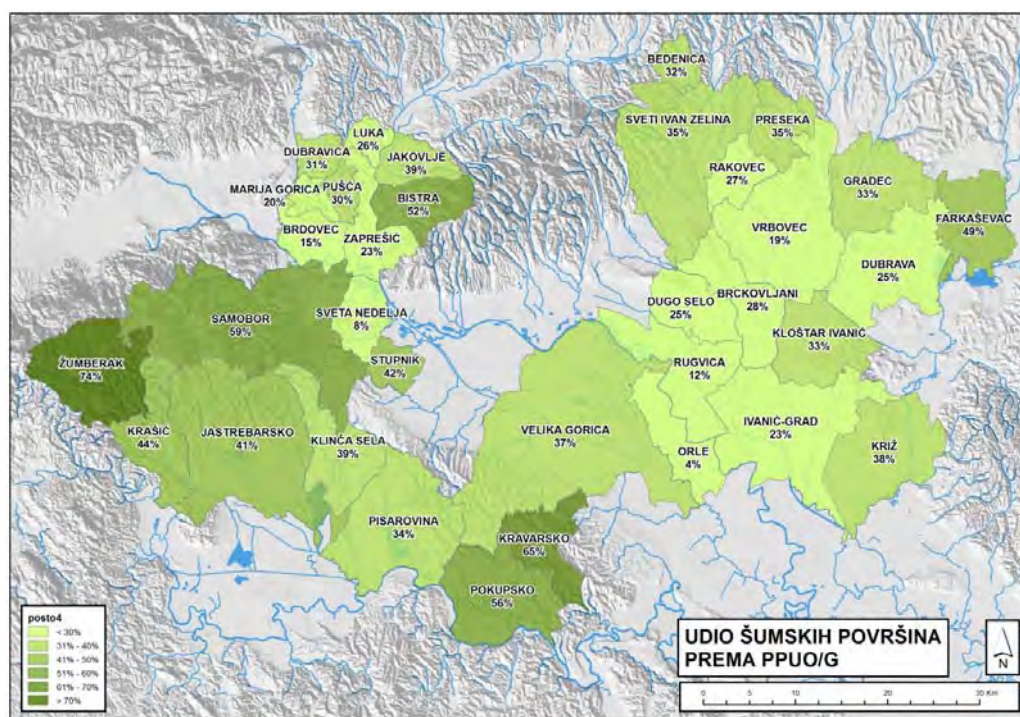

Slika 14: Udio poljoprivrednih površina prema PPUO/G;

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, stanje: siječanj 2013.;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Najznačajnije šumske površine nalaze se u južnom i jugozapadnom dijelu Zagrebačke županije, unutar subregionalnih područja Samobora (osim Grada Svete Nedelje), Jastrebarskog i Velike Gorice (osim Općine Orle) sa udjelom od 59% u ukupnim šumskim površinama. To je područje Žumberačkog i Samoborskog gorja, te Vukomeričkih gorica i nizinskog dijela Turopolja. Sve jedinice lokalne samouprave u navedenom području, osim Općine Pisarovina, imaju veći udio šumskih površina od onog na županijskoj razini. Posebno se ističu; Općina Žumberak sa 74% i Općina Kravarsko sa 65% šumskih površina. Izvan ovog područja iznadprosječne udjele šumskih površina imaju Općina Farkaševac (49%) i Općina Bistra (52%). S najmanjim udjelom šumskih površina jesu jedinice lokalne samouprave uz rijeku Savu: općine Brdovec (15%), Rugvica (12%) i Orle (4%), te Grad Sveta Nedelja (8%).

Slika 15: Udio šumskih površina prema PPUO/G;

Izvor: Prostorni planovi uređenja općina i gradova, stanje: siječanj 2013.;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Kako na državnoj, tako i na županijskoj razini prisutan je trend povećanja površina naselja, kao i površina izgrađenih struktura izvan naselja, prije svega gospodarskih poslovnih namjena. Najveći su potrošači ovih površina trgovački centri, koji uz velike tlocrtne površine građevina imaju i značajne parkirališne površine i površine pristupnih prometnica, a smješteni su u neposrednoj blizini Grada Zagreba, na području Zagrebačke županije. Obzirom na povećanu imigraciju stanovništva povećavaju se površine naselja u dijelu Zagrebačke županije u neposrednom kontaktnom području uz Grad Zagreb. U nove izgrađene strukture valja svakako ubrojiti i izgrađene nove prometnice, posebno dionicu autoceste Zagreb – Sisak koja je izgrađena na području Zagrebačke županije i državne ceste u Velikoj Gorici. Povećanje površina izgrađenih struktura se u manjoj mjeri odnosi na stvarno izgrađene površine, a u većoj mjeri na planirane takve površine u prostornim planovima uređenja gradova i općina. Ova povećanja ostvaruju se najvećim dijelom na račun poljoprivrednih površina koje se zbog toga smanjuju. No unatoč ovom trendu, možemo zaključiti da je na području Zagrebačke županije, zahvaljujući mjerama utvrđenim Prostornim planom Županije, osobito vrijedno i vrijedno poljoprivredno zemljište još uvijek u velikom postotku zaštićeno od prenamjene. U posljednje vrijeme primjetan je i trend prenamjene površina posebne namjene u druge površine, a najznačajnija takva prenamjena planirana je za potrebe širenja Zračne luke Zagreb.

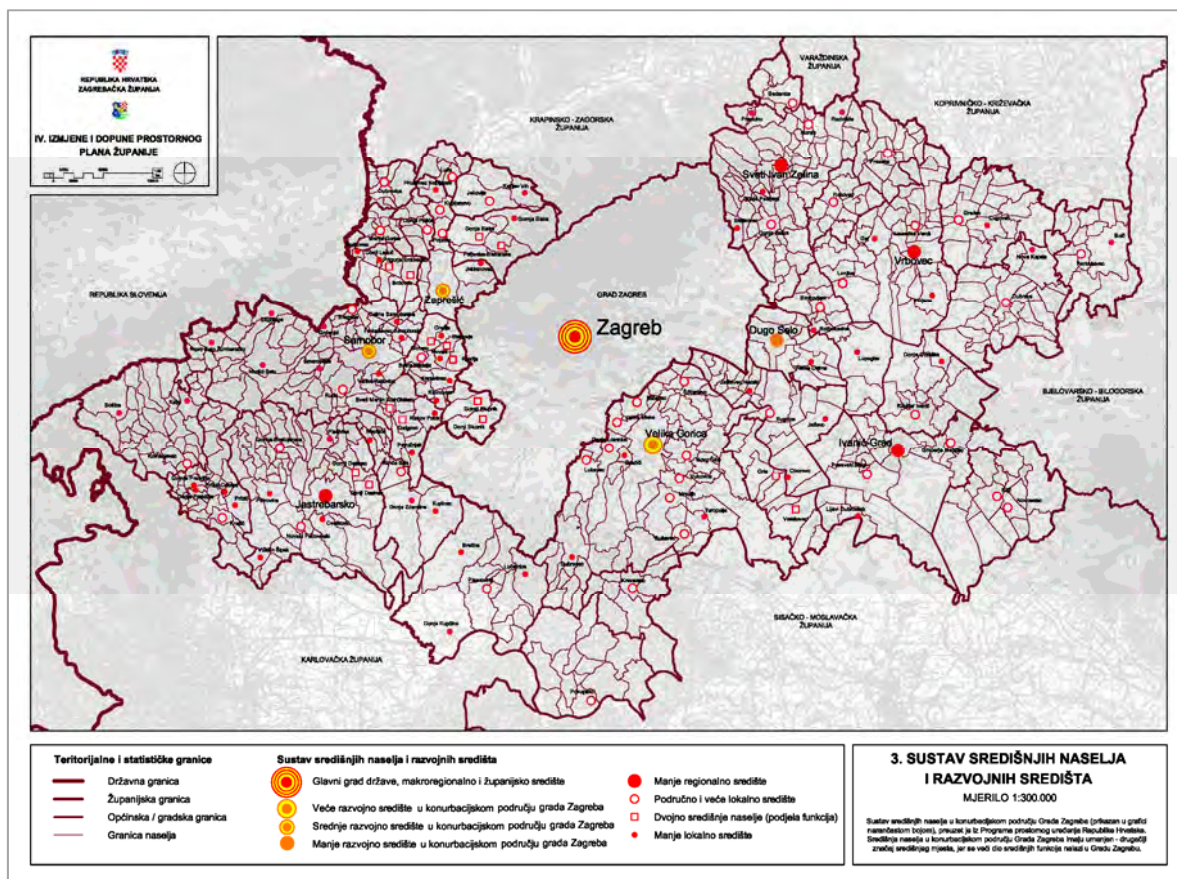
2.2. Sustav naselja

2.2.1. Sustav središnjih naselja

Sustav središnjih naselja bitna je odrednica kvalitetnog prostornog uređenja i razvitka svake države. Time se usmjerava i/ili kontrolira prostorna raspodjela stanovništva, potiče razvitak optimalne mreže naselja u svim dijelovima države usmjeravanjem gospodarskih djelatnosti i urbanotvornih funkcija, te podržava razvoj ostalih gradskih i ruralnih naselja koja imaju nužne preduvjete. Opredjeljenje za policentričan razvitak RH, prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske iz 1997. godine, zasnivalo se na postojećoj strukturi i sustavu naselja. Politika policentričnog razvoja znači zalaganje za obzirni razmještaj stanovnika, djelatnosti, središnjih i drugih funkcija i infrastrukturnih sustava. Prema tome, određena središta trebala bi se razvijati zajednički, međusobno povezano i usklađeno unutar metropolitanskih odnosno aglomeracijskih područja, gradskih regija ili kao konurbacija, dijeleći međusobno funkcije svojstvene za odgovarajuće kategorije središnjih naselja.

Polazeći od smjernica iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, sustav središnjih naselja i razvojnih središta za prostor Zagrebačke županije utvrđen je Prostornim planom Županije. Unutar tih naselja razmještene su pojedine djelatnosti, osobito one koje pripadaju skupini središnjih uslužnih funkcija. Među naseljima Zagrebačke županije se svojom veličinom i funkcijama, u prvom krugu središta gradova oko Zagreba, ističu Samobor, Zaprešić, Velika Gorica i Dugo Selo (a u ovu skupinu može se ubrojiti i Sveta Nedelja koja 2006. godine dobiva status Grada) kao gradska središta unutar Zagrebačkog metropolskog područja. Za njima svojom veličinom, značenjem i utjecajem, u drugom krugu središta gradova oko Zagreba, slijede Jastrebarsko, Ivanić-Grad, Vrbovec i Sveti Ivan Zelina, svi zajedno kao bivša općinska i zatim međuopćinska i nadlokalna manja regionalno razvojna središta unutar Zagrebačke gradske regije. Unutar prostora Zagrebačke županije, u određenom odnosu i udaljenosti prema najbližemu središtu grada, a raspoređena unutar svojih manjih gravitacijskih jedinica, nalazi se sljedećih 50-tak planiranih područnih važnijih i većih lokalnih - malih razvojnih središta, od kojih je većina njih već i danas središte općina. Slijedi 60-tak drugih manjih lokalnih poticajno razvojnih središta (pomoćnih središnjih naselja), koja trebaju nadomjestiti ona veća i važnija središta u slabije naseljenim i slabije pristupačnim područjima, dakle koja se sasvim približuju ostalom stanovništvu Županije s nekoliko najpotrebnijih usluga stanovništvu u svakodnevnom životu.

Planirani razvitak središnjih naselja temeljen je na zahtjevima novog društvenog uređenja i političko - teritorijalnog ustroja Republike Hrvatske, na postavljenim ciljevima razvitka u prostoru, na politici izbjegavanja prevelikih koncentracija stanovništva i težnji za boljom disperzijom stanovništva u prostoru, odnosno ciljevima sprječavanja negativnih demografskih trendova, ravnomjernijega regionalnog razvitka i razvitka policentričnog urbanog sustava, na osiguranju bolje međusobne prometne povezanosti, ali i sa svojim središtem Zagrebom, te na težnji za približavanjem središnjih uslužnih funkcija svih razina stanovnicima tog kraja i za podizanjem kvalitete života lokalnog stanovništva. U skladu s ovako utvrđenim sustavom, jedinice lokalne samouprave u svojim su prostornim planovima primijenile temeljni ustroj i podjelu na razvojna, regionalna i lokalna središta iz Prostornog plana Županije, ali su ga i dijelom prilagodile svojim lokalnim karakteristikama, stvarajući nešto gušću mrežu lokalnih središta i pridruženih središnjih funkcija.

Slika 16: Sustav središnjih naselja i razvojnih središta u Zagrebačkoj županiji – Kartogram 3.

Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije, IV. Izmjene i dopune; Zavod za prostorno uređenje zagrebačke županije, 2011.

Ovako ustrojeni sustav središnjih naselja na području Zagrebačke županije rezultirao je planiranjem bolje prometne povezanosti između pojedinih samostalnih naselja i njihovih lokalnih poticajno razvojnih središta, kao i bitno poboljšanje veza prema područnim važnijim i većim lokalnim razvojnim i općinskim središtima, a naročito prema gradskim manje regionalno razvojnim i međuopćinskim nadlokalnim središtima. Sasvim je razumljivo da je ovaj sustav uvjetovao i optimalne prometne veze sa Zagrebom, središtem središnjih uslužnih funkcija županijske razine za područje Zagrebačke županije.

Razmještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija planiran je u pojedinim središtima prema provedenoj klasifikaciji središnjih funkcija za pojedine kategorije središnjih naselja. Takav sustav na ovom prostoru na racionalan način približava središnje uslužne i druge funkcije stanovništvu i drugim korisnicima, osobito one koje su im potrebne češće ili u svakodnevnom životu, pružajući im približno jednake uvjete života, pa tako doprinosi porastu kvalitete i standarda njihova življenja. Sa svrhom ostvarenja optimalnog razvitka i učinkovitog zaustavljanja negativnih procesa na razini Zagrebačke županije, prioritet u razvoju funkcija daje se gradskim i općinskim središtima, odnosno manjim regionalno razvojnim međuopćinskim i nadlokalnim središtima, kao i planiranim područnim važnijim i većim lokalnim - malim razvojnim središtima, koje treba razvijati tako da budu nositelji razvitka i usmjeravatelji demografske stabilnosti svojih gradskih i općinskih područja.

Decentralizacijom stanovništva i nekih funkcija iz većih gradova prema većem broju gradskih i lokalnih središta u tom prostoru poticati će se njihov razvitak, a pod njihovim utjecajem i pokretačkim djelovanjem trebaju se najprije ublažiti ili zaustaviti negativni demografski i gospodarski procesi u okolnom području, a postupno, uz preobražaj pojedinih samostalnih naselja, trebaju se zajednički razvijati pojedini gradovi i njihove okolice, odnosno sva ostala urbana središta i njihova gravitacijska područja. U tom kontekstu razvijati će se Zagrebačka županija i nastaviti postupno preobražavati pojedini njezini dijelovi. Posebnu pažnju treba posvetiti zaustavljanju daljnje depopulacije područja Žumberka, Vukomeričkih gorica i nekih prigorskih područja, posavskog i pokupskog i još po nekog nizinskog i ravničarskog kraja, gdje treba razvijati odgovarajuća veća i manja lokalna središta te bolju prometnu povezanost, za što su osnovni preduvjeti osigurani kroz uspostavu sustava središnjih naselja u dokumentima prostornog uređenja.

2.2.2. Društvena infrastruktura

Razvitak društvenih djelatnosti – javne službe (uprava, pravosuđe, prosvjeta, visoko školstvo i znanost, kultura, zdravstvo, socijalna skrb i sport), te udruge građana, političkih stranaka, vjerskih zajednica i drugih organizacija u svezi s njihovim glavnim obilježjima i svojstvima, rezultat je prirodnih, gospodarskih, društvenih i kulturnih polazišta i njihovih strateških ciljeva u prostoru. Razvitak javnih službi, tj. njihova struktura, razmještaj i dimenzioniranje, moraju slijediti razvoj i razmještaj njihovih korisnika, i ujedno podizati i poboljšavati standard i kvalitetu života stanovništva.

Mreža i sadržaji društvenih djelatnosti razmatrani su analizom važećeg zakonodavstva, prostorno planske dokumentacije, prostornih standarda, procjena, planova i odluka te pitanja važnih za dimenzioniranje pojedinih segmenata mreža. Analiza stanja je dana za glavne skupine pojedinih djelatnosti, iako se unutar tih skupina razlikuju brojne podskupine i još brojnije institucije raznih razina, nadležnosti i uslužnosti te njihov utjecaj u prostoru.

Ustanove javnih službi

Mreža javnih službi osigurava, u skladu s propisima za sadržaje državne uprave, područne (regionalne) i lokalne samouprave te ostale upravne službe i institucije, prostorne uvjete rada i razvoja. Na isti način obuhvaćene su i potrebe za pravosudne funkcije (sudovi, odvjetništvo, pravobraniteljstvo, javno bilježničke službe i dr.).

Upravne funkcije odgovaraju novom političko-teritorijalnom ustroju u zemlji, odnosno organizaciji lokalne uprave i samouprave, a raspoređene su prema zakonskim i podzakonskim aktima od razine države, županije, preko gradova i općina do pojedinih naselja. Na razini županije obavljaju se poslovi državne uprave i poslovi iz samoupravnog djelokruga koji su propisani odgovarajućim zakonima. Za obavljanje poslova državne uprave i regionalne samouprave na području Zagrebačke županije ustrojeni su, osim onih smještenih u Zagrebu, i županijski uredi i ispostave u središtima gradova.

Pravosudne funkcije organizirane su i razmještene u skladu s uspostavljanjem pravosuđa, kao jednog od tri samostalna segmenta hrvatske vlasti, također na temelju zakona i podzakonskih akata i na razini županije, gradova i općina. Prema podacima Ministarstva pravosuđa iz 2012. godine, na području Zagrebačke županije uspostavljena je mreža pravosudnih tijela koja obuhvaća Županijski sud i Županijsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici, devet općinskih sudova, pet općinskih državnih odvjetništava i osam prekršajnih sudova.

Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja

Programi predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi djece predškolske dobi ostvaruju se u dječjim vrtićima i drugim pravnim osobama koje ostvaruju programe predškolskog odgoja. U Zagrebačkoj županiji, prema službenim podacima iz 2011. godine, djeluje 19 dječjih vrtića kojima su osnivači gradovi i općine, a koji zbrinjavaju ukupno 7.464 djece u 299 odgojnih skupina u 65 objekata (19 matičnih i 46 područnih odjeljenja). Na području Zagrebačke županije djeluje i 14 privatnih dječjih vrtića u 20 objekata u kojima se zbrinjava ukupno 1.224 djece u 58 odgojnih skupina.

Osam općina Zagrebačke županije nema organiziranog predškolskog odgoja (Bedenica, Farkaševac, Kravarsko, Orle, Preseka, Rakovec, Stupnik i Žumberak).

Osnovne škole

Prema podacima Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Zagrebačke županije, u školskoj godini 2011./2012. osnovnoškolsko obrazovanje na području Zagrebačke županije provodilo se u 47 osnovnih škola (47 matičnih i 75 područnih škola), sa ukupno 26.888 učenika. Mreža osnovnih škola obuhvaća sve gradove i općine Zagrebačke županije na način da svaka jedinica lokalne samouprave ima barem jednu osnovnu školu, a najveći broj osnovnih škola nalazi se u gradovima Velika Gorica (6) i Samobor (5). Osim redovitih osnovnih škola, na području Županije nalaze se i dvije osnovne škole za djecu i mladež s teškoćama u razvoju (također u gradovima Velika Gorica i Samobor), kao i šest osnovnih glazbenih škola (u gradovima: Ivanić-Grad, Samobor, Velika Gorica, Vrbovec, Dugo Selo i Jastrebarsko).

U proteklom je razdoblju na području Zagrebačke županije izgrađen značajan broj objekata u školstvu. Od realiziranih projekata možemo izdvojiti: izgradnju novih osnovnih škola i sportskih dvorana u Dugom Selu, Gradecu i Dubravici, izgradnju niskoenergetske osnovne škole u Rakitju, izgradnju sportskih dvorana uz osnovne škole u Dubravi, Ivanić-Gradu, Križu, Rugvici, Brdovcu, rekonstrukciju stare osnovne škole na Plešivici i osnovne škole u Rakovcu i dr.

Srednje škole

Prema podacima Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Zagrebačke županije, u školskoj godini 2010./2011. na području Zagrebačke županije postoji 13 srednjih škola sa 7.395 učenika, od toga 2 gimnazije, 2 strukovne škole, 1 ekonomska škola, 1 srednja škola za zračni promet i 7 srednjih škola s raznovrsnim obrazovnim programima. Osim općih i strukovnih srednjoškolskih programa, nastava je organizirana i u 2 umjetničke škole (Samobor i Velika Gorica). Mreža srednjih škola obuhvaća gradove Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić.

Osim projekata u osnovnom školstvu, Zagrebačka županija provodila je u proteklom razdoblju i niz projekata koji se odnose na srednje škole, od kojih izdvajamo: dogradnju srednje škole u Ivanić-Gradu, izgradnju školske dvorane uz srednju školu u Jastrebarskom i dr.

Učenički domovi

Na području Zagrebačke županije djeluje jedan dom za smještaj i prehranu učenika srednjih škola – Učenički dom Ivanić Grad, u kojem je u školskoj godini 2011./2012. bilo smješteno 88 učenika.

Ustanove visokog školstva, znanosti i tehnologije

Na području Zagrebačke županije danas postoje dvije visokoškolske ustanove, od 122 visoka učilišta koliko ih postoji u Hrvatskoj. To su visokoškolska znanstvena ustanova u Velikoj Gorici i privatna visoka škola u Zaprešiću. Kao što se navodi u Izvešću o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012., mrežu visokog školstva potrebno je preispitati, u cilju bolje dostupnosti visokoškolskog obrazovanja i znanstvenog stvaralaštva sveukupnom stanovništvu zemlje.

Ustanove kulture i sporta

Mreža ustanova za kulturu, informiranje i tjelesnu kulturu obuhvaća biblioteke, kazališta, kinematografe, muzeje, javne glazbene ustanove, otvorena ili pučka učilišta, arhive, javna glasila – televizijske i radio postaje, izdavačke ustanove, umjetničke organizacije, informativne službe, zajednice i udruge tehničke kulture i dr. Na području Županije u funkciji je 10 knjižnica, 2 centra za kulturu, 7 pučkih otvorenih učilišta te 8 muzeja. Značajna kulturna baština obuhvaća arheološki park Andautonija u Ščitarjevu te park skulptura u Jakovlju. Zagrebačka županija brojnim projektima potiče programe u kulturi, s ciljem razvoja i obogaćivanja kulturne ponude na svom području.

Županija, također, potiče razvoj javnih potreba u sportu te izgradnju i održavanje sportskih objekata i drugih sadržaja i nekretnina za potrebe sporta, rekreacije, zabave i odmora stanovnika i drugih korisnika. Kroz Program javnih potreba u tehničkoj kulturi Zagrebačke županije potiče se rad zajednica i udruga tehničke kulture, te nabavka i održavanje opreme i objekata tehničke kulture od interesa za Županiju, gradove i općine.

Zdravstvene ustanove

Od zdravstvenih ustanova u Zagrebačkoj županiji djeluje Dom zdravlja Zagrebačke županije, Ljekarne Zagrebačke županije, Specijalna bolnica Gornja Bistra, Specijalna bolnica Naftalan, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije te Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije.

Dom zdravlja Zagrebačke županije temeljni je nositelj zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti. Dom zdravlja u svom sastavu ima: obiteljsku (opću) medicinu, stomatološku zdravstvenu zaštitu, zdravstvenu zaštitu žena, zdravstvenu zaštitu dojenčadi i predškolske djece, medicinu rada, laboratorijsku, radiološku i drugu dijagnostiku, sanitetski prijevoz, fizikalnu medicinu i patronažu. Kroz Dom zdravlja građanima se pruža i manji dio specijalističke zdravstvene zaštite, dok se veći dio specijalističke zdravstvene zaštite, kao i bolničko liječenje obavlja u bolnicama u Zagrebu. Dom zdravlja ima 8 ispostava u okviru kojih djeluje 47 ambulanti.

Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije svoju djelatnost obavlja u osam gradova u Zagrebačkoj županiji, u svakom gradu djeluje higijensko- epidemiološki odjel te odjel školske i sveučilišne medicine. U Ivanić-Gradu i Rakitju su smješten mikrobiološki i ekološki laboratoriji. Služba za mentalno zdravlje, izvanbolničko liječenje i prevenciju ovisnosti te Služba za javno zdravstvo, socijalnu medicinu i gerontologiju smještene su u Zaprešiću odakle organiziraju aktivnosti za cijelu županiju. Zavod za javno zdravstvo je ujedno nositelj većine preventivnih programa na području županije te sudjeluje u provođenju jednog međunarodnog (europskog) projekta.

Ljekarne Zagrebačke županije osiguravaju opskrbu i izradu lijekova te opskrbu medicinskih proizvoda stanovništvu, zdravstvenim ustanovama i drugim pravnim osobama te zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu, a isto tako obavljaju i druge djelatnosti sukladno Zakonu. Ljekarne Zagrebačke županije obavljaju djelatnost kroz 17 ljekarničkih jedinica (podružnica), od čega je 16 podružnica na području županije.

Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije organiziran je kroz osam ispostava, u osam gradova, i radi u prostoru Doma zdravlja. Prema Mreži hitne medicine šest gradova je dobilo T1 timove (sveukupno 30 timova), dok se u dva grada (Ivanić-Grad i Sveti Ivan Zelina) hitna medicina obavlja preko dežurstava. Prijavno-dojavna jedinica je u Velikoj Gorici.

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju „Naftalan“ nalazi se u Ivanić-Gradu. Djelatnost ustanove je medicinska rehabilitacija, fizikalna medicina, reumatologija i dermatovenerologija. Specijalna bolnica u liječenju koristi prirodne ljekovite činitelje: naftalansko ulje i termomineralne vode. Bolnica raspolaže sa ukupno 137 kreveta, od čega je 26 kreveta višeg smještajnog nivoa.

Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra je specijalna zdravstvena ustanova smještena u dvorcu Oršić u Gornjoj Bistri. U njoj se liječe pacijenti u dobi 0 do 18 godina koji boluju od kroničnih, uglavnom invalidirajućih i neizlječivih bolesti i stanja. Provođenje bolničke i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite bolesnika oboljelih od kroničnih bolesti predviđeno je u obimu od 110 postelja, te radom kroz specijalističku pedijatrijsko-neurološku ambulantu.

Prema podacima Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Zagrebačke županije, od brojnih projekata koje je Zagrebačka županija realizirala u proteklom razdoblju a koji se odnose na objekte zdravstvene zaštite, izdvajamo: sanaciju glavnih zgrada domova zdravlja u Velikoj Gorici, Jastrebarskom, Ivanić-Gradu; dogradnju zgrade u Velikoj Gorici, Vrbovcu, Zaprešiću; rekonstrukciju i dogradnju biokemijskog laboratorija u Vrbovcu; adaptaciju pedijatrije u Velikoj Gorici, otvorenje Zdravstvene stanice Sjever u Zaprešiću; završetak III. faza preuređenja fizikalne terapije, nadogradnja 6. kata SB Naftalan u svrhu povećanja kapacitete, te opremanje 14 bolničkih soba u SB Naftalan i dr.

2.2.3. Prostori za razvoj naselja

Građevinska područja naselja

Prostori za razvoj i uređenje naselja, kao sastavnica dokumenata prostornog uređenja, su građevinska područja naselja. Građevinska područja naselja su jedan od najvažnijih planskih instrumenata te s utvrđenim granicama, razgraničavaju površine korištenih - uređenih dijelova naselja (izgrađene gradive i uređene negradive dijelove) i površine predviđene za razvoj naselja (nova gradnja i uređenje) od površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva i drugih djelatnosti koje se zbog svoje namjene mogu odvijati izvan građevinskih područja naselja.

Prema podacima iz „Izvešća o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008-2012“, „*problematika urbaniziranih prostora ili prostora za razvoj naselja i drugih urbanih djelatnosti izvan naselja odnosno građevinskih područja naselja najvažnija je tema prostornih (Prostorni plan županije i Prostorni plan uređenja gradova/općina) i urbanističkih planova (Generalni urbanistički plan, Urbanistički plan uređenja). Iako se radi o svega nekoliko postotaka površine neke planske cjeline (države, županije, jedinica lokalne samouprave grada i općine, grada i naselja) ovaj najbitniji sadržaj (i najskuplja namjena prostora) određuje sve druge planske sadržaje (namjene) i/ili ovaj je sadržaj (sve vrste građevinskih područja) posljedica uvažavanja svih prirodnih i kulturnih datosti prostora i optimalno je rješenje za prostorni razvoj neke društvene zajednice u nekom planskom razdoblju.*

Građevinsko područje kao instrument prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj utvrđuje se oko tridesetak godina (Zakon iz 1973. i osobito Zakon iz 1980. godine), a uspostavom državnog ustroja iz 1992. godine gradovi i općine dobivaju znatne ovlasti u pogledu kreiranja politike prostornog uređenja svojih područja. Stoga su bile dužne temeljiti svoju politiku upravo **na načelu racionalnog korištenja prostora**, kako je to pored ostalog obvezivao i Zakon o prostornom uređenju iz 1994. godine, shvaćanjem vlastitog prostora temeljnim i često najvrednijim resursom.

Međutim, u brojnim izmjenama i dopunama prostornih planova (bivših) općina, također i izradom novih prostornih planova osobito do 2000., uočljiv je trend nekritičkog povećanja GP. Razlog tome je u želji za ubrzanom razvojem i rezervacijom dovoljnog prostora za graditeljske aktivnosti. Istodobno nisu uzete u obzir posljedice koje donosi neracionalno širenje građevinskih područja. Prvenstveno se to odnosi na uređenje zemljišta (priprema zemljišta te izgradnja komunalnih objekata i uređaja), koje iziskuje znatna materijalna sredstva u često vrlo malim proračunima jedinica lokalnih samouprava.

Do donošenja druge generacije planova, postojeća GP, osim pojedinih iznimaka, činile su višestruko prevelike površine namijenjene izgradnji naselja, stihijski proširena često na najvrednija poljoprivredna ili šumska zemljišta, vodozaštitna područja, obale mora, rijeka i jezera, zemljišta uz državne i županijske ceste, zaštićene dijelove prirode i sl., ali i na nepodobna i nesigurna zemljišta, kao što su to klizišta, plavljena ili vrlo strma zemljišta, zagađena zemljišta ili na tektonskim rasjedima, zemljišta u blizini trajnih ili potencijalnih izvora opasnosti, zemljišta koja je neracionalno opremiti komunalnom infrastrukturom.

Iako se GP u novim Prostornim planovima uređenja gradova i općina znatno smanjuju (zbog odredbi utvrđenim PPŽ, a u JLS uz morsku obalu i Uredbom o zaštićenom obalnom području) te znajući tehnološko-civilizacijska kretanja da se tijekom vremena (do planskih godina 2015. ili 2020.) potrošnja prostora po stanovniku stalno povećava (...) realno je iznositi tvrdnju da su GP još uvijek znatno prevelika jer i takva kakva jesu omogućuju urbani život za oko 6 - 6,5 milijuna ljudi (naših državljana ali i državljana EU koji će se stalno ili povremeno nastanjivati u Hrvatskoj).“

Nakon ovog kratkog izvoda iz detaljne analize građevinskih područja naselja, koja je provedena u Izvjешću o stanju u prostoru Republike Hrvatske na državnoj razini, u nastavku dajemo analizu građevinskih područja naselja planiranih dokumentima prostornog uređenja na području Zagrebačke županije. **Prostornim planom Zagrebačke županije**, koji je donesen u veljači 2002. godine, utvrđeni su osnovni uvjeti za formiranje građevinskih područja naselja u prostornim planovima uređenja gradova i općina. Treba reći da su **uvjeti utvrđeni racionalno**, poštujući načelo iz dokumenata prostornog uređenja Republike Hrvatske o racionalnom korištenju prostora, kao i da su temeljeni na detaljnoj analizi svih do tada donesenih prostornih planova (bivših) općina.

Analizom prostornih planova (bivših) općina, čiji su rezultati sumarno prikazani u Prostornom planu Zagrebačke županije, poglavlje Polazišta, 1.1.3.2. Ocjena postojećih prostornih planova, utvrđeno je da su građevinska područja, a osobito građevinska područja naselja, predimenzionirana i da „gotovo u svakom planu (prostoru) postoje znatne rezerve u građevnom zemljištu koje se mogu prenamijeniti, odnosno zadržati njihova prvobitna (i sadašnja) neizgrađenost i poljodjelska namjena.“

Ukupna površina građevinskih područja naselja u tada važećim prostornim planovima iznosila je 37.000 ha. Nakon analize izgrađenosti ustanovljeno je da je samo 37% građevinskih područja naselja izgrađeno (13.769 ha), a da ukupna gustoća naseljenosti na građevinskom području naselja iznosi svega 7,65 stanovnika po hektaru.

Zbog toga su Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđene odredbe **kojima se ograničava daljnje širenje građevinskih područja** u ukupnom iznosu na razini jedinice lokalne samouprave, u odnosu na njihovu površinu u važećim prostornim planovima na dan donošenja ovog Plana. Kasnijim su izmjenama i dopunama Prostornog plana Županije utvrđene određene iznimke u kojima je to povećanje dopušteno, a koje se temelje na postocima izgrađenosti postojećih građevinskih područja. No, unatoč ovim iznimkama, možemo utvrditi da su, nakon desetak godina provođenja Prostornog plana Zagrebačke županije, građevinska područja naselja dimenzionirana racionalno i da su u velikom postotku smanjena u odnosu na ranije važeće prostorne planove (bivših) općina.

O tome svjedoče podaci o površinama građevinskih područja i njihovoj izgrađenosti iz danas važećih prostornih planova koji se daju u nastavku. Kada usporedimo ukupnu površinu građevinskih područja naselja danas, koja iznosi 31.779,44 ha s površinom građevinskih područja prostornih planova (bivših) općina, koja je iznosila 37.000 ha, vidimo da se ukupna površina smanjila sa cca 5.000 ha. Također, izgrađeni dio građevinskih područja naselja znatno se povećao i danas iznosi preko 60%, dok je prije 2002. godine bilo izgrađeno svega 37% građevinskih područja naselja na području Županije.

Osnovni podaci i pokazatelji o prostorima za razvoj naselja

U nastavku se tabelarno prikazuju podaci o površinama građevinskih područja iz važećih prostornih planova uređenja gradova i općina na području Zagrebačke županije. Podatke je analizom utvrdio Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, na način koji je opisan u poglavlju 2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina. Oni se u manjoj mjeri razlikuju od podataka dostavljenih nadležnom Ministarstvu za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru RH u listopadu 2012. godine, dijelom zbog novih izmjena i dopuna prostornih planova uređenja koje su u međuvremenu donesene, a dijelom zbog preciznije analize provedene u GIS bazi podataka, koju ovaj Zavod kontinuirano nadograđuje. No, i unatoč detaljnim analizama provedenim u Zavodu, ovaj iskaz površina, a osobito iskaz izgrađenog i neizgrađenog dijela, ima isključivo informativni karakter i služi za izradu daljnjih analiza stanja u prostoru. Kao što je naprijed navedeno, ukupna površina građevinskih područja naselja iznosi 31.779,44 ha, od čega izgrađeni dio iznosi 20.155,03 ha (63,42%), a neizgrađeni dio 11.624,41 ha (36,58%). U odnosu na prostorne planove starije generacije, građevinska područja naselja planirana su znatno racionalnije.

Izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja

Izgrađene strukture izvan građevinskih područja namijenjene su obavljanju djelatnosti koje po specifičnim prostornim zahtjevima nisu sukladne temeljnim funkcijama naselja ili uvjetuju specifično uređivanje prostora. Iako će kasnije u ovom Izvešću, u poglavlju 2.6. Obvezni prostorni pokazatelji, biti tabelarno prikazani svi oblici korištenja županijskog prostora, pa i površine građevinskih područja izvan naselja, u ovom se poglavlju one tabelarno iskazuju zbog usporedbe s građevinskim područjima naselja. Riječ je o građevinskim područjima namijenjenim za gospodarsku namjenu (proizvodnu i poslovnu), ugostiteljsko – turističku namjenu, sportsko-rekreacijsku namjenu i groblja.

Iz tablice je vidljivo da ukupna površina ovih građevinskih područja na prostoru Županije iznosi 7.885,37 ha, što, zbog različite metodologije nije izravno usporedivo s površinom iz prostornih planova prije 2002. godine. No, ono što možemo usporediti, to su površine izdvojenih građevinskih područja gospodarske namjene koje iznose ukupno 4.828,50 ha, što predstavlja povećanje u odnosu na cca 4.000 ha površine radnih zona planiranih planovima starije generacije. Zbog toga i nadalje treba s velikom pažnjom i oprezom pristupati planiranju novih i širenju postojećih građevinskih područja, kako bi se u najvećoj mjeri ostvarili ciljevi racionalnog upravljanja prostorom iz Prostornog plana Zagrebačke županije.

	Građevinsko područje NASELJA ukupno (izgrađeni dio + planirano za razvoj) u ha	IZGRAĐENI DIO građevinskog područja naselja u ha	% Udio izgrađenog dijela GP naselja u GP naselja	NEIZGRAĐENI DIO građevinskog područja naselja u ha	% Udio neizgrađenog dijela GP naselja u GP naselja	Ukupno planirano GP IZVAN NASELJA (gosp.+turiz.+sport+groblja) u ha
Bedenica	210,69	154,61	73,38	56,08	26,62	9,67
Bistra	553,85	522,91	94,41	30,94	5,59	153,91
Brckovljani	592,42	312,79	52,80	279,63	47,20	69,60
Brdovec	952,77	694,28	72,87	258,49	27,13	32,51
Dubrava	764,30	284,70	37,25	479,60	62,75	43,39
Dubravica	265,66	248,15	93,41	17,51	6,59	38,47
Dugo Selo	1.233,63	743,47	60,27	490,16	39,73	340,36
Farkaševac	311,50	239,86	77,00	71,64	23,00	20,91
Gradec	555,58	441,61	79,49	113,97	20,51	271,05
Ivanić-Grad	1.631,42	913,16	55,97	718,26	44,03	732,43
Jakovlje	433,73	314,00	72,40	119,73	27,60	61,78
Jastrebarsko	2.927,59	1.698,00	58,00	1.229,59	42,00	330,06
Klinča Sela	761,90	429,11	56,32	332,79	43,68	121,71
Kloštar Ivanić	856,45	637,71	74,46	218,74	25,54	36,99
Krašić	476,32	288,09	60,48	188,23	39,52	101,30
Kravarско	502,48	395,33	78,68	107,15	21,32	34,60
Križ	807,34	669,23	82,89	138,11	17,11	222,78
Luka	285,63	231,98	81,22	53,65	18,78	95,46
Marija Gorica	309,67	176,51	57,00	133,16	43,00	20,13
Orle	330,31	157,64	47,72	172,67	52,28	50,86
Pisarovina	859,27	844,07	98,23	15,20	1,77	403,20
Pokupsko	685,42	438,49	63,97	246,93	36,03	85,91
Preseka	311,63	284,17	91,19	27,46	8,81	8,30
Pušća	396,40	252,63	63,73	143,77	36,27	10,70
Rakovec	261,44	200,27	76,60	61,17	23,40	68,47
Rugvica	776,11	373,39	48,11	402,72	51,89	573,71
Samobor	3.046,43	1.511,07	49,60	1.535,36	50,40	290,67
Stupnik	381,31	249,90	65,54	131,41	34,46	91,51
Sveta Nedelja	971,70	584,67	60,17	387,03	39,83	670,43
Sveti Ivan Zelina	2.597,73	1.686,10	64,91	911,63	35,09	328,78
Velika Gorica	4.043,43	2.608,63	64,52	1.434,80	35,48	1.182,53
Vrbovec	1.519,16	865,80	56,99	653,36	43,01	608,26
Zaprešić	886,51	574,80	64,84	311,71	35,16	772,40
Žumberak	279,66	127,90	45,73	151,76	54,27	2,53
ŽUPANIJA UKUPNO	31.779,44	20.155,03	63,42	11.624,41	36,58	7.885,37
REPUBLIKA ** HRVATSKA	381.606,00	264.582,00	69,30	117.024,00	30,70	100.363,00

Tablica 12: GRAĐEVINSKA PODRUČJA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI – stanje u siječnju 2013.

Izvor: Prostorni planovi uređenja gradova i općina, stanje: siječanj 2013., obrada Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije,

** Izvešće o stanju u prostoru Republike Hrvatske, 2008.-2012.

2.3. Gospodarske djelatnosti

2.3.1. Gospodarski pokazatelji

Indeks razvijenosti

Jedan od važnijih pokazatelja o ukupnom stupnju razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 89/10), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, jedinica lokalne samouprave razvrstane su, prema indeksu razvijenosti, u stupnjeve razvijenosti I., II., III., IV. i V. skupine¹, a jedinice područne (regionalne) samouprave, također prema indeksu razvijenosti, u stupnjeve razvijenosti I., II., III. i IV. skupine².

Indeks razvijenosti, sukladno Uredbi o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, broj 63/10) izračunava se na temelju sljedećih pokazatelja:

- 1) stope nezaposlenosti,
- 2) dohotka po zaposleniku,
- 3) proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- 4) općeg kretanja stanovništva,
- 5) stope obrazovanosti.

U nastavku se daje pregled razvrstavanja jedinica područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, a zatim i jedinica lokalne samouprave Zagrebačke županije, prema indeksu razvijenosti u određene skupine razvijenosti:

Županija	Indeks razvijenosti	Prema RH	Skupina
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	123,22%	100-125%	III.
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA	87,72%	75-100%	II.
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA	48,50%	<75%	I.
KARLOVAČKA ŽUPANIJA	54,52%	<75%	I.
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	96,30%	75-100%	II.
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	64,32%	<75%	I.
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA	35,17%	<75%	I.
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	142,32%	>125%	IV.
LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA	55,48%	<75%	I.
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	20,51%	<75%	I.
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	43,95%	<75%	I.
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	33,36%	<75%	I.
ZADARSKA ŽUPANIJA	75,59%	75-100%	II.
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	52,88%	<75%	I.
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	63,30%	<75%	I.
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	20,57%	<75%	I.
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA	89,09%	75-100%	II.
ISTARSKA ŽUPANIJA	156,13%	>125%	IV.
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA	107,93%	100-125%	III.
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA	75,11%	75-100%	II.
GRAD ZAGREB	187,54%	>125%	IV.

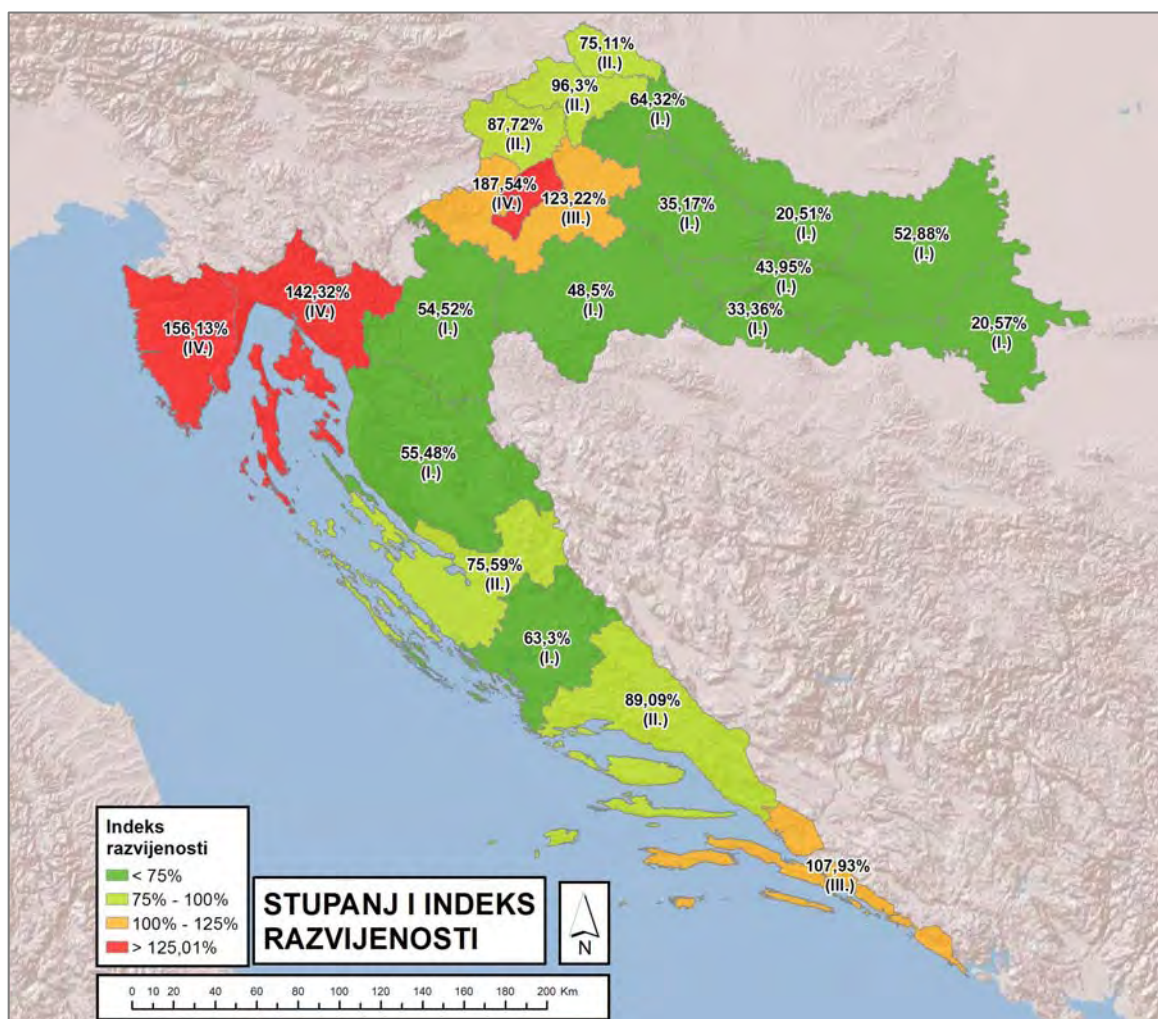
Tablica 13: Jedinice područne (regionalne) samouprave u RH prema stupnju razvijenosti

Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („NN“, 89/10).

¹ Stupnjevi razvijenosti jedinica lokalne samouprave prema prosjeku Države: I.skupina <50%, II.skupina 50-75%, III.skupina 75-100%, IV.skupina 100-125%, V.skupina >125%.

² Stupnjevi razvijenosti jedinica područne (regionalne) samouprave prema prosjeku Države: I.skupina <75%, II.skupina 75-100%, III.skupina 100-125%, IV.skupina >125%.

Iz prikazanih podataka proizlazi da je Zagrebačka županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj s indeksom razvijenosti između 100-125% prosjeka Države, što je svrstava u III. skupinu razvijenosti. Ukupno gledajući, s indeksom razvijenosti 123,22%, Zagrebačka županija je 4. najrazvijenija županija u Republici Hrvatskoj.

Slika 17: Indeks razvijenosti županija Republike Hrvatske;

Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("Narodne novine", broj 89/10); GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

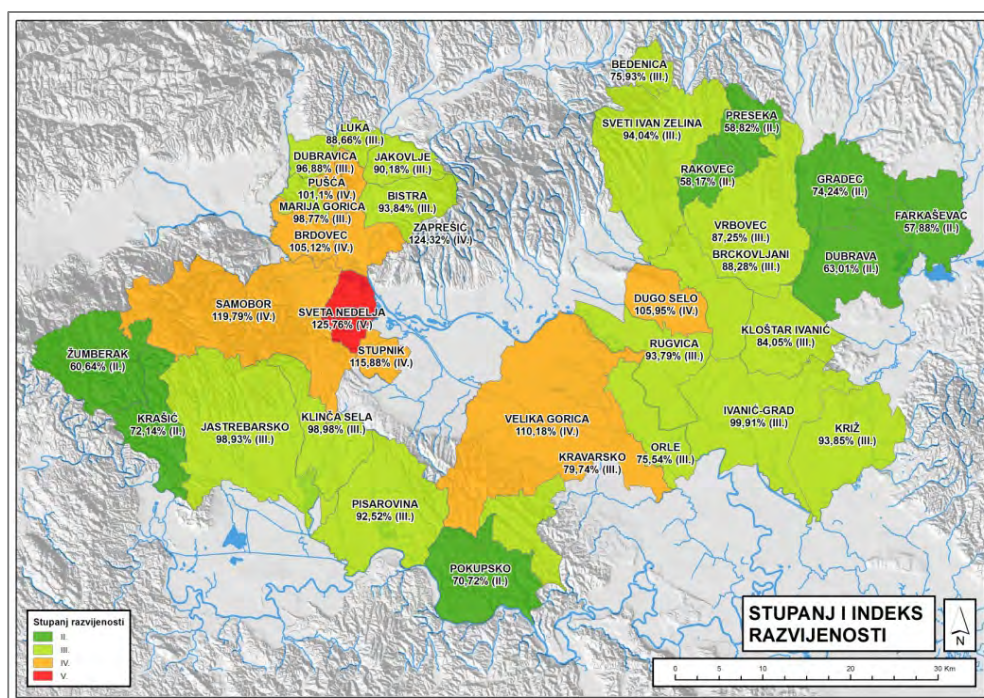
Podaci u sljedećoj tablici, koji prikazuju stupanj razvijenosti gradova i općina na području Zagrebačke županije, ukazuju na znatne razlike u razvijenosti između jedinica lokalne samouprave. Prema indeksima razvijenosti danim u tablici, vidljivo je da na području Zagrebačke županije ¼ jedinica lokalne samouprave ima indeks razvijenosti veći od prosjeka za Republiku Hrvatsku, još ih je 10-ak vrlo blizu tome prosjeku, a ¼ zaostaje za tim prosjekom više od 25%. Najveći stupanje razvijenosti u Zagrebačkoj županiji ima Grad Sveta Nedelja, što ga svrstava u najvišu, V. skupinu razvijenosti.

Jedinica lokalne samouprave	Indeks razvijenosti	Prema RH	Skupina
BEDENICA	75,93%	75-100%	III.
BISTRA	93,84%	75-100%	III.
BRCKOVLJANI	88,28%	75-100%	III.
BRDOVEC	105,12%	100-125%	IV.
DUBRAVA	63,01%	50-75%	II.
DUBRAVICA	96,88%	75-100%	III.
DUGO SELO	105,95%	100-125%	IV.

FARKAŠEVAC	57,88%	50-75%	II.
GRADEC	74,24%	50-75%	II.
IVANIĆ-GRAD	99,91%	75-100%	III.
JAKOVLJE	90,18%	75-100%	III.
JASTREBARSKO	98,93%	75-100%	III.
KLINČA SELA	98,98%	75-100%	III.
KLOŠTAR IVANIĆ	84,05%	75-100%	III.
KRAŠIĆ	72,14%	50-75%	II.
KRAVARSKO	79,74%	75-100%	III.
KRIŽ	93,85%	75-100%	III.
LUKA	88,66%	75-100%	III.
MARIJA GORICA	98,77%	75-100%	III.
ORLE	75,54%	75-100%	III.
PISAROVINA	92,52%	75-100%	III.
POKUPSKO	70,72%	50-75%	II.
PRESEKA	58,82%	50-75%	II.
PUŠĆA	101,10%	100-125%	IV.
RAKOVEC	58,17%	50-75%	II.
RUGVICA	93,79%	75-100%	III.
SAMOBOR	119,79%	100-125%	IV.
STUPNIK	115,88%	100-125%	IV.
SVETA NEDELJA	125,76%	>125%	V.
SVETI IVAN ZELINA	94,04%	75-100%	III.
VELIKA GORICA	110,18%	100-125%	IV.
VRBOVEC	87,25%	75-100%	III.
ZAPREŠIĆ	124,32%	100-125%	IV.
ŽUMBERAK	60,64%	50-75%	II.

Tablica 14: Jedinice lokalne samouprave u Zagrebačkoj županiji prema stupnju razvijenosti

Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("Narodne novine", broj 89/10).

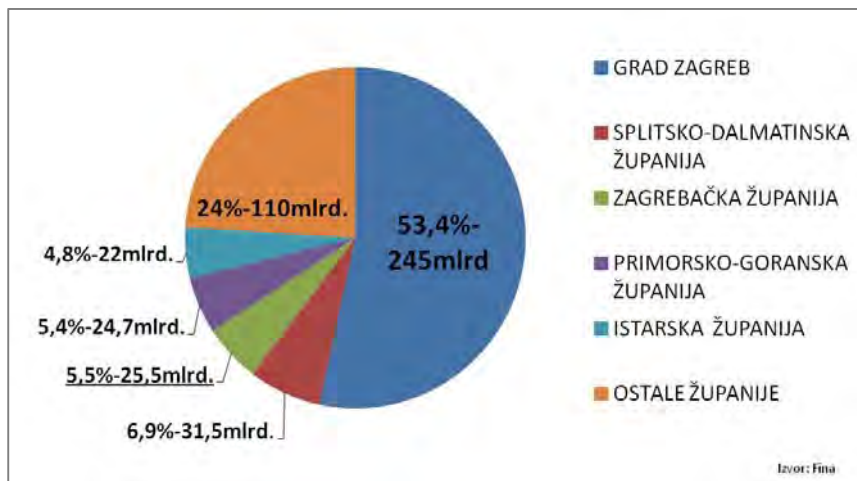

Slika 18: Stupanj i indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije;

Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("Narodne novine", broj 89/10); GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

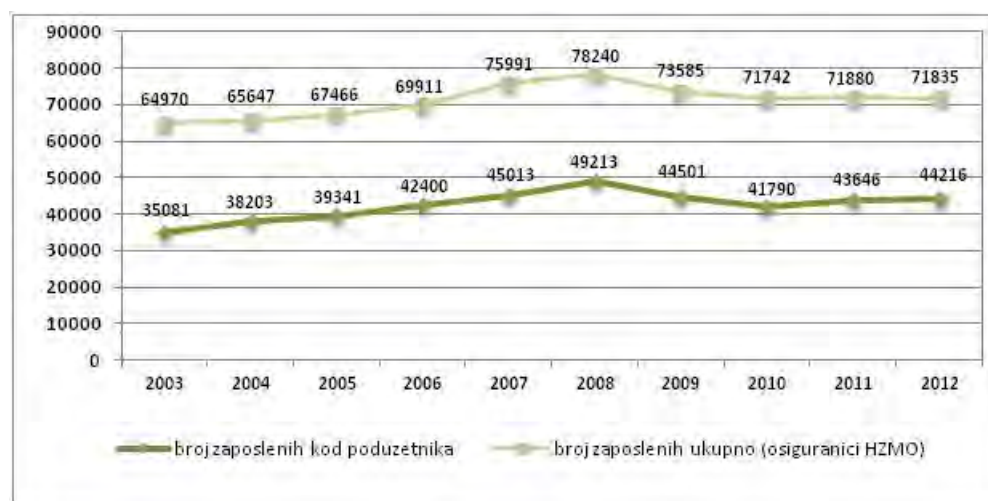
Ostali pokazatelji

Prema podacima Upravnog odjela za gospodarstvo, koji se temelje na podacima Financijske agencije – Fina-e iz 2013. godine, udjel Zagrebačke županije u ukupnim prihodima Republike Hrvatske u periodu od siječnja do rujna 2012. godine iznosi 25,5 mlrd. kuna, odnosno 5,5%, te je treća županija po redu po visini udjela. Ispred Zagrebačke županije, na prvom mjestu je Grad Zagreb sa najznačajnijim i najvećim udjelom od 245 mlrd., odnosno 53,4%, i na drugom mjestu je Splitsko-dalmatinska županija sa udjelom od 31,5 mlrd. kuna, odnosno 6,9%.

Slika 19: Udjel Zagrebačke županije u ukupnim prihodima Republike Hrvatske;
Izvor: Financijska agencija; Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

U nastavku se daje grafički prikaz podataka o broju zaposlenih i broju nezaposlenih u Zagrebačkoj županiji, u razdoblju od 2003. do 2012. godine. Podatke je grafički obradio Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije u veljači 2013. godine. Prvi grafikon prikazuje usporedu broj zaposlenih ukupno (broj osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje) i broj zaposlenih kod poduzetnika u Zagrebačkoj županiji, prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Financijske agencije. Drugi grafikon prikazuje broj nezaposlenih na području Zagrebačke županije u navedenom razdoblju, a temelji se na podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Slika 20: Broj zaposlenih u Zagrebačkoj županiji ukupno (osiguranici HZMO) i kod poduzetnika;
Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i FINA; Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

Slika 21: Kretanje broja nezaposlenih u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje 2013; Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

Mjere poticanja razvoja gospodarstva

Prema podacima Upravnog odjela za gospodarstvo Zagrebačke županije, u proteklom je razdoblju Zagrebačka županija provodila brojne mjere za poticanje razvoja gospodarstva u vidu kreditnih linija, jamstava za kredite, bespovratnih potpora i subvencija za različite programe malog gospodarstva - tradicijski i umjetnički obrti, žene poduzetnice, izrade projektne dokumentacije za gospodarske objekte, financiranje projekata poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i zaštite okoliša, financiranje nastupa na sajmovima, ulaganje u turističke smještajne kapacitete, bespovratne kapitalne pomoći za kupnju, obnovu i uređenje tradicijskih kuća, subvencioniranje turističkih agencija za organizirani dolazak turista na područje Županije, financijske potpore organizatorima turističkih manifestacija, financiranje razvojnih projekata turizma, poljoprivrede, ruralnog razvoja i šumarstva, edukacija kojima se nastojalo povećati zapošljavanje nezaposlenih osoba itd.. Financijska sredstva za različite programe dodjeljivana su gradovima i općinama, udrugama, zadrugama i organizacijama, te fizičkim i pravnim osobama koji se bave djelatnostima iz područja gospodarstva.

U razvoju i poticanju gospodarstva na području Zagrebačke županije važnu ulogu ima Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije. Osim potpore poduzetnicima i jedinicama lokalne samouprave u izradi strateških razvojnih projekata i pripremi dokumentacije za sufinanciranje iz državnih i predpristupnih fondova EU, Agencija kontinuirano provodi i projekte značajne za Zagrebačku županiju: Osnove Akcijskog plana za provedbu Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije, Kontinuirano provođenje Akcijskog plana za provedbu Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije, Provedba Akcijskog plana Zagrebačke županije za provedbu prioriternih mjera Studije društveno-gospodarskog značaja, potreba i opravdanosti eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru Zagrebačke županije, Projekt "Okupljanje poljoprivrednog zemljišta u Hrvatskoj", izrada Programa ukupnog razvoja (PUR) za JLS, Projekt "Stanje poljoprivrednog zemljišta u Zagrebačkoj županiji", Provedba studije Razvoj seoskog turizma u Zagrebačkoj županiji, Projekt kontinuiranog izvješćivanja i propagiranja seoskog turizma u Zagrebačkoj županiji i dr.

Gospodarske zone

Gospodarske zone na području Zagrebačke županije utvrđene su prostornim planovima uređenja gradova i općina, pretežno kao izdvojena građevinska područja proizvodne ili poslovne namjene. Prema podacima Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011.-2013. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 11/11), u zonama je zaposleno preko 300 poduzetnika. Većina zona ima izrađen ili u izradi urbanistički plan uređenja. Komunalna opremljenost zona je u različitim fazama realizacije. Nekoliko zona je u potpunosti opremljeno, a ostale su tek djelomično komunalno uređene. Vlasnička struktura je također različita. Malo je zona koje su na zemljištu u vlasništvu grada, općine ili su u cijelosti u vlasništvu investitora. Blizina Grada Zagreba, proces seljenja industrije i poslovnih aktivnosti iz grada, te brojnost i veličina gospodarskih zona, prednosti su i potencijal za njihov razvoj. Neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nedovoljna komunalna opremljenost, upravljanje zonama i aktivnost za privlačenje investitora glavna su ograničenja u razvoju gospodarskih zona.

S ciljem pružanja informacija potencijalnim investitorima o svim potrebnim podacima o poduzetničkim zonama i poduzetničko-poslovnim potencijalima Zagrebačke županije uspostavljen je One Stop Service Center. Centar pruža usluge informiranja na jednom mjestu o administrativnim zahtjevima, raspoloživoj radnoj snazi, cijenama komunalija, procesu ishodovanja dozvola, ponudi poslovnih zona itd. Središnje koordinativno tijelo centra je Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, uz uključenost svih županijskih institucija čije usluge investitori koriste u procesu investiranja.

U proteklom razdoblju mnogi domaći i strani investitori prepoznali su Zagrebačku županiju kao regiju u kojoj je povoljno investirati, te su u proteklom razdoblju realizirane sljedeće investicije: proizvodno-poslovni objekt PIP-a u Općini Pisarovina, podatkovni centar Datacross u Gradu Jastrebarsko, novi pogon PIK-a u Gradu Vrbovcu, Eurokabel u Općini Jakovlje, Tvornica papira Violeta u Gradu Sveti Ivan Zelina, West Gate u Gradu Zaprešiću, Distributivni centar za voće i povrće Zagrebačke županije u Gradu Velika Gorica i dr. U tijeku je i realizacija dvije najveće investicije u Republici Hrvatskoj, koje se nalaze na području Zagrebačke županije, a to su: projekt IKEA u Općini Rugvica i Pliva u Općini Brdovec.

2.3.2. Prerađivačka industrija, trgovina i graditeljstvo

Prema Županijskoj razvojnoj strategiji Zagrebačke županije od 2011. do 2013. godine, najvažniji sektor gospodarstva Zagrebačke županije je prerađivačka industrija s više od 22,5% udjela u ukupnoj zaposlenosti. Djelatnosti koje su najviše zastupljene su: proizvodnja prehrambenih proizvoda, metaloprerađivačka industrija, proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda i strojogradnja. Navedene djelatnosti čine 61,7% prihoda i 55,5% zaposlenosti u pravnim osobama Zagrebačke županije. Prehrambena industrija ima udio od 27,66% u ukupnom prihodu i 22,2% u ukupnoj zaposlenosti u pravnim osobama u Zagrebačkoj županiji.

OPIS DJELATNOSTI	Ukupni prihodi mln kn	% prihodi	Broj zaposlenih	% zaposlenih
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2.582	27,66	3.418	22,20
Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	1.462	15,66	2.439	15,84
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	1.063	11,39	1.626	10,56
Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	657	7,03	1.054	6,85
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	501	5,37	693	4,50
Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja	484	5,18	1.063	6,90
Proizvodnja električne opreme	479	5,14	382	2,48
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	479	5,13	807	5,24
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	357	3,83	642	4,17
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	246	2,63	387	2,51
Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	176	1,88	306	1,99
Proizvodnja pića	139	1,49	152	0,99
Ostala prerađivačka industrija	138	1,48	300	1,95
Proizvodnja namještaja	129	1,38	519	3,37
Proizvodnja metala	128	1,37	436	2,83
Proizvodnja odjeće	97	1,04	730	4,74
Popravak i instaliranje strojeva i opreme	91	0,98	187	1,21
Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	52	0,56	84	0,55
Proizvodnja tekstila	52	0,56	96	0,62
Proizvodnja papira i proizvoda od papira	21	0,23	65	0,42
Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	2	0,02	4	0,03
Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	1	0,01	7	0,05
UKUPNO prerađivačka industrija:	9.336	100,00	15.397	100,00

Tablica 15: Struktura prerađivačke industrije prema prihodima i zaposlenima;

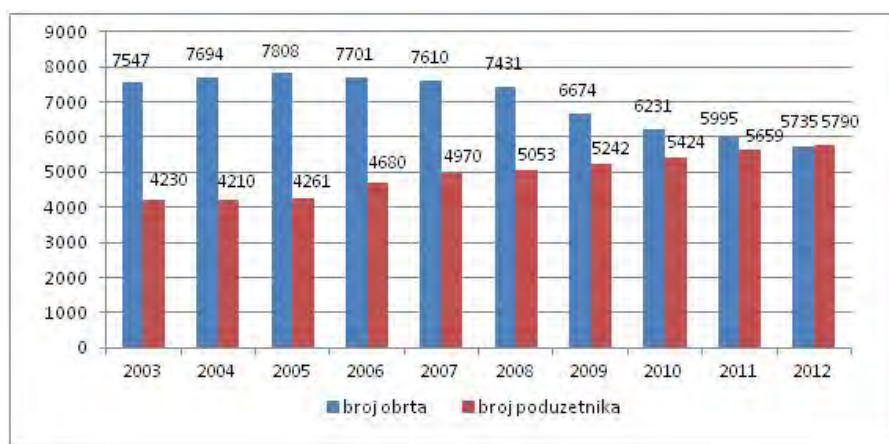
Izvor: Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije od 2011. do 2013. godine i HGK.

U gospodarskoj strukturi Zagrebačke županije prema broju zaposlenih trgovina sudjeluje s oko 20%, a tendencija daljnjeg rasta je zaustavljena 2009. godine. U Zagrebačkoj županiji uz tradicionalna, mala poduzeća u trgovini se pojavljuju i veliki trgovački lanci s velikim trgovačkim centrima na rubnim dijelovima Zagrebačke županije uz granicu s Gradom Zagrebom. Zahvaljujući velikim regionalnim trgovačkim centrima trgovinski promet u stalnom je porastu. Dio trgovina posluje kao obrt (trgovački obrt).

Sektor graditeljstva u 2009. godini sudjelovao je u zaposlenosti u pravnim osobama i obrtu Zagrebačke županije sa 14,2%. Također u 2009. godini na razini Hrvatske vrijednost građevinskih radova se smanjila za 12% dok je u Zagrebačkoj županiji se povećala za 26%. Najveći doprinos rastu imala je gradnja poslovnih zgrada, izgradnja cjevovoda i vodova, te gradnja objekata prometne infrastrukture. Stambena izgradnja u Županiji na niskoj je razini obzirom na atraktivnost i pozitivan migracijski saldo. Recesija je u 2010. godini pogodila i građevinarstvo u Zagrebačkoj županiji, te je smanjena zaposlenost i vrijednost radova u ovom sektoru gospodarstva.

2.3.3. Obrtništvo i poduzetništvo

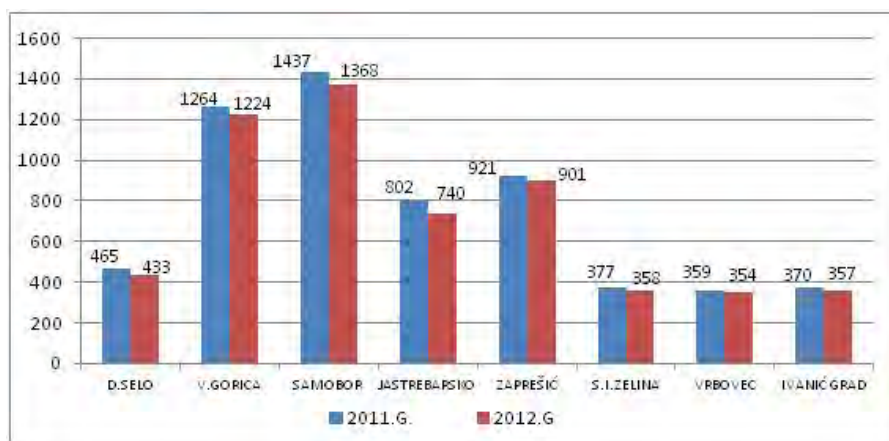
U nastavku se prezentiraju podaci Upravnog odjela za gospodarstvo Zagrebačke županije, koji se odnose na djelatnost obrtništva i poduzetništva na području Zagrebačke županije u razdoblju od 2003. do 2012. godine. Na prvom grafikonu daje se usporedni prikaz broja obrtnika i broja poduzetnika u Zagrebačkoj županiji u navedenom razdoblju.

Slika 22: Broj obrtnika i poduzetnika u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Financijska agencija, Obrtnička komora Zagreb; Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

Sljedeći grafikon prikazuje broj obrtnika po udruženjima obrtnika u Zagrebačkoj županiji u 2011. i 2012. godini. Gradovi sa najvećim brojem obrtnika po udruženjima obrtnika su gradovi Samobor i Velika Gorica, potom slijede gradovi Zaprešić i Jastrebarsko, a zatim gradovi Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Ivanić-Grad i Vrbovec. U svim gradovima Zagrebačke županije u 2012. godini zabilježen je manji pad broja obrtnika po udruženjima obrtnika u odnosu na 2011. godinu.

Slika 23: Broj obrtnika po udruženjima obrtnika u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Financijska agencija, OK Zagreb; Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

Prosječna neto plaća po zaposlenom kod poduzetnika u Zagrebačkoj županiji u blagom je porastu od 2008. godine do danas, što je prikazano na sljedećem grafikonu:

Slika 24: Prosječne neto plaće po zaposlenom kod poduzetnika u Zagrebačkoj županiji-usporedba po godinama;
Izvor: Financijska agencija; Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

Zagrebačka županija je treća županija u Republici Hrvatskoj po visini prosječne neto plaće poduzetnika u razdoblju I.-IX. 2012./2011. godine. Na prvom mjestu je Grad Zagreb, drugom Istarska županija, trećem Zagrebačka županija, a potom slijede Koprivničko-križevačka županija, Zadarska županija itd.

Redni broj	ŽUPANIJA	Prosječna neto plaća		
		Kuna	Indeks	Više ili manje od prosjeka Republike Hrvatske u % (4.703 kn)
1.	GRAD ZAGREB	5.522	99,1	17,4
2.	ISTARSKA ŽUPANIJA	4.671	101,4	-0,7
3.	ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	4.659	101,0	-0,9
4.	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	4.534	103,2	-3,6
5.	ZADARSKA ŽUPANIJA	4.444	99,7	-5,5

Tablica 16: Prosječna neto plaća poduzetnika u Republici Hrvatskoj I.-IX.2012./2011. – prvih pet županija;
Izvor: Financijska agencija, Obrada: Upravni odjel za gospodarstvo Zagrebačke županije, 2013.

2.3.4. Poljoprivreda

Prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, broj 39/13) poljoprivredno zemljište je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu. Poljoprivrednim zemljištem se, prema navedenom Zakonu, smatraju sljedeće površine: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se uz gospodarski opravdane troškove može privesti poljoprivrednoj proizvodnji.

Poljoprivredno zemljište se u prostornim planovima određuje na temelju pedoloških studija te u skladu sa Pravilnikom o standardu, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, broj 106/98, 39/04, 45/04-ispravak, 163/04 i 9/11), kao osobito vrijedno obradivo tlo (P1), vrijedno obradivo tlo (P2) i ostalo obradivo tlo (P3). Izvešćem o stanju u prostoru Republike Hrvatske konstatirano je da postoji nesrazmjer između iskaza površina poljoprivrednog zemljišta iz prostornih planova i službenih podataka Ministarstva poljoprivrede te Državnog zavoda za statistiku. Ove su razlike donekle razumljive zbog različite metodologije izračuna, no u budućem je razdoblju potrebno na svim razinama težiti boljoj usklađenosti ovih podataka. Na području Zagrebačke županije ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u prostornim planovima uređenja iznosi 138.550 ha, dok se u Županijskoj razvojnoj strategiji Zagrebačke županije 2011.-2013. godine navodi podatak o površini poljoprivrednog zemljišta, temeljen na statistici, od ukupno 168.617 ha.

Nadalje, unatoč konstataciji Izvešća o stanju u prostoru Republike Hrvatske da je u prostornim planovima uređenja gradova i općina uočena tendencija prenamjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, možemo tvrditi da je na području Zagrebačke županije ovaj trend bio znatno blaži. Iako je u prostornim planovima uređenja danas prisutno širenje građevinskog područja, prije svega izdvojenih gospodarskih zona, na poljoprivredno zemljište, takve se prenamjene provode oprezno i u manjem obimu zbog ograničenja utvrđenih Prostornim planom Zagrebačke županije. Također, kod donošenja prostornih planova „nove generacije“, nakon donošenja Prostornog plana Zagrebačke županije koji je odredio smjernice racionalnog korištenja prostora, zabilježeno je smanjivanje ukupnog građevinskog područja, osobito građevinskog područja naselja, u odnosu na ukupne površine utvrđene prostornim planovima (bivših) općina.

Prema Županijskoj razvojnoj strategiji Zagrebačke županije 2011.- 2013. godine, od ukupne vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj, na Zagrebačku županiju otpada oko desetina, pa je tako treća među županijama, nakon Osječko-baranjske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Zagrebačka županija je vodeća u stočarskoj proizvodnji, voćarstvu te proizvodnji krmnog bilja, a među vodećima u proizvodnji mlijeka, jaja, vina, grožđa, u površinama za proizvodnju povrća i po brojnosti stoke. Od problema u ratarstvu možemo izdvojiti usitnjenost posjeda, troškovno i cjenovno nekonkurentnu proizvodnju, nerazvijenu suvremenu tržišnu infrastrukturu i dr.

Prema podacima Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije, na području Županije danas postoji 16.675 poljoprivrednih gospodarstava, od čega je najveći broj (16.231) obiteljskih gospodarstava.

Broj gospodarstava prema tipu		
Zagrebačka županija	OBITELJSKO GOSPODARSTVO	16.231
	OBRT	212
	TRGOVAČKO DRUŠTVO	192
	ZADRUGA	31
	OSTALI	9
Ukupan broj gospodarstava		16.675

Tablica 17: Poljoprivredna gospodarstva u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije, 2013.

Zagrebačka županija na brojne načine pomaže razvoju poljoprivrede – financira izradu studija i razvojnih programa iz područja poljoprivrede, brendira domaće proizvode i stvara županijske robne marke vina, sira, zelja i dr., oživljava seljačke tržnice, potiče proizvodnju tradicijskih proizvoda i dr. Od planiranih i provedenih mjera potpora u poljoprivredi, ruralnom razvoju i šumarstvu, koje navodi nadležni Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije, posebno izdvajamo sljedeće mjere: ulaganja u modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava u sektoru povrćarstva (uključujući proizvodnju jagoda i gljiva), cvjećarstva (uključujući ljekovito i začinsko bilje), voćarstva, vinogradarstva, vinarstva, stočarstva, ekološke i integrirane proizvodnje; edukacija i stručno osposobljavanje; označavanje i certificiranje proizvoda; legalizacija zgrada (farmi) na poljoprivrednom gospodarstvu; unaprijeđenje i očuvanje genetskog potencijala; ulaganja u sektoru ruralnog razvoja; kompenzacija otežanih uvjeta gospodarenja; ulaganja u sektor šumarstva i dr.

Od projekata ruralnog razvitka iz nadležnosti Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Zagrebačke županije, izrađenih u proteklom razdoblju, izdvajamo sljedeće projekte: Regionalizacija voćarske i vinogradarske proizvodnje u Zagrebačkoj županiji (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2008.), Sustav praćenja i unapređenja biljne proizvodnje u Zagrebačkoj županiji (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2010.), Analiza mogućnosti proizvodnje biomase poljoprivrednog podrijetla na području Zagrebačke županije za proizvodnju bioplina (Oikon d.o.o., lipanj 2012.) i dr. Od projekata u izradi svakako treba navesti Program ruralnog razvoja Zagrebačke županije 2014. – 2020, u čijoj izradi sudjeluju stručna tijela i javne ustanove Zagrebačke županije.

2.3.5. Turizam

Prema ocjeni ųupanijske razvojne strategije Zagrebačke ųupanije 2011.-2013. godine, Zagrebačka ųupanija ima značajan potencijal za razvoj turizma. Zaštićene prirodne vrijednosti, područja i lokaliteti zaštićenih kulturno-povijesnih dobara, površine pod šumom, očuvani ruralni prostor, 90 lovišta, vinske ceste, izvori termalnih voda, rijeke, potoci, jezera i ribnjaci atraktivne su prirodne i kulturne vrijednosti ųupanije još uvijek nedovoljno iskorištene. Blizina Grada Zagreba, najvećeg središta kontinentalnog turizma, s povoljnim geografskim položajem na turističkim pravcima prema Jadranu, dugoročno je i potencijalno veliko tržište izletničkog, rekreacijskog, topličkog i zdravstvenog turizma za Zagrebačku ųupaniju.

Problemi u razvoju turističke djelatnosti na području Zagrebačke ųupanije su: niska razina turističke opremljenosti međunarodno relevantnih turističkih resursa, nedovoljna prepoznatljivost i osmišljenost turističkog proizvoda i turističkog brenda, nemogućnost korištenja turističkih atrakcija i resursa (dvorci, kurije i dr.) za turističke, muzejske, smještajne, kongresne i druge komplementarne ponude zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja, nedovoljno razvijen ruralni turizam, nedovoljno razvijeni selektivni oblici turizma, nedostatan profesionalni kadar, nedovoljno zaposlenih stručnjaka u sektoru turizma i to za razvoj smještajne i kongresne ponude, razvoj seoskog, eko, etno, višednevnog izletničkog i obiteljskog turizma.

Zagrebačka ųupanija je definirala turizam jednim od strateških pravaca gospodarskog razvoja do 2015. godine. Da bi se realni turistički potencijali iskoristili, potrebno je koordinirati sve aktivnosti u partnerskom odnosu nositelja na izgradnji „turističkog clustera Zagrebačke ųupanije“. Iz potrebe da se definiraju programi i uloga nositelja razvoja turizma u ųupaniji u ostvarenju tog strateškog cilja, utvrđene su Smjernice i programi razvoja turizma u Zagrebačkoj ųupaniji („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, broj 7/04). Također, ųupanija je inicirala izradu studije Razvoj seoskog turizma u Zagrebačkoj ųupaniji („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, broj 9/05), nastojeći na taj način stvoriti provedbenu osnovu za razvoj ovog potencijalno atraktivnog, ali nedovoljno iskorištenog oblika turizma na svome području. U cilju cjelovitog sagledavanja fenomena i aktualne prakse seoskog turizma, u Studiji se u mjeri u kojoj je bilo potrebno da bi se osigurala konzistentnost i cjelovitost pristupa, obrađuju različiti oblici turizma kroz koje se može izraziti turistička ponuda na ruralnim područjima (turizam na seljačkim domaćinstvima, rekreacijski, izletnički, zdravstveni, vjerski, lov i ribolov, itd.). Prezentirani su, također, svi relevantni tržišni trendovi koji mogu odrediti buduću potražnju i pozicioniranje Zagrebačke ųupanije u seoskom turizmu.

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore iz ožujka 2013. godine, na području Zagrebačke ųupanije zabilježeno je 2012. godine ukupno 38.764 turističkih dolazaka što je 12,8% više u odnosu na prethodnu godinu, uz istodobni rast dolazaka stranih turista od 23,7%. Udjel stranih turista u ukupnom broju turističkih dolazaka je 51,7% (20.058). U segmentu noćenja zabilježen je rast od 1,8% u odnosu na godinu prije, uz ukupno ostvarenih 67.703 noćenja, od čega su 33.178 noćenja ili 49,0% ostvarili strani turisti, što je prema prethodnoj godini povećanje od 15,3%. U ukupnom broju turističkih dolazaka u Republici Hrvatskoj udjel Zagrebačke ųupanije bio je 0,3%, a u noćenjima 0,1%.

Zagrebačka ųupanija brojnim projektima potiče razvoj turizma na svojem području. Od projekata izdvajamo subvencioniranje unapređenja poslovanja i kvalitete usluga turističkih objekata, subvencioniranje organiziranog dolaska turista na područje ųupanije, dodjelu financijskih potpora manifestacijama značajnim za turističku ponudu te sufinanciranje projekata Turističke zajednice Zagrebačke ųupanije.

Sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, u posljednjim (IV.) Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke ųupanije određene su lokacije za smještaj građevinskih područja izdvojene ugostiteljsko-turističke namjene, i to za: hotele, turistička naselja, autokampove i kampove. Također su u tabelarnom prikazu utvrđeni kriteriji za njihovo dimenzioniranje u prostornim planovima uređenja gradova i općina. Utvrđeni su: položaj, vrsta, najveći smještajni kapacitet (broj ležajeva/ kamp. mjesta) i najveća površina građevinskih područja. Ukupna površina svih tridesetak planiranih zona je 370 ha, dok je danas u prostornim planovima uređenja planirano ukupno tek 260 ha izdvojenih turističkih zona. Možemo, dakle, zaključiti da na području Zagrebačke ųupanije, za razliku od većine ųupanija iz obalnog područja, postoji još uvijek mogućnost daljnjeg pažljivog i racionalnog planiranja turističkih zona u prostornim planovima uređenja gradova i općina.

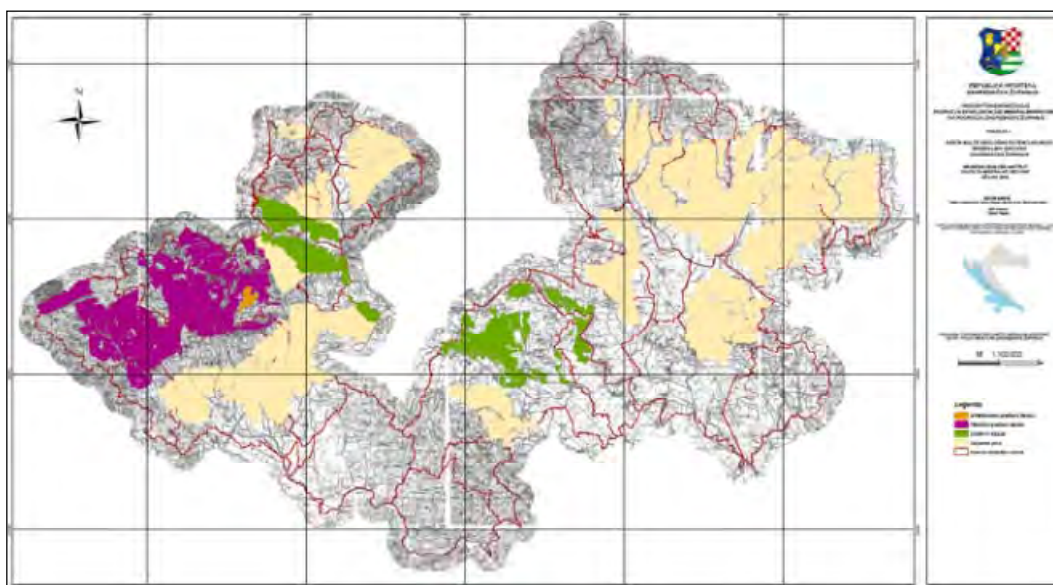
2.3.6. Eksploatacija mineralnih sirovina

Mineralne sirovine predstavljaju prirodni resurs od interesa za Republiku Hrvatsku, te imaju njezinu osobitu zaštitu i mogu se iskorištavati isključivo pod uvjetima i na način propisan Zakonom o rudarstvu. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđene su postojeće lokacije eksploatacijskih polja, na kojima je u proteklom razdoblju bilo moguće provoditi eksploataciju mineralnih sirovina. Posljednjim Izmjenama i dopunama Plana, donesenim 2011. godine, otvorena je mogućnost planiranja novih lokacija za eksploataciju mineralnih sirovina, ali tek nakon provedenih istražnih radova koji se mogu provesti isključivo unutar površina označenih u kartografskom prikazu i prema uvjetima iz ovog Plana. Sama eksploatacija mineralnih sirovina na novo planiranim lokacijama (osim nafte, plina, mineralnih i geotermalnih voda), prema odredbama ovog Plana, može se odobriti tek nakon što je iskorišteno 70% eksploatacijskih zaliha tih vrsta sirovina na postojećim legalnim eksploatacijskim poljima i uz prethodnu suglasnost predstavničkih tijela Županije i grada ili općine na čijem se području lokacija nalazi.

Također, prema odredbama Prostornog plana Županije, eksploatacija šljunka, pijeska i tehničko-građevnog kamena na postojećim legalnim eksploatacijskim poljima (šljunčarama i kamenolomima) može se vršiti isključivo u funkciji prostorno – oblikovno – tehničke sanacije i privođenja konačnoj namjeni, a sve u okvirima prostornih planovima planiranih ili ranije odobrenih eksploatacijskih polja. U tom smislu nisu moguća nova povećanja ovih eksploatacijskih polja, osim u dijelovima nužno potrebnim za sanaciju u funkciji privođenja konačnoj namjeni. Ova povećanja mogu se odobriti tek nakon izrade i donošenja urbanističkih planova uređenja ili detaljnih planova uređenja za područja na kojima se nalaze eksploatacijska polja. Navedene odredbe, kojima se nastoji spriječiti neracionalno širenje eksploatacijskih polja, nisu se mijenjale posljednjim Izmjenama Plana.

Prema recentnim podacima Ministarstva gospodarstva, danas na području Županije postoje 44 eksploatacijska polja, od toga 13 lokacija tehničko-građevnog kamena, tri za eksploataciju arhitektonsko-građevnog kamena, 15 građevnog pijeska i šljunka, tri lokacije za eksploataciju ciglarske gline, devet lokacija za eksploataciju ugljikovodika i jedna za geotermalne vode.

Poseban je problem nelegalna eksploatacija na području Županije, koja se najviše odnosi na tehničko-građevni kamen te građevni pijesak i šljunak. Najveću opasnost za okoliš predstavljaju nelegalne šljunčare na potezu Mičevac – Kosnica – Sasi, zbog mogućnosti prodiranja štetnih tvari u I. zonu vodocrpilišta Kosnica. Kako bi se spriječile negativne posljedice ilegalnih šljunčara i divljih odlagališta u navedenom području, u proteklom je razdoblju izrađen „Plan sanacije divljih odlagališta otpada i ilegalnih šljunčara na području vodocrpilišta Kosnica“ (IPZ Uniprojekt MCF, 2007. godine) te je započela njegova provedba.

Slika 25: Karta nulte geološke potencijalnosti mineralnih sirovina Zagrebačke županije;
Izvor: Projekt inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb, 2009.).

U proteklom je razdoblju Zagrebačka županija usvojila niz dokumenata o gospodarenju mineralnim sirovinama na svome području. Studija društveno - gospodarske opravdanosti eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 5/05) dala je deset prioritarnih mjera za unaprjeđenje postojećeg stanja djelatnosti. Akcijski plan Zagrebačke županije za provedbu prioritarnih mjera iz Studije društveno-gospodarske opravdanosti eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 10/05) je operativno specificirao predložene prioritarnne mjere na način da je odredio skup konkretnih provedbenih aktivnosti kojima Županijska upravna tijela mogu započeti i potaknuti njihovu provedbu. Projekt inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb, 2009.) je proveo inventarizaciju ležišta i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina te utvrdio potencijalnost mineralnih sirovina. U resursnoj osnovi mineralnih sirovina obrađena je geološka građa terena Zagrebačke županije s opisom kronostratigrafskih odnosno litostratigrafskih jedinica, s posebnim osvrtom na mineralne sirovine. Mineralne sirovine detaljno su opisane u smislu geološke građe, kakvoće, količine i upotrebljivosti, te kartografski prikazane s pripadajućim zonama potencijalnosti u mjerilu 1:100.000, u obliku GIS projekta. U skladu s navedenim Projektom inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije ažuriran je Prostorni plan Zagrebačke županije.

2.3.7. Vodnogospodarski sustavi

Vodni resursi

Na temelju odredbi Zakona o vodama, donesena je Strategija upravljanja vodama („Narodne novine“, broj 91/2008), kao dugoročni planski dokument kojim se utvrđuju vizija, misija, ciljevi i zadaće državne politike u upravljanju vodama. Vlada RH je 2010. godine prihvatila Nacrt Plana upravljanja vodnim područjima kao podlogu za izradu Plana upravljanja vodnim područjima za period 2012. – 2015. godine sukladno Zakonu o vodama. Za svako vodno područje posebno su provedene analize njegovih značajki, pregled utjecaja ljudskog djelovanja na stanje površinskih voda, uključivo prijelaznih i priobalnih voda, te podzemnih voda, kao i ekonomska analiza korištenja voda. Cilj koji se planira postići Planom upravljanja vodnim područjima je postizanje i očuvanje dobrog stanja voda radi zaštite zdravlja ljudi, zaštite njihove imovine te zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava. Tijekom 2012. godine je u izradi Nacrt Strateške studije o utjecaju Plana upravljanja vodnim područjima na okoliš (Elektroprojekt, 2012. godina), a prihvaćanje navedene Strateške studije je preduvjet za donošenje Plana upravljanja vodnim područjima.

Temeljem Odluke o granicama vodnih područja („Narodne novine“, broj 79/10), područje Zagrebačke županije u cijelosti pripada vodnom području rijeke Dunav, odnosno području s kojeg sve vode otječu, površinskim ili podzemnim putem u rijeku Dunav. Vodno područje rijeke Dunav podijeljeno je temeljem Odluke o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, broj 97/10), na područje podsliva rijeke Save, Drave i Dunava. Zagrebačka županija smještena je na području podsliva rijeke Save. U tijeku je izrada Plana upravljanja slivom rijeke Save u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama Europske unije koja uspostavlja pravni okvir za zaštitu i poboljšanje stanja svih voda i zaštićenih područja, uključujući o vodi ovisne ekosisteme, sprječavanje pogoršanja njihovog stanja i osiguravanje dugoročnog, održivog korištenja vodnih resursa. Područje Zagrebačke županije detaljnije je podijeljeno je na područja malih slivova: Zagrebačko prisavlje, Zelina – Lonja, Lonja – Trebež i Česma – Glogovnica. Prikaz podjele na male slivove u Zagrebačkoj županiji, pripadnost grada i općine pojedinom slivu, kao i nadležnost nad pojedinim slivovima, daje se u sljedećoj tablici:

SEKTOR	MALI SLIV	Grad / općina	Nadležnost prema ustrojstvu Hrvatskih voda
C	Zagrebačko prisavlje	Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Velika Gorica, Zaprešić, Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Klinča Sela, Krašić, Kravarsko, Luka, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Pušća, Rugvica, Stupnik, Žumberak	VGO za gornju Savu sa sjedištem u Zagrebu
	Zelina - Lonja	Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec te općine Bedenica, Brckovljani, Preseka, Rakovec	
D	Lonja – Trebež	Ivanić-Grad te općine Kloštar Ivanić, Križ	VGO za srednju i donju Savu sa sjedištem u Zagrebu
	Česma - Glogovnica	Dubrava, Farkaševac, Gradec	

Tablica 18: Prikaz malih slivova u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Odluka o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, broj 97/10)

U hidrološkom smislu prostor Zagrebačke županije karakterizira vodni sliv rijeke Save i njenih pritoka. Najznačajnije pritoke s lijeve obale rijeke Save čine rijeke Sutla, Krapina i Lonja sa dotocima Črneca i rijeke Česme. Na desnoj obali Save značajniji pritoci su Bregana i Gradna, dok se na južnom dijelu savske aluvijalne ravnine vode odvođe rijekom Odrom i dalje u rijeku Kupu.

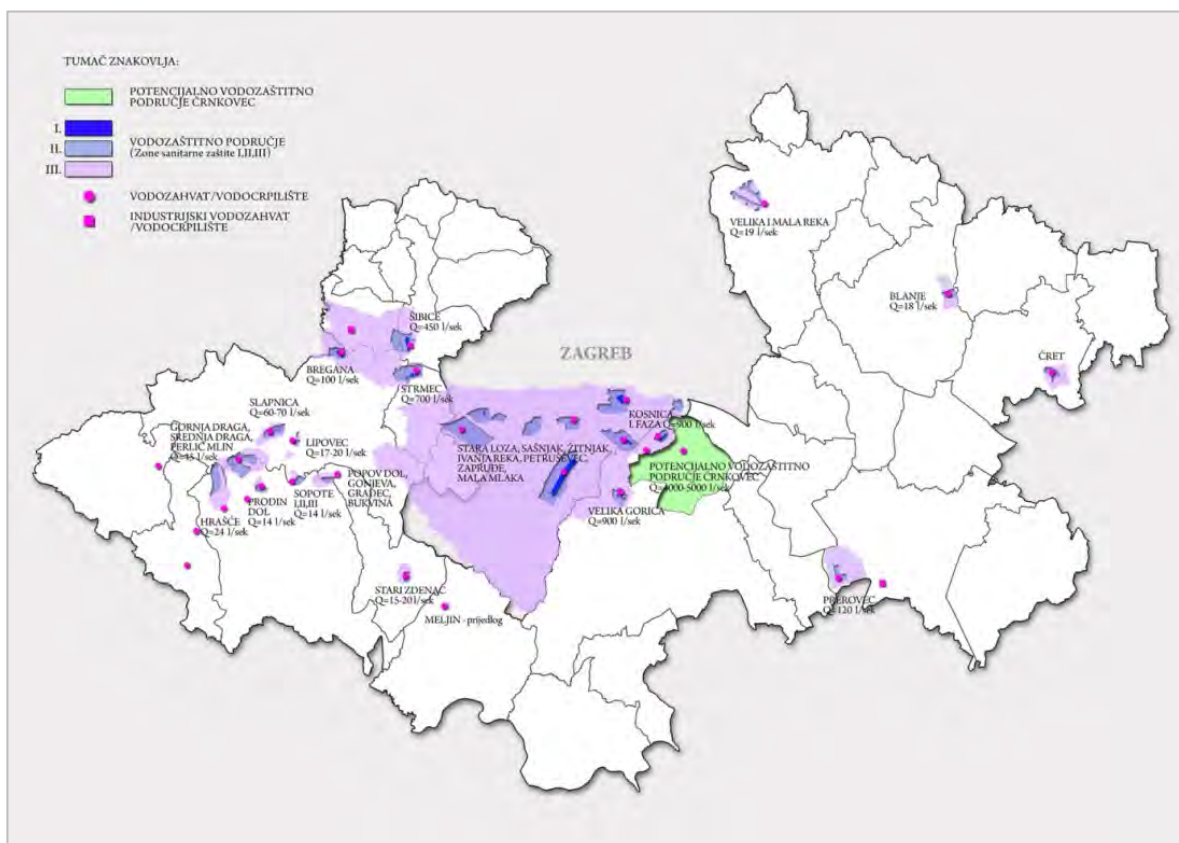
U skladu s Planom upravljanja vodama za 2012. godinu, izrađenim od strane Hrvatskih voda, na području Zagrebačke županije planirane su sljedeće aktivnosti:

- vodoistražni radovi za potrebe identifikacije umjetne infiltracije putem kanala Sava – Odra na razine podzemnih voda zagrebačkog vodonosnika,
- istražni radovi u svrhu određivanja lokacija razvoja vodocrpilišta na području potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec,
- hidrogeološka istraživanja hrvatsko – slovenskih prekograničnih vodonosnika.

Korištenje voda za javnu vodoopskrbu

Na području Zagrebačke županije korištenje voda za javnu vodoopskrbu provodi se zahvaćanjem i crpljenjem podzemnih voda i to dva tipa podzemnih vodonosnika: međuzrnski, smješten na većinskom dijelu površine Zagrebačke županije, te krški vodonosnik, smješten na području Samoborskog gorja.

Evidentirane zone sanitarne zaštite obuhvaćaju ukupno 189,9 km², odnosno 6,2% ukupne površine Zagrebačke županije. Najveći dio vodozaštitnih zona zauzima III. zona sanitarne zaštite (zona ograničenja i zaštite) na koju otpada 85,5% ukupne površine zona sanitarne zaštite na području Zagrebačke županije. Površina potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec iznosi 58,4 km² što predstavlja 1,9% ukupne površine teritorija Zagrebačke županije.

Slika 26: Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.

Evidentirane zone sanitarne zaštite koje se u cijelosti ili samo djelomično nalaze na području Zagrebačke ųupanije prikazuju se u sljedećoj tablici:

Naziv crpilišta	Odluka o zonama sanitarne zaštite	God.	Grad/općina na koju se prostiru zone sanitarne zaštite
Temeljem Pravilnika o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće („Narodne novine“, broj 22/86)			
Blanje	Odluka o vodozaštitnom području crpilišta „Blanje“ („Službeni vjesnik Grada Vrbovca“, broj)	1999.	Vrbovec
Temeljem Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće („Narodne novine“, broj 55/02)			
Čret	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Čret“ („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, broj 18/03)	2003.	Dubrava
Kosnica I. faza	Odluka o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće Kosnica I. faza („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“, broj 15/2004)	2004.	Velika Gorica
Prerovec	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta Prerovec („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada“, broj 12/2007)	2007.	Ivanić-Grad
Stara Loza, Sašnjak ųitnjak, Ivanja Reka, Petruševac, Zapruđe, Mala Mlaka	Odluka o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak ųitnjak, Ivanja Reka, Petruševac, Zapruđe, Mala Mlaka („Službeni glasnik Grada Zagreba“, broj 9/07)	2007.	Grad Zagreb, Grad Samobor, Grad Sveta Nedjelja, Općina Stupnik
Prodin dol I, Prodin dol II	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta "Prodin dol I" i "Prodin dol II" („Službeni vjesnik Grada Jastrebarskog“, broj 9/08)	2008.	Jastrebarsko
Velika i Mala Reka	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta pitke vode „Velika i Mala Reka“ („Službeno glasilo Grada Svetog Ivana Zelina“, broj 9/08)	2008.	Sveti Ivan Zelina
Gornja Draga I, Gornja Draga II, Srednja Draga, Perlić Mlin	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Gornja Draga I“, „Gornja Draga II“, „Srednja Draga“ i „Perlić Mlin“ („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor
Sopote I, Sopote II, Sopote III	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Sopote I“, „Sopote II“ i „Sopote III“ („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor
Hrašće	Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Hrašće“ („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, broj 6/09)	2009.	Jastrebarsko, Samobor
Stari Zdenac - Kupinec	Odluka o zonama sanitarne zaštite crpilišta "Stari Zdenac" - Kupinec („Glasnik Zagrebačke ųupanije“, 8/09)	2009.	Klinča Sela
Velika Gorica	Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće Velika Gorica („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“, broj 8/10)	2010.	Velika Gorica
Prijedlog Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta			
Meljina	Prijedlog Odluke o zaštitnim mjerama i zonama sanitarne zaštite vodocrpilišta vodovoda Meljina temeljem Elaborata o zonama sanitarne zaštite i mjerama zaštite crpilišta Meljina.	2000.	Pisarovina
Popov Dol, Gonjeva, Gradec, Bukvina	Prijedlog Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Popov Dol“, „Gonjeva“, „Gradec“ i „Bukvina“ temeljem Elaborata „Izvorišta Popov Dol, Gonjeva, Gradec i Bukvina – Karbonatni masiv Plešivice“	2007.	Klinča Sela, Jastrebarsko, Samobor
Šibice, Bregana, Strmec	Prijedlog Odluke o zaštiti izvorišta na području Zagrebačke ųupanije - Šibice, Bregana, Strmec temeljem Elaborata o zaštitnim zonama izvorišta Šibice, Bregana i Strmec (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2009.	2009.	Zaprešić, Brdovec, Samobor, Sveta Nedjelja
Slapnica, Lipovec	Prijedlog Odluke o zaštiti izvorišta na području Zagrebačke ųupanije – Slapnica i Lipovec temeljem Elaborata o zaštitnim zonama izvorišta Šibice, Bregana i Strmec (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2009.)	2009.	Samobor

Tablica 19: Prikaz evidentiranih zona sanitarne zaštite koje se u cijelosti ili djelomično nalaze na području Zagrebačke ųupanije
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije, 2013.

Obzirom da je na snazi novi Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta ("Narodne novine", 66/11), potrebno je provesti usklađenje donesenih Odluka o zonama sanitarne zaštite izrađene temeljem ranijih propisa najkasnije do 31. prosinca 2014. godine. Za Odluke o zonama sanitarne zaštite donesene temeljem Pravilnika o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće ("Narodne novine", 55/02), usklađenje donesenih Odluka provodi se bez ponovnog izvođenja vodoistražnih radova i izrade elaborata zona sanitarne zaštite.

Kosnica I. faza

Sukladno obavezi u Odluci o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće „Kosnica I. faza“ na području Grada Velika Gorica, izrađen je i donesen "Program mjera za sanaciju vodnog okoliša za II. i III. zonu sanitarne zaštite izvorišta vode za piće" („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“, broj 13/2007). Navedeni Program mjera predstavlja podlogu za sustavno saniranje zatečenog stanja okoliša u zonama sanitarne zaštite izvorišta Kosnica, te za izradu projektnih zadataka za pojedine sanacijske zahvate.

Prema podacima „Vodoopskrbe i odvodnje Zagrebačke županije“ d.o.o. tijekom 2011. godine izrađena je geodetska podloga i izvršen geodetski snimak za izradu Idejnog projekta sanacije devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni crpilišta Kosnica nakon čega je usvojen Projektni zadatak za projekt sanacije devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni crpilišta Kosnica s ciljem zaštite vodonosnika i revitalizacijom vodnog okoliša unutar zaštićenog područja vodocrpilišta Kosnica.

Za projekt sanacije devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni crpilišta Kosnica izrađena je slijedeća dokumentacija (Elektroprojekt d.d., 2011. godina):

- Elaborat prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu,
- Sanacijski program devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni,
- Idejni projekt za Lokacijsku dozvolu za sanaciju devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni.

Tijekom 2012. godine Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo je suglasnost na sanacijski program devastiranih površina u II. i III. vodozaštitnoj zoni crpilišta Kosnica, čime su ispunjeni svi uvjeti za izdavanje Lokacijske dozvole za navedeni projekt.

Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec

Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec utvrđeno je Prostornim planom Zagrebačke županije kao neistraženo ili nedovoljno istraženo područje i posebno osjetljiv prostor na kojem se ograničavaju zahvati u prostoru prije provedenih hidrogeoloških istraživanja, a sve u cilju učinkovite zaštite budućih crpilišta. Riječ je o površini oko 60 km², čije su granice utvrđene Prostornim planom Zagrebačke županije.

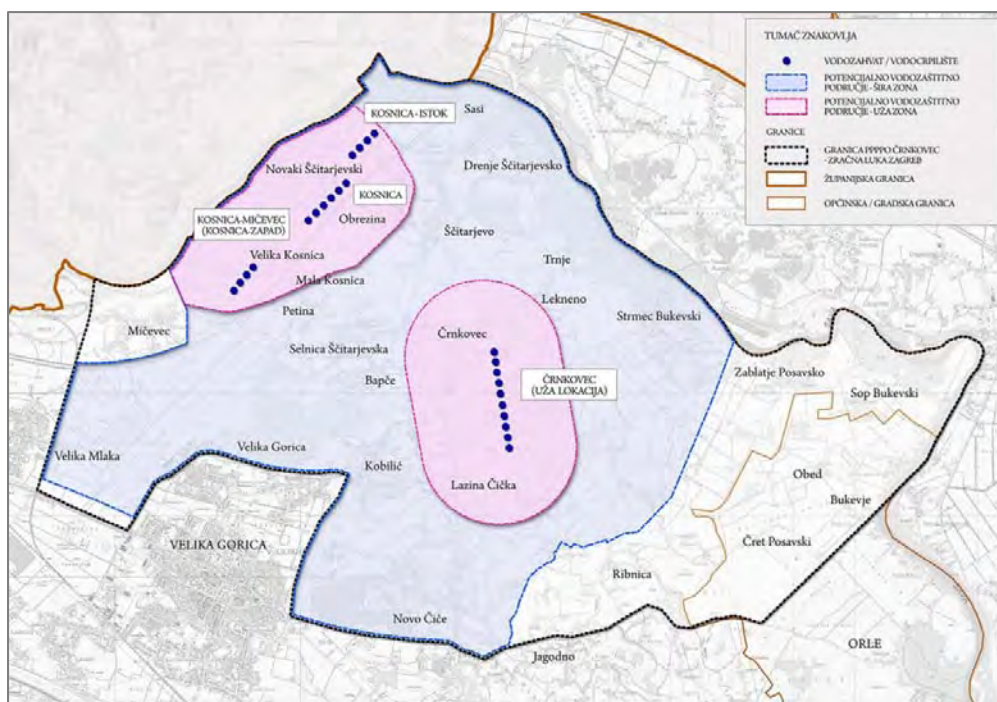
Buduća vodocrpilišta na lokalitetu Črnkovec smješteni su na području Grada Velike Gorice i posebno su važna za daljnji razvitak vodoopskrbe Zagrebačke županije, Grada Zagreba i šire regije. Ukupni planirani kapacitet vodozaštitnog područja Črnkovec procjenjuje se na 4000 – 5000 lit/sek. Lokacije zdenaca planiranih vodocrpilišta (osim vodocrpilišta Kosnica I. faza) određene su načelno, a prema podacima dobivenih od nadležnih tijela za upravljanje vodama.

U rujnu 2012. godine Županijska skupština Zagrebačke županije donijela je Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 23/12). Ovim Planom Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec podijeljeno je na užu i širu zonu zaštite. Unutar navedenih područja utvrđeni su, uz suglasnost nadležnih tijela, posebni uvjeti korištenja i zaštite te navedena ograničenja u korištenju prostora.

Uža zona zaštite formirana je neposredno oko planiranih vodocrpilišta, na temelju prethodnih iskustava pri utvrđivanju zona sanitarne zaštite za crpilišta na području Županije i Grada Zagreba. Obuhvaća dvije površine u obuhvatu Plana, koje čine:

- Uža zona zaštite 1 - za planirana vodocrpilišta Kosnica (I., II. i III. faza), Kosnica – Mičevac (Kosnica – Zapad) i Kosnica - Istok;
- Uža zona zaštite 2 - za planirano vodocrpilište Črnkovec - uža lokacija.

Šira zona zaštite obuhvaća preostali prostor Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec.

Slika 27: Potencijalno vodozaštitno područje Črnkovec – uža i šira zona zaštite;
Izvor: PPPPO Črnkovec – Zračna luka zagreb („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 23/12), prema podacima Hrvatskih voda, VGO Zagreb, Služba za korištenje voda, 2010.; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2010.

Korištenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije

Na području Zagrebačke županije trenutno ne postoje hidroenergetski objekti i postrojenja za proizvodnju električne energije. Značajan i do danas neiskorišten hidroenergetski potencijal rijeke Save u Republici Hrvatskoj najinteresantniji je na dionici Save na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba. Na tom dijelu planirana su četiri višenamjenska hidroenergetska objekta (HE Zaprešić i HE Drenje smještene na području Zagrebačke županije i HE Prečko i HE Zagreb smještene na području Grada Zagreba).

Vezano na izgradnju hidroelektrana na rijeci Savi u pripremi je pokretanje aktivnosti od zajedničkog interesa "Projekt uređenja i korištenja rijeke Save". Cilj projekta je trajno riješiti sigurnost imovine i osoba od neželjenih posljedica poplava, rješavanje problema vodoopskrbe i dijelom prometa, urbanizacija područja uz rijeku Savu i sadržajno oplemenjivanje prostora te energetska korištenja potencijala rijeke gradnjom vodnih stepenica. U proteklom razdoblju, kao prvi korak u realizaciji planiranih višenamjenskih zahvata na rijeci Savi, izrađene su Studije utjecaja na okoliš za HE Podsused i HE Drenje (Elektroprojekt d.d., 2007. godina).

Početkom 2013. godine intenzivirala se aktivnost kojom se razmatraju alternativna rješenja korištenja vodnih snaga rijeke Save, od granice s Republikom Slovenijom do Siska. Riječ je o projektu kojeg inicira i provodi HEP – razvoj višenamjenskih nekretninskih projekata d.o.o., a tehničko rješenje novog koncepta izradio je Elektroprojekt d.d. u siječnju 2013. godine. Ukoliko se daljnjim stručnim studijama i planiranim aktivnostima utvrdi da je riječ o povoljnijim rješenjima od gore navedenih, planiranih važećim prostornim planovima, pristupit će se izmjeni i dopuni prostorno planske dokumentacije. Detaljnije o tim aktivnostima izvijestit će se u sljedećem Izvješću.

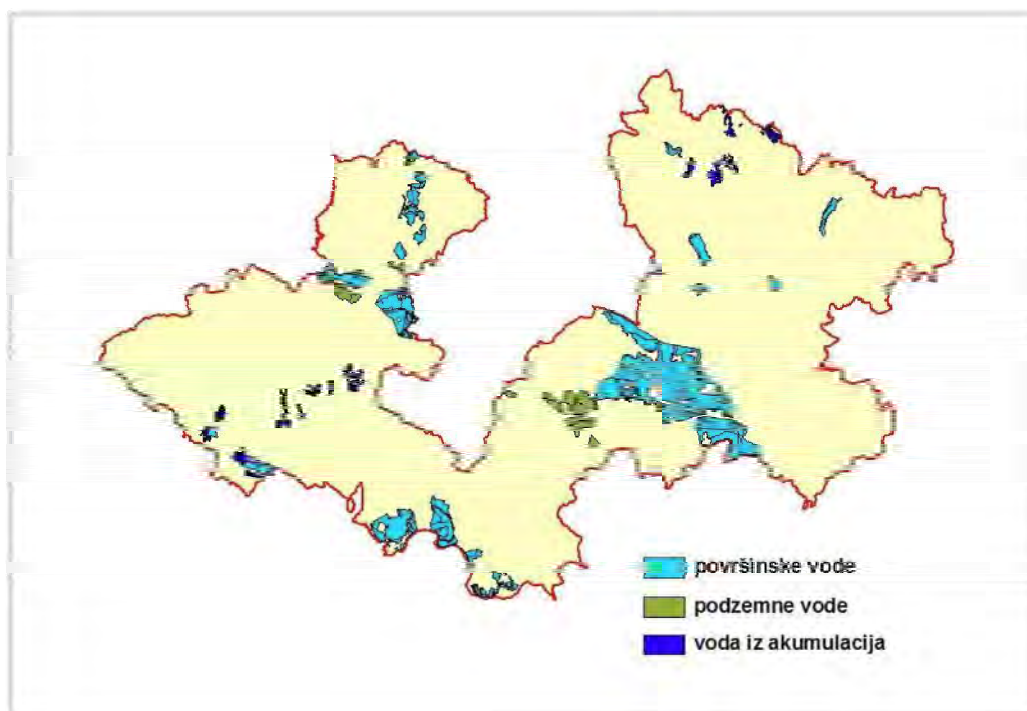
Korištenje voda za navodnjavanje

Navodnjavanje kao melioracijska mjera ima za cilj nadoknaditi nedostatke vode koji se javljaju pri uzgoju poljoprivrednih kultura, a koji su ograničavajući faktor za postizanje njihovog punog biološkog potencijala. U proteklom razdoblju donesen je „Plan navodnjavanja poljoprivrednih površina i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama za područje Zagrebačke županije“ ("Službeni glasnik Zagrebačke županije" broj 21/06). Prema Planu navodnjavanja, u 2003. godini navodnjavalo se svega 177,07 ha, odnosno 0,23% od ukupne površine koja se koristi u poljoprivredne svrhe na području Zagrebačke županije. Razlog za ovako niski postotak površina koje se navodnjavaju u poljoprivredne svrhe nije u

nedostatku izvora vode nego prvenstveno zbog neizgrađenost i nedovoljno održavanje sustava infrastrukture za navodnjavanje. Prema strukturi izvora vode za navodnjavanje za područje Zagrebačke županije, zbog nedostatka infrastrukture za navodnjavanje, dominantna je opskrba podzemnim vodama (51,1%), opskrba površinskim vodama (22,3%) te opskrba iz vodovoda 26,6%.

Obzirom da poljoprivredne površine u Zagrebačkoj županiji čine 55,4% ukupne površine Županije, Plan navodnjavanja Zagrebačke županije predstavlja strateški županijski dokument i osnovu za operativne projekte i programe. Kvalitetno rješavanje problematike infrastrukture za navodnjavanje omogućit će racionalno gospodarenje vodnim resursima, što pozitivno utječe na namjensko korištenje izvorišta pitke vode i smanjenje cijene vode za navodnjavanje, odnosno troškova poljoprivredne proizvodnje.

Planom navodnjavanja, kao daljnja aktivnost, predložen je odabir pilot-projekta navodnjavanja odnosno odabir lokacije na kojima je moguće organizirati sustav za navodnjavanje na području Zagrebačke županije. Izgradnjom sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina stvoriti će se preduvjeti za brži razvitak poljoprivredne proizvodnje a ujedno i gospodarstva na području Zagrebačke županije. Na temelju analize raspoložive vode za navodnjavanje određena su potencijalna područja za navodnjavanje na području Zagrebačke županije i to navodnjavanje površinskim i podzemnim vodama te navodnjavanje iz akumulacija. Prema Planu navodnjavanja na prostoru Zagrebačke županije, ovisno o porijeklu (izvoru) vode za navodnjavanje, moguće je navodnjavati cca. 25.934 ha od čega bi najzastupljenije bilo navodnjavanje iz površinskih voda (81%), zatim navodnjavanje iz podzemnih voda (10%), te navodnjavanje iz akumulacija (9%).

Slika 28: Površine koje je moguće navodnjavati u Zagrebačkoj županiji ovisno o porijeklu vode;
Izvor: Plan navodnjavanja poljoprivrednih površina i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama za područje Zagrebačke županije ("Službeni glasnik Zagrebačke županije" broj 21/06).

Korištenje voda za uzgoj slatkovodnih riba

Korištenje voda za uzgoj slatkovodnih riba, odnosno ribnjačarstvo, kao gospodarska grana na području Zagrebačke županije ima dugu tradiciju - npr. Crna Mlaka od 1905. godine. Razlog tome valja tražiti u visokom stupnju profitabilnosti te proizvodnje. Na području Zagrebačke županije izgrađena su četiri veća ribnjaka: Vukšina (281 ha), Crna Mlaka (535 ha), Pisarovina (357 ha) i Novaki (43 ha) te nekoliko malih ribnjaka Ključić Brdo (20 ha), Grdović, Zagrepčanka, Marenić, S.Hrlić, Belušić i Novo Mjesto – Mokrica (8 ha).

Za sve navedene ribnjake problemi su vrlo slični i u osnovi se svode na: nedovoljne količine vode u odnosu na potrebe ribnjaka, stalno pogoršanje kakvoće voda na pripadnom slivu, loše stanje objekata za zahvat i upravljanje vodama. Stanje kakvoće voda nije zadovoljavajuće, obzirom da otpadne vode naselja i

izgrađenih proizvodnih objekata, upotreba zaštitnih sredstava u poljoprivredi i šumarstvu, te upotreba umjetnih gnojiva, intenzivno zagađuju vode potoka koji se koriste za vodoopskrbu ribnjaka.

Također je potrebno navesti i primjetan trend „otvaranja“ nelegalnih ribnjaka u smislu posjedovanja koncesije za korištenje voda za uzgoj riba. Takvi ribnjaci izgrađuju se od strane pojedinaca koji su na vlastitim zemljištima, prostorima uz vikendice, bez ikakvih odobrenja izgradili zahvate na vodotocima, izvorima te izgradili manje ribnjake.

Korištenje voda za plovne putove

Na području Zagrebačke županije, temeljem Pravilnika o razvrstavanju i otvaranju vodnih putova na unutarnjim vodama („Narodne novine“ broj 77/11) razvrstani su vodni putovi na unutarnjim vodama i to na rijeci Savi i rijeci Kupi. Ovisno o značenju i položaju plovni su putovi razvrstani na međunarodne, međudržavne, državne te ostale neklasificirane državne vodne putove.

Rijeka Sava je međunarodni vodni put je na području od granice sa Srbijom do Siska. Na području Zagrebačke županije rijeka Sava je klasificirana kao državni vodni put na dijelu od Siska do Rugvice kao II. klase u duljini od 68 km, te od Rugvice do granice sa Slovenijom kao vodni put I. klase u duljini 53 km. Rijeka Kupa je klasificirana kao državni vodni put na dionici od ušća Odre do Ozlja kao vodni put I. klase na duljini 155,6 km. Rijeka Odra razvrstana je kao „ostali neklasificirani državni vodni putovi“ od ušća u Kupu uzvodno na dionicama u granicama mogućnosti plovidbe čamaca.

Korištenje voda za sport i rekreaciju

Za sport i rekreaciju na području Zagrebačke županije koriste se umjetna jezera u ravničarskom dijelu uz Savu, nastala iskopom mineralnih sirovina a koja se prihranjuju podzemnom vodom. Sportske aktivnosti obuhvaćaju vožnju kajakom i kanuom, sportski ribolov, rafting, vožnja kanuom i izletničke aktivnosti. Najznačajnije lokacije uređene za sport i rekreaciju na području Zagrebačke županije su: Novo Čiče (Velika Gorica), Rakitje (Sveta Nedelja), Zajarki (Zaprešić) i Trstenik (Rugvica).

Korištenje mineralnih i geotermalnih voda

Na području savskog drenažnog sustava na lokalitetu Jamnička kiselica u općini Pisarovina postoji izvor ljekovite hladne mineralne vode iz kojih se dobiva i puni stolna voda.

Na području Jastrebarskoga u Svetojanskim toplicama te na području Samobora na lokaciji Sv. Helena (Šmidhen), nalaze se izvori tople vode koja se koriste u turističko-rekreativne svrhe. Na području Grada Sveti Ivan Zelina smješteno je na lokaciji Topličica izvor čiste niskomineralizirane radioaktivne termalne vode, kapaciteta većeg od 20 l/s, a koja se radi ljekovitosti može koristiti u medicinske svrhe. Na području Grada Sveti Ivan Zelina smješteno je izvor Krečaves, također nalazište niskomineralizirane termalne vode za koje je potrebno provesti dodatna istraživanja.

Na području Grada Ivanić-Grada nalazi se jedino u Europi, a drugo u svijetu, nalazište posebne vrste ljekovite nafte, naftalan. Uz nju se nalaze i izvori fluorne, natrij-kloridne slane termalne vode koja se, zajedno s ljekovitom naftom, koristi u liječenju „Naftalan“ za liječenje kožnih i reumatskih bolesti.

Zaštita voda

Zaštita voda provodi se na temelju Zakona o vodama i niza ostalih propisa iz područja zaštite voda od onečišćenja, uz uvažavanje i drugih zakona, propisa i dokumenata, kao i potpisanih međunarodnih sporazuma. Poslovi zaštite voda namjenski se financiraju iz naknade za zaštitu voda, koja se plaća prema količini ispuštene otpadne vode i stupnju utjecaja na pogoršanje kakvoće i uporabljivosti vode. Jedna od najdjelotvornijih mjera zaštite vode jest ekonomska mjera, odnosno primjena načela „onečišćivač plaća“. Temeljem Zakona o vodama i posebnih propisa određena su zaštićena područja na kojima je radi zaštite voda i vodnog okoliša potrebno provesti dodatne mjere zaštite voda.

Područja ranjiva na nitrate (ranjiva područja) proglašena su na slivovima vodnih tijela opterećenih nitratima poljoprivrednog porijekla. Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12) određene su općine i gradovi na području Zagrebačke županije koje se nalaze unutar ranjivih područja, a to su: gradovi Samobor, Zaprešić i općine Brdovec, Pušća, Marija

Gorica. Na površini određenoj kao ranjivo područje potrebno je provesti pojačane mjere zaštita površinskih i podzemnih voda od onečišćenja nitratima poljoprivrednog porijekla.

U skladu s Odlukom o određivanju osjetljivih područja ("Narodne novine", broj 81/10), vodno područje rijeke Dunav, odnosno područje Zagrebačke županije, u cijelosti je određeno kao sliv osjetljivog područja. Osjetljiva područja su područja na kojima je zbog postizanja ciljeva kakvoće voda potrebno provesti višu razinu ili viši stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda od propisanog Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (II ili III stupanj pročišćavanja otpadnih voda ovisno o veličini aglomeracije).

Slika 29: Granica područja podslivova, malih slivova i sektora, te ranjiva područja na području Zagrebačke županije; Izvor: Odluka o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, broj 97/10), Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12); GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.

Za područje zagrebačke županije izrađena je "Studija zaštite voda Zagrebačke županije" (Hidroprojekt-Consult, 2004.) kojom je kroz dugoročno razdoblje planirano cjelovito rješenje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Zagrebačke županije. Obzirom na proteklo vrijeme i novu, u međuvremenu izrađenu projektno-tehničku dokumentaciju, te zbog usklađenja s donesenom zakonskom i podzakonskom regulativom vezanom na zaštitu voda, navedenu Studiju zaštite voda bilo je potrebno novelirati i aktualizirati, te je izrađena "Novelacija Studije zaštite voda Zagrebačke županije sa strategijom razvoja" (Hidroprojekt-Consult, 2011.). U novelaciji Studije, izvršena je analiza postojećeg stanja zaštite voda, donesenih Odluka o odvodnji otpadnih voda, važeće prostorno planske dokumentacije te izrađene tehničke dokumentacije. Također je definiran koncept dugoročnog razvoja zaštite voda na prostoru Zagrebačke županije temeljem koji predstavlja podlogu za daljnje aktivnosti na izradi idejnih rješenja, te idejnih i glavnih projekata svih komunalno – hidrotehničkih objekata kojima se sprječavaju negativni utjecaji na površinske i podzemne vode na području Zagrebačke županije. Ovom Novelacijom Studije prikazana je konceptijsko rješenje zaštite voda za 1. fazu razvoja (tzv. prijelazno razdoblje) do 2018. godine, te planirana zaštita voda na kraju razvojnog razdoblja do 2038. godine.

U skladu sa zakonskom regulativom, na području Zagrebačke županije u proteklom periodu donesen je veliki broj Odluka o odvodnji otpadnih voda, kojima se za svaku općinu i grad definira način odvodnje i lokacije ispuštanja otpadnih voda, obaveza priključenja na sustav javne odvodnje otpadnih voda te uvjeti i način ispuštanja otpadnih voda na područjima na kojima nije izgrađen sustav odvodnje.

Na području Zagrebačke županije donesene su sljedeće Odluke o odvodnji otpadnih voda zajedničkog sustava odvodnje za dvije ili više općina odnosno gradova i to za:

- Grad Zaprešić, Općine Brdovec, Bistra, Luka, Pušća te dio Općine Marija Gorica sa zajedničkim Centralnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Grada Zaprešića;
- Grad Dugo Selo i Općina Rugvica sa zajedničkim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Rugvica;
- Grad Velika Gorica, Općina Orle te dio naselja Općina Kravarsko i Pokupsko sa zajedničkim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Grada Velika Gorica;
- Grad Ivanić-Grad i dio naselja Općine Kloštar Ivanić sa zajedničkim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Grada Ivanić-Grada;
- Općina Dubravica i dio naselja Općine Marija Gorica i Pušća sa zajedničkim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Marija Gorica.

Također su donesene Odluke o odvodnji za općine i gradove u kojima je sustav odvodnje otpadnih voda te pripadajući uređaj za pročišćavanje otpadnih voda smješten unutar granica navedene općine odnosno grada i to za: gradove Jastrebarsko, Samobor Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec te općine Bedenica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Jakovlje, Klinča Sela, Krašić, Kravarsko, Križ, Pisarovina, Pokupsko, Preseka, Rakovec, Stupnik i ųumberak.

Višenamjenski sustavi

Uređenje voda i zaštita od šetnog djelovanja voda uključuje građenje i održavanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, održavanje vodotoka i drugih voda i druge radove i mjere kojima se omogućuje kontrolirani i neškodljivi protok voda i njihovo namjensko korištenje. Umjesto parcijalnih rješena, prednost se daje višenamjenskim sustavima uređenja i korištenja voda i zemljišta, koji su, u pravilu, gospodarski povoljni i ekološki prihvatljivi.

Na području Zagrebačke ųupanije u pripremi je pokretanje aktivnosti od zajedničkog interesa „Projekt uređenja i korištenja rijeke Save“ koji je obuhvaćena izgradnja hidroelektrana na rijeci Savi (HE Zaprešić, HE Prečko, HE Zagreb i HE Drenje). Dugoročni projekt višenamjenskog uređenja i korištenja rijeke Save temelji se na postavkama Strategije upravljanja vodama i Vodoprivredne osnove Grada Zgreba, a njegovom realizacijom bi se ostvarilo: povećanje sigurnosti obrane od poplava Grada Zagreba i Zagrebačke ųupanije, stabilizacija korita rijeke Save, povećanje izdašnosti vodonosnika za potrebe javne vodoopskrbe, korištenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije, poboljšanje prometnih uvjeta na području Grada Zagreba i Zagrebačke ųupanije izgradnjom cestovnih prijelaza preko brane, poboljšanje prihranjivanja sportsko- rekreacijskih centara uz rijeku Savu (Jarun i Bundek) te očuvanje i obnova prirodnih vrijednosti uz rijeku Savu.

Zaštita od poplava

Obrana Zagrebačke ųupanije od poplave savskih voda provodi se unutar višenamjenskog sustava obrane od poplave Srednjeg posavlja. Sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja predstavlja niz postojećih i planiranih građevina i zahvata kojima se nastoji osigurati razina zaštite gradova i naselja, gospodarskih objekata, zaštita prirode, športa i rekreacije te uvjeti za stabilnu poljoprivrednu proizvodnju.

Sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja predstavlja niz planiranih građevina i zahvata kojima se nastoji osigurati razina zaštite gradova i naselja, gospodarskih objekata te uvjeti za stabilnu poljoprivrednu proizvodnju. Područje obuhvata sustava obrane od poplave je vrlo veliko i prostire se od Zagreba, odnosno Karlovca, na zapadu do Nove Gradiške kao izlaznog profila na Savi na istoku, te je time djelomično obuhvaćeno područje i Zagrebačke ųupanije.

Od velikih voda Save primjereno je zaštićen samo grad Zagreb od Podsusedskog mosta do Mičevskog mosta u duljini 20 km, koji ima stupanj osiguranja od poplava 99.9%, tj. branjen je od 1000-godišnjih velikih voda. Ostala područja uz Savu uglavnom su nedovoljno zaštićena. Uzvodno od Zagreba prema slovenskoj granici obrambeni nasipi samo su dijelom izgrađeni, pa su niski dijelovi šire zaprešićke i samoborske regije ugroženi od poplava. Nizvodno od Zagreba na cjelokupnom području Zagrebačke ųupanije, veći dio područja uz Savu ima nižu razinu sigurnosti od potrebne, jer je zaštitni sustav Srednjeg posavlja nedovršen, a postojeći obrambeni nasipi na mnogim su mjestima nedovoljno visoki za zaštitu od ekstremnih velikih voda koje se javljaju u posljednje vrijeme.

Zbog opseųnosti radova predviđene su etape izvođenja. Vrijednost do danas sagrađenih objekata zaštitnog sustava iznosi oko 40% ukupnog iznosa investicije. Djelomično sagrađenim kanalima Odra, Lonja-Strug i Kupa-Kupa, kontrolnim objektima Jankomir, Prevlaka, Trebeų, rekonstruiranim i novosagrađenim nasipima uz Savu, te retencijom Lonjsko polje, povećana je postojeća, retencijska sposobnost (prirodnog stanja) i

postignuti pozitivni učinci koji se odražavaju na režimu visokih voda. Izvedenim radovima zaštićeni su bitni dijelovi riječnih dolina, omogućena je određena kontrola režima velikih voda Save i pritoka kao i sigurno korištenje značajnih poljoprivrednih površina.

Na području Zagrebačke županije smješten je odteretni kanal Odra, kao dio sustava obrane od poplave Srednjeg posavlja koji je temeljem Odluke o popisu voda I. reda ("Narodne novine", broj 79/10) svrstan u vode I. reda. Kanal Odra izgrađen je od preljavnog objekta u desnom savskom nasipu kod Jankomira, uzvodno od Zagreba, do ceste Veleševac-Peščenica na području Općine Orle. Duljina kanala Odra je 31 km što je cca 60% od njegove ukupne, planirane duljine koja iznosi 51 km.

U proteklom razdoblju donesena je "Studija o utjecaju na okoliš - Sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja" (VPB, 2007. godina).

Slika 30: Prikaz sustava zaštite od poplava Srednje Posavlje

Izvor: "Studija o utjecaju na okoliš - Sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja" (VPB, 2007. godina).

Melioracijska odvodnja

Sustavi melioracijske odvodnje izvide se zbog odvođenja suvišnih voda s poljoprivrednoga i drugog zemljišta putem odgovarajućih vodnih građevina i uređaja kojima se neposredno ili posredno omogućuje brže i pogodnije otjecanje površinskih ili podzemnih voda i osiguravaju povoljniji uvjeti korištenja zemljišta i obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti. Unutar melioracijskog područja najveća je zastupljenost poljoprivrednog, osobito obradivog zemljišta, na kojem se izgradnjom sustava melioracijske odvodnje stvaraju bolji uvjeti unutarnje odvodnje, a izgradnjom sustava zaštite od poplava ovo se zemljište izdvaja iz nezaštićenoga poplavnog područja. Ostali dio melioracijskog područja nalazi se na površinama šuma, ribnjaka, naselja i prometnica.

Na području Zagrebačke županije izgrađena su sljedeća melioracijska područja:

1. rijeke Sutle - površine 923 ha, a čini je riječna dolina Sutle od naselja Donji Kraj do granice Županije,
2. međusliva Save od Sutle do Krapine: melioracijsko područje Zaprešića – površine cca. 1800 ha, smješteno na lijevoj obali Save od ušća Sutle do ušća Krapine,
3. rijeke Krapine – površine 330 ha, smješteno na lijevoj i desnoj obali u području aluvijalne doline rijeke Krapine,
4. kanala Lonja – Strug: melioracijsko polje Črnc polje (dio), ostala melioracijska područja – ukupne površine 74900 ha. Cjelokupno područje melioracijskog područja Črnc polja ima oblik trokuta u čijim se vrhovima nalaze Zagreb, Čazma i Sisak,
5. pritoka Save, od Bregane do naselja Stupnik, melioracijsko područje Samobora, ostala melioracijska područja – ukupne površine 4700 ha,
6. rijeke Kupe: melioracijsko područje Odranskog polja (dio), ostala melioracijska područja – Odransko polje prostire se između Zagreba i Siska, ukupne površine 57000 ha a na području Županije cca 7200 ha. Ostale melioracijske površine na rijeci Kupi smještene su uz postojeću državnu cestu Zagreb – Jastrebarsko – Karlovac, ukupne površine cca. 16600 ha.

2.3.8. Gospodarenje otpadom

Temeljni dokument kojim se definira politika i mjere gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je Zakon o otpadu („Narodne novine“, broj 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09). Prema Zakonu otpad je svaka tvar ili predmet kojeg posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti, a gospodarenje otpadom je skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na: sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegovoga štetnog utjecaja na okoliš, obavljanje skupljanja, prijevoza, oporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti u svezi s otpadom, te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti, i skrb za odlagališta koja su zatvorena.

Na temelju Zakona o otpadu i tada važećih načela i direktiva Europske unije, 2005. godine usvojena je Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 130/05), a potom 2007. godine i Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine („Narodne novine“, broj 85/07, 126/10 i 31/11), kojima se predviđa uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. U međuvremenu, EU Direktiva o otpadu 2008/98/EC donesena 2008. godine, zamijenila je nekoliko ranijih direktiva te danas daje pravni okvir za gospodarenje otpadom u Europskoj uniji.

Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine određena je obveza definiranja lokacija centra gospodarenja otpadom za sve županije i Grad Zagreb, uz mogućnost uspostave županijskog ili regionalnog koncepta gospodarenja otpadom.

Županijska skupština Zagrebačke županije u prosincu 2008. godine prihvatila je Studiju gospodarenja otpadom Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 29/08), koja razmatra mogućnost uspostave oba koncepta gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije. Županijska skupština je Zaključkom prihvatila županijski koncept gospodarenja otpadom koji podrazumijeva rješavanje problematike gospodarenja otpadom unutar prostora Županije, te je time dala temelj za planiranje sustava gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji.

Uspostavljanje sustava cjelovitog gospodarenja otpadom unutar prostora Zagrebačke županije, sukladno navedenoj Studiji, podrazumijeva osnivanje Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO), izgradnju pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta, zelenih otoka, odnosno sustava odvojenog prikupljanja otpada na području Županije.

Županijski centar za gospodarenje otpadom predstavlja infrastrukturnu osnovu sustava zbrinjavanja otpada te uključuje oporabu otpada mehaničko biološkim postupkom (MBO), površinu za sortiranje otpada, površinu za reciklažno dvorište, površinu za odlaganje ostatnog neopasnog otpada i druge objekte suvremenog gospodarenja otpadom koji će se utvrditi redovitim zakonskim postupkom, a prostor urediti, organizirati i održavati u skladu s propisima.

Također, temeljem Zaključka Županijske skupštine, provedeni su, krajem 2009. i u prvoj polovici 2010. godine, istražni radovi na sedam potencijalnih lokacija za smještaj Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO) u Zagrebačkoj županiji. Riječ je o lokacijama na kojima se nalaze postojeća aktivna odlagališta komunalnog otpada, a to su: Tarno (Grad Ivanić-Grad), Andrilovac (Grad Dugo Selo), Beljavina (Grad Vrbovec), Cerovka (Grad Sveti Ivan Zelina), Novi Dvori (Grad Zaprešić), Mraclinska Dubrava (Grad Velika Gorica) i Božićka (Grad Jastrebarsko).

Sukladno rezultatima provedenih istražnih radova, Elaboratom o provedenim istražnim radovima na potencijalnim lokacijama ŽCGO Zagrebačke županije su rangirane sve razmatrane potencijalne lokacije, te je kao najpovoljnija predložena lokacija Tarno u Gradu Ivanić-Gradu. Navedeni Elaborat prihvaćen je po Županijskoj skupštini u svibnju 2010. godine, a lokacija utvrđena Prostornim planom Zagrebačke županije.

S ciljem stvaranja pretpostavki za bržom uspostavom županijskog koncepta gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije, u lipnju 2011. godine donesena je po Županijskoj skupštini Odluka kojom se utvrđuje obveza određivanja nove lokacije ŽCGO („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 18/11) kroz V. izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije. Odluka je donesena sukladno Zaključku Općine Brckovljani o davanju suglasnosti za provođenje istražnih radova na lokaciji planirane gospodarske zone u Tedrovcu.

Istražni radovi provedeni su u razdoblju od siječnja do svibnja 2012. godine s ciljem prikupljanja relevantnih geoloških i hidrogeoloških podataka za potrebe studije procjene utjecaja na okoliš i idejne projektne dokumentacije. Dobiveni podaci dokumentirani su u elaboratu Istražni radovi na potencijalnoj lokaciji Centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije (Geokon – Zagreb d.d., svibanj 2012.), te su u istome pojedinačno ocijenjeni relevantni kriteriji neophodni za dobivanje opće ocjene pogodnosti lokacije za namjeravanu namjenu. Za lokaciju planirane gospodarske zone u naselju Tedrovec, Općina Brckovljani, većina relevantnih kriterija ocijenjena je povoljnima za namjeravanu namjenu.

Za ocjenu provedenih istražnih radova i dobivenih rezultata, te davanje opće ocjene pogodnosti lokacije za namjeravanu namjenu, izrađen je Elaborat o rezultatima provedenih istražnih radova na potencijalnoj lokaciji ŽCGO (Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za industrijsko inženjerstvo, Katedra za upravljanje proizvodnjom, listopad 2012.) koji je potvrdio stručnost, kvalitetu i potpunost provedenih radnji, mjerenja i ispitivanja u okviru istražnih radova na potencijalnoj lokaciji, a koji su navedeni u elaboratu Istražni radovi na potencijalnoj lokaciji Centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije. Elaborat o rezultatima provedenih istražnih radova na potencijalnoj lokaciji ŽCGO također je potvrdio pojedinačne ocjene za relevantne kriterije za opću ocjenu pogodnosti lokacije. U zaključku elaborata navedena je opća ocjena pogodnosti lokacije za namjeravanu namjenu, te je istim potvrđeno da se na lokaciji planirane gospodarske zone u naselju Tedrovec, Općina Brckovljani, može graditi objekt koji će biti budući ŽCGO.

Slijedom navedenog, nova lokacija ŽCGO na lokaciji planirane gospodarske zone u naselju Tedrovec, Općina Brckovljani, utvrdit će se kroz postupak izrade i donošenja V. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije. Do uspostave ŽCGO odlaganje komunalnog i inertnog otpada nastavit će se na svim postojećim aktivnim službenim odlagalištima komunalnog otpada na području Zagrebačke županije, usporedo s provođenjem njihove sanacije. Lokaciju odlagališta Trebež (Samobor), koje se više ne koristi kao aktivno odlagalište, potrebno je sanirati i rekultivirati, uz mogućnost otvaranja pretovarne stanice i reciklažnog centra na jednom dijelu površine. Postojećih sedam aktivnih lokacija odlagališta komunalnog i inertnog otpada određuju se i kao lokacije za gospodarenje građevnim otpadom.

Sukladno odredbama Zakona o otpadu, obvezu izrade plana gospodarenja otpadom imaju županije, Grad Zagreb, gradovi i općine za razdoblje od osam godina, kao i određeni proizvođači otpada. Zagrebačka županija je, temeljem navedene zakonske obveze te sukladno Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 46/02), Nacionalnom planu djelovanja na okoliš („Narodne novine“, broj 46/02), Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planu gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, donijela Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 28/11).

Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije ima za cilj postaviti smjernice za provedbu zajedničke politike na razini Zagrebačke županije, sukladne zakonskoj regulativi Republike Hrvatske, a koja će rezultirati uspostavom jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom uz poštivanje posebnosti svake jedinice lokalne samouprave, te je odredio šest mjera za postizanje osnovnog cilja Plana: izbjegavanje nastajanja otpada i edukacija, stalni razvoj sustava odvojenog skupljanja otpada, sanacija postojećih službenih odlagališta otpada, sanacija nelegalnih odlagališta otpada, fazna izgradnja novih građevina za skladištenje, obradu i odlaganje otpada, uspostava efikasnog nadzora nad sustavom gospodarenja otpadom. Osim ciljeva i mjera za uspostavu jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom, Plan je postavio i vremenske, te financijske okvire za uspostavu istog.

Županijska skupština Zagrebačke županije je, Odlukom o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću, 6. srpnja 2010. godine osnovala trgovačko društvo „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“ čiji je osnovni zadatak izgradnja i upravljanje županijskim centrom za gospodarenje otpadom, te ostale djelatnosti kao što su: sakupljanje i prijevoz otpada za potrebe drugih, posredovanje u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanje otpada u ime drugih, skupljanje, uporaba i/ili zbrinjavanje (obrada, odlaganje, spaljivanje i drugi načini zbrinjavanja otpada), odnosno djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada, istraživanje i razvoj sustava gospodarenja otpadom, odlaganje komunalnog otpada, reciklaža i dr.

2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom od značaja za Županiju

2.4.1. Prometna infrastruktura

Postojeća prometna infrastruktura na području Zagrebačke županije nalazi se na trasi sveeuropskih (paneuropskih) prometnih koridora koji povezuju prostor centralne Europe s Mediteranom i Jugoistočnom Europom:

- Koridor Vb:
Rijeka – Zagreb – Varaždin - Budapest (cestovni promet),
Rijeka – Zagreb – Koprivnica - Botovo/Gyekenys (željeznički promet)
- Koridor X:
Salzburg – Villach – Ljubljana – Zagreb – Belgrade – Skopje -Thessaloniki (cestovni promet),
Savski Marof – Zagreb – Vinkovci – Tovarnik (željeznički promet),
- Koridor Xa:
Graz – Maribor – Zagreb (cestovni promet),
Graz – Maribor – Krapina – Zagreb (željeznički promet).

Planiranje razvoja prometnog sustava provodi se u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997.) i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (1999.). Detaljan opis postojećeg i planiranog prometnog sustava na području Zagrebačke županije prikazan je u Prostornom planu Zagrebačke županije, prostornim planovima užeg područja te, dijelom u prethodnom Izvjješću o stanju u prostoru. Stoga će u ovom Izvjješću biti riječi o novoizgrađenim dionicama prometne infrastrukture, kao i o studijama i projektima planiranim, započetim ili izrađenim u promatranom razdoblju.

Cestovni promet

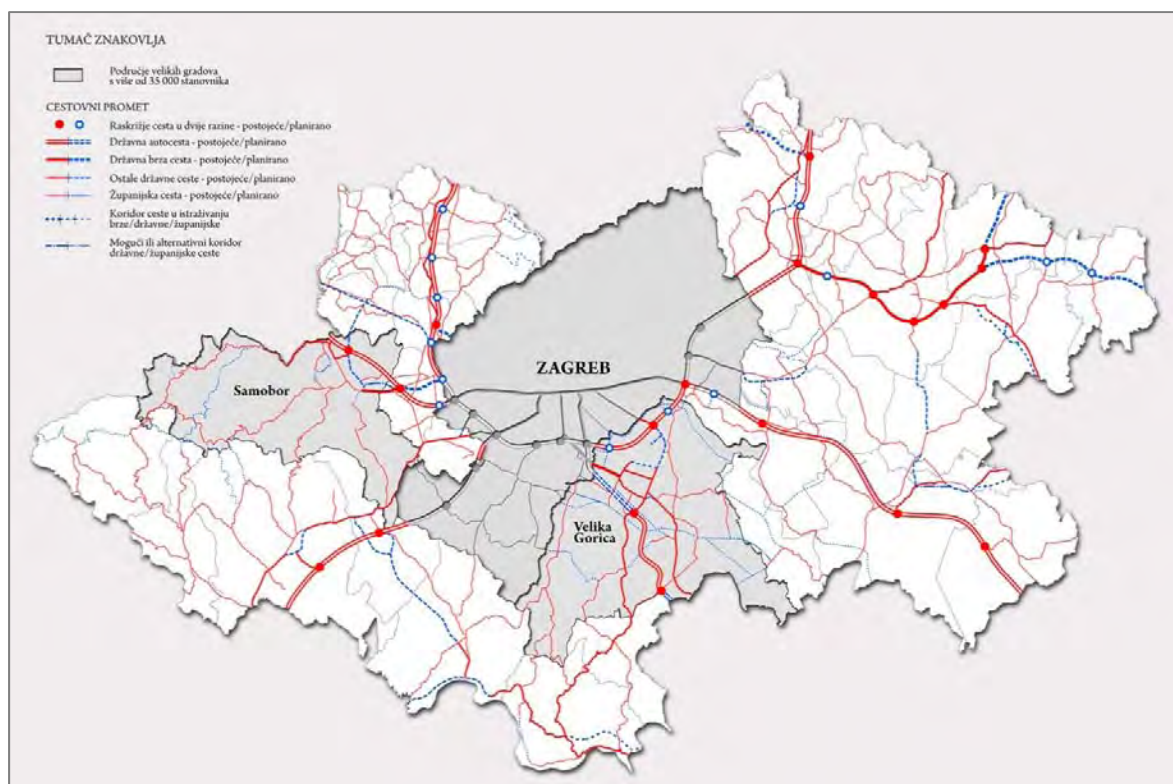
Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste („Narodne novine“, broj 44/12, 130/12) javne ceste razvrstane su u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće cestovne mreže na području Zagrebačke županije daju se u sljedećoj tablici:

Pokazatelji cestovne mreže					
Duljina cesta prema skupinama (km)					
sveukupno (km)	autoceste (km)	državne ceste (km)	županijske ceste (km)	lokalne ceste (km)	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika (km)
1961,47	161,70	231,30	645,85	576,58	346,04
Udio pojedinih vrsta cesta (%)					
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
100%	8,24%	11,79%	32,93%	29,40%	17,64%
Cestovna gustoća - duljina cesta/površina Zagrebačke županije (km/m ²)					
Površina Zagrebačke županije (km ²)		3060,35 km ²			
sveukupno	autoceste	državne ceste	županijske ceste	lokalne ceste	ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika
0,64	0,05	0,08	0,21	0,19	0,11

Tablica 20: Pokazatelji izgrađenosti postojeće cestovne mreže na području Zagrebačke županije

Izvor: HAC, HC, Županijska uprava za ceste, Odluka o razvrstavanju javnih cesta u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste („Narodne novine“, broj 44/12, 130/12), Odluka o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12).

Planiranje razvoja cestovne mreže na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju, a u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Na sljedećoj slici daje se prikaz postojećeg i planiranog stanja autocesta, državnih cesta i županijskih cesta na području Zagrebačke županije:

Slika 31: Postojeće i planirano stanje autocesta, državnih cesta i županijskih cesta na području Zagrebačke županije
Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste („Narodne novine“, 44/12 i 130/12), dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje ZZ; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.

Prema podacima Hrvatskih cesta d.o.o., a temeljem važeće Odluke o razvrstavanju javnih cesta, duljina autocesta i državnih cesta na području Zagrebačke županije iznosi:

- autoceste 161,7 km,
- državne ceste 231,3 km.

U skladu sa Zakonom o cestama („Narodne novine“ broj 84/11, 22/13) sve prometnice koje su ranijim Odlukama o razvrstavanju cesta bile razvrstane kao županijske i lokalne ceste na području gradova s više od 35.000 stanovnika, te prometnice u gradovima koji su sjedišta županija određene su kao nerazvrstane ceste. Slijedom navedenog i u skladu s Odlukom o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12), sve prometnice koje su ranijim Odlukama bile razvrstane kao županijske i lokalne ceste na području Grada Velike Gorice i Grada Samobora, sada su nerazvrstane ceste. Treba, međutim, napomenuti da navedene prometnice u tehničkom smislu i dalje zadržavaju kategoriju županijskih i lokalnih cesta, budući da se nalaze na njihovim trasama. Upravljanje, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije u nadležnosti je Županijske uprave za ceste, osim za područja Grada Velike Gorice i Grada Samobora gdje je u nadležnosti gradova Velike Gorice i Samobora, odnosno Upravnog odjela nadležnog za promet.

U nastavku se daje tabelarni prikaz postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije, a prema podacima Županijske uprave za ceste, te Upravnog odjela nadležnog za promet gradova Velika Gorica i Samobora, te u skladu s Odlukom o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste:

Općina ili grad	Duljina županijskih cesta (km)	Duljina lokalnih cesta (km)	Duljina cesta na području gradova s više od 35.000 stanovnika (km)
Bedenica	8,20	9,78	
Bistra	23,33	27,18	
Brckovljani	12,60	15,50	

Brdovec	13,50	4,88	
Dubrava	21,90	40,45	
Dubravica	7,90	5,52	
Dugo Selo	8,60	19,98	
Farkaševac	18,60	22,65	
Gradec	16,54	25,26	
Ivanić-Grad	34,94	14,50	
Jakovlje	28,32	2,13	
Jastrebarsko	60,95	44,52	
Klinča Sela	12,40	19,13	
Kloštar Ivanić	17,80	14,46	
Krašić	13,57	26,84	
Krvarsko	6,20	18,50	
Križ	23,15	17,60	
Luka	10,47	4,51	
Marija Gorica	17,60	4,77	
Orle	19,40	11,80	
Pisarovina	22,70	10,92	
Pokupsko	6,60	27,66	
Preseka	17,50	13,30	
Pušća	13,33	5,08	
Rakovec	11,46	12,15	
Rugvica	36,30	5,38	
Samobor	0,00	0,00	183,77
Stupnik	8,00	2,85	
Sveta Nedelja	22,54	9,60	
Sveti Ivan Zelina	69,74	68,15	
Velika Gorica	0,00	0,00	162,27
Vrbovec	23,54	45,29	
Zaprešić	21,61	6,04	
Žumberak	16,56	20,20	
Ukupno:	645,85	576,58	346,04

Tablica 21: Duljina postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Zagrebačke županije
 Izvor: Županijska uprava za ceste, Odluka o cestama na području velikih gradova
 koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12).

Osnovna prostorno – razvojna obilježja cestovne infrastrukture na području Zagrebačke županije su:

- zagušenost prometa na svim glavnim prilaznim pravcima Gradu Zagrebu (Velika Gorica, Dugo Selo, Samobor, Zaprešić),
- sustav javnog prijevoza koji zbog nekvalitetne i neatraktivnosti nije šire prepoznat kao kvalitetna alternativa korištenju osobnih vozila,
- loše stanje cestovne mreže na lokalnoj razini,
- nepostojanje poticaja za korištenje učinkovitih i ekološki prihvatljivih vozila,
- nepostojanje infrastrukture za distribuciju alternativnih goriva na županijskoj razini.

Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2009. do 2012. godine („Narodne novine“, broj 147/09) planirane su aktivnosti na državnoj razini vezano na izradu studija i istraživanja, dovršenje nužne projektne dokumentacije te realizaciju planiranog programa izgradnje i održavanja javnih cesta.

Nakon proteklog osmogodišnjeg razdoblja ubrzane i intenzivne izgradnje autocesta u Republici Hrvatskoj, u periodu od 2009. do 2012. godine u ograničenim okvirima financiranja, Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje 2009. do 2012. godine za područje Zagrebačke županije planirano je sljedeće:

a) autoceste:

- A 11 (Zagreb – Sisak): izgradnja i puštanje u promet dionice Jakuševac – Velika Gorica (jug) u duljini 10 km, te dionice Velika Gorica – Lekenik u duljini 20 km,
- A 12 (Vrbovec 2 – Križevci – Koprivnica, dionica Gradec – Kloštar Vojakovački): izrada projektne dokumentacije, izgradnja i puštanje u promet,
- A 13 (Vrbovec 2 – Bjelovar): izrada projektne dokumentacije, izgradnja i puštanje u promet,
- druga obilaznica Zagreba: izrada projektne dokumentacije.

b) državne ceste:

- obilaznica Velike Gorice,
- Velika Gorica - Kosnica,
- obilaznica Pisarovine.

Navedenim Programom za područje Zagrebačke županije predviđena su financijska sredstva za izvanredno održavanje i rekonstrukciju državne ceste (D 43) na području Grada Ivanić-Grad u duljini 7,2 km.

Prema podacima Hrvatskih cesta d.o.o. nadležnih za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, na području Zagrebačke županije provode studijsku i projektnu dokumentaciju, te izgradnju sljedećih dionica cesta:

- a) II. faza obilaznice Velike Gorice od čvora Kosnica (A3) do spoja na D30 u duljini 5,3km,
- b) Spojna cesta čvor Donja Zdenčina (A1) – most na Kupi kod Lasinje u duljini 17,4 km,
- c) Izmještanje državne ceste D225 (Harmica – Brdovec – čvor Zaprešić) u duljini 11,2km (dionica I. Zaprešić – Prigorje Brdovečko, dionica II. Prigorje Brdovečko – Harmica),
- d) Spojna cesta od obilaznice Vrbovca (D26) do Ivanić Grada (D43) u duljini 18,5 km,
- e) Spojna cesta Brdovec – Samobor s mostom preko Save u duljini 6,0 km.

Od aktivnosti vezano na cestovni promet na području Zagrebačke županije u proteklom razdoblju izdvajamo :

- autocesta A2 (Zagreb – Macelj, dionica Jankomir – Zaprešić): pored izgrađenog jednog kolnika, izrađena je i druga traka autoceste u duljini 7,4 km (2007. godina).
- autocesta A3 (Zagreb – Slavonski Brod) pušteni su u promet čvorovi Križ i Kosnica u 2007. godini, te čvor Rugvica u 2008. godini.
- Izgrađen je Domovinski most preko rijeke Save i spojna cesta do čvora Kosnica na autocesti A3 Zagreb – Slavonski Brod (2007. godina).
- autocesti A11 (Zagreb – Sisak) puštena je u promet poddionica Velika Gorica Gorica (jug) – Buševac duljine 9 km, te pripadajući čvor Velika Gorica - jug i čvor Buševac u 2009. godini.
- autocesta A12 (Vrbovec 2 – Križevci – Koprivnica – GP Gola) puštena je u promet dionica Vrbovec 2 – Gradec u 2007. godini.
- državna cesta tzv. Istočna obilaznica Velike Gorice: puštena u promet od čvora Velika Gorica (jug) na A11 (Zagreb-Sisak) do državne ceste D30 - Sisačka cesta (2007. godina) te spojna cesta do državne ceste D 408 (2010. godina).
- autocesti A1 (dionica Zagreb – Karlovac): izgrađen je i pušten u promet čvor Donja Zdenčina (2010. godina).
- državna cesta D30 Velika Gorica – Žažina: obnovljena u duljini 27,8 km.
- autocesti A1 (dionica Zagreb – Karlovac) izgrađena je dodatna traka za ENC ukupne duljine 6 km (2009. godina).
- U tijeku su radovi na izgradnji spojne ceste Velika Gorica – čvor Kosnica (Istočna obilaznica Velike Gorice) i obilaznice Velike Gorice (južna).

Od brojnih stručnih studija, studija utjecaja na okoliš, projektne dokumentacije i aktivnosti u proteklom razdoblju za područje Zagrebačke županije, izdvajamo one koji se odnose na cestovni promet od važnosti za Državu i Županiju:

- Prostorno-prometna studija cestovno-željezničkog sustava šireg područja Grada Zagreba (IGH, 2009.) - analizirana je strategija ubrzanog razvoja prometnog sustava grada Zagreba i šire regije; predloženi su strateški dugoročni cestovni i željeznički pravci, te kratkoročne potrebne intervencije u dogradnji i rekonstrukciji postojeće cestovne i željezničke mreže sa svrhom

povećanja propusne moći i razine uslužnosti. Ovom Studijom je izrađena sveobuhvatna prometna mreža cestovnih prometnica, željezničkog, odnosno tračničkog prometa, s povezivanjem zračnog i riječnog prometa, koja u sebi uključuje javni i individualni promet na širem području grada Zagreba i Zagrebačke županije. Po pitanju cestovnog prometa najznačajnije u Studiji je planiranje autoceste tzv. Druge zagrebačke obilaznice u cilju povećanja propusne moći, razine uslužnosti, te rasterećenja postojećeg prometnog sustava Grada Zagreba. Planiranjem nove zagrebačke obilaznice omogućit će se odvajanje tranzitnog (daljinskog) od gradskog prometa i njegovog preusmjeravanja izvan središnjeg dijela Grada Zagreba na područje Zagrebačke županije i na rubne dijelove Grada Zagreba. Planiranjem čvorova u dvije razine na Drugoj zagrebačkoj obilaznici također će se omogućiti prometna komunikacija na području Zagrebačke županije bez ulaska u Grad Zagreb i opterećenja postojeće cestovne mreže. Navedena Studija predstavlja stručnu podlogu za izradu nove i izmjenu postojeće prostorno planske dokumentacije.

- Studije o utjecaju na okoliš za sljedeće zahvate:
 - o brza cesta Vrbovec - Križevci - Koprivnica- granica R. Mađarske, dionica Gradec - Kloštar Vojakovački (IPZ, 2006.),
 - o izmještanje državne ceste D-225, dionica od benzinske postaje u ulici M. Tita u Zaprešiću do Prigorja Brdovečkog (Via Plan, 2007.),
 - o autocesta Zagreb - Sisak, dionica Jakuševac - Velika Gorica (jug) (IGH, 2007.),
 - o izmještanje državne ceste D-225, dionica Prigorje Brdovečko - Harmica (Via Plan, 2008.).
 - o izgradnja državne ceste od čvora Donja Zdenčina (autocesta A1) do mosta na Kupi kod Lasinje (Interplan, 2011.).

Željeznički promet

Odlukom o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 81/06 i 13/07) željezničke pruge razvrstavaju se na pruge od značaja za međunarodni promet, pruge od značaja za regionalni promet i pruge od značaja za lokalni promet.

Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije daju se u sljedećoj tablici:

Pokazatelji mreže željezničkih pruga			
Duljina željezničkih pruga prema Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga (km)			
sveukupno (km)	Pruga od značaja za međunarodni promet (km)	Pruga od značaja za regionalni promet (km)	Pruga od značaja za lokalni promet (km)
167,22	133,75	16,77	16,70
Duljina željezničkih pruga prema vrsti (km)			
sveukupno (km)	dvokolosječne (km)	jednokolosječne (km)	elektrificirane (km)
167,22	25,93	141,29	133,75
Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga (%)			
sveukupno (%)	dvokolosječne (%)	jednokolosječne (%)	elektrificirane (%)
100%	15,51%	84,49%	79,98%
Gustoća željezničke mreže - duljina željezničke/površina Zagrebačke županije (km/m ²)			
Površina Zagrebačke županije (km ²)		3060,35 km ²	
sveukupno	dvokolosječne	jednokolosječne	elektrificirane
0,055	0,008	0,046	0,044

Tablica 22: Pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije
Izvor: HŽ Infrastruktura, Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 81/06 i 13/07).

U nastavku se daje tabelarni prikaz postojećih željezničkih pruga od značaja za međunarodni promet, pruga od značaja za regionalni promet i pruga od značaja za lokalni promet na području Zagrebačke županije prema dostavljenim podacima HŽ Infrastrukture:

Oznaka pruge	Naziv pruge	Pruga od značaja za međunarodni promet (km)	Pruga od značaja za regionalni promet (km)	Pruga od značaja za lokalni promet (km)	Napomena
Željeznička pruga od značaja za međunarodni promet					
M 101	DG – S. Marof – Zagreb Gk	25,93			dvokolosječna, elektrificirana
M 102	Zagreb Gk – Dugo Selo	6,23			jednokolosječna, elektrificirana
M 103	Dugo Selo – Novska	33,10			jednokolosječna, elektrificirana
M104	Zagreb Gk – Sisak – Novska	14,44			jednokolosječna, elektrificirana
M 201	DG – Botovo – Dugo Selo	31,15			jednokolosječna, elektrificirana
M202	Zagreb Gk – Rijeka	15,96			jednokolosječna, elektrificirana
M 401	Sesvete - Sava	0,64			jednokolosječna, elektrificirana
M 407	Sava – Velika Gorica	6,29			jednokolosječna, elektrificirana
Željeznička pruga od značaja za regionalni promet					
R 201	Zaprešić - Čakovec		16,77		jednokolosječna, neelektrificirana
Željeznička pruga od značaja za lokalni promet					
L 102	S. Marof – Kumrovec - DG			15,97	jednokolosječna, neelektrificirana
L 204	Križevci – Bjelovar - Kloštar			0,73	jednokolosječna, neelektrificirana
Ukupno		133,75	16,77	16,70	

Tablica 23: Duljine postojećih željezničkih pruga na području Zagrebačke županije

Izvor: HŽ Infrastruktura, Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 81/06 i 13/07).

Na području Zagrebačke županije samo je pruga M 101 (DG – S. Marof – Zagreb Gk) dvokolosječna. Navedeni mali postotak dvokolosječnih pruga (15,51%) na području Zagrebačke županije u velikoj mjeri ograničava propusnu i prijevoznu moć pojedinih željezničkih pruga. Postojeća željeznička infrastruktura je jedan od najnerazvijenijih vidova prometne infrastrukture RH koji se očituje nedostacima u željezničkom sektoru, lošom infrastrukturom, zastarjelim željezničkim voznim parkom, te zastarjelom opremom za signalizaciju i komunikaciju. Zbog navedenog potrebno je obavljati kapitalne remonte na mnogim dionicama pruga, osobito na prugama od značaja za međunarodni promet.

Planiranje razvoja mreže željezničkih pruga na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju a u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Na slici se daje prikaz postojećeg i planiranog stanja mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije.

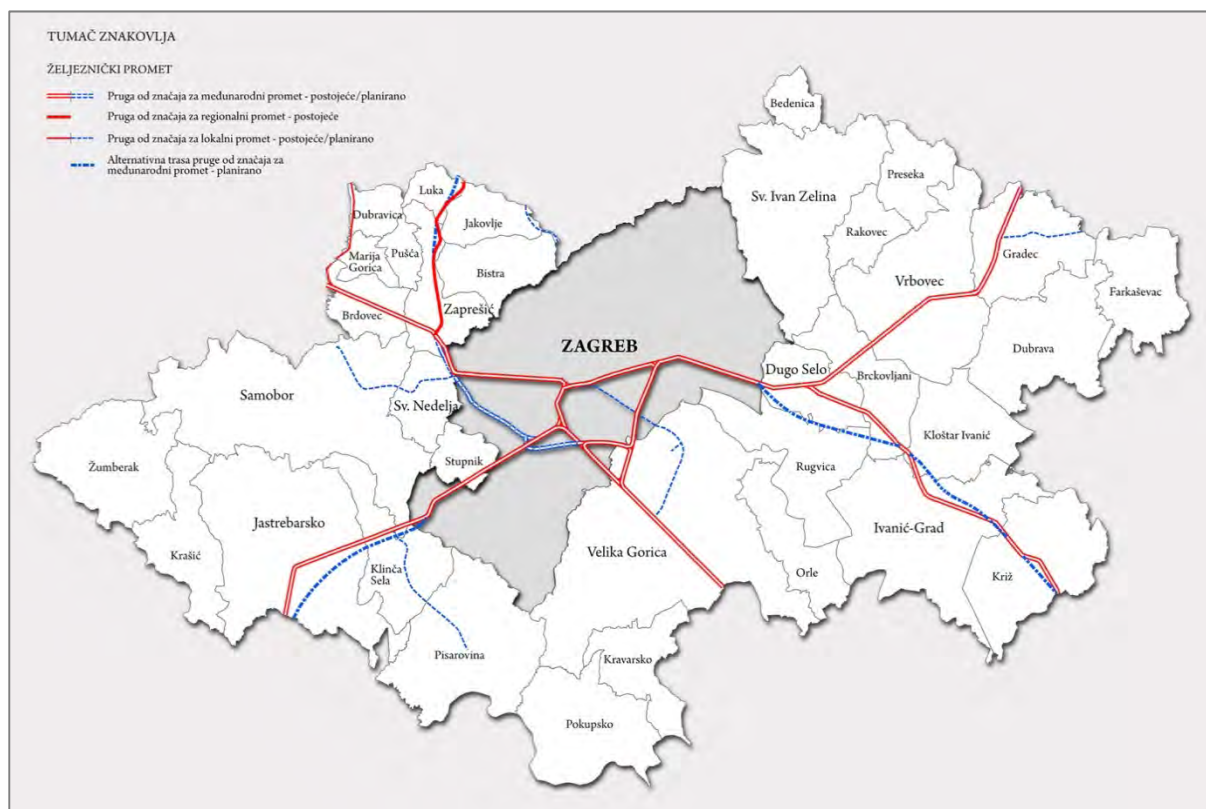
Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje 2008. do 2012. godine („Narodne novine“, broj 31/08) kao temeljni strateški dokument na državnoj razini određuje prioritete razvoja, izgradnje, osuvremenjivanja, obnove i održavanja funkcionalnosti željezničkog infrastrukturnog sustava. Prioritetne investicijske aktivnosti u narednom razdoblju odnose se na remonte, održavanje, osuvremenjivanje i novogradnju dionica na međunarodnim prugama (koridor Vc, Vb, X), regionalnim prugama i lokalnim prugama. Navedenim Programom željezničke infrastrukture za područje Zagrebačke županije u sklopu izgradnje i dogradnje željezničkih pruga na paneuropskim koridorima i njihovim ograncima planira se sljedeće:

- rekonstrukcija postojeće pruge i dogradnja drugog kolosijeka na željezničkim prugama i pružnim dionicama : Dugo Selo – Novska, Zagreb Gk – Sisak, DG – Botovo – Koprivnica – Dugo Selo i Remetinec – Hrvatski Leskovac – Karlovac,
- rekonstrukcija željezničke pruge Zagreb Gk – Dugo Selo,
- izgradnja nove priključne željezničke pruge Zaprešić – Krapina – DG – Maribor,
- izgradnja nove željezničke pruge od značaja za lokalni promet Podsused – Samobor - Bregana i Gradec – Sveti Ivan Žabno.

Financijski najzahtjevniji projekt u okviru Nacionalnog programa željezničke infrastrukture je nizinska pruga visoke učinkovitosti Botovo DG - Zagreb - Karlovac - Rijeka. U pripremi je provedba projekta „Izgradnja drugog kolosijeka i rekonstrukcija dionice pruge Dugo – Selo – Križevci“ nakon ishođenja svih potrebnih dozvola za gradnju. Dionica Dugo Selo – Križevci nalazi se na paneuropskom koridoru Vb, te je zbog svojih loših tehničkih karakteristika podložna mnogim ograničenjima brzine i skupa za održavanje. Ovim se projektom planira izgraditi i elektrificirati drugi kolosijek, te modernizirati pripadajuće kolodvore čime bi se povećala brzina prolaza i smanjili operativni troškovi.

Postojeća trasa željezničke pruge Zagreb - Rijeka, dionica Hrvatski Leskovac – Karlovac je jednokolosječna elektrificirana pruga i građena je za male brzine i za malo osovinsko opterećenje. Stoga je predložena izgradnja nove trase željezničke pruge i izgradnje drugog kolosijeka na pojedinim dijelovima dionice Hrvatski Leskovac – Karlovac. U tijeku je priprema projekta za rekonstrukciju i izgradnju pruge/drugog kolosijeka na dionici pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac koji će se predložiti za financiranje iz fondova EU. Riječ je o vrlo složenom projektu čijim će se završetkom skratiti vrijeme putovanja između Zagreba i Karlovca osiguranjem velikih brzina vožnje (160 km/h - 200 km/h), modernizirati prometna usluga i osigurati parametri pruge u skladu s zahtjevima za europske koridore.

Također je, u okviru pripreme projekta za financiranje iz fondova EU, u tijeku izrada projektne dokumentacija za dogradnju i modernizaciju željezničke pruge M 103 Dugo Selo – Novska I. faza. Za postojeću jednokolosječnu željezničku prugu Dugo Selo - Novska planira se dogradnja drugog kolosijeka, rješavanje većeg broja križanja s državnim, županijskim, lokalnim i nerazvrstanim cestama te uređenje kolodvora i stajališta.

Slika 32: Postojeće i planirano stanje mreže željezničkih pruga na području Zagrebačke županije;

Izvor: Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 81/06 i 13/07), dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.

Od brojnih stručnih studija, studija utjecaja na okoliš, projektne dokumentacije i aktivnosti u proteklom petogodišnjem razdoblju za područje Zagrebačke županije, izdvajamo one koji se odnose na željeznički promet od važnosti za Državu i Županiju:

- Prostorno-prometna studija cestovno-željezničkog sustava šireg područja Grada Zagreba (IGH, 2009. godina) - planirana je izgradnja nove obilazne željezničke pruge od međunarodnog značaja za odvijanje teretnog tranzitnog prometa Zaprešić - Horvati – Turopolje – Dugo Selo u cilju

rasterećenja Grada Zagreba od teretnog prometa. Pruga je planirana kao dvokolosječna elektrificirana pruga. Početak planirane željezničke pruge je na spoju s postojećom željezničkom prugom Zagreb – Savski Marof – Republika Slovenija. Trasa planirane pruge završava priključenjem na postojeće željezničke pruge Zagreb GK – Dugo Selo – Novska i Zagreb GK – Dugo Selo – Koprivnica. Trasa navedene pruge prolazi u neposrednoj blizini planirane riječne luke Rugvica, te je planiran jednokolosječan odvojak pruge prema riječnoj luci Rugvica. Prema Strateškom planu Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za razdoblje 2013. – 2015. Predviđena su financijska sredstva za pripremu projekta i ostale projektne dokumentacije za navedenu željezničku prugu.

- Stručna podloga za ishođenje lokacijske dozvole za modernizaciju željezničke pruge R 201 Zaprešić – Zabok – Varaždin – Čakovec, dionica Zaprešić - Zabok (ŽPD, 2007.).
- Idejno rješenje željezničke pruge visoke učinkovitosti Zagreb - Rijeka, dionica Hrvatski Leskovac - Skradnik (ŽPD, 2007.).
- Izvedbeni projekti remonta pruge na dionicama Zagreb Glavni kolodvor - Zagreb Klara i Velika Gorica - Turopolje.
- Izvedbeni projekt remonta pruge M202 Zagreb Glavni kolodvor – Rijeka, na dionici Zdenčina – Jastrebarsko.
- Studije o utjecaju na okoliš za sljedeće zahvate:
 - o Modernizacija i elektrifikacija željezničke pruge R201 Zaprešić-Varaždin-Čakovec (dionica: Zaprešić (isključivo) – Zabok (uključivo)) (OIKON, 2010.),
 - o Rekonstrukcija, nadogradnja i obnova (remont) željezničke pruge M103 Dugo Selo – Novska, I. faza (OIKON, 2012).

Za željezničke pruge od značaja za lokalni promet smještene na području Zagrebačke županije navodimo projektnu dokumentaciju i aktivnosti koje su se odvijale proteklom razdoblju:

- Gradec – Sveti Ivan Žabno: ishođena je građevinska dozvola 2009. godine. Ukupna duljina trase pruge iznosi 12,2 km. Uz izgradnju željezničke pruge predviđena je i obnova dvaju kolodvora, gradnja signalizacije i ostalih infrastrukturnih objekata nužnih za prugu predviđenu za vlakove koji voze brzinom od 120 km/h.
- Podsused – Samobor - Bregana (po trasi bivše uskotračne samoborske pruge): u tijeku je izrada tehničke dokumentacije za dobivanje građevinske dozvole. Ukupna duljina trase pruge iznosi 15,5 km, a planira se kao jednokolosječna elektrificirana pruga uz mogućnost proširenja na dva kolosijeka u fazi povećanja prometa uz predviđenu brzinu 120 km/h.
- Savski Marof – Kumrovec: puštena je u promet 2008. godine obnovljena elektrificirana poddionica od stajališta Harmica do stajališta Sutla, te je obnovljeno željezničko stajalište Harmica.

Zračni promet

Na području Zagrebačke županije smještena je zračna luka Zagreb na području Grada Velika Gorica, te četiri letjelišta smještena na području gradova Velika Gorica i Ivanić-Grad te općina Brckovljani i Dubrava.

Pokazatelji zračnog prometa					
Zračni promet	broj	Prosječna površina (km ²)	Prosječna duljina PSS (km)	Linearna gustoća (km/km ²)	Površinska gustoća (km ² /km ²)
Površina Zagrebačke županije (km ²)				3060,35 km ²	
Zračna luka	1	1,46	3,25	0,001	0,0005
Zagreb		1,46	3,25		
Letjelište	4	0,02	0,71	0,00093	0,000026
Buševec		0,03	0,80		
Greda		0,03	0,76		
Štakorovec		0,01	0,66		
Dubrava		0,02	0,63		

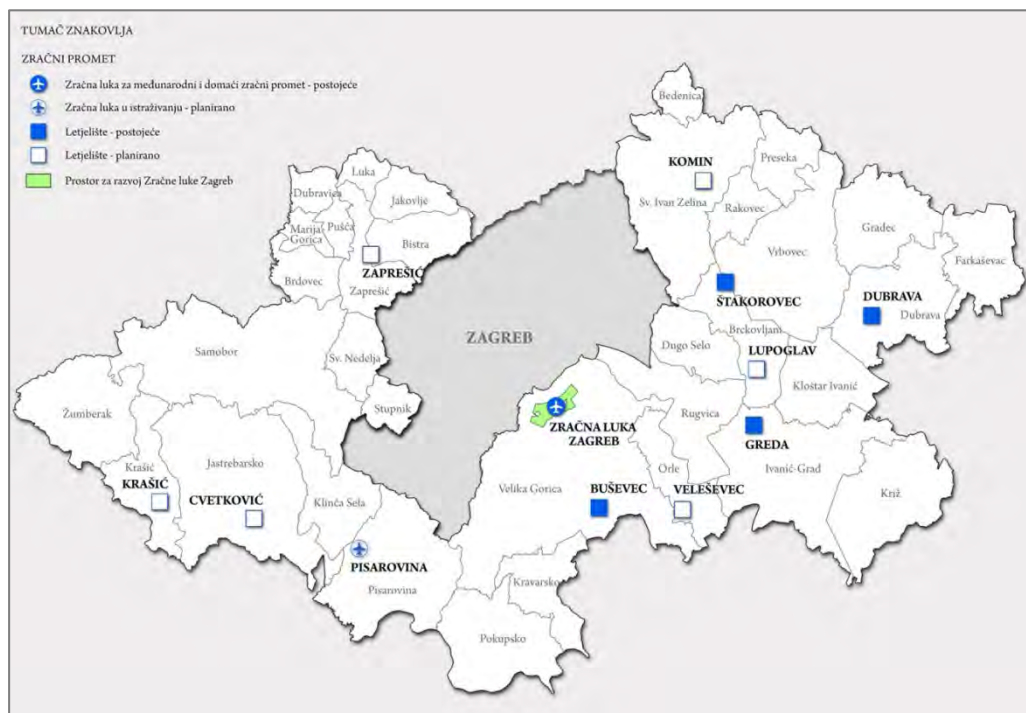
Tablica 24: Pokazatelji zračnog prometa na području Zagrebačke županije
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.

Zračna luka Zagreb je najveća zračna luka Republike Hrvatske i ima status međunarodne zračne luke prvog slijetanja, svrstana u razred i skupinu 4E (prema ICAO). Analizom podataka o ostvarenom godišnjem putničkom prometu u posljednjih deset godina vidljiv je stalni trend porasta broja putnika. Međutim, postojeća infrastruktura Zračne luke Zagreb i prostorno uređenje nisu dovoljni za daljnji razvoj prometa. Zbog toga je potrebno proširiti kapacitete za prihvat i otpremu putnika i zrakoplova obzirom na očekivani porast zahtjeva vezano za promet. To se prije svega odnosi na gradnju nove putničke zgrade s pripadajućom stajankom za zrakoplove i gradnju alternativne uzletno-sletne staze, a potom i na novu sjeveroistočnu pristupnu prometnicu, parkirališta, prateću infrastrukturu i druge prateće sadržaje u funkciji odvijanja zračnog prometa. Za Zračnu luku Zagreb definiran je dugoročni razvojni plan Zračne luke Zagreb (Master plan ZLZ, 1997., Razvojni plan ZLZ, 2009.), koji je predviđen po fazama do 2030. godine i kasnije. Prometnim predviđanjima do 2030. godine očekuje se cca. 6,5 mil. putnika godišnje.

Prostor Zračne luke Zagreb smješten je na području potencijalnog vodocrpilišta Črnkovec, odnosno ulazi u prostor prepoznat u Zagrebačkoj ųupaniji kao „prostor izuzetne vrijednosti za ųupaniju i Grad Zagreb, ali i prostor s najviše potencijalnih konflikata između postojećih i planiranih sadržaja te interesnih zahvata“ (postojeće i planirano vodocrpilište, mreža postojećih naselja, blizina urbanog središta Velike Gorice, blizina arheološkog nalazišta Andautonija, zaštićenih prirodnih vrijednosti i dr.). Prostornim planom Zagrebačke ųupanije određen je Prostor za razvoj Zračne luke Zagreb unutar kojeg se mogu planirati svi sadržaji u funkciji odvijanja zračnog prometa. Prostornim planom područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb detaljnije se razradio i odredio obuhvat mogućeg proširenja i rekonstrukcije zračne luke, te se provelo razgraničenje Prostora za razvoj Zračne luke Zagreb od površina posebne namjene – vojnog kompleksa Pleso. Ukupna površina Prostora za razvoj Zračne luke Zagreb iznosi cca. 850 ha.

Za prvi namjeravani zahvat, novi putnički terminal Zračne luke Zagreb, izrađena je Studija o utjecaju na okoliš (IGH d.d., 2012.) te je nadležno Ministarstvo donijelo rješene o prihvatljivost zahvata za okoliš. Prema podacima Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture iz ožujka 2013. godine, ishođena je lokacijska dozvola te je izrada glavnog projekta u završnoj fazi, a početak građevinskih radova očekuje se u rujnu 2013. godine.

Na području Zagrebačke ųupanije smješteno je ukupno četiri letjelišta (Buševac, Greda, Štakorovec i Dubrava) namijenjenih za potrebe poljoprivredne, sportsko-rekreacijske i turističke djelatnosti. Također se na području ųupanije planiraju lokacije za smještaj šest letjelišta (Zaprešić, Krašić, Veleševac, Lupoglav i Komin) te zračna luka u istraživanju Plesarovina.

Slika 33: Postojeće i planirano stanje zračnog prometa na području Zagrebačke ųupanije;
Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije;
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije, 2013.

Riječni promet

Na području Zagrebačke županije komercijalni riječni promet, osim skelarenja, za sada ne postoji. Sava kao najveći riječni plovni put trenutno je plovna tek nizvodno od Siska.

Od dokumenata na razini Države u promatranom razdoblju donesena je Strategija razvitka riječnog prometa Republike Hrvatske (2008. – 2018.) ("Narodne novine", broj 65/08). Navedenom Strategijom na području Zagrebačke županije predviđa se za razdoblje do 2018. godine uspostava plovnog puta II. kategorije na Savi od Zagreba (Rugvica) do Siska u duljini cca. 70 km.

Prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske planirana je županijska riječna luka Rugvica smještena na lijevoj obali rijeke Save u zoni Okunščak, neposredno uz naselje Rugvica. Za realizaciju plovnog puta potrebno je dograditi obaloutvrde, utvrditi gabarite plovnog puta, te povećati promjere krivina (presijecanje meandra).

Elektroničke komunikacije

Poštanski i telekomunikacijski promet osiguran je na području Zagrebačke županije kroz četiri osnovna segmenta: javne komunikacije u nepokretnoj mreži, javne komunikacije u pokretnoj mreži, sustavi radiokomunikacija i sustavi poštanskog prometa.

Prema podacima HAKOM-a iz studenog 2012. godine, na području Zagrebačke županije nalazi se 241 bazna postaja. Broj lokacija na kojima se nalaze je 206, budući da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu. Ove lokacije mogu se podijeliti na sljedeći način: a) antenski stupovi u vlasništvu operatera javnih komunikacijskih mreža pokretnih telekomunikacija (VIPnet, Tele2, HT): 110, b) antenski stupovi ostalih infrastrukturnih operatera: 11, c) antenski prihvatni na postojećim objektima: 71, d) unutarnji sustavi: 14.

S ciljem osiguranja nužnih preuvjeta za izgradnju elektroničke komunikacijske infrastrukture, odnosno samostojećih antenskih stupova, sukladno zahtjevu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, u veljači 2010. godine donesene su III. Izmjene i dopune prostornog plana Zagrebačke županije kojima su osigurani prostorno planski preuvjeti za gradnju mreže građevina elektroničke pokretne komunikacije, odnosno daljnji razvoj ove djelatnosti, na području Zagrebačke županije. Stručnu podlogu "Zajednički plan razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture za razdoblje od 2008. do 2011. godine", na kojoj se temelje prostorno planska rješenja prethodno navedenih izmjena, izradila je 2008. godine Udruga pokretnih komunikacija Hrvatske u suradnji s operaterima, a potvrdila Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije.

U postupku donošenja navedenih III. Izmjena i dopuna Plana, Zagrebačka je županija detaljnije razradila uvjete za gradnju mreže građevina elektroničke pokretne komunikacije i prilagodila ih svojim regionalnim i lokalnim specifičnostima prostora. Tako je u članku 104. Odredbi za provođenje Prostornog plana Županije utvrđena odredba kojom se tek iznimno dopušta izgradnja samostojećih antenskih stupova unutar građevinskih područja naselja i to samo ako se na zadovoljavajući način ne može pokriti planirano područje signalom, i samo unutar građevinskog područja naselja koja imaju više od 1500 stanovnika prema zadnjem službenom popisu.

Vlada Republike Hrvatske donijela je u studenom 2012. godine novu Uredbu o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/2012). Ovom su Uredbom za područje cijele Države utvrđena mjerila razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, što obuhvaća mjerila za izradu te uvjete i način planiranja u dokumentima prostornog uređenja. Time su stavljene izvan snage odredbe utvrđene prostornim planovima županija koje se odnose na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i u suprotnosti su s Uredbom (pa tako i gore navedena odredba Prostornog plana Zagrebačke županije), a svi prostorni planovi trebat će se u prvim sljedećim izmjenama i dopunama uskladiti s ovom Uredbom. Sastavni dio Uredbe je i karta - novi Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture za razdoblje 2011. do 2013. godine, koji samo na području Zagrebačke županije predviđa više desetaka novih planiranih zona (krugova) za smještaj antenskih stupova u odnosu na zone planirane važećim Prostornim planom Županije. Do donošenja navedenih izmjena i dopuna prostornih planova neposredno će se primjenjivati ova Uredba. U postupku javne rasprave o Prijedlogu Uredbe Zavod se očitovao o svemu navedenom, no primjedbe i prijedlozi nisu prihvaćeni. O rezultatima provedbe ove Uredbe još nema dovoljno pokazatelja te će se o istom izvijestiti u sljedećem Izvešću.

2.4.2. Energetska infrastruktura

U proteklom razdoblju osnovana je Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske. Agencija je osnovana 2008. godine od strane Zagrebačke, Karlovačke i Krapinsko-zagorske županije te Grada Zagreba, a uz potporu Europske komisije u sklopu programa Inteligentna Energija za Europu. Osnovni cilj i uloga Agencije jest promoviranje i poticanje regionalnog održivog razvoja u području energetike i zaštite okoliša kroz korištenje obnovljivih izvora energije i uvođenje mjera povećane energetske efikasnosti.

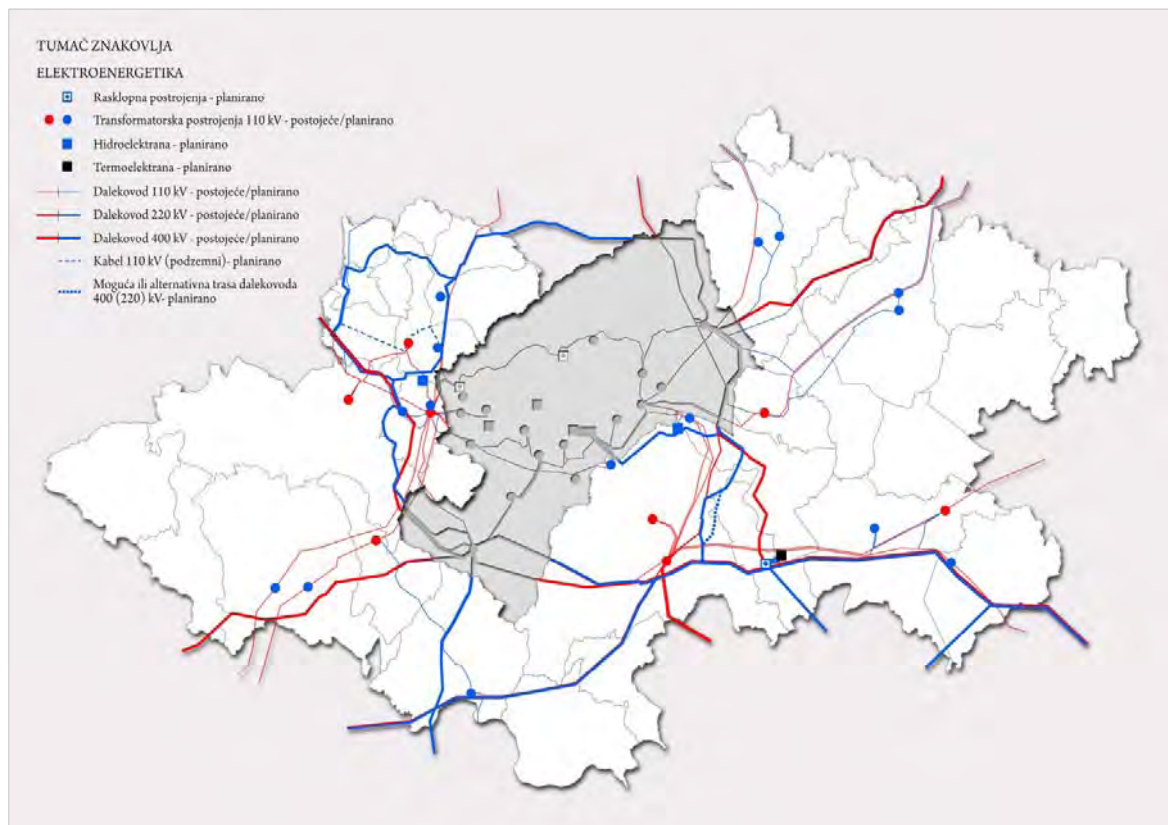
U skladu s navedenim prihvaćena je "Strategija održivog korištenja energije Zagrebačke županije" tijekom 2009. godine. Strategija ima za cilj određivanje smjernica za uspješan gospodarski i energetski razvitak županije poštujući pri tome načela održivosti i zaštite okoliša, dok je glavni naglasak u strategiji stavljen na obnovljive izvore energije te učinkovito korištenje energije.

Elektroenergetski sustav

Područje Zagrebačke županije opskrbljuje se električnom energijom iz pet izvora:

- dvije termoelektrane smještene na području Grada Zagreba (TE-TO Zagreb i EL-TO Zagreb),
- tri transformatorske stanice 400 kV: TS Tumbri i TS Žerjavinec smještene na području Grada Zagreba i TS Mraclin smještena na području Zagrebačke županije.

Visokonaponska elektroenergetska mreža obuhvaća dalekovode naponske razine 400 kV, 220 kV i 110 kV u nadležnosti HEP – Operator prijenosnog sustava d.o.o.

Slika 34: Postojeće i planirano stanje visokonaponske elektroenergetske mreže u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: HEP – OPS d.o.o. i dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013..

Distribucija električne energije na području Zagrebačke županije putem distributivne mreže nižih naponskih nivoa (35 kV, 20 kV, 10 kV i 0,4 kV) u nadležnosti je HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o. sa pogonima – Elektra Zagreb, Elektra Križ, Elektra Karlovac, Elektra Bjelovar i Elektra Zabok.

Distribucijsko područje Elektra Zagreb (pogoni: Zagreb, Sveta Klara, Sveti Ivan Zelina, Dugo Selo, Velika Gorica, Samobor i Zaprešić) pokriva 80% područja Zagrebačke županije. Preostale rubne dijelove županije pokrivaju dijelovi distribucijskih područja Elektre Križ (pogon Križ), Elektre Bjelovar (pogon Križevci), Elektre Karlovac (pogoni Ozalj i Jastrebarsko) i Elektre Zabok (pogon Donja Stubica).

Za potrebe izrade ovoga Izvješća dobiveni su podaci o duljini srednjenaponske i niskonaponske elektroopskrbe mreže od strane distribucijskih područja na način da se odnose na cjelokupna područja pogona koji zahvaćaju određena područja Zagrebačke županije. Obzirom da se granice navedenih pogona ne poklapaju s granicom Županije, podaci nisu relevantni za prikaz točne duljine srednjenaponske i niskonaponske elektroopskrbe mreže na području Županije, već mogu poslužiti samo kao približni pokazatelji. Stoga predstavljeni podaci u tablici u nastavku prikazuju duljine elektroopskrbe mreže navedenih pogona distribucijskih područja koje svojim dijelovima obuhvaćaju i prostor Zagrebačke županije:

	Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Visokonaponska prijenosna mreža VN (400 kV, 220 kV, 110 kV)	582,7	6,5%
HEP-OPS d.o.o.	400 kV	153,5*
	220 kV	79,9*
	110 kV	349,3*
Distributivna srednjenaponska mreža SN (35kV, 20 kV, 10 kV)	3.730,1	41,8%
ELEKTRA ZAGREB	2.911,7	
ELEKTRA KRIŽ	297,2	
ELEKTRA KARLOVAC	397,4	
ELEKTRA BJELOVAR	123,8	
ELEKTRA ZABOK	Podaci nisu dostavljeni	
Distributivna niskonaponska mreža NN (0,4 kV)	4.623,4	51,7%
ELEKTRA ZAGREB	3.887,6	
ELEKTRA KRIŽ	-	
ELEKTRA KARLOVAC	546,5	
ELEKTRA BJELOVAR	189,3	
ELEKTRA ZABOK	Podaci nisu dostavljeni	
Sveukupno	8.936,2	

Tablica 25: Duljina visokonaponske prijenosne mreže te distributivne srednjenaponske i niskonaponske mreže.
Izvor: HEP – OPS d.o.o., distribucijska područja, 2013. te podaci iz dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije (oznaka*).

Prema „Strategiji održivog korištenja energije Zagrebačke županije“ stanje elektroenergetskih objekata na području Elektre Zagreb je zadovoljavajuće, jer se kontinuirano ulaže u izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih objekata. Razlozi ulaganja u poboljšanje opskrbe i kvalitete električne energije proizlaze iz nove zakonske regulative koja postavlja strože kriterije te zahtjeva važnih kupaca (posebice kupaca iz područja gospodarstva) za sve boljom kvalitetom isporučene električne energije. Zahvaljujući značajnim ulaganjima tzv. sive zone - područja s lošim naponskim prilikama uzrokovanih preopterećenim niskonaponskim strujnim krugovima - polako nestaju, a još prije desetak godina su bile prilično česta pojava.

Cjevovodni sustav

Plinski sustav

Transportni plinski sustav u nadležnosti Plinacro d.o.o. sastoji se od mreže visokotlačnih magistralnih plinovoda i plinovoda za međunarodni transport ukupne duljine 236,0 km na području Zagrebačke županije. Distribuciju i izgradnju distribucijskog sustava te priključenje korisnika na plin na području Zagrebačke županije obavlja 8 distribucijska poduzeća.

U nastavku su podaci od Plinacro d.o.o. i nadležnih distribucijskih poduzeća na području Zagrebačke županije dostavljeni za potrebe izrade Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije:

Nadležnost	Područje	Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Magistralni plinovod		236,0	8%
Plinacro d.o.o.	Zagrebačka županija	236,0	
Lokalni plinovod		2.566,6	92%
Dukom Plin d.o.o.	Dugo Selo, Rugvica, Brckovljani	256,9	
Montcogim-Plinara d.o.o.	Sveta Nedelja, Jastrebarsko, Stupnik	187,0	
Ivaplin d.o.o.	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić, Križ	397,6	
Zelina plin d.o.o.	Sveti Ivan Zelina, Bedenica	278,0	
Komus d.o.o.	Jakovlje, Luka, Bistra	161,5	
Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Brdovec, Dubravica, Marija Gorica, Pušća, Sveta Nedelja, Velika Gorica, Zaprešić	762,0	
Energometan	Samobor	168,0	
Plin Vrbovec d.o.o.	Vrbovec, Gradec, Dubrava, Rakovec, Farkaševac, Preseka	355,6	
Sveukupno		2.802,6	

Tablica 26: Duljina magistralnih i lokalnih plinovoda na području Zagrebačke županije.
Izvor: Plinacro d.o.o. i lokalni distributeri, 2013.

Obilježje plinskog distributivnog sustava na području Zagrebačke županije je nepovezanost većeg broja distribucijskih mreža, odnosno prstena oko većih naselja. Stupanj prosječne opskrbljenosti plinom povećao se u odnosu na proteklo razdoblje, s obzirom da su uložena znatna sredstva u plinifikaciju naselja. Općine Klinča Sela, Kravarsko, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Krašić i Žumberak nisu plinificirane. Detaljan prikaz stanja izgrađenosti lokalne plinovodne mreže daju općine i gradovi u svojim dokumentima prostornog uređenja i izvješćima o stanju u prostoru.

Naftni sustav

Transportni sustav za naftu obuhvaća naftovode (priklučne, sabirne, magistralne naftovode i naftovode za međunarodni transport)

Na području Zagrebačke županije nalazi se 8 naftnih i naftno – plinskih polja (Dugo Selo, Lupoglav, Kloštar, Šumećani, Bunjani, Ježevo, Ivanić, Žutica Vežišće i Okoli). Nafta dobivena iz eksploatacijskih polja vodi se sabirnim naftovodima do otpremne stanice OS Graberje, odakle se dalje magistralnim naftovodima otprema preko otpremne stanice OS Stručac do rafinerije Sisak na daljnju preradu.

Prema podacima INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. ukupna duljina naftovoda na području Zagrebačke županije iznosi 606,7 km a smješteni su na području Rugvice, Dugog Sela, Brckovljana, Kloštar Ivanića, Ivanić-Grada i Križa. Također, jugoistočnim dijelom Zagrebačke županije na području Općine Križ prolazi sjeverni ogranak Jadranskog naftovoda (JANAF-a) za međunarodni transport nafte u duljini 6,6 km.

Obnovljivi izvori energije

Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđene su, još od njegova donošenja 2002. godine, odredbe kojima se gradovi i općine potiču na razmatranje mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije (OIE). Posljednjim (IV.) Izmjenama i dopunama ovog Plana, donesenim 2011. godine, navedene odredbe koje se odnose na obnovljive izvore energije detaljnije su razrađene i terminološki usklađene sa novijim zakonima i propisima. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđeni su opći uvjeti za planiranje postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneraciju, a lokacije postrojenja trebaju se odrediti prostornim planovima uređenja velikih gradova, gradova i općina.

U skladu s navedenim odredbama do danas je lokacije za izgradnju postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneraciju u svojim prostornim planovima uređenja odredilo 11 gradova i općina. Najviše lokacija planirano je na građevinskom području izdvojene gospodarske namjene (26 lokacija na područjima 6 jedinica lokalne samouprave), zatim slijede lokacije na poljoprivrednom zemljištu (uz farme) za elektrane na biomasu (14 lokacija u 4 jedinice lokalne samouprave) i male hidroelektrane (3 lokacije na Kupi i 2 potencijalne lokacije na potoku Kupčina).

Zagrebačka županija u proteklom je razdoblju usvojila niz dokumenata o energetskej učinkovitosti, od kojih izdvajamo već navedenu "Strategiju održivog korištenja energije Zagrebačke županije", donesenu 2009. godine, zatim "Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Zagrebačke županije 2012-2014. godine", donesen 2011. godine; „Plan energetske učinkovitosti za 2012. godinu“, donesen 2012. godine; „Program poticanja proizvodnje i korištenja biogoriva u prijevozu Zagrebačke županije za 2013-2015. godinu“, donesen u prosincu 2012. godine; „Plan energetske učinkovitosti za 2013. godinu“, donesen 2013. godine.

Također je u proteklom razdoblju realiziran niz projekata energetske učinkovitosti u Zagrebačkoj županiji, koji se provode u suradnji s Regionalnom energetskej agencijom Sjeverozapadne Hrvatske. Najznačajniji je projekt „I ja mogu imati solarne kolektore“, kojim se potiče i sufinancira ugradnja solarnih kolektora u kućanstvima Zagrebačke županije, a koji se već niz godina (od 2009.) provodi u Županiji. Od ostalih projekata izdvajamo: Projekt Zeleni dvorac Lužnica, proveden u 2010. i 2011. godini, Projekt povećanja učinkovitosti korištenja energije i smanjenja potrošnje energije u javnim ustanovama Zagrebačke županije u 2010. godini, Projekt energetske učinkovitosti za poboljšanje konkurentnosti gospodarstva u 2011. godini, Organizaciju Energetskog dana 2012. godine. Od dovršenih projekata još jednom treba navesti izrađenu stručnu podlogu pod nazivom: „Analiza mogućnosti proizvodnje biomase poljoprivrednog podrijetla na području Zagrebačke županije za proizvodnju bioplina“, koju je izradio Oikon d.o.o. u lipnju 2012. godine.

Od planiranih projekata energetske učinkovitosti za 2013. godinu izdvajamo: Daljnje poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima Zagrebačke županije – solarni kolektori i kotlovski sustavi na biomasu, Poticanje izgradnje sabirno – logističkih centara za drvenu biomasu i kogeneracijskih postrojenja na drvenu biomasu, Poticanje poboljšanja energetske učinkovitosti stambenih zgrada na području Županije, Obnovljivi izvori energije u gospodarskim objektima, Postavljanje fotonaponskih sustava na školama, Generalni plan javne rasvjete i dr.

2.4.3. Vodoopskrba i odvodnja

Sustav javne vodoopskrbe

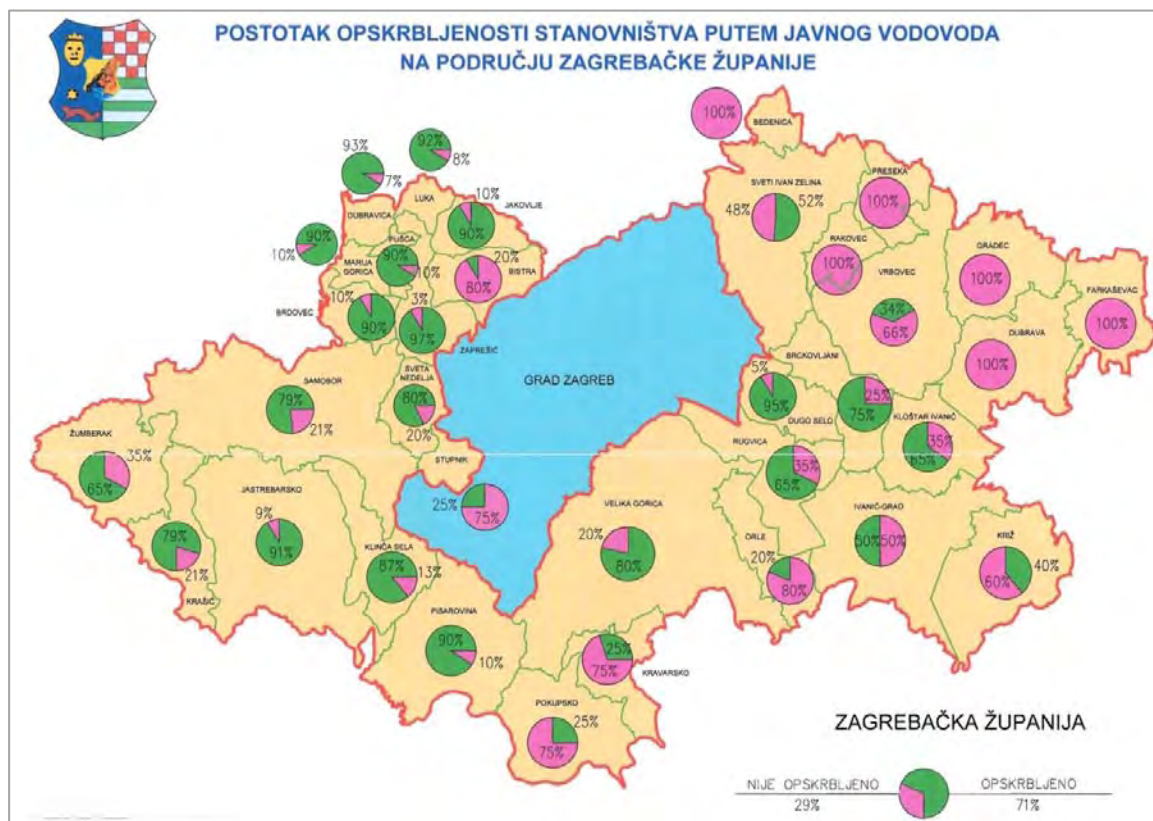
U proteklom razdoblju izrađena je studija "Osnovne postavke koncepcije razvitka vodoopskrbe na području Zagrebačke županije - novelacija", Dippold&Gerold - Hidroprojekt 91 d.o.o. ("Službeni glasnik Zagrebačke županije", broj 26/07) temeljena na već izrađenoj osnovnoj studiji "Dugoročni program opskrbe pitkom vodom Zagrebačke županije" (1990./2000. godina), obzirom da je u međuvremenu došlo do promjene u pogledu izgrađenosti vodoopskrbnih sustava i pogona kao i stanja izrađene projektne dokumentacije. Svrha izrade novelacije Studije vodoopskrbe je dobivanje osnovnih aktualnih informacija o koncepciji razvitka vodoopskrbe na području Zagrebačke županije, te prikupljanje tehničkih podloga koje će se koristiti u daljnjim aktivnostima vezano na rješavanje javne vodoopskrbe. Studija je poslužila i kao tehnička podloga za izradu elaborata: "Studija opravdanosti osnivanja regionalnog komunalnog vodoopskrbnog poduzeća" te osnivanja trgovačkog društva "Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije" d.o.o. u 2007. godini.

Korištenje većih količina vode za vodoopskrbu kojima bi se podmirile potrebe na području Zagrebačke županije, Zagreba i šire regije kao dugoročno rješenje očekuje se s područja Črakovca, smještenog na desnom zaobalju rijeke Save na području Velike Gorice. U srpnju 2011. godine Vlada RH donijela je Odluku o dodjeli koncesije za vodocrpilište Kosnica (smješteno na području Črakovca) na rok od trideset godina društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije, te je potpisan Ugovor o koncesiji za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe na vodocrpilištu Kosnica I. faza iz šest zdenaca. Crpljenjem vode iz crpilišta Kosnica osigurat će se opskrba vode u istočnom dijelu Zagrebačke županije izgradnjom Regionalnog vodoopskrbnog sustava Zagreb – Istok. Istočni dobavni sustav temeljen na crpljenju vode iz crpilišta Kosnica, smješten je uz zagrebačku obilaznicu (autocestu A3), prelazi preko Save mostom kod Ivanje Reke, do spoja na vodospremu Cerje te se dalje spaja na buduću regionalnu mrežu središnjeg i istočnog dijela Zagrebačke županije.

Za projekt Regionalni vodoopskrbni sustav Zagreb – Istok u izradi je Studija izvodljivosti kojom će se projekt prijaviti za sufinanciranje iz fondova EU. Navedenim projektom obuhvaćeni su gradovi: Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec i Ivanić-Grad te općine Bedenica, Brckovljani, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Kloštar Ivanić, Križ, Preseka, Rakovec i Rugvica. Prema projektu planira se do 2018. godine izgradnja vodoopskrbne mreže za istočni dio Zagrebačke županije duljine oko 52 km.

Ugovorom o projektiranju za EU projekte sustava odvodnje i pročišćavanja voda za područje Zagrebačke županije (2010. godina) obuhvaćeni su projekti kojima se predviđa izrada studijsko-projektne dokumentacije i to: Dugo Selo – Rugvica, Samobor: Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić.

Na temelju provedene analize u studiji "Osnovne postavke koncepcije razvika vodoopskrbe na području Zagrebačke županije - novelacija", utvrđeno je da je oko 71% stanovništva Zagrebačke županije priključeno na sustave javne vodoopskrbe, dok se preostalih 29% stanovništva još uvijek opskrbljuje vodom uz korištenje individualnih zahvata ili manjih lokalnih vodovoda. Zbog navedenog, pitanje cjelovitog rješavanja vodoopskrbe na području Zagrebačke županije postavlja se kao prioritet u planovima općeg razvika cjelokupnog područja Zagrebačke županije. Ukupne potrebe vode (za stanovništvo i gospodarstvo) na području Zagrebačke županije za 2015. godinu procijenjene su te iznose 73 814 m³/dan (uz broj stanovnika 354 209), odnosno cca. 208 lit/st/dan.

Slika 35: Opskrbljenost stanovništva putem javne vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji

Izvor: Studija "Osnovne postavke koncepcije razvika vodoopskrbe na području Zagrebačke županije - novelacija" (Dippold&Gerold - Hidroprojekt 91 d.o.o., 2007).

Vodoopskrba na području Zagrebačke županije obavlja se putem nekoliko većih javnih sustava vodoopskrbe čime je obuhvaćen prostor uz središnje gradske aglomeracije (Zaprešić, Samobor, Sveta Nedjelja, Jastrebarsko, Velika Gorica, Dugo Selo, Vrbovec i Sveti Ivan Zelina).

Kao najznačajniji sustavi na području Zagrebačke županije izdvajaju se:

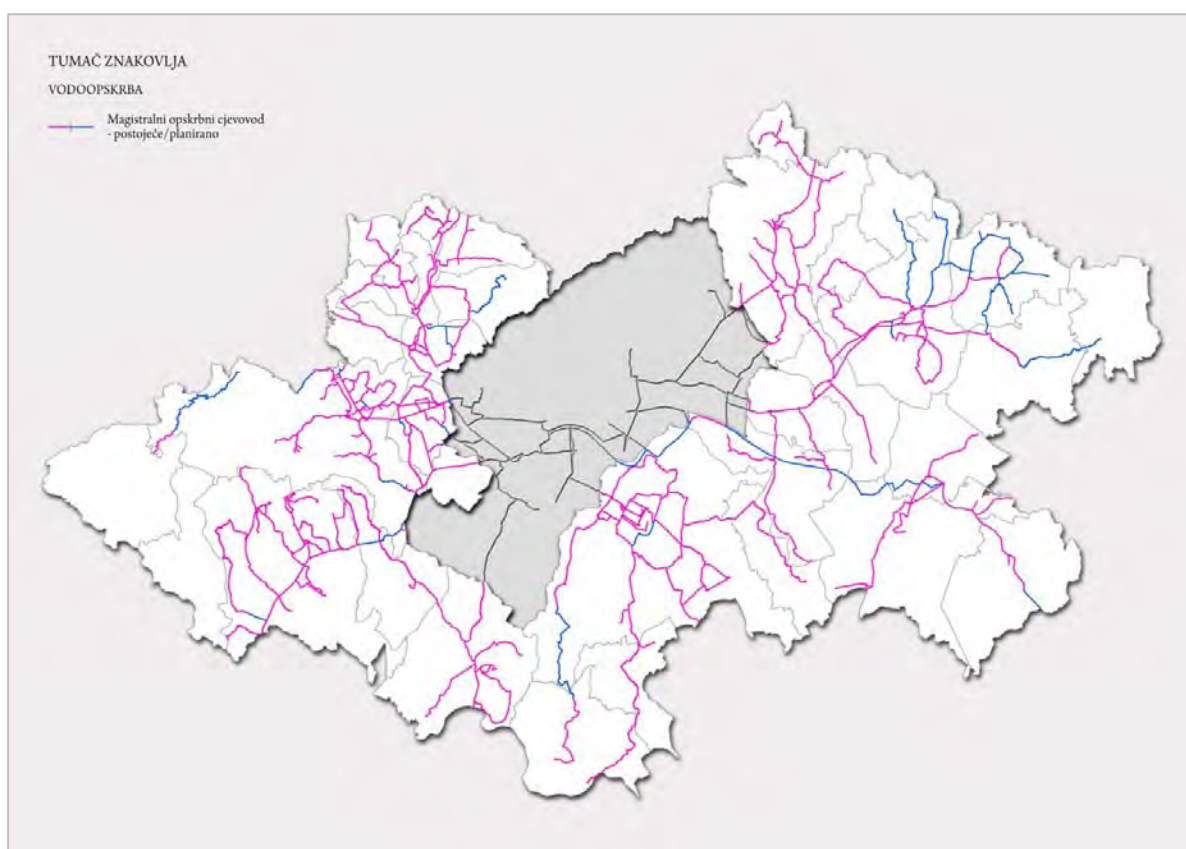
Vodoopskrbni sustav Dugo Selo opskrbljuje se vodom iz vodoopskrbnog sustava grada Zagreba iz crpilišta „Petruševac“. Ovim sustavom obuhvaćeno je područje Dugog Sela te općine Brckovljani i Rugvica.

Vodoopskrbni sustav Vrbovec opskrbljuje se vodom iz vodoopskrbnog sustava grada Zagreba iz crpilišta „Petruševac“ te za podmirenje užeg središta grada Vrbovca koristi se crpilište „Blanje“. Krajnji sjeverni dijelovi vodoopskrbne mreže Vrbovec povezani su sa susjednim općinama Rakovec i Preseka te s vodoopskrbnim sustavima istočnih općina Dubrava i dijelom Farkaševca. U tijeku je izgradnja vodoopskrbe na području Općine Rakovec. U predstojećem razdoblju potrebna je dogradnja sustava na području susjednih općina Gradec i Preseka.

Vodoopskrbni sustav Ivanić-Grad temelji se na zahvatu vode iz izvorišta Prerovec na kojem se voda kondicionira prije upuštanja u vodoopskrbni sustav. Ovim sustavom obuhvaćeno je područje Ivanić Grada, Kloštar Ivanića i Križa.

Vodoopskrbni sustav Sveti Ivan Zelina temelji se na kaptažama izvora i otvorenom zahvatu Velika i Mala Reka. Dopuna potrebnih kapaciteta obavlja se uz dopremu vode iz Regionalnog vodovoda Varaždin i iz vodoopskrbnog sustava Zagreba. Ovim sustavom obuhvaćeno je područje Sv. Ivan Zelina, a u budućnosti i područje Bedenice.

Vodoopskrbni sustav Zaprešić temelji se na zahvatu vode izvorišta „Šibice“. Ovim sustavom riješena je vodoopskrba na području Zaprešića, Brdovca, Pušće, Marija Gorice, Dubravice, Luke, Jakovlja te zapadnog dijela Bistre. Magistralnim objektima ovog sustava osigurava se i transport vode namijenjen za potrebe susjedne Krapinsko – zagorske županije.

Slika 36: Postojeće i planirano stanje magistralnih vodoopskrbnih cjevovoda u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Studija "Osnovne postavke koncepcije razvitka vodoopskrbe na području Zagrebačke županije - novelacija"

(Dippold&Gerold - Hidroprojekt 91 d.o.o., 2007), dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije; GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013..

Vodoopskrbni sustav Samobora i Svete Nedelje podijeljen je na dva odvojena podsustava: posustav vezan uz vodovod Grada Zagreba koji se temelji na crpilištu „Strmec“ a kojim se opskrbljuju nizinski dijelovi Samobora, Sveta Nedelja i Stupnik, te podsustav temeljen na korištenju vode izvorišta „Slapnica“ i „Lipovec“ putem kojih se opskrbljuju visinski dijelovi Samobora, uz povremeno korištenje crpilišta „Bregana“.

Vodoopskrbni sustav Velike Gorice temelji se na zahvatu vode crpilišta „Velika Gorica“. Ovim sustavom omogućuje se opskrba vodom središnjeg područja Velike Gorice, Kravarskog, Pokupskog i istočnih dijelova općine Orle. Ujedno se iz tog sustava odvajaju odgovarajuće količine vode za potrebe vodoopskrbe Zagreba te općine Lekenik na području Sisačko – moslavačke županije.

Vodoopskrbni sustav Jastrebarsko putem kojeg se obavlja vodoopskrba na području Jastrebarskog i Klinča Sela (danas izdvojeni sustav). Vodoopskrba se temelji na korištenju većeg broja izvorišta u obliku pet odvojenih podsustava: Plešivica (Sopot I,II), Sv. Jana (Gornja Draga), Domagovići (Hrašće), Slavetići (Hrašće) i Okić (Gonjeva Gornja, Gonjeva Donja i Popov Dol).

Vodoopskrbni sustav Žumberak temelji se na zahvatu voda izvorišta Krašić i Pribić za područje Krašića, te Sošice, Kostanjevec i Ravnjak za područje Žumberka.

Ukupna duljina postojećih magistralnih vodoopskrbnih cjevovoda na području Zagrebačke županije iznosi cca. 885,5 km.

Detaljan prikaz lokalne vodoopskrbne mreže prikazuju općine i gradovi u svojim dokumentima prostornog uređenja te izvješćima o stanju u prostoru.

Na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije postoji danas veći broj komunalnih poduzeća čija je djelatnost obavljanje javne vodoopskrbe. U nastavku su podaci nadležnih komunalnih poduzeća na području Zagrebačke županije dostavljeni za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru Zagrebačke županije:

Komunalno poduzeće	Područje nadležnosti Općina/grad	Duljina javne vodoopskrbne mreže (km)	Potrošnja pitke vode	Napomena
Zagrebački holding d.o.o. Podružnica Vodoopskrba i odvodnja	Zagreb, Samobor, Sveta Nedjelja, Stupnik	2695,0	61 338 735 m ³ /god.	podaci iz 2011.g za područje Grada Zagreba i dijela Zagrebačke županije
VG Vodoopskrba d.o.o.	Velika Gorica, Kravarsko, Pokupsko, Orle	537,0	124 lit/dan	
Zaprešić d.o.o.	Zaprešić, Pušća, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Brdovec, Bistra	403,8	2 209 418 m ³ /god.	Podaci iz 2012.g
Dukom d.o.o.	Dugo Selo, Brckovljani, Rugvica	281,1	1 519 000 m ³ /god.	
Ivakop d.o.o.	Ivanić Grad, Kloštar Ivanić, Križ	325,0	999 882 m ³ /god.	podaci iz 2011.g
Komunalac Vrbovec	Vrbovec, Rakovec, Dubrava	108,0	845 000 m ³ /god.	
Zelinske komunalije d.o.o.	Sv. Ivan Zelina, Bedenica	205,0	474 050 m ³ /god.	podaci iz 2011.g
Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o. Komunalno poduzeće	Pisarovina	120,0	136 106 m ³ /god.	
Komunalno Klinča Sela d.o.o.	Klinča Sela	79,0	3750 lit/mj./stan.	
Komunalno Jastrebarsko	Jastrebarsko	447,5	977 211 m ³ /god.	podaci iz 2011.g
Zagorski vodovod d.o.o.	Jakovlje	39,7	150 277 m ³ /god.	podaci iz 2011.g
Komgrad Gradec	Gradec	6,0	240 000 lit/dn. (385,85 lit/st. dnevno)	
Komunalno Žumberak	Žumberak	51,5	1345 m ³ /mj.	
Vode Krašić	Krašić			Nisu dostavljeni podaci

Tablica 27: Duljina javne vodoopskrbne mreže i potrošnja pitke vode na području Zagrebačke županije
Izvor: Komunalna poduzeća nadležna za sustav vodoopskrbe na području Zagrebačke županije, 2013.

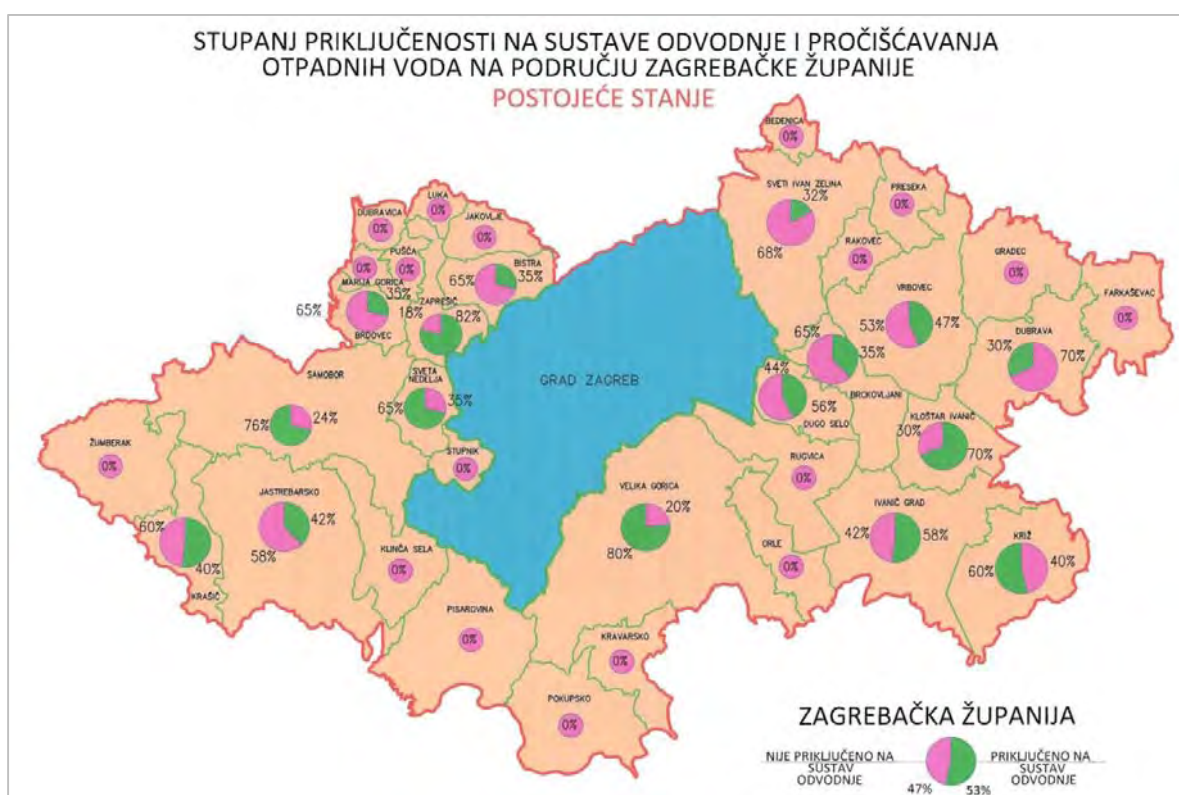
U skladu s Planom upravljanja vodama za 2012. godinu izrađenim od strane Hrvatskih voda, u dijelu koji se odnosi na vodoopskrbu na području Zagrebačke županije planirani su slijedeći projekti:

- Prijava projekta za sufinanciranje iz fondova EU - Regionalni vodoopskrbni sustav Zagreb – Istok (nastavak izrade Studije izvodljivosti i Aplikacije za prijavu projekta),
- Nacionalni projekti - izrada projektne dokumentacije i izgradnja vodoopskrbnih objekata na području Grada Sv. Ivan Zelina, Vrbovca, Gradeca, Dugog Sela, Ivanić-Grada i Bistre,
- Regionalni projekti - izrada projektne dokumentacije i izgradnja vodoopskrbnih objekata na području Velike Gorice i Orle te nastavak izgradnje ograde i vanjskog uređenja vodocrpilišta Kosnica, te izrada idejnog i glavnog projekta magistralnog cjevovoda Kosnica – Cerje I. etapa.

Sustav javne odvodnje

U proteklom razdoblju izrađena je „Novelacija studije zaštite voda Zagrebačke županije sa strategijom razvoja“ (Hidroprojekt-Consult, 2011.) kojom je kroz dugoročno razdoblje planirano cjelovito rješenje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Zagrebačke županije. U novelaciji Studije su za analizu postojećeg stanja korištene postojeće Odluke o odvodnji otpadnih voda za sustave odvodnje na području Zagrebačke županije, tehnička dokumentacija izvedenog stanja objekata sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, katastar onečišćivača kao i sva do sada izrađena projektna dokumentacija za planirane vodne građevine uz usklađenje s važećom prostorno planskom dokumentacijom.

Na području Zagrebačke županije svi gradovi (Vrbovec, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Zaprešić, Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Samobor, Sveta Nedelja, Velika Gorica kao i neki dijelovi općina Bistra, Brdovec, Dubrava, Krašić, Križ i Kloštar Ivanić imaju izgrađen sustav javne odvodnje određenog opsega. Općenito, svi postojeći sustavi odvodnje uglavnom pokrivaju centralne dijelove naselja i gradova, te imaju više pojedinačnih ispusta u vodotoke. Kod većine manjih naselja odvodnja otpadnih voda je riješena putem sabirnih jama ili individualnih septičkih jama uz ispušt otpadnih voda u obližnje vodotoke.

Slika 37: Postotak opskrbljenost stanovništva putem javne vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji

Izvor: Studija "Osnovne postavke koncepcije razvitka vodoopskrbe na području Zagrebačke županije - novelacija" (Dippold&Gerold - Hidroprojekt 91 d.o.o., 2007).

Osnovni sustavi javne odvodnje na području Zagrebačke županije:

Sustav javne odvodnje grada Samobora zajedno s gravitirajućim naseljima predstavlja jedan od većih sustava na području Zagrebačke županije, a sastoji se od tri podsustava – grada Samobora, naselja Bregana te manja naselja (Podvrh, Bistrec, Perivoj, Lug Samoborski, Klokočevac Samoborski, Bobovica i Gradna) i prisavskih naselja (Farkaševac, Medsave i Vrbovec Samoborski). Na lokaciji Gradna izgrađen je mehaničko – biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 20.000 – 25.000 ES, koji trenutno nije u funkciji, a u tijeku je izrada projektne dokumentacije za novi uređaj.

Sustav javne odvodnje Zaprešić zajedno s gravitirajućim naseljima predstavlja jedan od većih sustava na području Zagrebačke županije. Područje samog grada Zaprešića ima većim dijelom izveden javi sustav odvodnje, dok gravitirajuća naselja nemaju u potpunosti izgrađen sustav odvodnje (osim dijela naselja

Savske doline i to naselje Savski Marof te dio općina Brdovec i Bistra). Za odvodnju općine Brdovec izvedena je dionica glavnog kolektora Harmica – Zaprešić te za odvodnju općine Bistra dionica glavnog kolektora Gornja Bistra – Zaprešić te sekundarna mreųa u naseljima Donja Bistra, Poljanica, Bukovje Bistransko i Novaki Bistranski. Tijekom 2009. godine pušten je u rad uređaj za proćišćavanje otpadnih voda CUPOV Zajarki i to kao I. etapa I. faze izgradnje koja obuhvaća mehanićko proćišćavanje otpadnih voda sa ispustom u rijeku Savu. Kapacitet I. faze iznosi 60.000 ES, a u daljnjoj fazi predviđa se povećanje kapaciteta na 90.000 ES te na 120.000 ES. Trenutni kapacitet uređaja je 80.000 ES.

Sustav javne odvodnje Velika Gorica izgrađen je kao sustav razdjelnog tipa a obuhvaća područje grada Velika Gorica i naselja Odra, Hrašće, Mlaka, Lomnica Mićevac, Pleso, Gradić, Petrovina, Rakarje i Kurilovec. Otpadne vode se obrađuju na mehanićko–biološkom uređaju kapaciteta 40.000 ES. Proćišćena voda sa uređaja Velika Gorica odvodi se preko crpne stanice tlačnim kolektorom do rijeke Save. Izrađen je Idejni projekt „Izgradnja sustava odvodnje i proćišćavanje otpadnih voda Grada Velika Gorica, I etapa - Projekt razvoja kanalizacijskog sustava“ ("Hidroprojekt - Ing", 2010.) temeljem kojeg je definiran plan dugoroćnog razvoja sustava odvodnje na području Grada Velike Gorice. Također se planira izgradnja novog konvencionalnog uređaja za proćišćavanje otpadnih voda Velika Gorica s trećim (III) stupnjem proćišćavanja. Planirana velićina uređaja određuje se kao rezultat projekcije analiza potreba korisnika usluge odvodnje i proćišćavanja otpadnih voda za 2043. godinu.

Sustav javne odvodnje Jastrebarsko temeljen je na mješovitom sustavu za centralne dijelove naselja Jastrebarskog, te razdjelnim sustavom za periferna gradska naselja (Ćabdin i Cvetković). Trenutno na sustavu odvodnje Jastrebarsko nema izgrađenog uređaja za proćišćavanje otpadnih voda. U tijeku je izrada projektne dokumentacije i ishođenje dozvola za izgradnju odvodnje naselja u okolini Jastrebarskog (Izimje, Novaki, Petrovina, Domagović, Gornja Reka, Prhoć, Donji Desinec, Gornji Desinec) te za uređaj za proćišćavanje otpadnih voda Jastrebarsko kapaciteta 15.000 ES. Planirani uređaj predviđen je sa trećim (III) stupnjem proćišćavanja te ispustom otpadnih voda u lateralni kanal autoceste Zagreb – Karlovac.

Sustav javne odvodnje Sv. Ivan Zelina temelji se na djelomićno izgrađenom mješovitom sustavu odvodnje podijeljen u dva osnovna podsustava: sliv Zelina koji obuhvaća veći dio grada Sv. Ivan Zelina te naselje Biškupec, te sliv Toplićica. U tijeku je izgradnja mehanićko – biološskog uređaja za proćišćavanje otpadnih voda kapaciteta 2.000 ES na lokaciji Sveta Helena.

Sustav javne odvodnje Dugo Selo temelji se na mješovitom sustavu odvodnje izgrađenom na području grada Dugog Sela te naselja Kopćevac, Puhovo i Kozišćak. Pred završetkom je izgradnja uređaja za proćišćavanje otpadnih voda Dugo Selo – Rugvica na lokaciji u Oborovskim Novakima na području Općine Rugvica planiranog u dvije faze. U I. fazi predviđen je uređaj velićine opterećenja 25.000 ES. U II. fazi dograditi će se uređaj do kapaciteta 50.000 ES nakon izgradnje cjelovitog sustava odvodnje Rugvice i Dugog Sela, odnosno dovođenja do uređaja svih kolićina otpadnih voda sa ispustom u rijeku Savu. U obje faze planira se izgradnja uređaja sa II. stupnjem proćišćavanja otpadnih voda.

Sustav javne odvodnje Vrbovec obuhvaća mješoviti sustav odvodnje s područja grada Vrbovca te dijela naselja Martinska Ves i Celine. Trenutno je u tijeku priprema projektne dokumentacije za mehanićko biološki uređaj za proćišćavanje otpadnih voda kapaciteta 15.200 ES.

Sustav javne odvodnje Ivanić Grad temelji se na mješovitom sustavu odvodnje otpadnih voda s područja grada Ivanić Grada i naselja Kloštar Ivanić. Na lokaciji južno od grada Ivanić Grada izgrađena je I. faza mehanićkog uređaja za proćišćavanje otpadnih voda sa ispustom u rijeku Lonju. Prema usvojenoj koncepciji razvoja, predviđeno je građenje II. faze uređaja za proćišćavanje otpadnih voda, koja obuhvaća izgradnju biološke faze uređaja.

Sustav javne odvodnje Sveta Nedelja temelji se na djelomićno izgrađenom sustavu odvodnje polurazdjelnog tipa s prikljućenjem na sustav odvodnje grada Zagreba. Postojeći sustav odvodnje obuhvaća naselja Sveta Nedelja, Strmec Orešje, Bestovje, Prelci i Zlodi.

Sustav javne odvodnje Brckovljani obuhvaća djelomićno izgrađen sustav odvodnje za naselja Brckovljani, Stanćići, Gornji i Donji Graćec i Prikraj. U tijeku je izgradnja mehanićko – biološskog uređaja za proćišćavanje otpadnih voda Boųjakovina kapaciteta 9.000 ES i kolektora Gornja Greda – Lupoglav.

Sustav javne odvodnje Krašić temelji se na mješovitom sustavu odvodnje za naselja Krašić i Brezarić te izgrađenom uređaju za pročišćavanje otpadnih voda – biolaguna kapaciteta 3.800 ES sa ispustom u vodotok Kupčina.

Sustav javne odvodnje Pisarovina temelji se na mješovitom sustavu odvodnje koji je izgrađen u duljini 5000km ali nije još u funkciji, za naselja Pisarovina i za gospodarsku zonu Pisarovina sa uređajem za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 1.000 ES koji također nije u funkciji. Konačni kapacitet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda planiran je 4.500 ES.

Sustav javne odvodnje Dubrava temelji se na djelomično izvedenom mješovitom sustavu odvodnje za naselje Dubrava s ispustom u vodotok Ograđenka i otvoreni cestovni kanal.

Sustav javne odvodnje Klinča Sela temelji se na djelomično izvedenom mješovitom sustavu odvodnje za naselje Klinča Sela. U tijeku ishođenja dozvola te priprema izgradnje kolektora i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 3.000 ES (I etapa) te 6.000 ES (II etapa).

Općenito, stanje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području općina i gradova Zagrebačke županije u pogledu izgrađenosti i funkcionalnosti nije zadovoljavajuće, jer je cca. 53% stanovnika županije priključeno na javni sustav odvodnje odnosno svega 20% otpadnih voda s područja Zagrebačke županije se pročišćava na komunalnim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda (I. ili II. stupanj pročišćavanja).

U proteklom razdoblju donesen je veliki broj Odluka o odvodnji otpadnih voda kojom se za svaku općinu i grad definira način odvodnje i lokacije ispuštanja otpadnih voda, obaveza priključenja na sustav javne odvodnje otpadnih voda te uvjeti i način ispuštanja otpadnih voda na područjima na kojima nije izgrađen sustav odvodnje.

Na području Zagrebačke županije postoji danas veći broj komunalnih poduzeća čija je djelatnost obavljanje javne odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda. U nastavku su podaci od nadležnih komunalnih poduzeća te podaci iz dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije:

Komunalno poduzeće	Područje nadležnosti općina/grad	Duljina javne odvodnje (km)	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda broj (kom) Kapacitet uređaja za pročišćavanje (ES)
Dukom d.o.o.	Dugo Selo, Brckovljani, Rugvica	47,4	u fazi izgradnje
Zaprešić d.o.o. Otpadne vode Zaprešića d.o.o.	Zaprešić, Pušća, Dubravica, Luka, Marija Gorica, Brdovec, Bistra	79,25	1 80.000 ES
Komunalno Jastrebarsko	Jastrebarsko	47,0	priprema izgradnje
Zelinske komunalije d.o.o.	Sv. Ivan Zelina, Bedenica	20,5	1 2.000 ES
Komgrad Gradec	Gradec	-	priprema izgradnje
VG Vodoopskrba d.o.o.	Velika Gorica	209,0	1 40.000 ES
Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o. Komunalno poduzeće	Pisarovina	5,0 u izgradnji	u fazi izgradnje
Vode Krašić	Krašić	3,7 *	1 3.800 ES *
Komunalno Klinča Sela	Klinča Sela	79,0	priprema izgradnje
Komunalac Vrbovec	Vrbovec, Rakovec, Dubrava	35,0	priprema izgradnje
Komunalni centar Ivanić-Grad d.o.o.	Ivanić-Grad, Kloštar Ivanić	70,0 *	1 20.000 *
Komunalac Samobor d.o.o.	Samobor	154,0 *	1 20.000 *
Zagrebački holding d.o.o. Podružnica Vodoopskrba i odvodnja	Sveta Nedelja	46,0 *	Grad Zagreb

Tablica 28: Duljina javne odvodnje te broj i kapacitet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije
Izvor: Komunalna poduzeća nadležna za javnu odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda na području Zagrebačke županije, 2013., te podaci iz dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije (oznaka *).

2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1. Zaštićene prirodne vrijednosti

Na području Zagrebačke županije zaštićene su trideset i dvije prirodne vrijednosti sukladno Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08 i 57/11). Zaštita je provedena u kategorijama parka prirode, posebnog rezervata, značajnog krajobraza, park šume, spomenika prirode i spomenika parkovne arhitekture. Zaštićene prirodne vrijednosti Zagrebačke županije prikazane su u sljedećoj tablici:

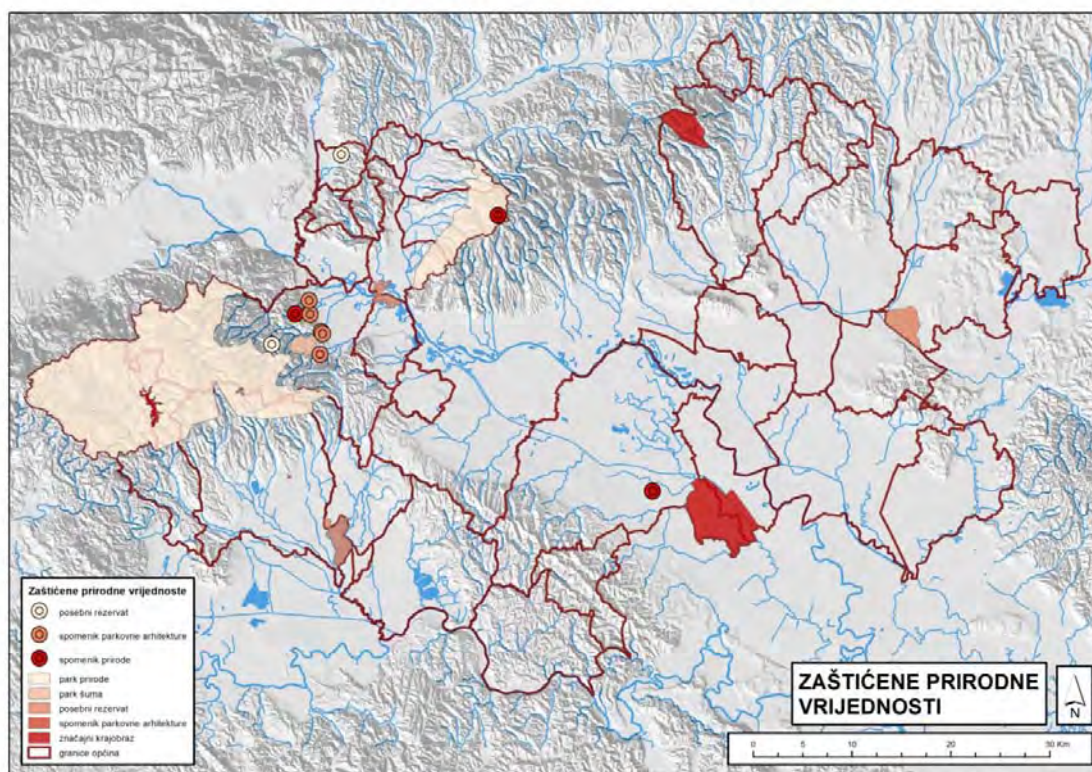
R.BR.	KATEGORIJA ZAŠTITE	NAZIV PODRUČJA	GODINA PROGLAŠENJA
1.	Posebni rezervat - ornitološki	Crna mlaka	1980.
2.	Posebni rezervat - ornitološki	Sava - Strmec	1970.
3.	Posebni rezervat - ornitološki	Sava - Zaprešić	1970.
4.	Posebni rezervat - ornitološki	Jastrebarski lugovi	1967.
5.	Posebni rezervat - šumske vegetacije	Markovčak - Bistra	1963.
6.	Posebni rezervat - šumske vegetacije	Japetić	1975.
7.	Posebni rezervat - šumske vegetacije	Česma	1982., 1991.
8.	Posebni rezervat - šumske vegetacije	Stupnički lug	1964.
9.	Posebni rezervat - šumske vegetacije	Novakuša	1982.
10.	Posebni rezervat - šumske vegetacije	Varoški lug - šuma	1988., 1996.
11.	Posebni rezervat - zoološki	Varoški lug	1982., 1988.
12.	Posebni rezervat - floristički	Brežuljak kod Smerovišća	1963.
13.	Posebni rezervat - floristički	Cret Dubravka	1966.
14.	Park prirode	Medvednica	1981., 2009.
15.	Park prirode	Žumberak - Samoborsko gorje	1999.
16*	Spomenik prirode - geomorfološki	Otruševačka špilja	1974.
17*	Spomenik prirode - rijetki primjerak drveća	Hrast u Rakitovcu	2001.
18*	Spomenik prirode - rijetki primjerak drveća	Tisa u Šupljaku	1964.
19.	Značajni krajobraz	Slapnica	1964.
20.	Značajni krajobraz	Zelinska glava	1991.
21.	Značajni krajobraz	Turopoljski lug	2003.
22.	Park-šuma	Okić - grad	1970.
23.	Park-šuma	Stražnik	1970.
24.	Park-šuma	Tepec - Palačnik	1970.
25.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Gornja Bistra - park oko dvorca	1971.
26.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Jastrebarsko - park uz dvorac	1964.
27.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Božjakovina - park oko dvorca	1965.
28.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Lug Samoborski - park oko dvorca	1964.
29.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Samobor - park u Langovoj 39	1962.
30.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Samobor - park Bistrac	1969.
31.	Spomenik parkovne arhitekture - park	Samobor - park Mojmir	1976.
32*	Spomenik parkovne arhitekture - pojedinačno stablo	Samobor - tisa	1963.
Ukupno: 32 područja; površina: 37.529,21 ha**			

* točkasti lokalitet

** površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja pojedinih zaštićenih područja

Tablica 29: Zaštićena područja u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Zaštićena područja Hrvatske, Baza podataka Državnog zavoda za zaštitu prirode, stanje na dan 14.12.2012.

Slika 38: Zaštićena područja u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Zaštićena područja Hrvatske, Baza podataka Državnog zavoda za zaštitu prirode, 2012.;

GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

Prostornim planom Zagrebačke županije za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode predložene su još 32 prirodne vrijednosti, koje se prikazuju u sljedećoj tablici:

POSEBNI REZERVAT-ornitološki	
1.	Črnc Rugvički (Rugvica)
PARK-ŠUMA	
2.	Hrastova šuma kod Hrastja (Sv. Ivan Zelina)
3.	Park-šuma Starka (Dugo Selo)
4.	Pleso-Hrastov šumarak uz zračnu luku (V. Gorica)
ZAŠTIĆENI KRAJOLIK	
5.	Dolina rijeke Kupe (Krašić, Pisarovina, Pokupsko)
6.	Krajolik dvorca Slavetić s dolinom potoka Radilovac (Jastrebarsko)
7.	Dolina rijeke Kupčine (Krašić)
8.	Dolina potoka Črnc i krajolik uz potok Lužnicu (Zaprešić)
9.	Ribnjak Vukšinac (Dubrava)
10.	Zelinska glava s njenom okolinom – povećanje zaštićenog krajolika (Sv. Ivan Zelina)
11.	Livade uz vodotok Vuna (Preseka)
12.	Ribnjak Fuka (Gradec)
13.	Vukomeričke gorice, Predio Bukovčak-Sv. Kata (V. Gorica)
14.	Dolina Rečice i Kravaršćice (V. Gorica, Kravarsko i Pokupsko)
15.	Izvorišno područje rijeke Odre (V. Gorica, Orle)
16.	Skupina hrasta kitnjaka na raskrižju putova za selo Vidalin (Klinča Sela)
SPOMENIK PRIRODE	
17.	Stoljetni hrast u Stupničkom lugu (Stupnik)
18.	Bukevje-hrast lužnjak uz pokos savskog nasipa (Orle)

19.	Skupina starih hrastova kod lugarnice Vratovo u Turopoljskom lugu (V. Gorica)
20.	Sopotski slap (Žumberak)
21.	Hrast lužnjak u Donjem Hruševcu (Kravarsko)
SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE	
22.	Novi Dvori (Zaprešić)
23.	Park oko dvorca u Lužnici (Zaprešić)
24.	Park u Laduču (Brdovec)
25.	Park u Donjoj Zelini (Sv. Ivan Zelina)
26.	Donja Topličica (Sv. Ivan Zelina)
27.	Stari jasen u Dugom Selu - Mihanovićeve ul 1 (Dugo Selo)
28.	Park u Dugom Selu (Dugo Selo)
29.	Park u središtu Vrbovca (Vrbovec)
30.	Kurija Modić-Bedeković (V. Gorica)
31.	Stablo taksodija-Veleševac (Orle)
32.	Lipa kod kurije Josipović (V. Gorica)

Tablica 30: Evidentirani dijelovi prirode koje se predlaže štiti temeljem Zakona o zaštiti prirode;
Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije osnovana je Odlukom Županijske skupštine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 14/07 i 30/07), temeljem članka 72. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05). Ustanova je započela s radom 28. travnja 2008. godine.

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenih područja, prirodnih vrijednosti i dijelova Nacionalne ekološke mreže u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara te nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na područjima kojima upravlja.

Jedan od najvažnijih propisa donesenih u proteklom razdoblju koji se odnosi na zaštitu dijelova prostora od posebnog značaja je Uredba o proglašenju ekološke mreže, donesena 2007. godine („Narodne novine“, broj 109/07). Uredbom je proglašena Ekološka mreža Republike Hrvatske sa sustavom ekološki značajnih područja i ekoloških koridora s ciljevima očuvanja i smjernicama za mjere zaštite koje su namijenjene održavanju ili uspostavljanju povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i/ili divljih svojti. Obaveza je u dokumente prostornog uređenja unijeti podatak zadire li područje obuhvata plana u područje ekološke mreže, kao i usklađivanje dokumenata prostornog uređenja s ovom uredbom prilikom izmjena i dopuna. U sljedećoj tablici prikazana su područja Ekološke mreže Republike Hrvatske koja se nalaze unutar granica Zagrebačke županije:

R.BR.		NAZIV PODRUČJA	OZNAKA
1.	Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove	Dolina potoka Slapnica	HR2000587
2.		Izvorišno područje Odre	HR2000414
3.		Japetić	HR2000588
4.		Klinča sela	HR2000780
5.		Kupa	HR2000642
6.		Livade uz vodotok Vuna (Preseka]	HR2000615
7.		Lonjsko polje	HR2000416
8.		Medvednica	HR2000583
9.		Odra	HR2000631
10.		Odra kod Jagodna	HR2001031
11.		Odransko polje	HR2000415
12.		Okičnica - Šikare	HR2001139
13.		Poljana Čička	HR2001029

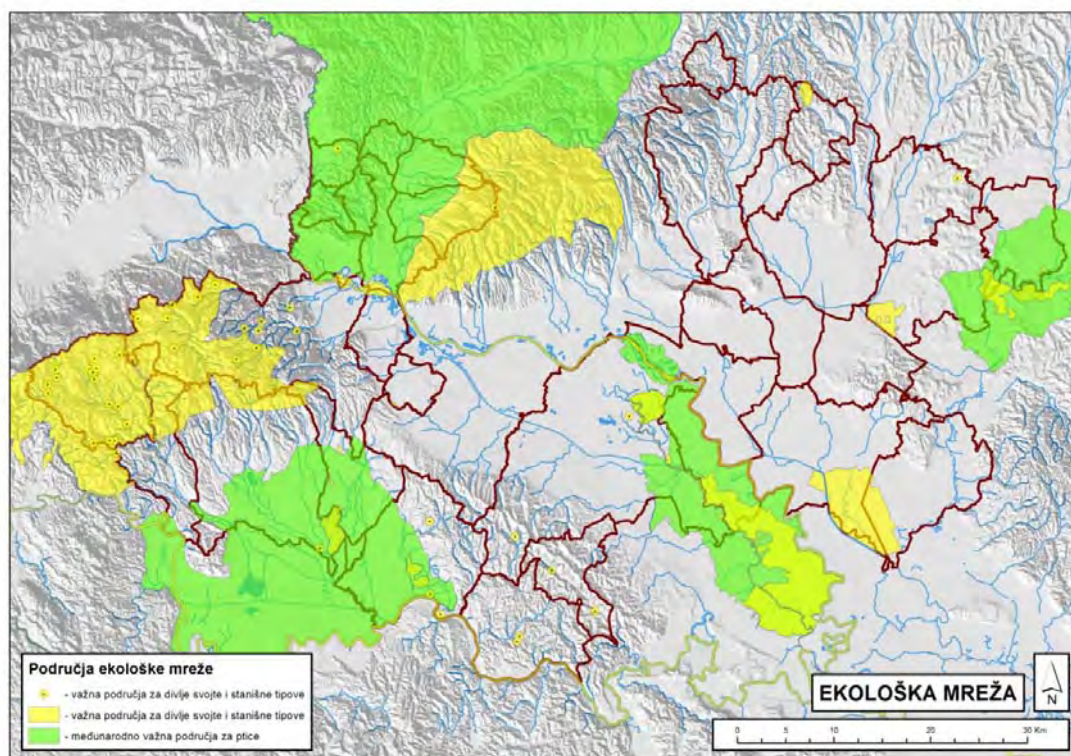
R.BR.		NAZIV PODRUČJA	OZNAKA
14.	Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove	Ribnjaci Crna Mlaka	HR2000449
15.		Ribnjaci Pisarovina	HR2000451
16.		Ribnjaci Vukštinac i Siščani	HR2000440
17.		Sava	HR2001116
18.		Sava - Podsused	HR2001121
19.		Sava - kod Zaprešića	HR2001032
20.		Savršćak - šljunčare	HR2001033
21.		Stupnički lug	HR2000589
22.		Sutla	HR2001070
23.		Varoški lug	HR2000444
24.		Varoški lug - šuma 1	HR2000445
25.		Varoški lug - šuma 2	HR2000446
26.		Vidalin	HR2001140
27.		Česma 1	HR2000442
28.		Česma 2	HR2000443
29.		Žumberak Samoborsko gorje	HR2000586
30.		Žutica	HR2000465
31*		Bregana Pisarovinska	HR2000797
32*		Bužasta škulja	HR2000213
33*		Cret Bara	HR2000539
34*		Cret Dubravica	HR2000670
35*		Cret uz potok Jarek	HR2000045
36*		Cvetnić brdo	HR2000811
37*		Domagovička šuma	HR2000299
38*		Donji Hruševac - potok	HR2000800
39*		Gornji Hruševac - potok Kravarščica	HR2000799
40*		Grgosova špilja	HR2000223
41*		Gustelnica - potok Rečica	HR2000798
42*		Jama Cepinka	HR2000230
43*		Jama Koprivnica	HR2000247
44*		Jama Ostrišnjak	HR2000271
45*		Jama kod Katuna	HR2000240
46*		Jama na Rtiču iznad strane	HR2000267
47*		Jama u Miljevoj dragi	HR2000287
48*		Jamnička kiselica	HR2000810
49*		Kekići	HR2000538
50*		Kumićevac - livade	HR2000540
51*		Lijevo Sredičko	HR2000812
52.*		Ludvić potok - izvor	HR2000969
53*		Markovčak	HR2001108
54*		Novakuša	HR2000542
55*		Novo Čiče	HR2000531
56*		Pušina	HR2000336
57*		Samobor - Palačnik	HR2000503
58*		Samoborsko gorje - Ludvić potok	HR2000502
59*		Samoborsko gorje - Višnjevec	HR2000507
60*		Smerovišše	HR2001087
61*		Stoj draga i Vlaški gaj - livade	HR2000541
62*		Vranjačka špilja	HR2000357
63*		Vukomeričke gorice - Žgurić brdo	HR2000801
64*		Špilja Grabovnik	HR2000341

R.BR.		NAZIV PODRUČJA	OZNAKA
65*	Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove	Špilja Lisina	HR2000343
66*		Špilja Mikulička	HR2000344
67*		Špilja Provala	HR2000762
68*		Špilja Vrelo pod Strašnim stranama	HR2000348
69.*		Špilja Vruļje	HR2000349
70*		Špilja Vučak	HR2000350
71*		Špilja pod Vrajinim stijenama	HR2000345
72.*		Špilja u Borutki iza Ušivaka	HR2000347
73*		Židovske kuće	HR2000760
74*		Žumberak - Jarak	HR2000822
75*		Žumberak - Kupčina Žumberačka	HR2000819
76*		Žumberak - Osovlje - Blate	HR2000824
77*		Žumberak - Skok	HR2000821
78.*		Žumberak - Talani	HR2000823
79*		Žumberak - Žanamarija - Svilnica	HR2000820
80.	Međunarodno važna područja za ptice	Sava kod Hruščice (s okolnim šljunčarama)	HR1000002
81.		Turopolje	HR1000003
82.		Donja Posavina	HR1000004
83.		Pokupski bazen	HR1000001
84.		Hrvatsko zagorje	HR1000007
85.		Ribnjaci uz Česmu (Siščani, Blatnica, Narta i Vukšinac)	HR1000009
Ukupno: 85 područja; površina: 99.630,84 ha**			

* točkasti lokalitet, ** površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja Područja važnih za divlje svojte i stanišne tipove i Međunarodno važnih područja za ptice

Tablica 31: Ekološka mreža RH u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Ekološka mreža RH, Baza podataka Državnog zavoda za zaštitu prirode, stanje na dan 14.12.2012.

Slika 39: Područje ekološke mreže u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Ekološka mreža RH, Baza podataka Državnog zavoda za zaštitu prirode; Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

NATURA 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova. Prijedlog Hrvatske (kao buduće članice EU) za NATURA 2000 predstavlja ekološku mrežu s nizom lokaliteta koji su ključna uporišta za dugoročno očuvanje europski ugroženih vrsta i staništa. Potencijalna područja Natura 2000 u Zagrebačkoj županiji prikazana su u sljedećoj tablici:

R.br.		Naziv područja	Oznaka
1.	Predložena Područja od značaja za Zajednicu (pSCI)	Cret Dubravka	HR2000670
2.		Gornji Hruševac - potok Kravarščica	HR2000799
3.		Jastrebarski lugovi	HR2001335
4.		Klasnići	HR2001383
5.		Klinča sela	HR2000780
6.		Kupa	HR2000642
7.		Medvednica	HR2000583
8.		Odra kod Jagodna	HR2001031
9.		Odransko polje	HR2000415
10.		Ribnjaci Crna Mlaka	HR2000449
11.		Ribnjaci Pisarovina	HR2000451
12.		Ribnjaci Siščani i Blatnica	HR2000440
13.		Ribnjak Dubrava	HR2001327
14.		Sava iznad Zagreba	HR2001310
15.		Sava nizvodno od Hruščice	HR2001311
16.		Stupnički lug	HR2000589
17.		Sutla	HR2001070
18.		Varoški Lug	HR2000444
19.		Česma - šume	HR2001323
20.		Žumberak Samoborsko gorje	HR2000586
21.		Žutica	HR2000465
22*		Vugrinova špilja	HR2001178
23.	Područja posebne zaštite (SPA)	Turopolje	HR1000003
24.		Donja Posavina	HR1000004
25.		Pokupski bazen	HR1000001
26.		Sava kod Hruščice	HR1000002
27.		Ribnjaci uz Česmu	HR1000009
Ukupno: 27 područja; površina: 70.413,50 ha**			

* točkasti lokalitet

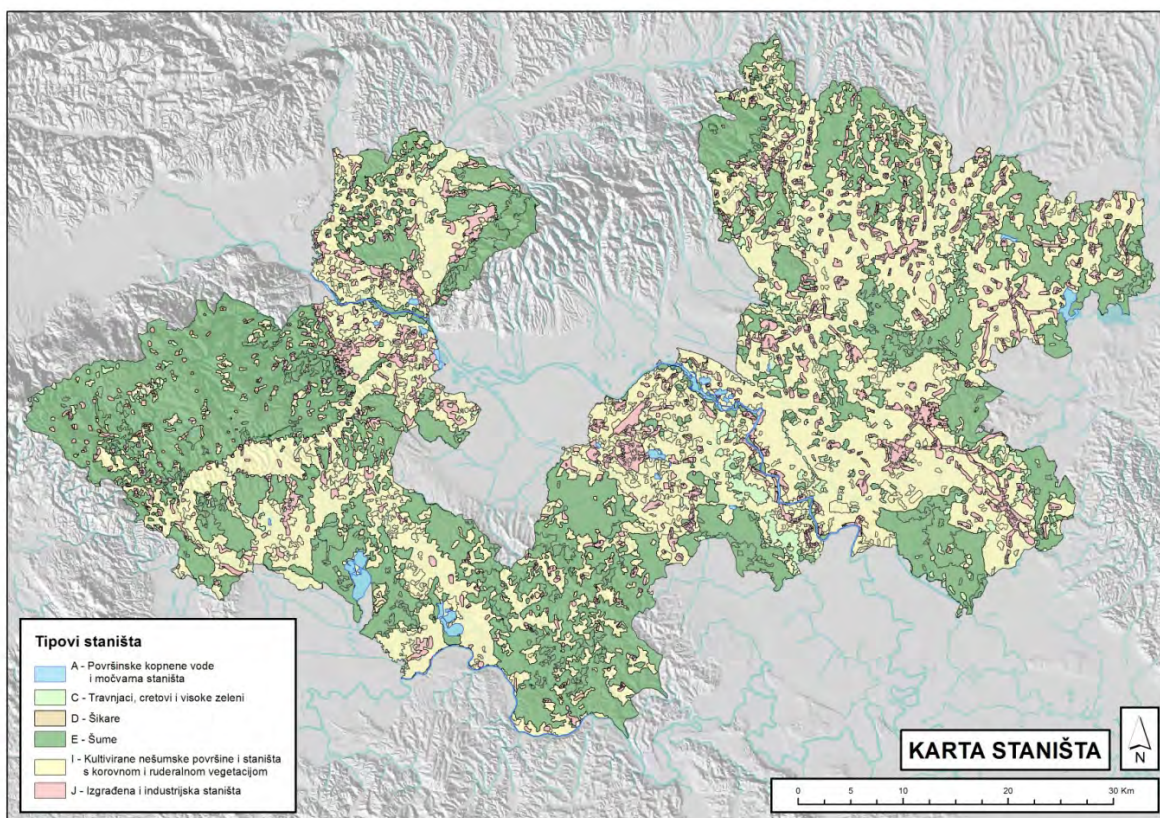
** površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja predloženih Područja od značaja za Zajednicu i Područja posebne zaštite

Tablica 32: Potencijalna Natura 2000 područja u Zagrebačkoj županiji;

Izvor: Potencijalna Natura 2000 područja u RH, Baza podataka Državnog zavoda za zaštitu prirode, stanje na dan 14.12.2012.

Također, donesen je i Pravilnik o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova („Narodne novine“, broj 7/06), koji propisuje da se u postupku izrade dokumenata prostornog uređenja utvrđuje prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i njihovo stanje očuvanosti, te u dokumente unose mjere njihova očuvanja. Na sljedećoj slici daje se prikaz tipova staništa na području Zagrebačke županije. Podaci su preuzeti od Državnog zavoda za zaštitu prirode 2009. godine i grafički prilagođeni ovom Izvješću.

Na kraju treba navesti da su u izradi prostorni planovi područja posebnih obilježja za dva parka prirode koja se nalaze na području Zagrebačke županije: Park prirode Medvednica i Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje. Prikaz izrade ovih prostornih planova daje se u sljedećim poglavljima ovog Izvješća.

Slika 40: Tipovi staništa na području Zagrebačke županije;

Izvor: Nacionalna karta staništa, Državni zavod za zaštitu prirode. 2009.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

2.5.2. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

Mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine u prostorno planskoj dokumentaciji

Mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine kontinuirano se ažuriraju i ugrađuju u prostorno-plansku dokumentaciju. Dokumenti prostornog uređenja, temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12), obavezno sadrže podatke iz konzervatorske podloge sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana. Konzervatorsku podlogu izrađuje nadležno tijelo - Konzervatorski odjel u Zagrebu na čijem se području kulturna dobra nalaze. Konzervatorski odjel u Zagrebu sudjeluje u postupku izrade i donošenja prostorno planske dokumentacije izradom konzervatorskih podloga, sustavom mjera zaštite te izdavanjem mišljenja i suglasnosti. Za sve zaštićene kulturno povijesne cjeline urbanih i urbanih-ruralnih područja na području Zagrebačke županije izrađene su konzervatorske podloge. Do danas su izrađeni prostorni planovi uređenja svih gradova i općina na području Zagrebačke županije s podacima iz konzervatorskih podloga sukladno navedenom Zakonu.

Konzervatorski odjel u Zagrebu dostavio je Zavodu nove podatke za potrebe izrade IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije, koje su donesene 2011. godine. Kulturna dobra su sistematizirana po vrstama i statusu zaštite (upis u Registar kulturnih doba, odnosno zaštita Rješenjem o preventivnoj zaštiti), a odredbama za provođenje utvrđene su mjere zaštite. Od novina u odnosu na do tada važeći Plan treba izdvojiti: utvrđivanje područja kulturnog krajolika „Žumberak – Samoborsko gorje – Plešivičko prigorje“, sa užom i širom zonom zaštite te uvođenje pokretnih kulturnih dobara i nematerijalne kulturne baštine u tekstualni dio Plana.

Konzervatorska podloga izrađena je i za drugi važan plan koji je donijela Županijska skupština Zagrebačke županije u proteklom razdoblju. Riječ je o Prostornom planu područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb, u čijem se obuhvatu nalazi najznačajnije arheološko nalazište na području Županije – Andautonija. Na temelju terenskih istraživanja ocjene stanja i ugroženosti kulturnih dobara, te analize predjela kulturnog krajolika provedeno je vrednovanje i stručne klasifikacije. Prema

vrednovanim kategorijama izrađene su smjernice i preporuke za moguće i potrebne zahvate, kako bi se osigurala zaštita kulturnih dobara u okvirima održivog razvitka i spriječile devastacije i degradacije njezinih temeljnih vrijednosti.

Zaštićena, obnovljena i ugrožena kulturna dobra na području Županije

U nastavku se daju recentni podaci o broju zaštićenih kulturnih dobara na području Zagrebačke županije, kao i podaci o obnovljenim i ugroženim kulturnim dobrima. Podatke je, za potrebe izrade ovog Izvrješća, dostavilo nadležno Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, u prosincu 2012. godine.

NEPOKRETNOST KULturna DOBRA	preventivno zaštićena	zaštićena	ukupno
Arheološki lokaliteti	7	3	10
Kulturno-povijesne cjeline	2	16	18
Pojedinačna nepokretna kulturna dobra	42	221	263
UKUPNO:	51	240	291

Tablica 33: Broj zaštićenih i preventivno zaštićenih kulturnih dobara na području Zagrebačke županije
Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, prosinac 2012.

Do sada je obnovljeno 21 kulturno dobro (7,2%), a u postupku obnove nalazi se njih 35 (12%). Na području Zagrebačke županije prema kriteriju trenutnog građevinskog stanja napuštenosti i vrijednosti izdvaja se 13 ugroženih nepokretnih kulturnih dobara:

- Stari grad Okić
- Novi dvori Zaprešićki – gospodarske građevine, Zaprešić
- Dvorac Kerestinec, Kerestinec
- Dvorac Drašković, Božjakovina
- Dvorac Mikšić, Sv. Helena
- Dvorac Erdödy, Jastrebarsko
- Kurija Kiepach, Bregana
- Kurija Rauch, Donja Pušća
- Kurija Lentulaj, Biškupec
- Kurija biskupa Galjufa, Prečec
- Kurija Zlatarić, Bukevje
- Stari župni dvor, Lupoglav
- Grkokatolički kompleks, Stmrec Pribićki.

Stanje očuvanosti nepokretnih kulturnih dobara

Prema procjenama Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, stanje očuvanosti i kvalitete prostora s konzervatorskog gledišta je različito u pojedinim dijelovima Zagrebačke županije. Tako je u Turopoljskoj i Savskoj nizini prisutan snažan pritisak urbanizacije izazvane imigracijom stanovništva i širenjem metropolitanskih funkcija u osjetljivi ruralni prostor. Imigracija stanovništva velikim dijelom je posljedica ratnih razaranja tijekom Domovinskog rata, kao i povećanjem cijene životnog standarda u Gradu Zagrebu. Ovi procesi u prostoru rezultiraju širenjem naselja, izgradnjom velikih prometnih i energetskih sustava, gospodarskih i poslovnih zona sa sljedećim posljedicama:

- stihijna transformacija povijesnih naselja,
- spajanje naselja izgradnjom uz gubitak krajobraznih vrijednosti i orijentacije u prostoru,
- propadanje tradicijskog graditeljstva,
- ugrožena brojna arheološka nalazišta.

U brdskim i rubnim dijelovima Županije (Žumberak, Samoborsko gorje, Plešivica, Vukomeričke gorice, Prigorie) prisutno je napuštanje područja i gubitak ruralnog stanovništva, a time i tradicionalnih djelatnosti. Istovremeno se javljaju novi oblici korištenja prostora koji ugrožavaju još uvijek visoke vrijednosti prostora i baštine. Radi se o ubrzanom širenju tzv. vikend izgradnje neprihvatljivog oblikovanja na neprimjerenim lokacijama. Veliki problem predstavlja i eksploatacija mineralnih sirovina. Posljedice toga su: propadanje seoskih naselja i tradicijske izgradnje, degradacija povijesnih i krajobraznih vrijednosti, stvaranje krive slike o tradiciji građenja.

Pojačana urbanizacija, razvitak privatnog sektora i poduzetništva donose nove izazove u očuvanju povijesnih gradova i naselja. S jedne strane to je pritisak za predimenzioniranim proširenjima, adaptacijama, nerijetko i rušenjem povijesnih zgrada unutar zaštićenih cjelina, dok s druge strane savjesni i kulturno svjesni investitori otvaraju mogućnost kvalitetne obnove i prihvatljivih zahvata na povijesnom graditeljstvu. Općenito, glavni problem predstavlja otpor investitora prema korištenju tradicionalnih ili srodnih tehnika i materijala u obnovi zgrada. Pomanjkanje financijskih sredstava vlasnika za kvalitetno i konzervatorski prihvatljivo održavanje dovodi do zapuštanja i propadanja kuća, posebno onih s drvenim konstrukcijama ili primjene jeftinijih zamjenskih materijala i elemenata (plastična stolarija, neprikladni pokrov i sl.).

U ruralnim cjelinama i naseljima također glavni problem predstavlja održavanje i obnova povijesnih stambenih i gospodarskih zgrada s obzirom na tradicijske tehnike građenja drvom i kamenom. Otežano je i praćenje zahvata na kućama, budući da u manjim naseljima nisu dnevno prisutne nadležne službe.

Tradicijsko graditeljstvo kao izrazita vrijednost ovog prostora izloženo je propadanju, a naročito su ugrožene stambene i gospodarske građevine. Radi se o velikom broju tradicijskih građevina raspoređenih po čitavom području Zagrebačke županije. Osim poteškoća u očuvanju i obnovi, poseban problem vezan uz drveno tradicijsko graditeljstvo je sve učestalija razgradnja, te izvoz drvenog materijala u druge zemlje za potrebe izrade „antiknih“ podova, namještaja i sl.

Stanje većine pojedinačnih građevina – kulturnih dobara načelno se može smatrati dobrim ili zadovoljavajućim. Zahvati na njima provode se uz konzervatorski nadzor, a izvori financiranja su; Ministarstvo kulture, Zagrebačka županija, gradovi, općine, odnosno vlasnici. Najveći udio u financiranju zaštitnih radova imaju sakralne građevine. Ovdje ujedno ne postoje problemi vlasništva, namjene i adaptacije, te se obnova odvija uglavnom prema planu i raspoloživim sredstvima. Problematično je stanje građevina i kompleksa koji nemaju uređene vlasničke odnose ili način korištenja, kao što su primjerice neki dvorci.

- U slučaju kompleksa Novih dvora Zaprešićkih, građevinski sanirani dvorac još nema namjenu, a vrijedne gospodarske zgrade se urušavaju unatoč reprezentativnosti kompleksa i perivoja u kojem se nalaze, te gradskom vlasništvu.
- Dvorac Kerestinec kao napušteni vojni objekt također očekuje rješenje budućeg korištenja.
- Dvorac Erdödy u Jastrebarskom uvršten je u program IPA – prekogranična suradnja Hrvatska – Slovenija pod nazivom „Probuđena baština“ kojim se predviđa izrada cjelovite dokumentacije za obnovu i prezentaciju dvorca, te se očekuje pozitivan pomak u njegovom očuvanju.
- U nekim dvorcima smještene su zdravstvene ili socijalne ustanove (Dvorac Oršić u Gornjoj Bistri i Dvorac Laduč), gdje se pokazalo da je bilo koja namjena i korištenje uz suradnju s konzervatorskom službom bolja od stanja napuštenosti. Najbolji primjer korištenja i gospodarenja povijesnim kompleksom je dvorac Lužnica u vlasništvu Družbe sestara milosrdnica gdje se osim održavanja dvorca i perivoja, te kvalitetnih kulturnih programa, već primjenjuju i napredni energetske sustavi.

Poseban problem je konzervacija ruševina starih gradova čija je vrijednost i nužnost očuvanja neupitna. Otežavajuće okolnosti najčešće su nedostatak odgovarajućih pristupnih putova, ograničena ekonomska iskoristivost te neriješeno upravljanje. Pozitivni primjeri su: Stari grad Samobor za čije očuvanje brine grad Samobor i Zelengrad, koji je povjeren na upravljanje Muzeju grada Svetog Ivana Zeline.

Na području Zagrebačke županije arheološka baština najugroženija je izgradnjom velikih prometnih, energetskih i infrastrukturnih sustava primarno u nizinskom dijelu, odnosno kontaktnom području s Gradom Zagrebom. U proteklih desetak godina provedena su zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste Zagreb-Sisak na dijelu kroz Zagrebačku županiju, odnosno grad Veliku Goricu na svim utvrđenim lokalitetima ukupne površine od približno 25 ha. Zaštitna istraživanja provedena su i na trasi istočne obilaznice Velike Gorice, a provode se na trasi autoceste Vrbovec – Bjelovar / Koprivnica. Planirano proširenje Zračne luke Zagreb može imati utjecaj na arheološko područje rimske Andautonije, kao i sustav planiranih hidroelektrana na Savi za koje treba utvrditi utjecaj na arheološku i ostalu baštinu. Osim ugrožene arheološke baštine mogu se istaknuti i pozitivni primjeri koji pokazuju mogućnosti uključivanja arheoloških lokaliteta u život lokalne zajednice kao resursa. Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu jedan je od najbolje prezentiranih i upravljanih lokaliteta u Hrvatskoj. Na Žumberku u sklopu Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje sustavno se istražuje i prezentira arheološki lokalitet Budinjak.

Krajobrazna studija Zagrebačke županije

U veljači 2013. godine započela je izrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije. Obveza njezine izrade proizlazi iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zakona o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima („Narodne novine“ broj 12/02, 11/04) te Prostornog plana Zagrebačke županije.

Krajolik Zagrebačke županije odlikuje se raznolikošću koja, kao glavna sastavnica prostornog identiteta, predstavlja važno polazište za daljnji prostorni i sveukupni razvitak. Vizija budućeg razvoja i gospodarenja prostorom trebala bi se temeljiti na očuvanju krajobrazne raznolikosti, a naročito onih područja koja posjeduju visoki stupanj identiteta i krajobraznih vrijednosti. Izradom Krajobrazne studije, čiji su rezultat preporuke i smjernice za postupanje s krajolikom, omogućilo bi se da planirani razvitak prostora bude usklađen s njegovim mogućnostima, posebnostima i vrijednostima.

Ciljevi izrade Krajobrazne studije Zagrebačke županije jesu: prepoznati krajobrazne tipove i područja, opisati njihova obilježja, ocijeniti vrijednosti i osjetljivost te ih uključiti u procese prostornog, društvenog i gospodarskog planiranja. To ujedno znači stvaranje novog pristupa i novih politika planiranja i upravljanja prostorom koje će uvažavati prepoznata krajobrazna obilježja, mogućnosti i ograničenja te na taj način primjerenije prostorno uređenje. Cilj održivog razvoja jest da se budućim planiranjem prostora ostvare nove kvalitete i time omogućiti kvalitetnija životna sredina stanovnicima i posjetiteljima.

2.5.3. Zaštita i očuvanje okoliša

Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 110/07) okoliš je definiran kao „prirodno okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka, koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, voda tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja“. Kako je, prema definiciji, okoliš kompleksna kategorija sastavljena od niza različitih tematskih područja, tako je i zaštita okoliša jedna od najzahtjevnijih i najsloženijih aktivnosti. Širinom svojih tematskih područja zaštita okoliša zadire u sve dijelove organizacije ljudskog društva i provodi se putem određenih ovlaštenih sektora.

Za poslove zaštite okoliša u Zagrebačkoj županiji nadležan je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Odsjek za zaštitu okoliša. Poslovi, između ostalog, obuhvaćaju pripremu nacrtu planova i programa iz područja zaštite okoliša, izradu izvješća o stanju okoliša, provođenje postupka strateške procjene utjecaja na okoliš, procjene utjecaja na okoliš, provođenje postupaka i izdavanja dozvola za gospodarenje komunalnim i posebnim kategorijama otpada, vođenje registra onečišćavanja okoliša vezano za postupanje s otpadom, praćenje stanja u području zaštite zraka, izradu programa poboljšanja kakvoće zraka županije, izrada izvješća o provođenju navedenog programa, vođenje registra onečišćavanja okoliša u području zaštite zraka, vođenje registra onečišćavanja okoliša i dr. Od brojnih aktivnosti i projekata provedenih u posljednjem četverogodišnjem razdoblju izdvajamo projekte koji pružaju najpotpuniju sliku stanja okoliša na području Zagrebačke županije:

Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije

Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije (Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Odsjek za zaštitu okoliša, 2009. godine), usvojeno je po Županijskoj skupštini Zagrebačke županije 21. rujna 2010. godine. Izvješće se izrađuje za proteklo četverogodišnje razdoblje temeljem Zakona o zaštiti okoliša i sadrži podatke o stanju okoliša u Zagrebačkoj županiji, podatke o utjecaju pojedinih zahvata na okoliš, ocjenu stanja i učinkovitosti provedenih mjera, podatke o praćenju stanja okoliša, analizu ostvarivanja Programa zaštite okoliša Zagrebačke županije, korištenju financijskih sredstava za zaštitu okoliša i procjenu potrebe izrade novih ili izmjene i dopune postojećih dokumenata te druge važne podatke o stanju okoliša. Ovo je treće po redu izvješće za područje Županije.

Prema procjenama Izvješća, okoliš Zagrebačke županije još uvijek je u relativno dobrom stanju i očuvan u zadovoljavajućem obimu. Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije, koje je izrađeno na temelju dostupnih pokazatelja i prikupljenih podataka, ukazuje na daljnje aktivno i sustavno djelovanje u procesima zaštite okoliša. Zagrebačka županija, kao područje iznimno bogato biološkom i krajobraznom raznolikošću, vodom i šumama, konstantno je izložena pritiscima na sastavnice okoliša. U narednom razdoblju potrebno je uložiti napore na uspostavljanju obrazovanja i podizanje svijesti u sustavu zaštite

okoliša svih društvenih subjekata na području Zagrebačke županije. S obzirom na stalni i neophodni gospodarski rast Zagrebačke županije, koji treba razvijati u skladu s odredbama zaštite okoliša, potrebno je još više informirati javnost o stanju okoliša putem sredstava javnog priopćavanja, kako bi se, poštujući načela održivog razvoja, osigurao rast gospodarstva Županije uz svjesnu i ekološki odgovornu javnost.

Problemi koji se ističu u Izvješću su sljedeći: nepotpuno izgrađena vodoopskrbna i kanalizacijska mreža, velik broj nelegalnih odlagališta otpada, neprovođenje sanacije nelegalnih i legalnih eksploatacijskih polja i nepostojanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Prema podacima prikupljenim od općina i gradova u Zagrebačkoj županiji, najviše problema proizlazi iz postojećeg stanja izgrađenosti vodoopskrbne mreže i kanalizacijskih sustava na području Zagrebačke županije, koje ne omogućuje zadovoljavajući standard življenja stanovništva, a ne osiguravaju se ni potrebni uvjeti zaštite okoliša. Općine i gradovi također navode veliki broj „divljih“ odlagališta otpada, koja su prisutna gotovo na cijelom području Zagrebačke županije, ali je putem ovlaštenih komunalnih tvrtki pokrenuta njihova sanacija. Kvaliteta zraka na području Zagrebačke županije je u dobrom stanju, no potrebno je kontinuirano pratiti kakvoću s obzirom na stalno povećanje cestovnog prometa, emisija onečišćenja u zrak iz procesnih i industrijskih postrojenja te emisija onečišćujućih tvari iz kotlovnica. Sanacije nelegalnih i legalnih eksploatacijskih polja u praksi se ne provode pa su to su prostori koji se koriste za nekontrolirano odlaganje otpadnog materijala te sve više postaju i smetlišta. Nastalo stanje ne zadovoljava te je nužno svim pravnim mjerama spriječiti nekontroliranu i nelegalnu eksploataciju mineralnih sirovina. Veliki problem predstavlja sustav upravljanja otpadom, koji je neophodan u Zagrebačkoj županiji i koji će biti riješen uspostavom Županijskog centra za gospodarenje otpadom.

U tijeku je izrada novog Izvješća o stanju okoliša Zagrebačke županije za četverogodišnje razdoblje 2009. do 2012. godine.

Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji

Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji (EKO-MONITORING d.o.o. za kontrolu i zaštitu okoliša i inženjering, 2007. godine) donijela je Županijska skupština Zagrebačke županije 12. prosinca 2007. godine („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 33/07). Zakonska osnova za izradu Programa bio je (tada važeći) Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 178/04), koji je odredio mjere, način organiziranja, provođenja i nadzora zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Republici Hrvatskoj.

Program sadrži i plan mjera za smanjenje onečišćenja zraka u područjima II. kategorije kakvoće zraka sukladno članku 43. Zakona o zaštiti zraka. Plan mjera donosi se na temelju ocjene stanja kakvoće zraka (utvrđivanje mjesta i prekoračenja razine onečišćenosti, njihovo trajanje i uzroci prekoračenja, opće informacije o području, vrsta i procjena onečišćenosti, porijeklo onečišćenosti, analiza čimbenika koji su uzrokovali prekoračenje emisija). Također, Program sadrži i sve mjere donesene u okviru sanacijskih programa za smanjenje emisija i imisija, uključujući i prihvaćene revizije istih u pogledu rokova provedbe. U izradi je novi Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji.

Izvješće o provedbi Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na području Zagrebačke županije za razdoblje od 2007. do 2009.

Izvješće o provedbi Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji (Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Odsjek za zaštitu okoliša, prosinac 2010.), izrađeno također na temelju Zakona o zaštiti zraka, sadrži podatke o zaštiti i poboljšanju kakvoće zraka, ostvarivanju smjernica Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka te drugih dokumenata zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, ocjenu provedenoga inspekcijskog nadzora, podatke o izrečenim kaznama, podatke o utrošenim financijskim sredstvima za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka, ocjenu stanja i učinkovitosti provedenih mjera, izmjene i dopune postojećih dokumenata te druge podatke od značenja za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka.

Prema procjeni Izvješća, kakvoća zraka na području Zagrebačke županije je u dobrom stanju, no potrebno je kontinuirano pratiti kakvoću s obzirom na stalno povećanje cestovnog prometa, emisiju onečišćujućih tvari u zrak iz procesnih i industrijskih postrojenja te kotlovnica. Trenutno stanje ne zadovoljava te je nužno svim pravnim mjerama spriječiti nekontrolirano i nelegalno ispuštanje onečišćujućih tvari u zrak. Veliki problem predstavlja sustavna zaštita zraka, koja se treba kontinuirano provoditi u suradnji sa svim tijelima javne vlasti, udrugama i građanima, a koja je neophodna u Zagrebačkoj županiji. Potrebno je još više informirati javnost o kakvoći zraka putem sredstava javnog priopćavanja, kako bi se stvorila svjesna i ekološki odgovorna javnost.

Program uspostave i razvoja informacijskog sustava zaštite okoliša

U proteklom razdoblju postavljene su osnove za buduću uspostavu Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije. Izrađen je Program uspostave i razvoja informacijskog sustava zaštite okoliša, kao osnova za integraciju podataka o okolišu u jedinstven Geografski informacijski sustav (GIS). Program sadrži sljedeće dijelove: analizu potreba Zagrebačke županije za uspostavom Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije, analizu postojećih podataka o okolišu koji bi mogli biti korišteni u uspostavi Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije, analizu dostupnosti podataka o okolišu potrebnih za uspostavu Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije, analizu mogućnosti korištenja Informacijskog sustava zaštite okoliša kojeg na državnoj razini vodi Agencija za zaštitu okoliša i mogućnosti međusobnog povezivanja, odnos Geografskog informacijskog sustava (GIS-a) prostornog uređenja Zagrebačke županije, kojeg vodi Zavod i Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije kojeg će voditi Upravni odjel, analizu tehničke i programske opreme potrebne za uspostavu Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije, prikaz optimalne strukture Informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije s obzirom na provedene analize te Zaključak i program potrebnih aktivnosti.

2.6. Obvezni prostorni pokazatelji

U skladu s Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru, tabelarni prikazi pod nazivom Obvezni prostorni pokazatelji obvezan su sadržaj ovog Izvješća. Pravilnikom je određeno koje podatke trebaju sadržavati tabelarni prikazi, razina obrade i izvor podataka. U nastavku se daje pregled osnovnih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije. Detaljniji pokazatelji za gradove i općine nalaze se u prethodnim poglavljima.

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE							
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj		Jedinica	Vrijednost	Izvor
1.	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika	broj	317.606	DZS
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika	broj	102,55	
			3.	Prirodni prirast stanovništva	broj	-67	
		B. Razmještaj i struktura domaćinstava	1.	Broj domaćinstava	broj	102.753	DZS
			2.	Indeks rasta broja domaćinstava	broj	108,99	
			3.	Prosječna veličina domaćinstva	broj	3,09	
1.2.	SOCIJALNO GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	broj	123	MRREI
			2.	Stupanj razvijenosti	broj	III.	
2.	STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	broj	694	DZS
			2.	Gustoća naselja	broj naselja /1000km2	226,77	
			3.	Gustoća naseljenosti	broj stan. /km2	103,79	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja (GP + IGP)	ha	39.664,81	PPŽ, PPUO/G
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana	ha	31.779,44	
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu Županije	%	10,38	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu Županije	%	6,59	

			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	%	36,58	
			5.	Broj stanovnika /ukupna površina GP	stanovnika / ha	10	
			6.	Broj stanovnika /izgrađena površina GP	stanovnika / ha	15	
2.3.	IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građ. područja izvan naselja – ukupno planirana*	ha ha/st.	7.885,37 0,02	PPŽ, PPUO/G
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:			
			2a	Ugostiteljsko turistička namjena	ha, %	261,61 3,32	
			2b	Gospodarska namjena ukupna (proizvodna, poslovna i dr.)	ha, %, ha/st	4.828,50 61,23 0,015	
			2c	Sport i rekreacija	ha, %, ha/st	2.518,29 31,93 0,008	
			2d	Područja posebne namjene	ha, %	499,77	
			2e	Površine groblja	ha, %	276,97 3,51	
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet	broj postelja	4.330	PPŽ
			4.	Broj turističkih postelja po km obalne crte	broj/km	--	--
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST						
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama: - Autoceste - Državne ceste - Županijske ceste - Lokalne ceste - Ceste u velikim gradovima	km	uk. 1.961,47 161,70 231,30 645,85 576,58 346,04	HAC, HC, ŽUC, UO za promet V. Gorice i Samobora
			2.	Udio pojedinih vrsta: - Autoceste - Državne ceste - Županijske ceste - Lokalne ceste - Ceste u velikim gradovima	%	8,24 11,79 32,93 29,40 17,64	
			3.	Cestovna gustoća (dužina cesta/površina područja) - Autoceste - Državne ceste - Županijske ceste - Lokalne ceste - Ceste u velikim gradovima	km/km2	uk. 0,64 0,05 0,08 0,21 0,19 0,11	
		B. Željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti: - Dvokolosječne - Jednokolosječne - (elektrificirane)	km	uk. 167,22 25,93 141,29 (133,75)	HŽ
			2.	Udio pojedinih vrsta: - Dvokolosječne - Jednokolosječne - (elektrificirane)	%	15,51 84,49 (79,98)	
			3.	Gustoća željezničkih pruga - Dvokolosječne - Jednokolosječne - (elektrificirane)	km/km2	0,008 0,046 (0,044)	
		C. Zračni promet	1.	Broj zračnih luka	broj	1	PPŽ
			2.	Površina zračnih luka	km2	1,46	
		D. Pomorski promet	--	---	---	---	---

		E. Riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	broj	0	PPŽ		
		2.	Klasa i duljina plovni putova: - I. klasa: - II. klasa:	klasa, km	29,34 26,59				
		F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	broj/100 st.	0,075	HAKOM		
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopskrbnih vodova po vrstama: - visokonaponski - srednjenaponski - niskonaponski	km	cca 8.900 582,7 cca 3.700 cca. 4.600	HEP		
			2.	Udio elektroopskrbnih vodova prema vrsti: - visokonaponski - srednjenaponski - niskonaponski	%	6,5 41,8 51,7			
		B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda po vrstama: - magistralni plinovod - lokalni plinovod	km	uk. 2.802,6 236,0 2.566,6	Plinacro, lokalni distrib.		
			2.	Udio prema vrsti plinovoda: - magistralni plinovod - lokalni plinovod	%	8 92			
		C. Opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	km	613,6	JANAF, INA		
		3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopkrbne mreže: - magistralni cjevovodi - lokalni cjevovodi	km	885,5 cca 2.500	HRV. VODE, lokalni distrib.
2.	Potrošnja pitke vode				l / st.	Prikaz u tabl. prema distribut.			
B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.			Duljina kanalizacijske mreže	km	cca 800	HRV. VODE, lokalni distrib.		
	2.			Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	broj, ES	6 uk. 165.800			
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM			Odlagališta otpada	1.	Broj odlagališta prema vrsti: - Aktivna odlagališta - Zatvorena odlagališta	broj	uk.10 6 4	AZO
					2.	Sanacija odlagališta: - Sanirano - U tijeku - Priprema	broj	uk.10 4 2 4	
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA								
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	ha	138.550,01	PPŽ, PPUO/G		
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	%	45,27			
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	ha/ stanovniku	0,43			
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	ha	112.674,02			
			2.	Udio šumskog zemljišta	%	36,82			
			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	ha/ stanovniku	0,35			
		C. Vode	1.	Površina površinskih voda	ha	8.387,26			
			2.	Udio površinskih voda	%	2,74			
			3.	Dužina vodotoka	km	> 1.600,00			
		D. Morska obala	--	---	---	--			
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama min. sirovina	broj, ha	44 23.400,00			
		4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih objekata prirodnih vrijednosti prema vrsti		broj, ha	32 37.529,21
2.	Broj ekološki značajnih područja i površina ekološke				broj, ha	85 99.630,84			

				mreže			
			3.	Broj i površina posebno zaštićenih područja (NATURA 2000)	broj, ha	27 70.413,50	
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	broj	291	MK
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	broj, %	21 7,2	
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	broj, %	13 4,46	
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA						
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova	1.	Broj donesenih PP (važećih): - PPZŽ - PPPPO - PPUO/G/VG - GUP - UPU - DPU	broj	1 1 34 3 >100 >70	ZPU, JLS
			2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP (važećih): - PPZŽ - PPPPO - PPUO/G/VG - GUP - UPU - DPU	broj	4 0 74 7 >20 >20	
			3.	Broj PP u izradi (uključivo ID): - PPZŽ - PPPPO - PPUO/G/VG - GUP - UPU - DPU	broj	1 1 14 0 26 2	
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama u razdoblju od 2009. do 2012.: - UO za prostorno ZŽ (ispostave) - UO velikog grada V. Gorice - UO velikog grada Samobora	broj	uk. 19.384 16.366 1.666 1.352	UO za prostorno uređ. ZŽ, UO za prostorno V. Gorice i Samobora
5.3.	INSPEKCIJSKI NADZOR		1.	Nadzor urbanističke inspekcije (broj rješenja prema čl. 292. u razdoblju od 2009. do 2012.)	broj	2	MGIPU
			2.	Nadzor građevinske inspekcije (broj rješenja u razdoblju od 2009. do 2012.)	broj	712	

*Napomena: Područja posebne namjene, kao ni površine infrastrukturnih sustava (Zračna luka i dr.) nisu uračunate u ukupno Izdvojeno građevinsko područje (IGP) zbog mogućnosti usporedbe s ostalim podacima.

Tablica 34: Pregled osnovnih prostornih podataka za područje Zagrebačke županije
Izvori: navedeni u tablici, obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2013.

3. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Izrada dokumenata prostornog uređenja

3.1.1. Nadležnost Županije, velikih gradova, gradova i općina

Sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji učinkovitost prostornog uređenja Države osiguravaju Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske te predstavnička i izvršna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, donošenjem dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenta određenih Zakonom.

Obveze i nadležnosti Zagrebačke županije u procesu izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja

Temeljem članka 55. Zakona, dokumenti prostornog uređenja županijske razine su:

- prostorni plan županije (PPŽ),
- prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPO), ako je obveza izrade tog plana određena prostornim planom županije.

Prostorni plan županije (PPŽ)

Prostorni plan županije uz poštivanje smjernica i zadaća iz Strategije, Programa i drugih razvojnih dokumenata, te uvažavanjem specifičnih potreba koje proizlaze iz regionalnih osobitosti, prirodnih, krajobraznih i kulturno povijesnih vrijednosti i objedinjenih uvjeta zaštite okoliša iz strateške procjene utjecaja na okoliš određenih prema posebnim propisima, razrađuje ciljeve prostornog uređenja i određuje racionalno korištenje prostora i u skladu u najvećoj mogućoj mjeri sa susjednim županijama, prostorni razvoj i zaštitu prostora. Prostorni plan županije donosi županijska skupština, po pribavljenoj suglasnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, a nakon zakonski provedenog postupka donošenja.

Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPO)

Prostorni plan područja posebnih obilježja uz poštivanje smjernica Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i zahtjeva Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, uvažavanjem prirodnih, krajobraznih i kulturno povijesnih vrijednosti te uvjeta zaštite okoliša i prirode, razrađuje ciljeve prostornog uređenja na području posebnih obilježja i određuje organizaciju, zaštitu, namjenu i uvjete korištenje prostora. Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi se obvezno za područje nacionalnog parka i parka prirode te za područja određena Strategijom ili prostornim planom županije. Prostornim planom Zagrebačke županije određena je obveza izrade prostornih planova područja posebnih obilježja za parkove prirode (što je i Zakonska obaveza), kao i za područje vodocrpilišta Črnkovec i Zračne luke Zagreb.

Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi Županijska skupština, ukoliko posebnim zakonom to nije drukčije određeno. Na području Zagrebačke županije proglašena su dva zakonom zaštićena parka prirode: Park prirode Medvednica - zapadni dio i Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje. Prostorne planove za područje parkova prirode, temeljem Zakona o zaštiti prirode, donosi Hrvatski Sabor. Prostorni plan za područje vodocrpilišta Črnkovec i Zračne luke Zagreb donosi Županijska skupština.

Obveze i nadležnosti velikih gradova, gradova i općina u procesu izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja

Sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, dokumenti prostornog uređenja lokalne razine su:

- prostorni plan uređenja velikog grada, grada, odnosno općine (PPUVG/G/O),
- urbanistički plan uređenja (UPU),
- detaljni plan uređenja (DPU).

Prije donošenja prostornog plana uređenja velikog grada, grada i općine, nositelj izrade dužan je pribaviti suglasnost župana, odnosno tijela koje on ovlasti. U postupku izdavanja suglasnosti zavod za prostorno uređenje županije daje mišljenje o usklađenosti prostornog plana uređenja velikog grada, grada, odnosno općine s prostornim planom županije i prostornim planovima susjednih županija te s drugim dokumentima prostornog uređenja od utjecaja na prostorni plan.

U ovom će se Izvrješću dati prikaz stanja izrade i donošenja prostornih planova s naglaskom na planove na čiji konačni prijedlog Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji, daje mišljenje o usklađenosti sa Prostornim planom Zagrebačke županije, prostornim planovima susjednih županija te s drugim dokumentima prostornog uređenja od utjecaja na prostorni plan. Detaljniji pregled ostalih važećih planova čije je donošenje u nadležnosti velikih gradova, gradova i općina, kao i stanje njihove izrade i donošenja, obradit će jedinice lokalne samouprave u svojim izvrješćima o stanju u prostoru.

Prostorni plan uređenja velikog grada, grada i općine (PPUVG/G/O)

Prostorni plan uređenja velikog grada, grada i općine određuje usmjerenja za razvoj djelatnosti i namjenu površina te uvjete za održivi i uravnoteženi razvitak na području velikog grada, grada i općine. Prostorni plan uređenja velikog grada, grada i općine određuje osnovu naseljenosti uključivo površine naselja, urbanu obnovu postojećih izgrađenih područja te sanaciju degradiranih urbanih i ruralnih područja, razmještaj djelatnosti u prostoru sa smjernicama i prioritetima za postizanje ciljeva prostornog uređenja, osnovu s prikazom poljoprivrednih i šumskih zemljišta, vodnih izvora i vodnogospodarskih sustava, područja mineralnih sirovina, prirodnih i kulturno povijesnih i krajobraznih vrijednosti te ugroženih područja, osnovu prometne, javne, komunalne i druge infrastrukture, zahvate u prostoru lokalnog značenja, uvjete za provedbu prostornog plana s granicama građevinskih područja. Prostorni plan uređenja velikog grada, grada i općine donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće, po pribavljenoj suglasnosti župana.

Urbanistički plan uređenja (UPU)

Urbanistički plan uređenja detaljnije određuje prostorni razvoj naselja ili dijela naselja s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina naselja. Za neizgrađene i neuređene dijelove građevinskog područja naselja i neizgrađena i neuređena izdvojena građevinska područja izvan naselja te za dijelove tih područja planiranih za urbanu obnovu obvezno se donosi urbanistički plan uređenja ili detaljni plan uređenja. Urbanistički plan uređenja određuje podjelu područja na posebne prostorne cjeline te područja i koncept urbane obnove naselja ili dijelova naselja, osnovu namjene površina i prikaz površina javne namjene, razmještaj djelatnosti u prostoru, javnu, komunalnu i drugu infrastrukturu, mjere za zaštitu okoliša, očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti, uređenje zelenih, parkovnih i rekreacijskih površina, zahvate u prostoru značajne za prostorno uređenje naselja i izradu detaljnih planova uređenja, uvjete uređenja i korištenja površina i građevina i zahvate u prostoru u vezi sa zaštitom od prirodnih i drugih nesreća. Urbanistički plan uređenja donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće.

Detaljni plan uređenja (DPU)

Detaljni plan uređenja u skladu s prostornim planom uređenja velikog grada, grada i općine, odnosno urbanističkim planom uređenja detaljno razrađuje uvjete za gradnju i uređenje pojedinih zahvata u prostoru, osobito u odnosu na njihovu namjenu, položaj, veličinu, opće smjernice oblikovanja i način priključivanja na javnu, komunalnu i drugu infrastrukturu te određuje mjere za zaštitu okoliša, prirodnih, krajobraznih, kulturno povijesnih i drugih vrijednosti propisanih Zakonom. Detaljni plan uređenja donosi se obvezno za dijelove naselja na kojima je određeno provoditi urbanu komasaciju. Detaljni plan uređenja donosi također gradsko, odnosno općinsko vijeće.

Generalni urbanistički plan (GUP)

Prema „starom“ Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 30/94, 68/98, 61/00., 32/02 i 100/04) postojala je obaveza izrade generalnih urbanističkih planova (GUP). Generalni urbanistički plan, prema navedenom „starom“ Zakonu, utvrđuje temeljnu organizaciju prostora, zaštitu prirodnih, kulturnih i povijesnih vrijednosti, korištenje i namjenu površina sa prijedlogom prvenstva njihova uređenja. Generalni urbanistički plan donosio se za naselja u kojima je sjedište tijela županija, Grad Zagreb te druga naselja koja imaju više od 15.000 stanovnika. Prostornim planom Zagrebačke županije, prije donošenja IV. izmjena i dopuna Plana, bila je određena obveza njegove izrade za gradove Samobor, Velika Gorica i Zaprešić. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, generalni urbanistički planovi ostaju na snazi najdulje deset godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a mogu se mijenjati i/ili dopunjavati te staviti izvan snage i prije donošenja dokumenata prostornog uređenja prema ovom Zakonu. Donošenje izmjena i dopuna te stavljanje izvan snage generalnih urbanističkih planova također je u nadležnosti gradskog, odnosno općinskog vijeća.

3.1.2. Važeći dokumenti prostornog uređenja

Važeći dokumenti prostornog uređenja na razini Države

Temeljem članka 55. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, dokumenti prostornog uređenja državne razine su: Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske te prostorni planovi područja posebnih obilježja, ako je obveza njihove izrade propisana Zakonom.

Na razini Države primjenjuju se sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (usvojena u Zastupničkom domu Sabora Republike Hrvatske dana 27. lipnja 1997. godine) i
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (donesen u Zastupničkom domu Sabora Republike Hrvatske dana 7. svibnja 1999. godine i objavljen u „Narodnim novinama“, broj 50/99).

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske temeljni je državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru koji, na osnovu ciljeva prostornog razvoja utvrđenih Zakonom o prostornom uređenju i gradnji i u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, te u vezi s drugim temeljnim državnim razvojnim i strateškim dokumentima, određuje dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru.

Program prostornog uređenja RH je utvrdio mjere i aktivnosti za provođenje Strategije prostornog uređenja RH i odredio, u skladu sa Strategijom, temeljna pravila, kriterije i uvjete prostornog uređenja na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. U tijeku je izrada ciljanih izmjena i dopuna ovih dokumenata.

Na području Zagrebačke županije zasad nema donesenih prostornih planova područja posebnih obilježja državne razine, čiji obuhvat zahvaća i područje ove županije. U izradi su dva takva plana: riječ je o prostornim planovima posebnih obilježja za područja parkova prirode: Prostornom planu Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje i Prostornom planu Parka prirode Medvednica.

Važeći dokumenti prostornog uređenja na razini Županije

1. Prostorni plan Zagrebačke županije (PPŽŽ)

Prostorni plan Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 6/02-ispravak, 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst) temeljni je dokument prostornog uređenja regionalne razine, koji razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja, te organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu cjelokupnog županijskog prostora. Izrađen je na temelju Zakona o prostornom uređenju te na osnovama Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. U skladu s ovim Planom izrađuje se i donosi nova generacija dokumenata prostornog uređenja užeg područja, a to su prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina, generalni urbanistički planovi, urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja.

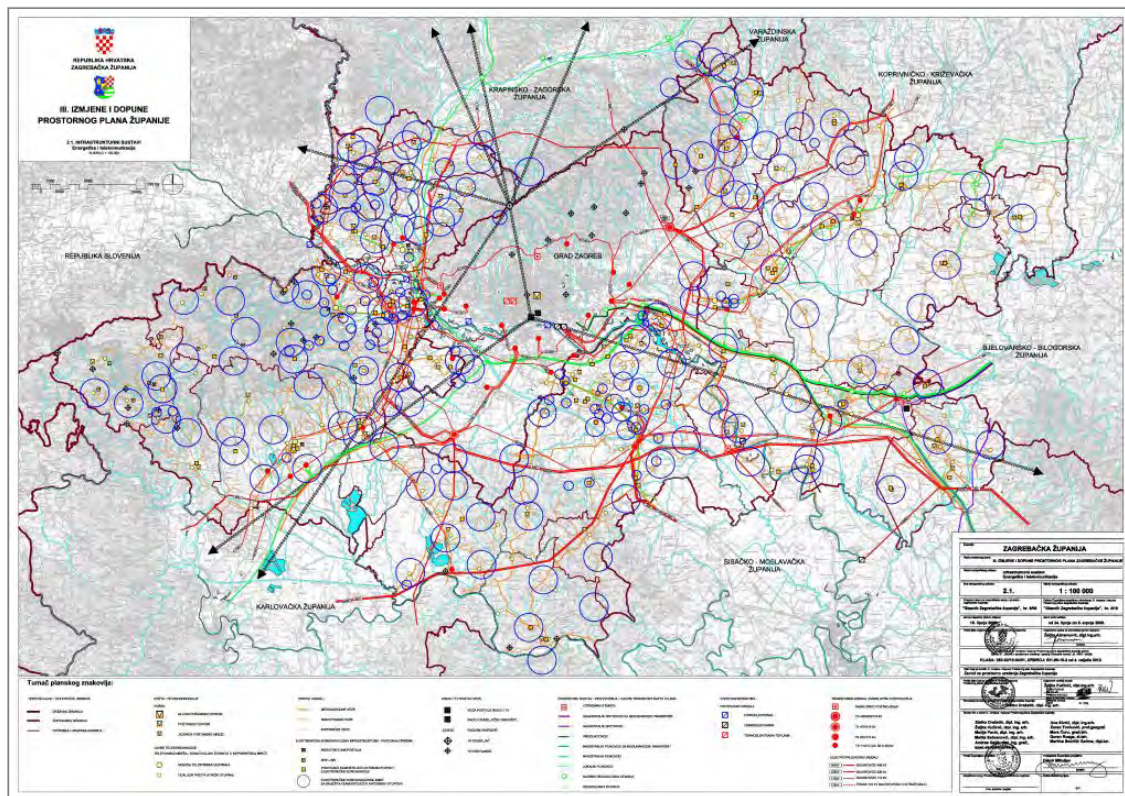
Prostorni plan Zagrebačke županije donesen je na 7. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije, održanoj 18. veljače 2002. godine. Odluka o donošenju Plana objavljena je u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 3/02, od 19. veljače 2002. godine.

Prve Izmjene i dopune Prostornog plana Županije donesene su na 37. sjednici Županijske skupštine održanoj 5. travnja 2005. godine i objavljene su u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 8/05, od 6. travnja 2005. godine. Riječ je o izmjeni manjeg obuhvata, koja se odnosila na izmjene i dopune Odredbi za provođenje u dijelu kojim se određuju uvjeti planiranja izgradnje građevina za uzgoj životinja.

Druge Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije donesene su na 12. sjednici Županijske skupštine Zagrebačke županije održanoj 26. travnja 2007. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke županije“ broj 8/07. Druge izmjene i dopune Plana odnosile su se na izmještanje dijela trase autoceste Zagreb-Sisak, promjenu statusa obilaznice Velike Gorice, promjenu uvjeta smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru i izmjenju dijela Odredbi za provođenje.

U proteklom razdoblju donesene su još dvoje izmjene i dopune ovog Plana:

Treće Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke ųupanije donesene su na 5. sjednici ųupanijske skupštine Zagrebačke ųupanije odręanoj 23. veljače 2010. godine i objavljene u „Glasniku Zagrebačke ųupanije“ broj 4/10. Trećim izmjenama i dopunama Plana osigurani su prostorno planski preduvjeti za gradnju mreęe građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture, odnosno daljnji razvoj ove djelatnosti, sukladno zahtjevu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređjenja i graditeljstva.

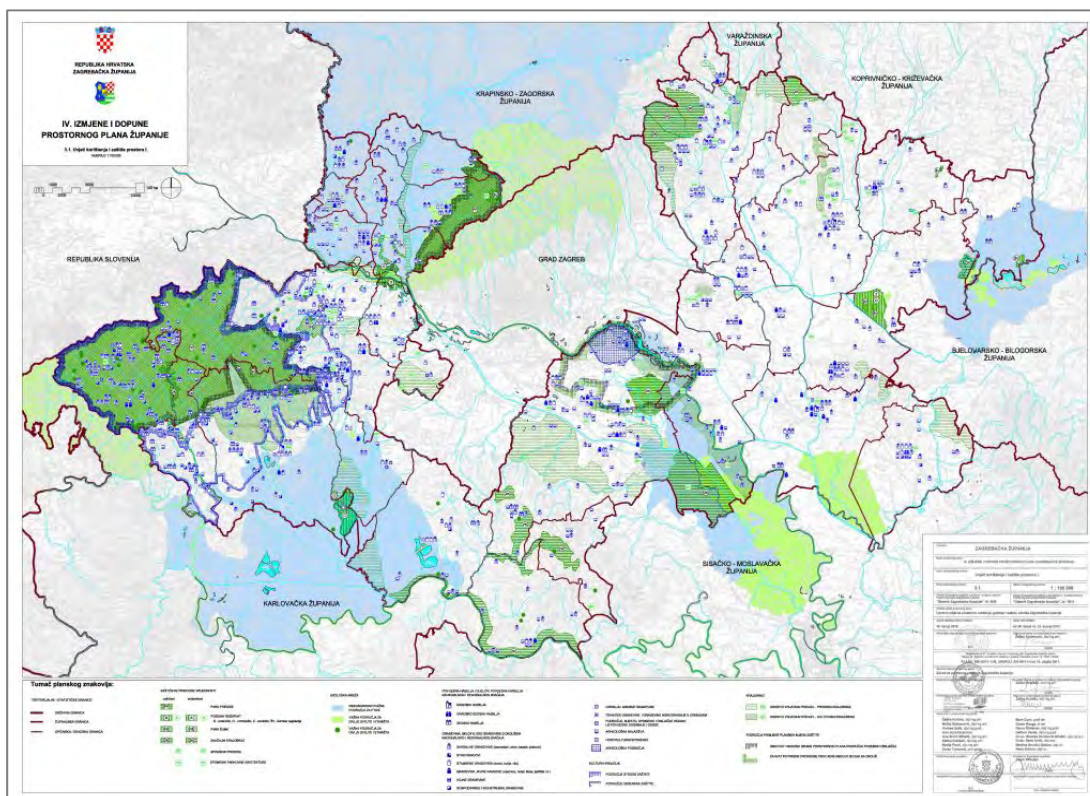

Slika 41: Treće izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke ųupanije – Karta 2.1. Infrastrukturni sustavi: Energetika i telekomunikacije; Izrada: Zavod za prostorno uređjenje Zagrebačke ųupanije, veljača 2010.

Četvrte Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke ųupanije donesene su na 12. sjednici ųupanijske skupštine Zagrebačke ųupanije odręanoj 5. travnja 2011. godine. Četvrtim Izmjenama i dopunama Plana usklađena su prostorno planska rješenja s novim propisima, novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, stručnim podlogama i studijama, novonastalim stanjem na terenu te prilagođena spoznajama aktualiziranim tijekom praćenja i stručno-savjetodavne suradnje na izradi prostornih planova uređjenja gradova i općina u Zagrebačkoj ųupaniji. Osobito se to odnosi na sljedeće tematske cjeline, koje se mijenjaju ili dopunjuju u tekstualnom i grafičkom dijelu Plana, kao i u Odredbama za provođjenje:

- a. **Političko-teritorijalni ustroj ųupanije** – izmjene temeljem novog Zakona o područjima ųupanija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine i njegovih izmjena i dopuna („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06 i 16/07) .
- b. **Stanje i projekcija broja stanovništva po gradovima i općinama** – izmjene temeljem službenih podataka Popisa stanovništva 2001. godine (u izvornom Planu korišteni prvi rezultati Popisa). Projekcija broja stanovnika do 2015. godine ažurirana prema novim podacima i novijim demografskim kretanjima.
- c. **Eksplatacija mineralnih sirovina** – postojeće stanje ažurirano prema podacima Ureda državne uprave u Zagrebačkoj ųupaniji i usklađeno s novim Zakonom o rudarstvu („Narodne novine“, broj 75/09), planska rješenja izmijenjena sukladno novoizrađenoj tehničkoj i prostornoj dokumentaciji, stručnim podlogama i studijama.
- d. **Ugostiteljsko-turistička namjena** – usklađjenje sa Zakonom o prostornom uređjenju i gradnji, izmjena planskih rješenja temeljem zahtjeva jedinica lokalne samouprave.

- e. **Sportsko-rekreacijska namjena** – usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, izmjena planskih rješenja temeljem zahtjeva jedinica lokalne samouprave.
- f. **Gospodarska namjena** – izmjena planskih rješenja temeljem zahtjeva jedinica lokalne samouprave.
- g. **Posebna namjena** – izmjene temeljem zahtjeva Ministarstva obrane.
- h. **Infrastrukturni sustavi** – izmjena planskih rješenja prometne i komunalne infrastrukture temeljem novodonesenih propisa, novoizrađene tehničke i prostorne dokumentacije te novonastalog stanja na terenu, kao i temeljem zahtjeva jedinica lokalne samouprave.
- i. **Područje potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec i Zračne luke Zagreb** – izmjena planskih rješenja temeljem novoizrađenih studija, novoizrađene tehničke i prostorne dokumentacije te novonastalog stanja na terenu.
- j. **Građevinska područja** - izmjena planskih rješenja temeljem spoznaja aktualiziranih tijekom praćenja i stručno-savjetodavne suradnje na izradi prostornih planova uređenja gradova i općina.
- k. **Zaštita prirodnih vrijednosti** – izmjene temeljem novog Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08), Uredbe o proglašenju ekološke mreže („Narodne novine“, broj 109/07), županijskih odluka o novo zaštićenim prirodnim vrijednostima, kao i temeljem spoznaja aktualiziranih tijekom praćenja i stručno-savjetodavne suradnje na izradi prostornih planova uređenja gradova i općina.
- l. **Zaštita kulturnih dobara** – ažurirano stanje prema novom Popisu nepokretnih kulturnih dobara, a prema podacima Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Zagrebu.
- m. **Zaštita voda** – izmjene temeljem novodonesenih propisa, novoizrađene tehničke i prostorne dokumentacije te novodonesenih odluka o zonama sanitarne zaštite.
- n. **Gospodarenje otpadom** – izmjene temeljem novog Zakona o otpadu („Narodne novine“, broj 178/04, 111/06, 60/08, 87/09), Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 130/05) Plana gospodarenja otpadom u RH za razdoblje 2007.-2015. godine („Narodne novine“, broj 85/07), Studije gospodarenja otpadom Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 29/08) te Odluke Županijske skupštine Zagrebačke županije o prihvaćanju Elaborata o provedenim istražnim radovima na potencijalnim lokacijama ŽCGO.

Slika 42: Četvrte izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije – Karta 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora I.; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2011.

Važeći prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina (PPUVG/G/O)

Do danas je svih 34 jedinica lokalne samouprave na području Zagrebačke županije donijelo prostorne planove uređenja, dakle ispunile su zakonsku obvezu izrade prostornih planova nove generacije. Posljednjih je godina posebno zabilježena intenzivna izrada izmjena i dopuna tih planova, odnosno njihova prilagodba novijim prostornim zahtjevima i novo donesenim propisima. Sveukupno je do danas doneseno preko 70 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije. U nastavku se daje pregledan prikaz svih prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, kao i njihovih izmjena i dopuna, koji su na snazi na području Zagrebačke županije (stanje u ožujku 2013.):

JLS		Naziv plana	Objava
Gradovi:			
1.	Dugo Selo	PPUG donesen 2004. godine.	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 6/2004.
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj: 13/2006.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj: 14/2006.
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj: 8/2010.
		(3.) Ciljane izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj: 8/2012.
2.	Ivanić-Grad	PPUG donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 6/2005.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, 10/2009.
		Pročišćeni tekst	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, 11/2009.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, 10/2010.
		Ciljane izmjene i dopune PPU Grada Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, 1/2013.
3.	Jastrebarsko	PPUG donesen 2002. godine	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 2/2002.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj: 3/2004.
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj: 8/2008.
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj: 2/2011.
		4. ciljane izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj: 9/2011.
		5. ciljane izmjene i dopune PPU Grada Jastrebarsko	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj: 8/2012.
4.	Samobor	PPUG donesen 2006 godine.	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/2006
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/2007
5.	Sveta Nedelja	PPUG donesen 2004. godine.	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 3/2004.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj 4/2004.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj: 3/2005.
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj: 7/2005.
		Pročišćeni tekst	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj: 7/2005.
		3. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj: 4/2006.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Općine Sveta Nedelja, broj: 7/2008.
		4. Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedelja	Glasnik Grada Sveta Nedelja, broj: 8/2010.
6.	Sveti Ivan Zelina	PPUG donesen 2004. godine.	Zelinske novine, broj 8/2004.
		(1.) točkaste Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj: 11/2006.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Grada Sveti Ivan Zelina	Zelinske novine, broj: 9/2011.

7.	Velika Gorica	PPUG donesen 2006. godine.	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, 10/2006.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Grada Velike	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, 6/2008.
8.	Vrbovec	PPUG donesen 2003. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/2003.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Grada Vrbovca	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 17/2008.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 21/2008.
9.	Zaprešić	PPUG donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 10/2005.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 24/2005.
		1. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 15/2007.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Grada Zaprešića, broj: 1/2007.
		2. Izmjene i dopune PPU Grada Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj: 7/2011.
Općine:			
1.	Bedenica	PPUO donesen 2005. godine	Glasnik Zagrebačke županije, broj 8/2005.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/2005
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Općine Bedenica, broj: 4/2006.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica	Glasnik Zagrebačke županije, broj 13/2010.
2.	Bistra	PPUO donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 2/2005.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj: 1/2008.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj: 2/2009.
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Bistra	Službeni glasnik Općine Bistra, broj: 2/2012.
3.	Brckovljani	PPUO donesen 2006. godine	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj: 12/2006.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj: 2/2009.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj: 6/2009.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Brckovljani	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj: 1/2013.
4.	Brdovec	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 1/2006 i Glasnik Općine Brdovec, broj 9/2005.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj: 3/2007.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj: 5/2008.
		(3.) Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec	Glasnik Općine Brdovec, broj: 6/2010.
5.	Dubrava	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 8/2004.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 18/2005.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 10/2008.
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Dubrava	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 20/2011.
6.	Dubravica	PPUO donesen 2006. godine.	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj: 1/2006.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Dubravica	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj: 2/2009.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj: 4/2009.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj: 2/2011.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Dubravica, broj: 3/2011.
7.	Farkaševac	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 20/2004.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 23/2007.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Farkaševac	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 4/2011.
8.	Gradec	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 22/2004.

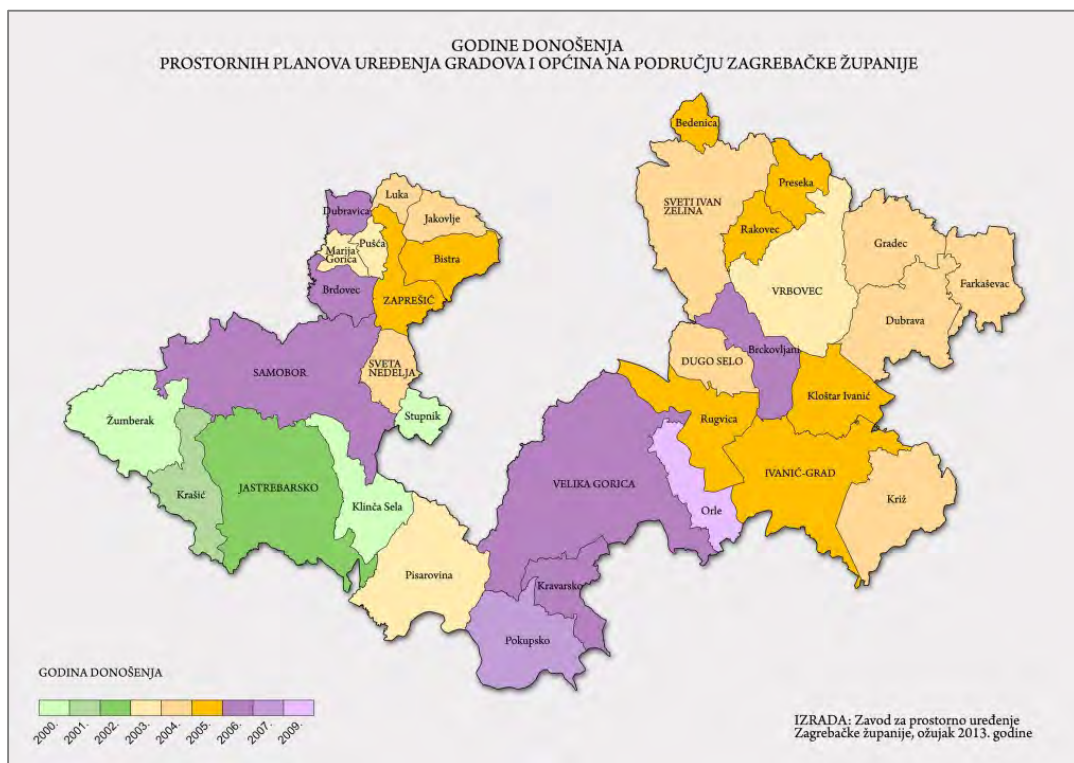
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 22/2011.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Gradec	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 17/2012.
9.	Jakovlje	PPUO donesen 2004. godine.	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj: 3/2004.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj: 2/2007.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Jakovlje .	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj: 7/2009.
10.	Klinča Sela	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 8/2000.
		(1.) Izmjene i dopune PP (bivše Općine Jastrebarsko za područje današnje) Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 6/2001.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 21/2003.
		(3.) Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 14/2005.
		(4.) Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 2/2010.
		5. Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj: 9/2011.
11.	Kloštar Ivanić	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/2005.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Službene novine Općine Kloštar Ivanić, 1/2010.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službene novine Općine Kloštar Ivanić, 2/2010.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 26/2012.
12.	Krašić	PPUO donesen 2001. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 9/2001
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 25/2001
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 2/2003.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 23/2005.
		(3. Izmjene i dopune) PPU Općine Krašić	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 24/2008.
13.	Kravarsko	PPUO donesen 2006. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 7/2006.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Kravarsko	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 12/2011.
14.	Križ	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 4/2004.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 19/2006.
		(2.) ciljane-točkasta izmjena PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 35/2007.
		(3.) Ciljana izmjena PPU Općine Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 32/2012.
15.	Luka	PPUO donesen 2004. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 15/2004.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Luka	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 9/2009.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj:1/2010.
16.	Marija Gorica	PPUO donesen 2003. godine.	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, 32/2003.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, 86/2008.
		(2. Izmjene i dopune) PPU Općine Marija Gorica	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, 93/2009.
17.	Orle	PPUO donesen 2009. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 2/2009.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Orle	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 28/2012.
18.	Pisarovina	PPUO donesen 2003. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/2003.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 1/2006.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 12/2006.
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 15/2009.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 27/2009.
		4. ciljane izmjene i dopune PPU Općine Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 25/2012.

19.	Pokupsko	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 29/2007.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/2008.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj 25/2008.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Pokupsko	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 24/2011.
20.	Preseka	PPUO donesen 2005. godine	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 12/2005.
21.	Pušća	PPUO donesen 2003. godine.	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 4A/2003.
		Ispravak Odluke o donošenju	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 2/04.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj: 5/2006.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Pušća	Službeni glasnik Općine Pušća, broj: 4/2010.
22.	Rakovec	PPUO donesen 2005. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/2005.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 4/2007.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 19/2007.
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 14/2008.
23.	Rugvica	PPUO donesen 2005. godine.	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 2/2005.
		1. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj: 6/2007.
		2. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj: 4/2010.
		3. Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj: 1/2013.
24.	Stupnik	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 4/2000.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 10/2000.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Stupnik	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 21/2002.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 2/2003.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 15/2003.
25.	Žumberak	PPUO donesen 2000. godine.	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 11/2000.
		Ispravak Odluke o donošenju	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 9/2003.
		(1.) Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 17/2003.
		(2.) Izmjene i dopune PPU Općine Žumberak	Glasnik Zagrebačke županije, broj: 23/2007.

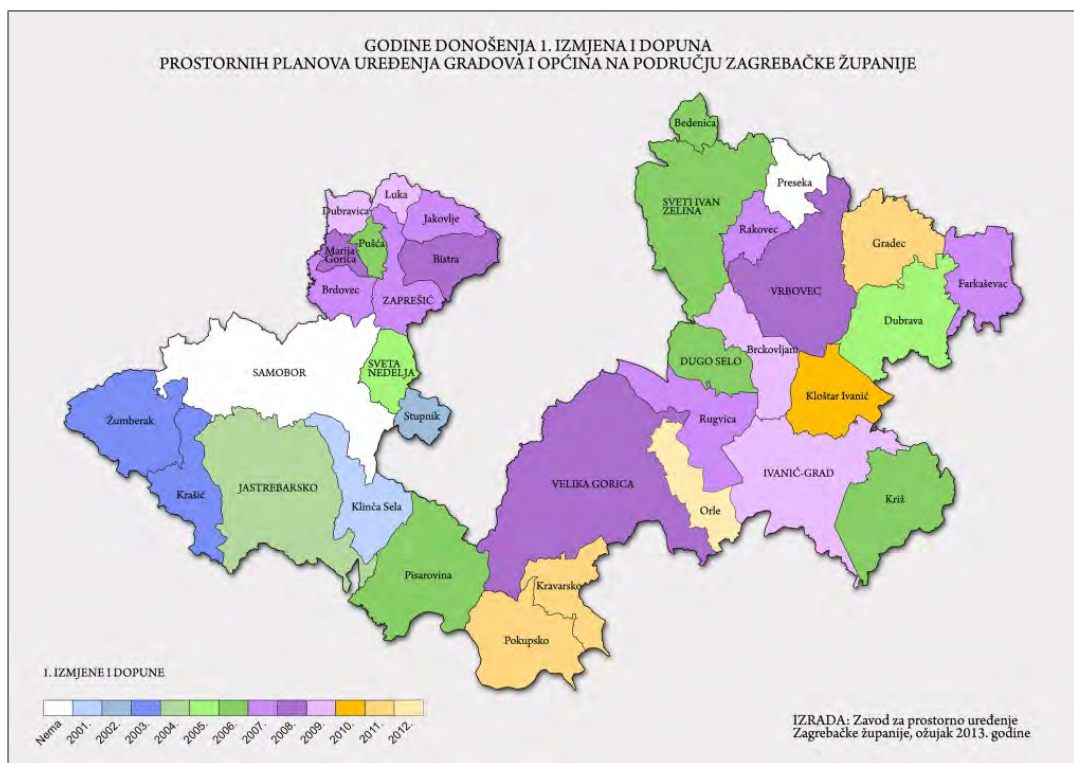
Tablica 35: Pregled važećih prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina na području Zagrebačke županije
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Od ukupno 74 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja, koliko je doneseno do početka 2013. godine, dakle do izrade ovog Izvešća, najveći broj donesen je za Grad Jastrebarsko (5), Općinu Klinča Sela (5), Grad Svetu Nedelju (4) i Općinu Pisarovina (4). Većina Izmjena i dopuna donesena je upravo u razdoblju na koje se odnosi ovo Izvešće (preko 60).

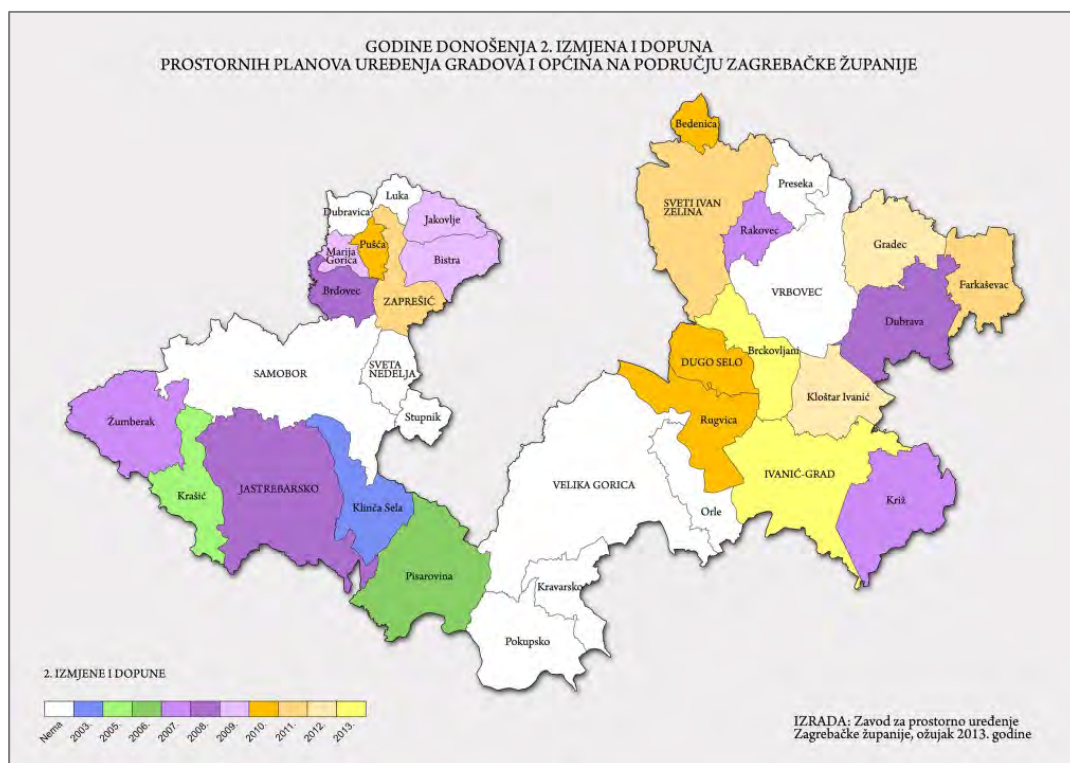
U nastavku se daju grafički prikazi donošenja prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije, kao i njihovih izmjena i dopuna prema godinama donošenja.

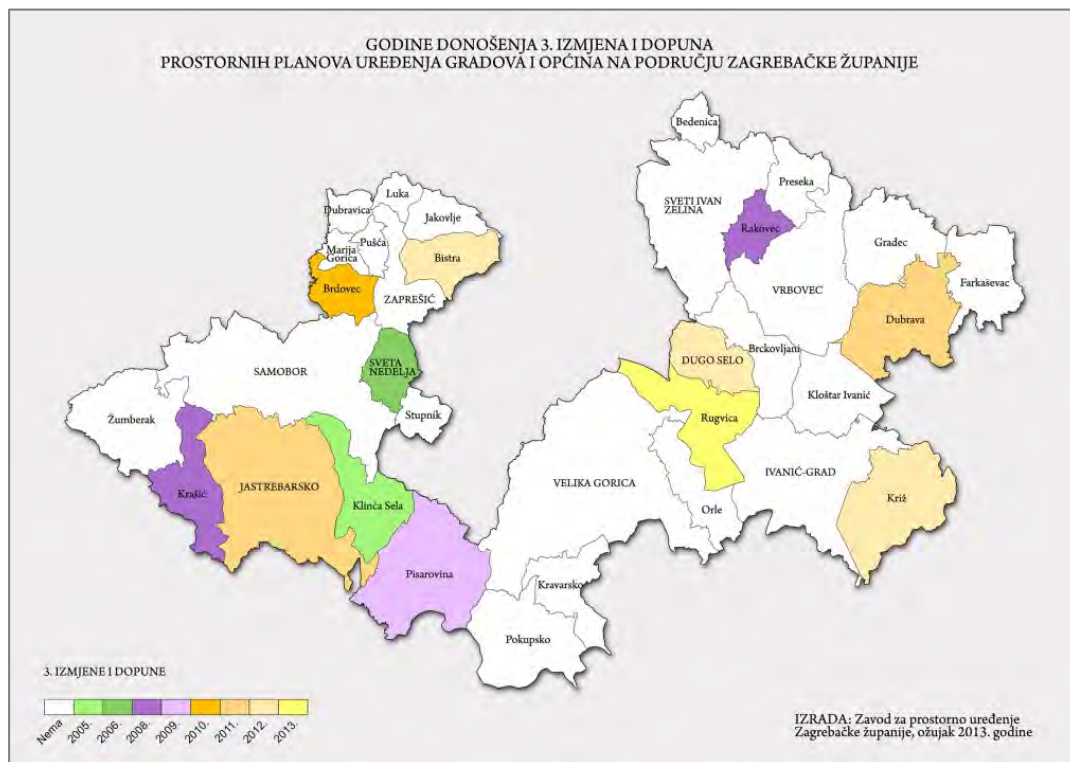
Slika 44: Dinamika donošenja prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije.

Slika 45: Dinamika donošenja 1. Izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije.

Slika 46: Dinamika donošenja 2. Izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije.

Slika 47: Dinamika donošenja 3. Izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije.

Slika 48: Dinamika donošenja 4. Izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije.

Slika 49: Dinamika donošenja 5. Izmjena i dopuna prostornih planova uređenja na području Zagrebačke županije;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.
GIS obrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije.

Ostali važeći dokumenti prostornog uređenja čije je donošenje u nadležnosti velikih gradova, gradova i općina

U promatranom razdoblju na snazi su bila dva Zakona koja definiraju dokumente prostornog uređenja: do 1. listopada 2007. „stari“ Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02 i 100/04), a od 1. listopada 2007. godine „novi“ Zakon o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12).

Prema „starom“ Zakonu o prostornom uređenju ova razina planiranja obuhvaćala je:

- generalni urbanistički plan (GUP),
- urbanistički plan uređenja (UPU),
- detaljni plan uređenja (DPU).

Novim Zakonom iz 2007. godine provedbeni dokumenti prostornog uređenja koji se donose na lokalnoj razini su:

- urbanistički plan uređenja (UPU),
- detaljni plan uređenja (DPU).

Sukladno „novom“ Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, generalni urbanistički planovi ostaju na snazi najdulje deset godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a mogu se mijenjati i/ili dopunjavati te staviti izvan snage i prije donošenja dokumenata prostornog uređenja prema ovom Zakonu.

Na konačne prijedloge provedbenih dokumenata prostornog uređenja te generalnih urbanističkih planova nije potrebno pribaviti mišljenje Zavoda, odnosno suglasnost Župana.

U nastavku se daje pregled navedenih prostornih planova i njihovih izmjena i dopuna, koji su doneseni.

Generalni urbanistički planovi (koji ostaju na snazi najdulje deset godina od dana stupanja na snagu „novog“ Zakona o prostornom uređenju i gradnji):

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Samobor	Generalni urbanistički plan grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 1/2007.
2.	Jastrebarsko	Generalni urbanistički plan grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 6/1992.
3.	Zaprešić	Generalni urbanistički plan Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 5/2008. i 6/2009.-ispravak

Tablica 36: Pregled generalnih urbanističkih planova koji su na snazi;

Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Za gore navedene važeće generalne urbanističke planove donesene su i sljedeće izmjene i dopune:

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Samobor	Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Samobora	Službene vijesti Grada Samobora, broj 6/2011. i 8/2011.-ispravak
2.	Jastrebarsko	I. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 3/1996.
		II. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 7/1998.
		III. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 1/2001.
		IV. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/2003.
		V. izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Jastrebarskog	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 5/2010.
3.	Zaprešić	Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/2012.

Tablica 37: Pregled izmjena i dopuna generalnih urbanističkih planova koji su na snazi;

Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

U proteklom razdoblju doneseni su sljedeći urbanistički planovi uređenja:

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Sveti Ivan Zelina	UPU Zone gospodarske namjene Sveta Helena	Zelinske novine, broj 1/2006.
2.	Općina Pušća	UPU Zone mješovite namjene u Pušći	Službeni glasnik Općine Pušća, broj 6/2006.
3.	Sveti Ivan Zelina	UPU Turističko-ugostiteljskog i sportsko-rekreacijskog područja grada Svetog Ivana Zeline	Zelinske novine, broj 11/2006.
4.	Pisarovina	UPU Gospodarske zone Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 12/2006.
5.	Rugvica	UPU Radne (poduzetničke) zone Rugvica - sjever	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 12/2006.
6.	Križ	UPU Poduzetničke zone Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/2006, 22/2007-ispravak.
7.	Velika Gorica	UPU Radne zone Zapad	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 4/2007.
8.	Velika Gorica	UPU Rakarje	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 4/2007.
9.	Jastrebarsko	UPU "Gospodarske zone Jalševac" u Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/2007.
10.	Rugvica	UPU Sportsko-rekreacijskog centra "Abesinija"	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 5/2007.
11.	Samobor	UPU Istočno naselje I. u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/2007.
12.	Samobor	UPU Starogradska - Vugrinščak u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/2007.
13.	Sveta Nedelja	UPU Brezje - Sveta Nedelja	Glasnik Grada Svete Nedelje, broj 11/2007.
14.	Velika Gorica	UPU "Južno od Velikog polja"	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 13/2007.
15.	Velika Gorica	UPU Proizvodne zone "Vukovinsko polje"	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 13/2007.
16.	Rakovec	UPU Gospodarske zone "Mlaka"	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/2007.
17.	Brdovec	UPU Dijela naselja Prigorje Brdovečko	Glasnik Općine Brdovec, broj 5/2008.
18.	Samobor	UPU "Sitnice I.", Samobor	Službeni vjesnik Grada Samobora, broj 5/2008.
19.	Zaprešić	UPU Naselja Ivanec Bistranski	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/2008.
20.	Zaprešić	UPU Naselja Jablanovec	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/2008.
21.	Zaprešić	UPU Naselja Pojatno	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/2008.
22.	Ivanić-Grad	UPU 3 zone gospodarske namjene na području Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 8/2008.
23.	Ivanić-Grad	UPU 4 za područja Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 13/2008.
24.	Zaprešić	UPU Zone sjeverozapadno od ulice Hrvatske mladeži i jugozapadno od Nove ulice 5 (planirane) do rubova zapadnog izgrađenog područja	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2009.
25.	Zaprešić	UPU Radne zone - Jug u Zaprešiću	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2009.
26.	Zaprešić	UPU Zone između istočne obilaznice, Krapinske ulice i željezničke pruge I. reda	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2009.
27.	Zaprešić	UPU Zone između ulica Malekovićeve, Nova ulica 2 (planirana) produžetak Tržne i Južne obilaznice	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2009.
28.	Samobor	UPU Gornji Kraj u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 2/2009.
29.	Brckovljani	UPU Zone gospodarske namjene k-3 Božjakovina	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 2/2009.
30.	Zaprešić	UPU-8 uređenje zone Kalamiri u Zaprešiću, Zaprešić	Službene novine Grada Zaprešića, broj 4/2009.
31.	Ivanić-Grad	UPU 5 za područje Donji Šarampov	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 4/2009.
32.	Ivanić-Grad	UPU 6 zona gospodarske namjene na području Ivanić-Grad i Caginec	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 4/2009.
33.	Ivanić-Grad	UPU-4 za područje Ivanić-Grada, Donji Šarampov i Jalševac Breški	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 5/2009.
34.	Sveta Nedelja	UPU Dijela naselja Sveta Nedelja	Glasnik Grada Svete Nedelje, broj 5/2009.

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
35.	Jakovlje	UPU Radnog područja "Sjever-1"	Službeni Glasnik općine Jakovlje, broj 7/2009.
36.	Jakovlje	UPU Radnog područja "Jug-1"	Službeni glasnik Općine Jakovlje, broj 7/2009.
37.	Samobor	UPU Stražnik	Službene vijesti Grada Samobora, broj 8/2009.
38.	Samobor	UPU Radne zone Celine - istok	Službene vijesti Grada Samobora, broj 9/2009.
39.	Velika Gorica	UPU Naselja Novo Čiče	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 1/2010.
40.	Rugvica	UPU gospodarske zone IKEA Zagreb istok, Rugvica	Službeni glasnik Općine Rugvica, broj 4/2010.
41.	Velika Gorica	UPU naselja Donja Lomnica	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 4/2010, 5/2010-ispravak.
42.	Velika Gorica	UPU naselja Lukavec	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 4/2010.
43.	Vrbovec	UPU sportsko-rekreacijske zone - Vrbovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 33/2010.
44.	Pisarovina	UPU Kraš I i II - Eko park Bratina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/2011.
45.	Pisarovina	UPU gospodarske zone Bratina - Kraš	Glasnik Zagrebačke županije, broj 3/2011.
46.	Velika Gorica	UPU gospodarske zone "Kušanec - istok"	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 1/2011.
47.	Velika Gorica	UPU Naselja Velika Mlaka,	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 1/2011.
48.	Klinča Sela	UPU dijela naselja Klinča Sela 1	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 10/2011.
49.	Marija Gorica	UPU gospodarske zone kraj Donji - istočni dio	Službeni glasnik Općine Marija Gorica, broj 112/2011.
50.	Klinča Sela	UPU dijela naselja Klinča Sela 10	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 11/2011.
51.	Klinča Sela	UPU dijela radnog područja Klinča Sela 11	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 11/2011.
52.	Klinča Sela	UPU dijela radnog područja Klinča Sela 12	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 11/2011.
53.	Zaprešić	UPU uređenje sanitarnog odlagališta Zaprešić	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2011.
54.	Sveta Nedelja	UPU dijela naselja Novaki	Glasnik Grada Sveta Nedelje, broj 11/2011.
55.	Dugo Selo	UPU Dubrava	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 5/2012.
56.	Sveti Ivan Zelina	UPU zone eksploatacijskog polja kamenoloma Pod Peca	Zelinske novine, broj 12/2012.

Tablica 38: Pregled urbanističkih planova uređenja donesenih u proteklom razdoblju;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

U istom razdoblju donesene su i sljedeće izmjene i dopune urbanističkih planova uređenja:

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Sveti Ivan Zelina	Izmjene i dopune Zone gospodarske namjene Sveta Helena	Zelinske novine, broj 14/2006.
2.	Križ	Ciljane-točkaste izmjene UPU Poduzetničke zone Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 35/2007.
3.	Zaprešić	Izmjene i dopune UPU Shopping City Zagreb	Službene novine Grada Zaprešića, broj 5/2008.
4.	Rakovec	Izmjene i dopune UPU Gospodarske zone "Mlaka" Rakovec	Glasnik Zagrebačke županije, broj 14/2008.
5.	Ivanić-Grad	Izmjene i dopune UPU 4 za područja Ivanić-Grad, Donji Šarampov i Jalševac Breški	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 5/2009.
6.	Sveti Ivan Zelina	II. Izmjene i dopune UPU-a Zone gospodarske namjene Sveta Helena, Sv. Ivan Zelina	Zelinske novine, broj 2/2010.
7.	Vrbovec	Izmjene i dopune UPU-a Grada Vrbovca	Glasnik Zagrebačke županije, broj 33/2010.
8.	Pisarovina	Izmjene i dopune UPU-a gospodarske zone Pisarovina	Glasnik Zagrebačke županije, broj 16/2010.
9.	Jastrebarsko	Izmjene i dopune UPU-a gospodarske zone Jalševac u Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/2010.

10.	Dugo Selo	I. Izmjene i dopune UPU za područje Martin Breg	Službeni glasnik Grada Dugog Sela, broj 7/2011.
11.	Ivanić-Grad	II. Izmjene i dopune UPU 4 za područje Ivanić-Grad, Donji Šarampov i Jalševac Breški	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/2012.

Tablica 39: Pregled izmjena i dopuna urbanističkih planova uređenja donesenih u proteklom razdoblju;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Detaljni planovi uređenja doneseni u proteklom razdoblju su:

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Velika Gorica	DPU Andrije Kačića Miošića I	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 4/2006.
2.	Zaprešić	DPU "Dijela gospodarske zone i dijela neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Hruševac Kupljenski"	Glasnik Zagrebačke županije, broj 6/2006.
3.	Zaprešić	DPU 1. faze "Shopping City Zagreb"	Glasnik Zagrebačke županije, broj 11/2006.
4.	Zaprešić	DPU 2. faze "Shopping City Zagreb"	Glasnik Zagrebačke županije, broj 11/2006.
5.	Križ	DPU Pozicije II. poduzetničke zone Križ	Glasnik Zagrebačke županije, broj 19/2006.
6.	Zaprešić	DPU "Gospodarske zone Hruševac Kupljenski"	Glasnik Zagrebačke županije, broj 20/2006.
7.	Samobor	DPU Naselja Perivoj u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 4/2007.
8.	Samobor	DPU Sanacije Trebež	Službene vijesti Grada Samobora, broj 7/2007.
9.	Velika Gorica	DPU Groblja Kušanec	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 8/2007.
10.	Velika Gorica	DPU Radne zone Zapad li	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 8/2007.
11.	Zaprešić	DPU Za dio naselja Kalamiri K.Č. 3065/1 i 3065/2 K.O. Zaprešić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 13/2007.
12.	Velika Gorica	DPU Radna zona Zapad I	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 14/2007.
13.	Zaprešić	DPU Gospodarske poslovno-proizvodne zone "Luska Alpro-Att" Zaprešić	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/2007.
14.	Zaprešić	DPU Prostora Javne vatrogasne postrojbe Grada Zaprešića	Glasnik Zagrebačke županije, broj 15/2007.
15.	Zaprešić	DPU Proizvodno-servisne zone Zajarki u Zaprešiću	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2008.
16.	Samobor	DPU Gradskog groblja Otruševac u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 3/2008.
17.	Bistra	DPU Novog dijela groblja u Poljanici Bistranskoj	Službeni glasnik Općine Bistra, broj 3/2008.
18.	Zaprešić	DPU Užeg centra Zaprešića	Službene novine Grada Zaprešića, broj 5/2008.
19.	Velika Gorica	DPU Športsko-rekreacijskog centra Velika Gorica	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/2008.
20.	Velika Gorica	DPU Velika Gorica istok I	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/2008.
21.	Velika Gorica	DPU Velika Gorica sjever I	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/2008.
22.	Velika Gorica	DPU Velika Gorica sjever li	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 6/2008.
23.	Vrbovec	DPU "Jug 2" u Vrbovcu	Glasnik Zagrebačke županije, broj 13/2008.
24.	Zaprešić	DPU Dijela urbanog područja uz Lužničku Ulicu – DPU 3	Službene novine Grada Zaprešića, broj 2/2009.
25.	Brckovljani	DPU Groblja Lupoglav	Službeni glasnik Općine Brckovljani, broj 2/2009.
26.	Velika Gorica	DPU Proširenja Groblja Dubranec	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 2/2009.
27.	Ivanić-Grad	DPU DPU -1 Povijesna jezgra Ivanić-Grada	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 7/2009.
28.	Velika Gorica	DPU Proširenja Groblja Ščitarjevo	Službeni glasnik Grada Velike Gorice, broj 14/2009.
29.	Ivanić-Grad	DPU DPU -3 Novo groblje u Ivanić-Gradu	Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 1/2010.
30.	Jastrebarsko	DPU Bloka "Hotel - vrtić" U Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/2010.
31.	Jastrebarsko	DPU "Pečkarica" u Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 5/2010.
32.	Sveti Ivan Zelina	DPU groblja Nespeš	Zelinske novine, broj 2/2011.

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
33.	Sveti Ivan Zelina	DPU groblja Sv. Helena	Zelinske novine, broj 2/2011.
34.	Jastrebarsko	DPU "Mačekova - Zdihovačka" u Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/2011.
35.	Sveti Ivan Zelina	DPU južnog segmenta zone gospodarske namjene Sveta Helena	Zelinske novine, broj 3/2012.

Tablica 40: Pregled detaljnih planova uređenja donesenih u proteklom razdoblju;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

U istom razdoblju donesene su i sljedeće izmjene i dopune detaljnih planova uređenja:

Broj	JLS	Naziv plana	Objava
1.	Samobor	II. Izmjene i dopune DPU Autobusnog kolodvora u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 3/2006.
2.	Jastrebarsko	II. Izmjene i dopune DPU "Sjeverni dio centra Jastrebarskog"	Službeni vjesnik Grada Jastrebarskog, broj 6/2006.
3.	Samobor	III. Izmjene i dopune DPU Autobusnog kolodvora u Samoboru	Službene vijesti Grada Samobora, broj 5/2007.
4.	Sveta Nedjelja	Izmjene i dopune DPU Zone poslovne namjene Sveta Nedelja	Glasnik Grada Svete Nedelje, broj 11/2007.
5.	Zaprešić	Izmjene i dopune DPU 1. faze "Shopping City Zagreb"	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/2008.
6.	Zaprešić	Izmjene i dopune DPU 2. faze "Shopping City Zagreb"	Službene novine Grada Zaprešića, broj 6/2008.
7.	Jastrebarsko	II. Izmjene i dopune DPU "Južna zona" u Jastrebarskom	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 3/2010.
8.	Jastrebarsko	Ciljane izmjene i dopune DPU bloka "Hotel-vrtić"	Službeni vjesnik Grada Jastrebarsko, broj 4/2011.
9.	Klinča Sela	I. Izmjena i dopuna DPU "Središta Klinča Sela"	Službeni glasnik Općine Klinča Sela, broj 11/2011.
10.	Jastrebarsko	IV. ciljane izmjene i dopune DPU „Sjeverni dio centra Jastrebarskog“	Službeni vjesnik Grada Jastrebarskog, broj 7/2011.

Tablica 41: Pregled izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja donesenih u proteklom razdoblju;
Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Napominjemo da su ovdje navedeni provedbeni planovi koje su gradovi i općine dostavili Zavodu, sukladno članku 63. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, u proteklom razdoblju. Iako gradove i općine redovito podsjećamo na ovu Zakonsku obvezu, još uvijek možemo utvrditi da baza provedbenih dokumenata prostornog uređenja u Zavodu nije potpuna.

3.1.3. Dokumenti prostornog uređenja u postupku izrade i donošenja

Stanje izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje

Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje je dokument prostornog uređenja državne razine i donosi ga Hrvatski sabor. Obveza izrade Plana određena je Zakonom o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08 i 58/11). Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i gradnje povjerilo je izradu Nacrta prijedloga Plana Zagrebačkoj županiji, ugovorom sklopljenim krajem 2004. godine, a ugovorne obveze je izvršavao Županijski zavod za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, tada upravni odjel Zagrebačke županije, u suradnji s Urbanističkim zavodom grada Zagreba.

U razdoblju do 2007. godine provedene su sljedeće aktivnosti na izradi ovog Plana:

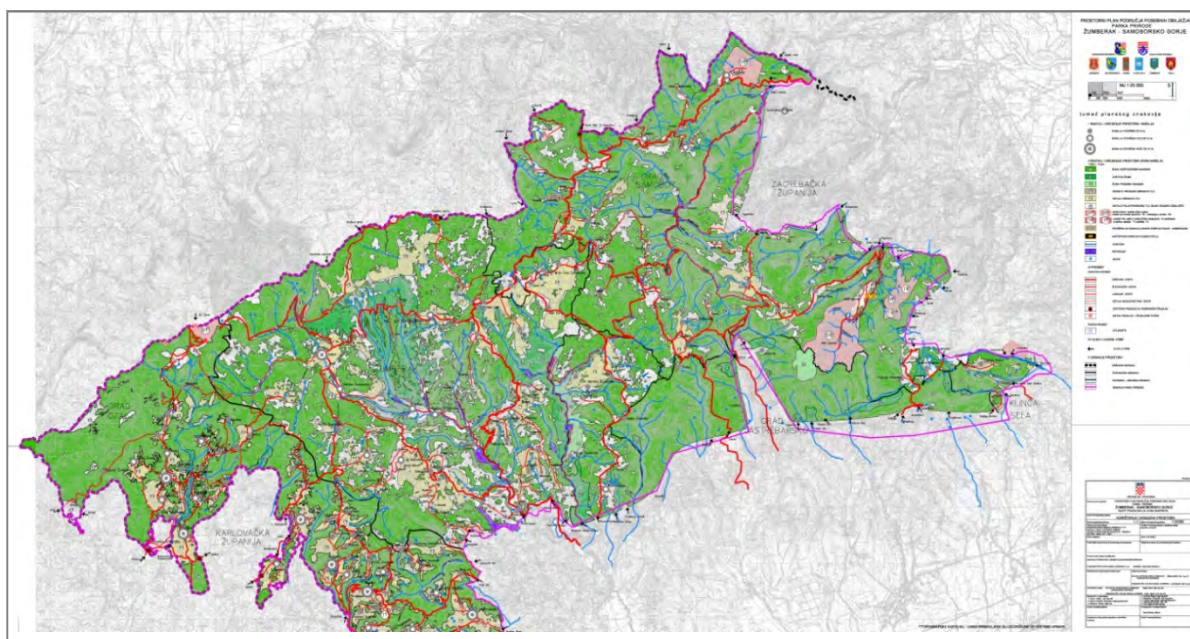
1. Izrađen je elaborat „Pripremni radovi“ u kojem su prikupljeni i obrađeni svi važeći dokumenti prostornog uređenja, sva dostupna izrađena dokumentacija o prostoru, kao i podaci od državnih i drugih tijela i pravnih osoba državne županijske i lokalne razine koji su temeljem posebnih propisa nadležni za održavanje podataka i upravljanje određenim resursima ili područjem. U okviru pripremnih radova pribavljene su i topografske podloge, a prikupljeni podaci kartirani i tematski obrađeni.
2. Izrađena je Studija lokacija sportsko-rekreacijskih i turističkih aktivnosti u Parku prirode Žumberak-Samoborsko gorje, kao podloga za daljnju izradu Plana.

3. Izrađen je (prvi) Nacrt prijedloga Plana za prethodnu raspravu.
4. Održane su tri prethodne rasprave: Prva prethodna rasprava održana je 13. 10. 2005. godine i u njoj su sudjelovala tijela i subjekti čija je djelatnost vezana na teme zaštite prirode, šume, vode, ekologiju i turizam. Druga prethodna rasprava održana je 12.07.2006. godine i u njoj su sudjelovali predstavnici nadležnih ministarstava i državnih tijela. Treća prethodna rasprava održana je 17.01.2007. godine i u njoj su sudjelovali predstavnici Zagrebačke i Karlovačke županije, kao i predstavnici jedinica lokalne samouprave.
5. O prethodnim raspravama izrađeno je Izvješće s popisom primjedaba i njihovom prihvaćanju ili razlozima neprihvatanja. Prihvaćene promjene uvrštene su u elaborat.

Od kraja 2007. do kraja 2010. godine, zbog nastalih objektivnih okolnosti (nove zakonske obveze po kojoj se daljnja izrada Plana uvjetuje stručnom podlogom zaštite prirode), radovi na izradi Nacrta prijedloga Plana bili su u prekidu. Krajem 2010. godine, kad su ispunjeni uvjeti za nastavak, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, sada ustrojen kao javna ustanova, preuzeo je ugovorene obveze u nastavku izrade Nacrta prijedloga Plana.

U tom smislu, tijekom 2011. i 2012. godine provedene su sljedeće aktivnosti u postupku izrade Nacrta prijedloga Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje:

1. U prvoj polovici 2011. godine provedene su organizacijske i financijske pripreme i dogovori s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva oko načina nastavka radova i ispunjenja preostalih obaveza.
2. Prikupljeni su podaci kojima je, zbog promjena nastalih za vrijeme prekida rada, potrebno izvršiti ažuriranje ranije izrađenog elaborata nacrta prijedloga Plana. Riječ je o podacima prema donesenim novim izmjenama prostornih planova (županijskih i općinski/gradskih), novim i izmijenjenim drugim dokumentima nadležnih tijela državne, županijske i lokalne razine, promjenama u propisima koje su nastupile od 2007. godine do sada i novim podacima iz Popisa stanovništva iz 2011. godine.
3. Obrađeni su podaci iz Stručne podloge zaštite prirode, izrađene krajem 2010. godine sukladno Zakonu o zaštiti prirode prema kojem se izrada prostornog plana parka prirode treba temeljiti na stručnoj podlozi zaštite prirode.
4. Ovako pripremljeni i obrađeni podaci iz prethodnih točaka implementirani su, krajem 2011. i tijekom 2012. godine, u Nacrt prijedloga prostornog plana. U drugoj polovini 2012. godine dovršena je izrada Nacrta prijedloga prostornog plana te je isti predan nadležnom Ministarstvu.
5. Nakon izvršenog pregleda navedenog elaborata od strane Ministarstva, Nacrt prijedloga Plana dostavljen je izrađivaču Plana na korekcije prema zahtjevima Ministarstva. U tijeku su završne obrade, usklađivanje s nadležnim tijelima i izrada završnog izvješća.

Slika 50: Nacrt prijedloga Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Urbanistički zavod Grada Zagreba, 2012.

U listopadu 2012. godine, Ministarstvo je sklopilo sa Zavodom novi Ugovor o izradi elaborata Prostornog plana Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, kojim se utvrđuje da će Zavod obavljati i daljnje aktivnosti na izradi Plana. Daljnje aktivnosti obuhvaćaju: pripremu i sudjelovanje u provedbi javne rasprave, izradu izvješća s javne rasprave, izradu elaborata Plana s ugrađenim prihvaćenim i djelomično prihvaćenim primjedbama, prezentaciju Nacrta konačnog prijedloga Plana, ugradnju svih primjedbi nadležnih resora od kojih se traži suglasnost, izradu i isporuku donesenog Plana u onom broju primjeraka koji odredi Ministarstvo, pripremu Plana za WEB postavu te izradu Izvješća o obavljenim radovima. Realizacija ovih aktivnosti započinje odmah po dovršetku izrade korigiranog Nacrta prijedloga Plana i njegovu prihvaćanju od strane nadležnog Ministarstva, a daljnju dinamiku određuje Ministarstvo, sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji.

Stanje izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica

Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica drugi je dokument prostornog uređenja državne razine koji je u izradi a čiji se obuhvat odnosi i na područje Zagrebačke županije. Izradu Prostornog plana Parka prirode Medvednica nadležno je Ministarstvo povjerilo Gradskom zavodu za prostorno uređenje Grada Zagreba. Zavodi za prostorno uređenje Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije, na čijem se području također prostire Park prirode Medvednica, sudjeluju u izradi Plana kao vanjski suradnici i konzultanti.

Nakon održane javne rasprave u listopadu 2005. godine, o čemu je izviješteno u prethodnim dokumentima, aktivnosti na izradi ovog Plana nisu se nastavile. U međuvremenu je, u veljači 2009. godine, donesen Zakon o izmjenama Zakona o proglašenju zapadnog dijela Medvednice parkom prirode („Narodne novine“, broj 25/09). Ovim izmjenama Zakona izmijenjena je granica i smanjena ukupna površina Parka prirode. Tijekom 2011. i 2012. godine pripremljen je prijedlog Plana za ponovljenu javnu raspravu. a daljnju dinamiku u postupku donošenja Plana odredit će nadležno Ministarstvo.

Stanje izrade V. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije

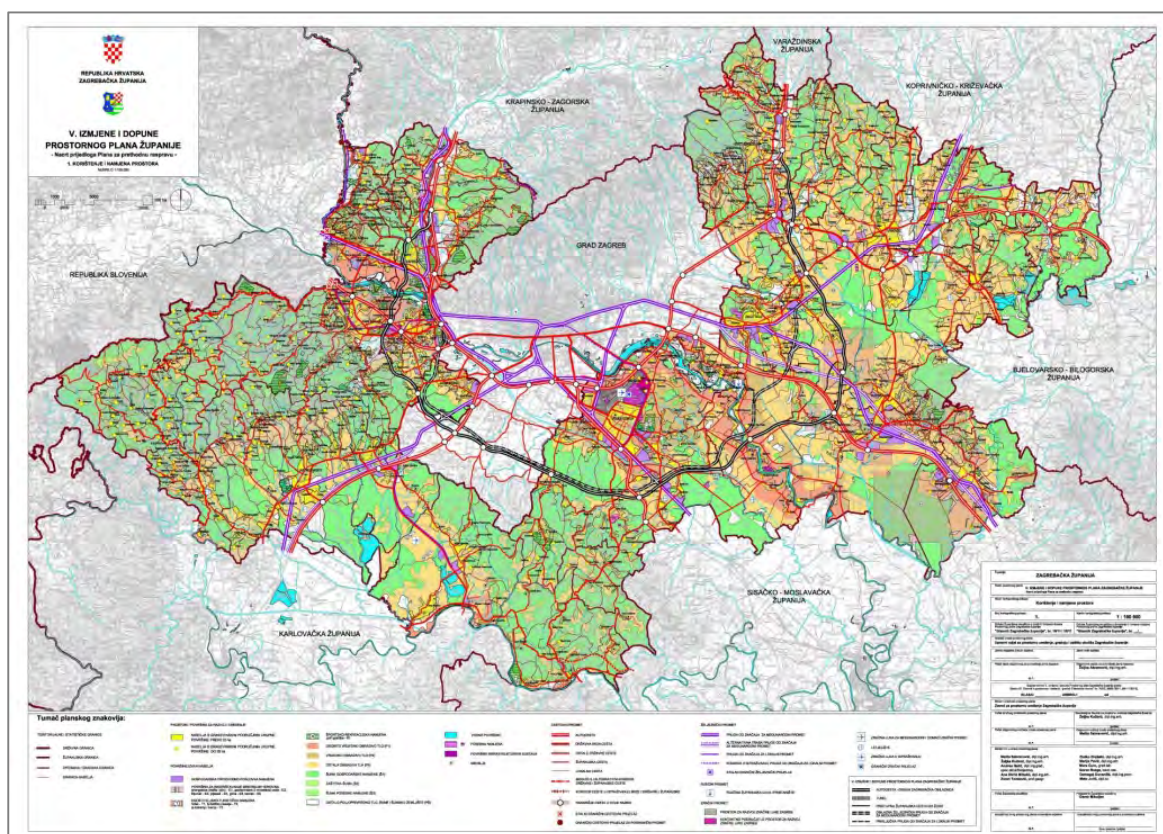
Postupak izrade i donošenja V. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije započeo je u travnju 2011. godine, donošenjem Odluke o njihovoj o izradi po Županijskoj skupštini. Riječ je o ciljanim izmjenama i dopunama Plana koje se odnose na određivanje trase autoceste – Druge zagrebačke obilaznice Bistra – Samobor – Horvati – Mraclin – Ivanić-Grad – Sv. Ivan Zelina, trase obilazne željezničke pruge od značaja za međunarodni promet Zaprešić - Horvati - Rugvica – Brckovljani sa priključnom prugom do riječne luke Rugvica, te nove lokacije Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO) sa pristupnim cestama, na području Zagrebačke županije. Sukladno Odluci o izradi, ukoliko se pri određivanju trasa prometnih infrastrukturnih sustava javi potreba za korigiranjem trasa drugih infrastrukturnih sustava (visokonaponskih dalekovoda i dr.) koji bi bili u koliziji s planiranim trasama autoceste i željezničke pruge, ovim izmjenama i dopunama iste će se moći korigirati.

Do izrade ovog Izvješća provedene su sljedeće aktivnosti u postupku izrade i donošenja V. Izmjena i dopuna Plana:

1. Županijska skupština Zagrebačke županije donijela je 5. travnja 2011. godine Odluku o izradi V. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije, te 28. lipnja 2011. Odluku o izmjeni i dopuni iste.
2. Župan Zagrebačke županije donio je 12. srpnja 2011. godine Odluku o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene u svezi izrade V. izmjena i dopuna Plana. Zahtjev za davanje mišljenja o potrebi strateške procjene za V. izmjene i dopune Plana upućen je nadležnim tijelima i osobama određenim posebnim propisima.
3. Nositelj izrade uputio je 22. travnja 2011. godine i 13. srpnja 2011. godine Odluku o izradi tijelima i osobama određenim posebnim propisima, s pozivom da u Zakonskom roku od 30 dana dostave zahtjeve (podatke, planske smjernice i propisane dokumente) za izradu izmjena i dopuna Plana.
4. U navedenom roku zahtjeve je podnijelo 39 podnositelja, a 12 podnositelja zahtjeve je dostavilo poslije roka navedenog u pozivu. Ukupno je pristiglo 76 obavijesti i zahtjeva. Od toga je prihvaćeno 30 zahtjeva, djelomično prihvaćenih je 7, neprihvaćenih 9, neprihvaćenih 23 jer nisu predmet ovih ciljanih izmjena Plana, a 7 zahtjeva je neprihvaćeno jer se ne rješavaju Prostornim planom Županije.

5. Nositelj izrade objavio je Obavijest o izradi V. Izmjena i dopuna Plana u „Večernjem listu“ od 22. travnja 2011. godine i 13. srpnja 2011. godine, na službenim Internet stranicama Zagrebačke županije i na oglasnoj ploči u sjedištu Zagrebačke županije.
6. Zavod za prostorno uređenje obradio je sve pristigle zahtjeve te ugradio prihvaćene prijedloge i planske smjernice u Nacrtni prijedlog Plana za prethodnu raspravu.
7. Prva prethodna rasprava održana je 12. listopada 2011. godine s temom: Problematika utvrđivanja planiranih trasa autoceste i željezničke pruge na zapadnom području Zagrebačke županije, uz sudjelovanje predstavnika gradova Zaprešića, Svete Nedelje i Samobora, te Hrvatskih autocesta, Hrvatskih željeznica, IGH, IPZ i Ministarstva kulture.
8. Druga prethodna rasprava održana je 11. studenoga 2011. godine s temom: Usuglašavanje postojećih i planiranih koridora cestovne, željezničke i energetske infrastrukture, uz sudjelovanje predstavnika Hrvatske elektroprivrede – OPS d.o.o., Hrvatskih autocesta d.o.o., HŽ Infrastrukture, INA-e - Industrije nafte d.d., IGH i IPZ.

Zavod je početkom 2012. godine, nakon održane dvije stručne prethodne rasprave, izvršio pripreme za održavanje 3. (glavne) prethodne rasprave - korigirao i uskladio elaborat Nacrta prijedloga V. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije sa dobivenim podacima kroz do tada održane prethodne rasprave, a koji su se odnosili na planirane trase autoceste druge zagrebačke obilaznice i obilazne željezničke pruge. U svibnju 2012. godine dovršeni su istražni radovi na potencijalnoj lokaciji Centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije u naselju Tedrovec, Općina Brckovljani, te je u rujnu dovršen elaborat, „Istražni radovi na potencijalnoj lokaciji Centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije“ (Geokon - Zagreb d.d., 2012.). Nakon zaprimanja elaborata, u listopadu 2012. godine, Zavod je implementirao rješenja iz stručne studije u Nacrt prijedloga Plana za 3. (glavnu) prethodnu raspravu.

Slika 51: Nacrt prijedloga V. izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije za 3. (glavnu) prethodnu raspravu – Karta 1. Korištenje i namjena prostora; Izrada: Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, studeni 2012.

Nastavak izrade i donošenja V. izmjena i dopuna Plana uvjetovan je dinamikom postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš, a rokovi daljnjeg tijeka izrade proizlaze iz Odluke o izradi V izmjena i dopuna Plana, sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji.

Stanje izrade izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina, te izrade novih

Kao što je navedeno u prethodnim poglavljima, svi veliki gradovi, gradovi i općine u Zagrebačkoj županiji donijeli su svoje prostorne planove uređenja.

U izradi su, u vrijeme izrade ovog Izvešća, izmjene i dopune prostornih planova sljedećih velikih gradova, gradova i općina:

1. Grad Ivanić-Grad – (3.) 2. izmjene i dopune,
2. Grad Samobor – (1.) Izmjene i dopune,
3. Grad Sveti Ivan Zelina – (3.) Ciljane izmjene i dopune,
4. Grad Velika Gorica – (2.) Izmjene i dopune,
5. Grad Vrbovec – 2. Izmjene i dopune,
6. Općina Bistra – 4. Izmjene i dopune,
7. Općina Brdovec – (4.) 2. ciljane izmjene i dopune,
8. Općina Dubravica – (2.) Ciljane izmjene i dopune,
9. Općina Klinča Sela – 6. izmjene i dopune,
10. Općina Križ – (4.) Ciljana izmjena vezana uz formiranje Poduzetničke zone Križ III i (5.) Ciljana izmjena vezana uz željezničko – cestovne prijelaze i denivelaciju istih na području općine,
11. Općina Stupnik – (2.) Izmjene i dopune,
12. Općina Žumberak – 3. izmjene i dopune.

U nastavku se daje grafički prikaz stanja izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina na području Zagrebačke županije, u ožujku 2013. godine.

Slika 52: Stanje izrade i donošenja izmjena i dopuna prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina na području Zagrebačke županije; Izvor: Dokumentacija prostora Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, ožujak 2013.

Grad Sveta Nedelja, nakon što je donio svoj osnovni Plan 2004. godine, te njegove četiri izmjene i dopune u periodu od 2005. do 2010. godine, u 2012. godini pristupio je izradi novog Prostornog plana uređenja Grada Sveta Nedelja.

Stanje izrade urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja

Zavodu za prostorno uređenje Zagrebačke županije, u proteklom razdoblju, dostavljene su obavijesti o izradi sljedećih urbanističkih planova uređenja (UPU) i njihovih izmjena i dopuna:

1. UPU Osnovna škola Dugo Selo-Zoričeva, Dugo Selo,
2. UPU zone eksploatacijskog polja kamenoloma Orešje, Sveti Ivan Zelina,
3. UPU naselja Sv. Ivan Zelina i Biškupec, Sveti Ivan Zelina,
4. UPU gospodarske zone Potok u Tedrovcu, Brckovljani,
5. UPU sportsko-rekreacijske zone Siromaja Insula (UPU-4), Rugvica,
6. UPU sportsko-rekreacijske zone Trstenik, Rugvica,
7. UPU proizvodno-poslovne zone Luka-jug I., Vrbovec,
8. UPU dijela naselja Prigorje Brdovečko I., Brdovec,
9. UPU sanitarnog odlagališta Zaprešić (UPU-8), Zaprešić,
10. UPU radnog područja Klinča Sela 10, Klinča Sela,
11. UPU radnog područja Klinča Sela 11, Klinča Sela,
12. UPU radnog područja Klinča Sela 12, Klinča Sela,
13. UPU dijela naselja Klinča Sela 1, Klinča Sela,
14. UPU zone južno od Nove ulice (planirane)-sjeverno od Ulice K.Š.Đalski (UPU-13), Zaprešić,
15. UPU gospodarske zone Luka II., Luka,
16. Izmjene i dopune DPU zone Centar naselja Dugo Selo, Dugo Selo,
17. Ciljane izmjene i dopune UPU-4 Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški, Ivanić-Grad,
18. Ciljane izmjene i dopune UPU-5 za područje Donji Šarampov, Ivanić-Grad,
19. Ciljane izmjene i dopune zone gospodarske namjene na području Ivanić-Grad i Caginec, Ivanić-Grad,
20. I. Izmjena i dopuna UPU-3 zone gospodarske namjene na području Ivanić-Grada, Ivanić-Grad,
21. I. Izmjena i dopuna UPU-5 za područje Donji Šarampov, Ivanić-Grad,
22. I. Izmjena i dopuna UPU-6 zone gospodarske namjene na području Ivanić-Grad i Caginec, Ivanić-Grad,
23. II. ciljane izmjene i dopune UPU gospodarske zone Pisarovina, Pisarovina,
24. II. Izmjene i dopune UPU-4 za područje Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški, Ivanić-Grad,
25. II. Izmjene i dopune UPU grada Vrbovca, Vrbovec,
26. III. Izmjene i dopune UPU-4 za područje Ivanić-Grad, Šarampov Donji i Jalševac Breški, Ivanić-Grad.

Također su dostavljene obavijesti o izradi sljedećih izmjena i dopuna detaljnih planova uređenja (DPU): II. izmjene i dopune DPU 1. Faza "Shopping City Zagreb", Zaprešić i V. ciljane izmjene i dopune DPU Sjeverni dio centra Jastrebarskog, Jastrebarsko.

3.2. Provedba dokumenata prostornog uređenja

3.2.1. Provođenje Prostornog plana Zagrebačke županije

Prostorni plan županije, uz poštivanje ciljeva prostornog uređenja određenih Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, smjernica i zadaća iz Strategije, Programa i drugih razvojnih dokumenata te uvažavanjem specifičnih potreba koje proizlaze iz regionalnih osobitosti, prirodnih, krajobraznih i kulturno povijesnih vrijednosti i mjera zaštite okoliša iz postupka strateške procjene utjecaja na okoliš određenih prema posebnim propisima, razrađuje ciljeve prostornog uređenja i određuje racionalno korištenje prostora i u skladu u najvećoj mogućoj mjeri sa susjednim županijama, prostorni razvoj i zaštitu prostora.

Prostornim planom Zagrebačke županije određeni su ciljevi i načela prostornog uređenja. Prostor Zagrebačke županije u cjelini sadrži komponente o kojima ovisi uravnoteženje razvoja Republike Hrvatske i to na razini cijelog teritorija (položaj u sustavu prometnih, energetskih sustava i sustava naselja), ali i posebnih cjelina, kao što su prirodne cjeline i resursi, te problemsko-razvojna područja, kao što je rijetko naseljen i depopulacijski prostor, gorski ruralni kraj i područje uz državnu granicu. Zato je nužno osnažiti središnja naselja, a razvojne programe i razvoj infrastrukture koncipirati tako da pokriju sve dijelove ovog prostora. U tom smislu, kao osnovni ciljevi prostornog razvoja na području županije, koji su regionalnog, državnog i međunarodnog značaja, naglašeni su razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava, racionalno korištenje prirodnih izvora i očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša. Zagrebačka županija ima siguran oslonac budućeg razvitka na prednostima prometno-geografskog položaja, očuvanja prirode i cjelokupnog okoliša, blizini Zagreba i

dovoljnom kvantitativnom i kvalitativnom potencijalu njegova stanovništva stoga se kao ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja izdvajaju demografski razvoj, odabir prostorne i gospodarske strukture, razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture te zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti te kulturno-povijesnih cjelina. Kao ciljevi prostornog uređenja naselja na području županije ističu se racionalno korištenje i zaštita prostora te unaprijeđenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture.

Obveza praćenja provedbe Prostornog plana Županije određena je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. Zavod prati provedbu Prostornog plana Županije kroz aktivno sudjelovanje u svim fazama izrade i donošenja prostornih planova užih područja čija je izrada i donošenje u nadležnosti gradova i općina. Ova je aktivnost započela 2002. godine, donošenjem Plana, a nastavlja se kontinuirano kroz sve godine rada Zavoda.

Prostorni plan Zagrebačke županije provodi se, osim izravno kroz izdavanje odobrenja koja se prema posebnim propisima izdaju na temelju odredbi ovog Plana, još i kroz izradu i donošenje prostornih planova užih područja, odnosno kroz njihovu daljnju provedbu u gradovima i općinama Zagrebačke županije. Već je navedeno u prethodnim poglavljima da su u proteklom razdoblju i posljednji gradovi i općine donijeli prostorne planove uređenja, tako da je danas prostor čitave Županije prekriven planovima „nove generacije“. Također, u proteklom je razdoblju donesen i znatan broj provedbenih planova (urbanistički, detaljni i još desetak godina važeći generalni urbanistički planovi), što je prezentirano u ovom Izvješću.

Evidentirani su brojni učinci provedbe prostornih planova „nove generacije“ na primjerima realizacije gospodarskih zona, infrastrukturnih objekata, kao i zaštićenih prirodnih i povijesnih cjelina. Kroz izradu i donošenje prostornih planova uređenja primijenjene su, gdje god je to bilo moguće, mogućnosti rješavanja neplanske izgradnje uključivanjem u građevinsko područje naselja.

Zavod je i u ovom proteklom razdoblju naišao na manje poteškoće pri provođenju Odredbi Prostornog plana Županije, u okviru praćenja izrade i davanja mišljenja na prostorne planove uređenja gradova i općina. Kao najveći problem pokazalo se provođenje odredbi koje se odnose na racionalno korištenje prostora – odnosno provođenje kriterija za dimenzioniranje građevinskih područja naselja i građevinskih područja izdvojene namjene. Navedeni kriteriji proizlaze iz smjernica Strategije i Programa prostornog uređenja Države o racionalnom korištenju prostora, kao i iz detaljne analize ranije važećih prostornih planova u kojima su planirana građevinska područja bila značajno predimenzionirana u odnosu na realne mogućnosti povećanja broja stanovnika u gradu ili općini.

Osobito se to odnosilo na zahtjeve gradova i općina za proširenjem gospodarskih zona, što nije nužno pratilo argumentirane razvojne potrebe kao ni činjenice o izgrađenosti većeg dijela postojećih gospodarskih zona. Međutim, sve brojniji zahtjevi za ublažavanjem kriterija Prostornog plana Županije koji su se odnosili na dimenzioniranje građevinskih područja, kao i novije analize izgrađenosti gospodarskih i turističkih zona te građevinskih područja naselja provedene u Zavodu u proteklom razdoblju, rezultirali su izmjenom Odredbi za provođenje najprije u II, a zatim i u IV, Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije. Gradovima i općinama ovim se izmjenama omogućilo povećanje ukupnog građevinskog područja (naselja i izdvojenih građevinskih područja) u odnosu na površinu u važećim prostornim planovima uređenja gradova i općina na dan donošenja ovog Plana, ali samo iznimno - zbog potrebe planiranja građevinskih područja izdvojene gospodarske namjene, zbog potrebe planiranja novih izdvojenih građevinskih područja naselja prema posebnim uvjetima, kao i zbog potrebe proširenja građevinskih područja naselja kod kojih izgrađeni dio iznosi najmanje 70% njihove površine. Također, iznimka se odnosi i na formiranje građevinskih područja naselja unutar Kontaktnog područja uz Prostor za razvoj Zračne luke Zagreb (prostori koji su formirani IV. Izmjenama Plana), kao i na planiranje građevinskih područja izdvojene namjene za šport i rekreaciju te groblja.

Gradovi i općine započeli su s provedbom navedenih odredbi odmah po njihovu donošenju. Tako su već nakon donošenja II. Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije, u travnju 2007., (kod kojih se izmjena odredbi odnosila samo na gospodarske zone), mogućnost iznimnog povećanja ukupnog građevinskog područja za potrebe planiranja gospodarskih zona kroz svoje izmjene prostornih planova realizirale općine Bistra, Rakovec i Luka. Nakon donošenja IV. Izmjena i dopuna Plana, u travnju 2011., možemo očekivati povećan broj gradova i općina koji će realizirati mogućnost ovih iznimnih povećanja građevinskih područja u svojim prostornim planovima. Ovdje još jednom treba naglasiti da se ovom povećanju može pristupiti samo iznimno, uz poštivanje svih kriterija utvrđenih Prostornim planom Županije, a da je glavni cilj utvrđen Planom upravo racionalno korištenje prostora, dakle preraspodjela postojećih građevinskih područja i sprječavanje njihova daljnjeg neracionalnog povećanja.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva ukazalo je, u prosincu 2008. godine, na poteškoću u provođenju prostornih planova svih županija i Grada Zagreba zbog nepostojanja jedinstvenih preduvjeta za izgradnju mreže građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture. Svim županijama i Gradu Zagrebu Ministarstvo je dostavilo Uputu za postupanje sa smjernicama i općim uvjetima za izradu izmjena i dopuna prostornih planova županije i Prostornog plana Grada Zagreba, kao i stručnu podlogu „Zajednički plan razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture za razdoblje od 2008. do 2011. godine“ u skladu s kojim se trebaju izraditi navedene izmjene. Zagrebačka županija ove je (treće po redu) izmjene Prostornog plana Županije, u skladu s navedenom uputom i stručnom podlogom, donijela u veljači 2010. godine. Ovim Izmjenama stekli su se nužni preduvjeti za bržu i, u prostorno planskom smislu, kvalitetniju izgradnju samostojećih antenskih stupova na području Županije.

Usporedo s navedenim III. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije ciljanog sadržaja, započela je izrada i sveobuhvatnih IV. Izmjena i dopuna Plana. Kao što je naprijed navedeno, četvrtim su se izmjenama izmijenili kriteriji utvrđivanja građevinskih područja u prostornim planovima gradova i općina. No, to je tek jedna od mnogobrojnih izmjena koje su provedene u Prostornom planu Županije - četvrtim su izmjenama usklađena sva prostorno planska rješenja s novim propisima, tehničkom i prostornom dokumentacijom, stručnim podlogama i studijama te novonastalim stanjem na terenu. Tako je samo u grafičkom dijelu Plana kroz IV. Izmjene utvrđeno dvjestotinjak izmjena i dopuna na pet glavnih kartografskih prikaza. Posebna pažnja pritom je posvećena upravo zahtjevima i prijedlozima gradova i općina, koji su aktivno sudjelovali u njihovoj izradi.

O provođenju Prostornog plana Županije nakon donošenja sveobuhvatnih izmjena Plana detaljnije će se izvijestiti u sljedećem Izvešću. Zasad možemo utvrditi da je već desetak jedinica lokalne samouprave, kroz izmjene i dopune svojih prostornih planova, krenulo u realizaciju prostorno planskih rješenja iz IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije. Ovo se posebno odnosi na planiranje novih gospodarskih zona, turističkih sadržaja, postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i proširenje postojećeg, odnosno planiranje novog, građevinskog područja naselja prema utvrđenim uvjetima.

3.2.2. Provođenje Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb

Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPPO) Črnkovec – Zračna luka Zagreb donesen je po Županijskoj skupštini Zagrebačke županije 20. rujna 2012. godine. Osnovni cilj Plana bio je prostorno planskim rješenjima osigurati kvalitetniji prostorni i gospodarski razvoj šireg područja potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec i Zračne luke Zagreb, na načelima održivog razvoja. Na prostoru izuzetne vrijednosti i brojnih konflikata između postojećih i planiranih sadržaja te interesnih zahvata, odabrana su prostorno planska rješenja kojima je u najvećoj mogućoj mjeri osigurana zaštita podzemnih voda budućeg glavnog vodocrpilišta Zagrebačke županije i Grada Zagreba, osiguran razvoj i uvjeti proširenja Zračne luke Zagreb, zaštita područja arheološkog nalazišta Andautonija, razvoj prometne mreže u funkciji povezivanja šireg prostora na novi Domovinski most na rijeci Savi, zaštita izvorišta rijeke Odre i daljnji razvoj postojećih naselja na tom području.

Ovim se Planom prostor razgraničuje prema načinu korištenja i prema namjeni. Prostor se prema načinu korištenja, koji je uvjetovan kategorijom osjetljivosti prostora, razgraničuje na površine zaštićene prirodne baštine, zaštićenog kulturno-povijesnog naslijeđa, zaštićenog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, geotehničkih značajki tla, zaštite podzemnih voda i izvorišta voda za piće, područja i dijelova ugroženog okoliša, te područja posebnih ograničenja u odnosu na Zračnu luku Zagreb. Detaljnije razgraničenje prostora prema načinu korištenja provodi se prostornim planovima uređenja Grada Velike Gorice i Općine Orle, odlukama o proglašenju zaštićenih dijelova prirode, određivanjem bonitetnih klasa zemljišta, određivanjem svojstva kulturnog dobra, te određivanjem zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće. Pri tome su dopuštena manja odstupanja od površina prikazanih u ovom Planu koja proizlaze iz različitih mjerila prikaza ili izvora podataka, a takva je odstupanja potrebno argumentirati i usuglasiti s nadležnim tijelima. Sukladno razgraničenju prostora prema namjeni, ovim su Planom određene kao osnovne namjene površina površine za razvoj i uređenje naselja i površine za razvoj i uređenje izvan naselja. Detaljnije razgraničenje prostora prema namjeni provodi se u prostornim planovima uređenja Grada Velike Gorice i Općine Orle, prema kriterijima iz ovog Plana, pri čemu su također dopuštena manja odstupanja od površina prikazanih u ovom Planu.

Posebno značajne za provedbu su mjere zaštite prostora utvrđene ovim Planom i uvjeti korištenja na posebno zaštićenim i ugroženim dijelovima prostora. Mjere i uvjeti korištenja detaljnije se razrađuju prostornim planovima uređenja, dok se izravna provedba može pratiti kroz očekivanu realizaciju predloženih projekata (formiranje Ekomuzeja ščitarjevačke Posavine koji obuhvaća širu zonu zaštite arheološkog područja Andautonije i dr.), kao i kroz provođenje posebnih ograničenja unutar Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec (dopustiva mogućnost isključivo ekološke proizvodnje poljoprivrednih proizvoda unutar Uže zone zaštite i dr.).

U tijeku je postupak izrade i donošenja II. Izmjena i dopuna PPUG Velike Gorice, kroz koji će se, među ostalim, uskladiti odredbe Prostornog plana uređenja s odredbama PPPPO Črnkovec – Zračna luka Zagreb, detaljnije razgraničiti prostor prema načinu korištenja i prema namjeni te detaljnije utvrditi mjere zaštite i uvjeti korištenja, prema navedenom Planu. Također su, u drugom dijelu 2012. godine donesene 1. Izmjene i dopune PPUO Orle, koje su, već u postupku izrade i donošenja, usklađivane s PPPPO Črnkovec – Zračna luka Zagreb u dijelu koji ulazi u njegov obuhvat. Provedba ovog Plana očituje se i kroz realizaciju studija i projekata namijenjenih razvoju Zračne luke Zagreb, čija je izrada u tijeku, a posebno je značajan i početak aktivnosti Hrvatskih vode na provođenju istražnih radova unutar Planom utvrđenog Potencijalnog vodozaštitnog područja Črnkovec.

3.2.3. Nadzor dokumenata prostornog uređenja

Postupanje urbanističke inspekcije

Urbanistička inspekcija, koja djeluje unutar Uprave za inspekcijske poslove Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, osnovana je temeljem Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 30/94, 68/98, 61/20, 32/02 i 100/04). Premda su i neki prethodni propisi prostornog uređenja određivali osnivanje urbanističke inspekcije (Zakon o urbanističkom i regionalnom prostornom planiranju, „Narodne novine“, broj 39/66 i 18/69), odnosno zajedničke inspekcije za građevinarstvo i urbanizam (Zakon o prostornom planiranju i korištenju građevinskog zemljišta, „Narodne novine“, broj 14/73 i Zakon o prostornom planiranju i uređivanju prostora, Narodne novine, broj 54/80 i 16/86), tek su donošenjem Zakona iz 1994. godine ostvareni uvjeti za odgovorno obavljanje zadaća te inspekcije. U listopadu 2007. godine stupio je na snagu Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/2007, 38/2009, 55/2011, 90/2011 i 50/2012), kojim su poboljšani uvjeti za obavljanje zadaća urbanističke inspekcije.

Prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, postupanje urbanističke inspekcije uključuje provedbu nadzora nad dokumentima praćenja stanja u prostoru, nad izradom i donošenjem dokumenata prostornog uređenja, nad općim i pojedinačnim aktima prostornog uređenja, uvjetima rada osoba ovlaštenih za izradu dokumenata prostornog uređenja i postupanje u slučajevima kada se provedenim nadzorom utvrde određene nezakonitosti i/ili nepravilnosti. Inspekcijski postupak započinje povodom zahtjeva ili po službenoj dužnosti, a odnosi se najčešće na prostorni plan - doneseni plan ili postupak izrade i donošenja, zatim na lokacijsku dozvolu, rješenje o utvrđivanju građevne čestice, rješenje o zadržavanju objekata u prostoru te akt o parcelaciji.

Prema podacima Izvješća o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.–2012., među najučestalijim slučajevima na razini Države su podnesci kojima se upozoravalo o nezakonitom proširenju ili smanjenju građevinskog područja. Također su učestali upiti i prijave upućene Upravi za inspekcijske poslove radi ocjene o postupanju nositelja izrade prostornog plana u slučajevima objavljenih ispravaka grešaka u prostornim planovima, postupka ponavljanja javne rasprave zbog proteka roka od završetka javne rasprave do donošenja plana i dr.

U dijelu koji se odnosi na nadzor pojedinačnih akata prostornog uređenja, u postupcima provedbe nadzora uočeno je da se prijedlozi za poništenje po pravu nadzora lokacijskih dozvola temelje učestalo na istim povredama Zakona, kao i da se u postupku izdavanja tih akata ponavljaju određeni nedostaci koji utječu na njegovu pravilnost. Najčešći razlog predlaganja na poništenje po pravu nadzora lokacijske dozvole je njezina neusklađenost s dokumentima prostornog uređenja ili posebnim zakonima i propisima, posebice u slučajevima kada ti zakoni i propisi određuju ishodaenje odgovarajućih akata u postupku izdavanja lokacijske dozvole. Neusklađenost s dokumentom prostornog uređenja pojavljuje se pretežito za preizgrađenost građevinske čestice, visinu objekta višu od dozvoljene, smještaj objekta na čestici te rješenje prometa u mirovanju.

Prema podacima Urbanističke inspekcije, na području Zagrebačke županije u razdoblju od 2009. do 2012. godine, prema članku 292. Zakona o prostornom uređenju i gradnji, izdana su dva rješenja – oba na području Grada Samobora.

3.2.4. Izdavanje akata za provedbu prostornih planova

Akte za provedbu prostornih planova izdaje upravno tijelo županije i velikog grada nadležno za poslove prostornog uređenja. Na području Zagrebačke županije za izdavanje akata nadležan je Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije sa svojih 8 ispostava, te Upravni odjeli velikih gradova Velike Gorice i Samobora.

Ispostave Upravnog odjela su: Ispostava Dugo Selo – za područje Grada Dugog Sela, te općina Brckovljani i Rugvica, Ispostava Ivanić-Grad – za područje Grada Ivanić-Grada, te općina Kloštar Ivanić i Križ, Ispostava Jastrebarsko – za područje Grada Jastrebarsko, te općina Klinča Sela, Krašić, Pisarovina i Žumberak, Ispostava Sveta Nedelja – za područje Grada Sveta Nedelja, te općine Stupnik, Ispostava Sveti Ivan Zelina – za područje Grada Svetog Ivana Zeline, te općine Bedenica, Ispostava Velika Gorica – za područje općina Kravarsko, Orle i Pokupsko, Ispostava Vrbovec – za područje Grada Vrbovca, te općina Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rakovec, Ispostava Zaprešić – za područje Grada Zaprešića, te općina Bistra, Brdovec, Dubravica, Jakovlje, Luka, Marija Gorica i Pušća.

Prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša dostavljenima za potrebe izrade ovog Izvešća u proteklom je petogodišnjem razdoblju na području Zagrebačke županije izdano ukupno 21.154 pojedinačna akta. Tijekom 2008. godine na području Zagrebačke županije izdano je ukupno 4788 pojedinačnih akata, tijekom 2009. godine 5063, tijekom 2010. godine 4093, tijekom 2011. godine 3623, te tijekom 2012. godine 3587 pojedinačnih akata. Budući da se podaci prikazuju usporedno s podacima velikih gradova, koji imaju cjelovite podatke tek od 2009. godine, u tablici koja se navodi u nastavku zbrajaju se podaci samo za razdoblje od 2009. do 2012. godine.

Veliki gradovi Samobor i Velika Gorica su za potrebu izrade ovog izvješća dostavili sljedeće podatke o broju pojedinačnih akata prostornog uređenja izdanih u proteklom razdoblju: tijekom 2009. godine na području Grada Velika Gorica izdano je ukupno 434 pojedinačna akta, tijekom 2010. godine 449, tijekom 2011. godine 374, a tijekom 2012. godine 409, dok su na području Grada Samobora tijekom 2009. izdana 322 akta, tijekom 2010. 189 akata, tijekom 2011. 455 akata i tijekom 2012. godine 386 akata.

Navedeni podaci u nastavku se prikazuju tabelarno, dok se ispod tablice navode vrste akata na koje se odnose dostavljeni podaci.

IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA u proteklom razdoblju na području Zagrebačke županije po Ispostavama Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša: *						
Ispostava	(2008.)***	2009.	2010.	2011.	2012.	UKUPNO 2009. – 2012.
Dugo Selo	(1.063)	1.151	837	568	537	3.093
Ivanić-Grad	(499)	561	481	360	359	1.761
Jastrebarsko	(495)	468	422	406	444	1.740
Sveta Nedelja	(841)	569	495	411	414	1.889
Sveti Ivan Zelina	(450)	515	303	266	281	1.365
Velika Gorica	(148)	116	91	97	83	387
Vrbovec	(423)	443	334	427	478	1.682
Zaprešić	(869)	1.240	1.130	1.088	991	4.449
Ukupno Ispostave	(4.788)	5.063	4.093	3.623	3.587	16.366
IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA u proteklom razdoblju prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje i graditeljstvo Grada Velika Gorica: **						
Velika Gorica	-	434	449	374	409	1.666

IZDAVANJE AKATA ZA PROVEDBU PROSTORNIH PLANOVA u proteklom razdoblju prema podacima Upravnog odjela za provođenje dokumenata prostornog uređenja i gradnju Grada Samobora: ***						
Samobor	-	322	189	455	386	1.352
UKUPNO:	-	5.819	4.731	4.452	4.382	19.384

* lokacijske dozvole, rješenja o uvjetima građenja, građevinske dozvole, rješenja o utvrđivanju građevinske čestice, rješenja o izvedenom stanju, potvrde glavnog projekta, potvrda etažiranja, potvrda parcelacije, rješenja o izvedenom stanju, uporabne dozvole, dozvole za uklanjanje i dr.

** lokacijske dozvole, rješenja o uvjetima građenja, rješenja o izvedenom stanju, potvrde glavnog projekta, potvrde izvedenog stanja, rješenja o građenju

*** lokacijske dozvole, rješenja o uvjetima građenja, rješenja o utvrđivanju građevinske čestice, potvrde glavnog projekta

**** podaci iz 2008. godine ne ulaze u ukupni zbroj.

Tablica 42: Broj izdanih akata za provedbu prostornih planova u proteklom razdoblju;

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo Grada Velika Gorica i Upravni odjel za provođenje dokumenata prostornog uređenja i gradnju Grada Samobora;

Obrada: Zavod za prostorno uređenje, 2013.

3.2.5. Postupanje s nezakonitom gradnjom

Nezakonita gradnja definira se kao gradnja bez ishođene propisane pravno tehničke dokumentacije. Radi se o pojavi koja obilježava kako državni, tako i prostor Zagrebačke županije u proteklih pedeset i više godina, a rezultat je pretežito gospodarskih i socijalnih te upravno pravnih uzroka koji se kreću u širokom rasponu od onih na pojedinačnoj, do onih na društvenoj razini. Između ostalog, to su preferiranje individualnog stanovanja i vlasništva uglavnom izgradnjom kuća osobnim radom, u više faza i uz nepoštovanje propisa bilo zbog nedostatnih financijskih sredstava ili nerazvijene svijesti o potrebi poštivanja propisa; izvođenje nezakonitih rekonstrukcija radi poboljšanja uvjeta stanovanja ponajprije u izgrađenim dijelovima građevinskih područja, utjecaj značajne imigracije kao posljedice izbjeglištva usred ratnih djelovanja tijekom obrambenog Domovinskog rata i dr.

Nezakonitu gradnju u osnovi karakterizira nekvaliteta, odnosno nedokazana kvaliteta gradnje, neodgovarajuće oblikovanje građevina, zauzimanje i usitnjavanje poljoprivrednih parcela, kao i ilegalno priključivanje na komunalnu infrastrukturu ili nemogućnost priključenja na infrastrukturu, poglavito onu koja se odnosi na odvodnju otpadnih voda, čime se poništava temeljni smisao planiranog korištenja prostora. Takvom nezakonitom gradnjom se urušavaju postojeće i stvorene vrijednosti i značajno ugrožava uspostavljeni red i način funkcioniranja naselja odnosno dijelova naselja. Korisnicima takvih područja smanjuje se kvaliteta osnovnih životnih uvjeta, mijenjaju se urbanistički standardi gradnje, a potrebna infrastruktura je nedovoljnog kapaciteta ili je nema. Takav životni prostor obilježava poremećaj te se gubi ili je dugoročno izgubljen red u prostoru.

Provedenim anketnim ispitivanjem jedinica lokalne samouprave na državnoj razini s ciljem utvrđivanja stanja i mogućnosti sanacije nelegalne gradnje utvrđena je niska razina percepcije JLS-a o potrebi analize uzroka i posljedica te načina sprječavanja nezakonite gradnje na svom području. Stoga nisu niti utvrđena područja nezakonite izgradnje, pa tako niti daljnja postupanja s njima kroz prostorne planove. Zbog toga na području Zagrebačke županije do sada nije bilo moguće točno odrediti područja odnosno zone nezakonite gradnje. Poneka su utvrđena tek slijedom izrade segmentnih dokumenata za pojedine zahvate u prostoru.

Postupanje građevinske inspekcije u vezi s nezakonitom gradnjom

Zaštita prostora od nezakonite gradnje u domeni je djelovanja građevinske inspekcije u okviru nadležnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja. Za područne Zagrebačke županije nadležna je Građevinska inspekcija – Područna jedinica Zagreb. Prema podacima Izvješća o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008 – 2012., prijave nezakonite (bespravne) gradnje najčešći su razlog zbog kojeg se građani obraćaju građevinskoj inspekciji Ministarstva. Podnositelji tih prijava pretežito su građani (više od 50%), slijede razne pravne osobe, državna tijela, javne i druge institucije pretežito zbog prijenosa nadležnosti, tijela jedinica lokalne samouprave i udruge. U Izvješću se, nadalje, ističe da prijave nisu ravnomjerno raspoređene po područnim jedinicama građevinske inspekcije, odnosno po cjelokupnom teritoriju Države, nego da se najveći broj prijava zaprima, u pravilu, u Zagrebu i u Splitu. Tako se u

izvješćima navodi da je 2009. godine PJ u Zagrebu zaprimila 1.291, a PJ u Splitu 1.279 prijava, odnosno 40% od ukupnog broja. U priobalnim PJ zaprimi se godišnje 57% od svih prijava, a u kontinentalnim PJ-ima (osim Zagreba) 22,8%.

Nadalje, prema podacima o provedenim nadzorima iz Državnog izvješća o stanju u prostoru, proizlazi da je u 2009. godini, na području Republike Hrvatske, nadzirano građenje u 802 naselja na području 375 jedinica lokalne samouprave, odnosno u 757 naselja na području 355 jedinica lokalne samouprave u 2008. godini. Uspješnost rješavanja građevinske inspekcije po prijavama protupravne gradnje može se dijelom prepoznati iz podataka o broju donesenih rješenja (o uklanjanju), iako je dio tih rješenja rezultat planiranih tematskih i ciljanih nadzora.

U razdoblju od 2000. do 2011. godine građevinska inspekcija je na području Republike Hrvatske donijela 42.197 rješenja o uklanjanju, odnosno u prosjeku oko 3500 rješenja godišnje, od čega je 12.015 (28%) rješenja o uklanjanju doneseno od 2008. do 2011. godine. U istom razdoblju izvršeno je 1.557 rješenja, od čega su 1.447 izvršili investitori a preostalih 113 izvršeno je putem druge osobe.

Prema podacima dostavljenim za potrebe izrade ovog Izvješća od strane Građevinske inspekcije, Područne jedinice Zagreb - Odjela za područje Zagrebačke županije, u razdoblju od 2009. do 2012. godine izdano je na području Županije 712 inspekcijskih rješenja. Od toga je 2009. godine izdano 192 rješenja, 2010. godine 209 rješenja, 2011. godine 175 rješenja i 2012. godine 136 rješenja.

Legalizacija nezakonite gradnje

Dugogodišnja nezakonita gradnja rezultirala je u proteklom razdoblju različitim zakonskim uređenjima mogućnosti legalizacije, od kojih posljednje predstavlja donošenje Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12). Temeljem tog zakonskog propisa u razdoblju od njegove primjene do kraja travnja 2013. godine, dakle u 10 mjeseci, prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Zagrebačke županije, zaprimljeno je na području Zagrebačke županije 5.953 zahtjeva za legalizaciju. Temeljem tih zahtjeva izdano je 1.146 rješenja o izvedenom stanju, 221 zahtjev je odbačen odnosno odbijen, a obrada ostalih zahtjeva je u tijeku. Potrebno je napomenuti, da se najveći broj zahtjeva očekuje u svibnju i lipnju 2013. godine, odnosno prije Zakonom utvrđenog roka u kojem se mogu predati zahtjevi - 30. lipnja 2013. godine.

No, problem nezakonite gradnje ne odnosi se samo na omogućavanje i stvaranje uvjeta za izdavanje rješenja o izvedenom stanju izgrađenih zgrada, već i na potrebu utvrđivanja uvjeta i kriterija za rješavanje problematike koje su u prostoru nastale zbog neprimjereno izgrađenih zgrada bez nužne tehničke i društvene urbanističke infrastrukture. Posljedica dugogodišnje bespravne gradnje je prostor narušenih osnovnih vrijednosti. Za omogućavanje rješavanja takvih problema treba predvidjeti daljnju izradu prostornih planova kojima će se propisati uvjeti i kriteriji za urbanu obnovu i sanaciju područja zahvaćenih nezakonitom gradnjom, te za poboljšanje infrastrukturno nedovoljno opremljenih i/ili neopremljenih naselja odnosno dijelova naselja.

Stoga se temeljem pravaoljanih podataka o utvrđenoj nezakonitoj gradnji očekuje kroz izradu izmjena i dopuna ili izradu novih prostornih planova uređenja jedinica lokalnih samouprava određivanje područja urbane obnove i sanacije, te propisivanje kriterija sanacije prostora, odnosno definiranja svih uvjeta za uključivanje istog u prostorno planerski prihvatljive okvire. Nastavno na to pokrenula bi se eventualna izrada provedbenih dokumenata prostornog uređenja kojima bi se planirali uvjeti i kriteriji urbane obnove. Naime, na taj način bi se utvrdili načini i oblici korištenja i uređenja javnih i drugih prostora, kao i naročito vrednovala područja posebnih ograničenja u načinu korištenja.

3.3. Dokumenti prostornog uređenja u odnosu na druge strateške, razvojne i programske dokumente

3.3.1. Stručne podloge za prostor Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju

U proteklom razdoblju izrađeni su brojni strateški, razvojni i programski dokumenti od važnosti za Županiju, od kojih, kronološkim redom, izdvajamo:

1. Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije 2007.-2013. („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/06),
2. Plan navodnjavanja poljoprivrednih površina i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama za područje Zagrebačke županije (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2006.).
3. Ispitivanja u svrhu novelacije položaja vodozahvata crpilišta Črnkovec (Elektroprojekt d.d. 2006.),
4. Studijski i vodoistražni radovi na utvrđivanju optimalnog rješenja razvoja crpilišta Črnkovec (Elektroprojekt d.d., 2007. godina),
5. Vodoopskrba Zagrebačke županije, Osnovne postavke koncepcije razvitka, novelacija studije ("Dippold & Gerold Hidroprojekt 91" d.o.o. za projektiranje, Brezovica - Zagreb, 2007. godina),
6. Plan sanacije divljih odlagališta otpada i ilegalnih šljunčara na području vodocrpilišta Kosnica (IPZ Uniprojekt MCF, Zagreb, 2007. godine),
7. Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta Prerovec („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada, broj 12/07),
8. Odluka o zaštiti izvorišta Stara Loza, Sašnjak Žitnjak, Ivanja Reka, Petruševac, Zapruđe, Mala Mlaka („Službeni glasnik Grada Zagreba“, broj 9/07),
9. Program mjera za sanaciju vodnog okoliša u II. i III. zoni zaštite izvorišta vode za piće Kosnica I. faza („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“, broj 13/07),
10. Odluka o odvodnji otpadnih voda za Grad Veliku Goricu, te Općinu Orle i dio naselja općina Kravarsko i Pokupsko („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 4/07),
11. Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta pitke vode „Velika i Mala Reka“ – Sv. Ivan Zelina („Službeno glasilo Grada Sveti Ivan Zelina“, broj 9/08),
12. Elaborat o zaštitnim zonama izvorišta Velika Gorica, Strmec, Šibice, Bregana i Slapnica (Rudarsko-geološki-naftni fakultet, 2008. godina),
13. Regionalizacija voćarske i vinogradarske proizvodnje u Zagrebačkoj županiji (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2008. godina),
14. Polazišta za izradu Prostornog plana područja posebnih obilježja za područje vodocrpilišta Črnkovec i Zračne luke Zagreb (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, Zagreb, 2008. godina),
15. Hidrogeološka karta Zagrebačke županije, M 1:100 000 (Hrvatski geološki institut, Zavod za hidrogeologiju i inženjersku geologiju, Zagreb, 2008. godina),
16. Studija gospodarenja otpadom Zagrebačke županije (Dvokut Ecro d.o.o., 2008. godina, objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, broj 29/08),
17. Obilaznica Velike Gorice na D-31 sa spojom cestom na D-408 - faza II, Glavni projekt (P. B. Palmotićeva 45, 2008. godina),
18. Elaborat zaštitnih zona izvorišta Velika Gorica (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2009. godina),
19. Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Gornja Draga I“, „Gornja Draga II“, „Srednja Draga“ i „Perlić Mlin“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09),
20. Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Sopote I“, „Sopote II“ i „Sopote III“ („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 6/09),
21. Razvoj modela simulacije toka podzemnih voda i modela pronosa onečišćenja podzemnim vodama za rezervirani prostor crpilišta Črnkovec (Rudarsko-geološko-naftni fakultet, 2009.),
22. Konzervatorska podloga za Prostorni plan područja posebnih obilježja, vodocrpilište Črnkovec – Zračna luka Zagreb (Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Zagrebu, APE d.o.o. Zagreb, 2009. godina),
23. Zagreb International Airport, Master plan update 2008. – Report (Project airport GmbH, september 2009.),
24. Međunarodna zračna luka Zagreb, Ažurirani glavni plan 2008. – Izvršni sažetak, prijevod (Project airport GmbH, listopad 2009. godine),
25. Projekt inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb, 2009. godina),
26. Prostorno-prometna studija cestovno-željezničkog sustava šireg područja grada Zagreba – konačna verzija (Institut građevinarstva Hrvatske d.d., Zavod za studije i projekte, Zagreb,

- Sveučilište u Zagrebu, Građevinski fakultet, Zavod za prometnice, Zagreb, Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet, Zavod za arhitekturu, Zagreb, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, Institut prometa i veza, Zagreb, Željezničko projektno društvo d.d., Zagreb, 2009. godina),
27. Strategija održivog korištenja energije Zagrebačke županije (Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske, 2009. godina),
 28. Karta staništa Zagrebačke županije (Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 2009. godina),
 29. Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije za razdoblje od 2005. do 2009. godine (Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša, 2009. godina),
 30. Katalog Poduzetničke zone Zagrebačke županije - Mjesto dobrog ulaganja (Upravni odjel za gospodarstvo, 2010. godina),
 31. Sustav praćenja i unapređenja biljne proizvodnje u Zagrebačkoj županiji (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2010. godina),
 32. Stručna podloga za zaštitu prirode za Prostorni plan područja posebnih obilježja Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje (Državni zavod za zaštitu prirode, 2010. godina),
 33. Elaborat o provedenim istražnim radovima na potencijalnim lokacijama ŽCGO Zagrebačke županije (Oikon d.o.o. - Institut za primijenjenu ekologiju, 2010. godina),
 34. Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće Velike Gorice („Službeni glasnik Grada V. Gorice“, 8/10),
 35. Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Grada Velike Gorice, Studija izvedivosti (Hidroinženjering d.o.o., Hidroprojekt-Ing, 2010. godina),
 36. Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Grada Velika Gorica, I etapa - Projekt razvoja kanalizacijskog sustava - Idejni projekt (Hidroprojekt-Ing d.o.o., 2010. godina),
 37. Pruga Zdenčina – Pisarovina (Željezničko projektno društvo, 2010. godina),
 38. Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije (H-PROJEKT d.o.o., 2011. godina),
 39. Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije 2011.-2013. (Razvojna agencija Zagrebačke županije i Institut za međunarodne odnose, Zagreb, 2011. godina),
 40. Novelacija Studije zaštite voda Zagrebačke županije sa strategijom razvoja (Hidroprojekt – Consult, Zagreb, 2011.).
 41. Istražni radovi na potencijalnoj lokaciji centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije (Geokon-Zagreb d.d., 2012. godine),
 42. Elaborat o rezultatima provedenih istražnih radova na potencijalnoj lokaciji ŽCGO (Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, prof.dr.sc. Nedeljko Štefanić, 2012. godina).

Pri izradi većine navedenih dokumenata korišteni su podaci iz važećih dokumenata prostornog uređenja, odnosno dokumenata u izradi. Zavod za prostorno uređenje sudjelovao je u izradi brojnih dokumenata koji su izrađeni za područje Zagrebačke županije, bilo da su ih izradili sami županijski odjeli ili su odjeli proveli i pratili njihovu izradu. Posebno se to odnosi na Županijsku razvojnu strategiju (koje su čak dvije izrađene u proteklom razdoblju), zatim na studije iz područja infrastrukture (prometna studija, studija vodoopskrbe i dr.) i studije koje se odnose na gospodarenje otpadom (najviše dokumenata izrađeno je u proteklom razdoblju upravo iz ovog područja). Također su podaci iz tih dokumenata korišteni pri izradi prostornih planova, odnosno njihovih izmjena i dopuna, o čemu svjedoči popis literature predložen na kraju svakog plana.

Značajan broj dokumenata izrađen je kao stručna podloga upravo za izradu dokumenata prostornog uređenja i podaci iz tih dokumenata korišteni su pri njihovoj izradi. Pri izradi Prostornog plana Črnkovec – Zračna luka Zagreb korišteni su podaci iz sljedećih dokumenata: Studija međutjecaja Prostornim planom Zagrebačke županije predviđenih sadržaja na prostoru Zračne luke Zagreb i vodocrpilišta Črnkovec (koju je izradio EKONERG – Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o., 2005. godine, dakle krajem prethodnog izvještajnog razdoblja, kao prvu važnu podlogu za izradu Plana), zatim Polazišta za izradu Prostornog plana područja posebnih obilježja za područje vodocrpilišta Črnkovec i Zračne luke Zagreb (dokument kojeg je izradio ovaj Zavod u sklopu pripremnih radova na izradi Plana) i Konzervatorska podloga za Prostorni plan područja posebnih obilježja, vodocrpilište Črnkovec – Zračna luka Zagreb (koju je izradilo Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Zagrebu, također kao podlogu za izradu Plana).

Pri izradi IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije korištena je većina gore navedenih dokumenata (budući da je riječ o sveobuhvatnim izmjenama), a osobito su, kao jedna vrsta stručne podloge, korišteni sljedeći dokumenti: Hidrogeološka karta Zagrebačke županije, Prostorno-prometna studija cestovno-željezničkog sustava šireg područja grada Zagreba, Projekt inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije, Vodoopskrba Zagrebačke županije (novelacija Studije), sve odluke i elaborati o zonama sanitarne zaštite izvorišta i svi dokumenti koji se odnose na gospodarenje otpadom na području Zagrebačke županije.

3.3.2. Studije o utjecaju na okoliš za zahvate na području Zagrebačke županije izrađene u proteklom razdoblju

U proteklom je razdoblju izrađen i značajan broj studija o utjecaju na okoliš na području Zagrebačke županije. U postupku same izrade, razmatranja i prihvatanja većine navedenih studija često su sudjelovali i predstavnici Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije, koji su ove dokumente razmatrali najviše u kontekstu planiranih rješenja u dokumentima prostornog uređenja. Od brojnih studija o utjecaju na okoliš izrađenih u proteklom razdoblju izdvajamo sljedeće:

- Studija o utjecaju na okoliš - brza cesta: Vrbovec - Križevci - Koprivnica - granica R. Mađarske, dionica: Gradec - Kloštar Vojakovački (Inženjerski projektni zavod d.d., Zagreb, srpanj 2006. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš golf igrališta "Novi Dvori" Grad Zaprešić (Dvokut Ecro d.o.o. proizvodnja i istraživanje, Zagreb, 2006. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš ciljanog sadržaja za izgradnju asfaltne baze kapaciteta 100 t/h u općini Gradec - Zagrebačka županija (Interplan d.o.o., ekološki inženjering, Karlovac, ožujak 2006. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš sustav obrane od poplave Srednjeg posavlja (Vodoprivredno-projektni biro d.d., 2007. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš za HE Podsused (Elektroprojekt d.d., 2007. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš za HE Drenje (Elektroprojekt d.d., 2007. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš - izmještanje državne ceste D-225, dionica od benzinske postaje u ulici M. Tita u Zaprešiću do Prigorja Brdovečkog (Via Plan, 2007. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš - autocesta Zagreb - Sisak, dionica Jakuševac - Velika Gorica (jug) - varijanta prelaska ranžirnog kolodvora objektom (Institut građevinarstva Hrvatske, 2007. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš - izmještanja državne ceste D-225, dionica Prigorje Brdovečko - Harmica (Via Plan, 2008. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš Poslovno-rekreacijsko-vodnog kompleksa Sv. Ivan Zelina (IRI d.d., 2008. godina),
- Studija o utjecaju na okoliš – izgradnja državne ceste od čvora Donja Zdenčina (autocesta A1) do mosta na Kupi kod Lasinje (Interplan, 2009. godina),
- Studija utjecaja na okoliš Novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb (Institut IGH d.d., Zavod za planiranje, studije i zaštitu okoliša, 2012. godina).

3.4. Provedba zaključaka, smjernica i preporuka iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004. - 2006. godine i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006.-2010.godine

3.4.1. Pregled usvojenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za područje Županije i jedinica lokalne samouprave

Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru dokumenti su čija je izrada do 2007. godine bila propisana Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine, broj 30/94, 68/98, 61/2000, 32/2002 i 100/2004). Donošenjem novog Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, broj 76/2007, 38/2009, 76/2007, 90/2011 i 50/2012) ukida se obveza izrade Programa mjera i ostaje samo obveza izrade Izvješća o stanju u prostoru, kao četverogodišnjeg dokumenta praćenja stanja u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. U nastavku se daje pregled izrađenih i usvojenih izvješća o stanju u prostoru i programa mjera za područje Županije, gradova i općina, u proteklom razdoblju.

Za područje Zagrebačke županije do sada su donesene četiri generacije dokumenata praćenja stanja u prostoru: prvo Izvješće i Program mjera doneseni su 1999. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 4/99), drugo Izvješće i Program mjera 2002. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 8/02), treće Izvješće i Program mjera 2004. godine ("Glasnik Zagrebačke županije", broj 12/04), a četvrto Izvješće o

stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004. - 2006. godine i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006. - 2010. godine („Glasniku Zagrebačke županije“, broj 09/06).

Prema podacima kojima raspolaže Zavod, u proteklom razdoblju općine i gradovi na području Zagrebačke županije donijeli su izvješća i programe mjera kako slijedi:

- Grad Ivanić-Grad: Izvješće o stanju u prostoru Grada Ivanić-Grada za razdoblje 2002.-2006. godina i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Ivanić-Grada za razdoblje 2006.-2010. godina („Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada“ broj 4/06),
- Grad Zaprešić: Izvješće o stanju u prostoru Grada Zaprešića u razdoblju 2003.-2005. i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Zaprešića za razdoblje 2006.-2010. godinu („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 25/06),
- Općina Brdovec: Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 9/07),
- Općina Rakovec: Izvješće o stanju u prostoru Općine Rakovec za period 2003. – 2006. („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 19/07),
- Općina Brckovljani: Izvješće o stanju u prostoru Općine Brckovljani („Službeni glasnik“ broj 1/09),
- Općina Križ: Izvješće o stanju u prostoru na području Općine Križ za razdoblje od siječnja 2006. Godine do 31. prosinca 2009. Godine („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 16/10).

U tom su razdoblju donesene i sljedeće izmjene/dopune izvješća odnosno programa:

- Grad Velika Gorica: Izmjene i dopune Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru („Službeni glasnik Grada Velike Gorice“ broj 17/06),
- Grad Vrbovec: Izmjene i dopune Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru grada Vrbovca za razdoblje 2005.-2009. godine („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 18/07),
- Općina Rugvica: Izmjene i dopune Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru („Službeni glasnik Općine Rugvica“ broj 6/07).

U nastavku se daje pregled realizacije mjera utvrđenih posljednjim (službenim) dokumentima praćenja stanja u prostoru za područje Zagrebačke županije. Kao što je navedeno naprijed i u uvodnom poglavlju, to su: Izvješće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004. - 2006. godine i Program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006. - 2010. godine („Glasniku Zagrebačke županije“, broj 09/06).

3.4.2. Realizacija predviđene izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja

Mjera 1: Izrada izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije

Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za proteklo je razdoblje bila predviđena izrada izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije u dva odvojena postupka:

- prvu skupinu prioriteta čine izmjene koje se odnose na prometnu infrastrukturu - izmjena dijela trase autoceste Zagreb-Sisak i promjena statusa ceste "čvor Kosnica-Velika Gorica" iz koridora u istraživanju u planiranu državnu cestu - kao i izmjene koje se odnose na smještaj gospodarskih sadržaja u prostoru, sustav gospodarenja otpadom te na Odredbe za provođenje, a
- druga se skupina odnosi na izmjene i dopune ostalih prostorno planskih rješenja koja je potrebno uskladiti s novim propisima, novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, stručnim podlogama i studijama, te novonastalim stanjem na terenu.

U proteklom razdoblju realizirane su Izmjene i dopune Prostornog plana Županije za obje utvrđene skupine prioriteta. Prva skupina realizirana je kroz II. Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije koje su se odnosile na izmještanje dijela trase autoceste Zagreb-Sisak, promjenu statusa obilaznice Velike Gorice, promjenu uvjeta smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru i izmjenu dijela Odredbi za provođenje. Druga skupina prioriteta realizirana je kroz sveobuhvatne, IV. Izmjene i dopune Plana. Osim navedenog, u proteklom su razdoblju realizirane i III. Izmjene i dopune Plana koje su se odnosile na osiguravanje prostorno planskih preduvjeta za gradnju mreže građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture, sukladno zahtjevu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. O svim navedenim aktivnostima izviješteno je u prethodnim poglavljima. Zaključak: mjera 1 realizirana je u cijelosti.

Mjera 2: Izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb

Obveza izrade ovog Plana određena je Odlukom o donošenju Prostornog plana Zagrebačke županije i Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006. – 2010. godine. Pripremne aktivnosti na izradi ovog Plana započele su 2008. godine, izradom elaborata Polazišta za izradu PPPPO Črnkovec – Zračna luka Zagreb, a postupak izrade i donošenja započeo je 2009. godine, donošenjem Odluke o njegovoj izradi po Županijskoj skupštini Zagrebačke županije. Plan je donesen po Županijskoj skupštini 20. rujna 2012. godine, a Odluka o donošenju objavljena je u „Glasniku Zagrebačke županije“, broj 23/12. O postupku izrade i donošenja ovog Plana izviješteno je u prethodnim poglavljima. Zaključak: mjera 2 realizirana je u cijelosti.

Mjera 3: Izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje

Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za proteklo je razdoblje planiran nastavak izrade i postupka donošenja Prostornog plana Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje. Riječ je o prostornom planu državne razine, kojeg donosi Hrvatski sabor. Nositelj i koordinatorska organizacija, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, povjerilo je izradu pripremnih radova, a zatim i Nacrta prijedloga Plana, Zavodu za prostorno uređenje Zagrebačke županije. U proteklom razdoblju proveden je niz aktivnosti na izradi Nacrta prijedloga Plana, o čemu je detaljnije izviješteno u prethodnim poglavljima. Zaključak: mjera 3 većim je dijelom realizirana, no njezino se provođenje nastavlja i u budućem razdoblju.

Mjera 4: Izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica

Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za proteklo je razdoblje utvrđena obveza daljnje suradnje Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije u postupku izrade i donošenja Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica. Riječ je također o prostornom planu državne razine, kojeg donosi Hrvatski sabor, a čiju je izradu nadležno Ministarstvo povjerilo Gradskom zavodu za prostorno uređenje Grada Zagreba. Zavodi za prostorno uređenje Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije, na čijem se području također nalazi Park prirode Medvednica, sudjeluju u izradi Plana kao vanjski suradnici i konzultanti. U proteklom su razdoblju nastavljene aktivnosti na izradi ovog Plana, u čemu je sudjelovao i ovaj Zavod. O postupku izrade i donošenja ovog Plana izviješteno je u prethodnim poglavljima. Zaključak: mjera 4 većim je dijelom realizirana, no njezino se provođenje nastavlja i u budućem razdoblju.

Mjera 5: Zajednička izrada Prostornog plana Grada Zagreba i Prostornog plana Zagrebačke županije

Programom mjera za proteklo razdoblje predviđena je mogućnost zajedničke izrade Prostornog plana Grada Zagreba i Prostornog plana Zagrebačke županije, koja bi se temeljila na utvrđenom interesu Grada i Županije za zajedničkom konceptualno i vremenski koordiniranom izradom navedenih prostornih planova. Zajednička izrada obuhvaćala bi koordiniranu izradu prostornih planova uz stručno usuglašavanje metodologije i planskih opredjeljenja, zajedničku koordinaciju izrade prostornih planova od strane stručnih timova, dodatna tematska istraživanja cjelokupnog prostora Grada Zagreba i Zagrebačke županije, infrastrukturnih mreža i režima zaštite, te koordiniranu provedbu prethodnih i javnih rasprava. Prostorne planove izradili bi Gradski zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba i Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, svaki za svoje područje. Ova mjera nije realizirana jer su se prostorni planovi iz nadležnosti Grada i Županije u proteklom razdoblju, zbog različitih prioriteta i potreba za prostorno planskim rješenjima, izrađivali i donosili različitom dinamikom. Pritom su zavodi Grada Zagreba i Zagrebačke županije usko surađivali i međusobno usklađivali prostorno planska rješenja u svim fazama njihove izrade i donošenja.

Mjera 6: Izrada prostornih planova uređenja velikih gradova, gradova i općina Zagrebačke županije

Programom mjera za proteklo razdoblje predviđen je dovršetak postupka izrade i donošenja prostornih planova uređenja gradova i općina za sve jedinice lokalne samouprave koje još nisu donijele navedeni Plan. Kao što je vidljivo iz prethodnih poglavlja, u proteklom je razdoblju i posljednjih šest jedinica lokalne

samouprave na području Zagrebačke županije donijelo prostorne planove uređenja (Grad Velika Gorica i općine Brckovljani, Dubravica, Kravarsko, Orle i Pokupsko). Time je dovršen proces izrade i donošenja prostornih planova „nove generacije“ za svih 34 jedinice lokalne samouprave na području zagrebačke županije, a mjera je realizirana u cijelosti.

Mjera 7: Izrada ostalih prostornih planova čije je donošenje u nadležnosti velikih gradova, gradova i općina

Programom mjera navodi se i obveza izrade ostalih prostornih planova (GUP, UPU, DPU), čija je obveza izrade utvrđena Zakonom ili Prostornim planom Županije, a njihovo donošenje u nadležnosti je velikih gradova, gradova i općina. O dinamici izrade ovih planova izviješteno je u prethodnim poglavljima, a detaljan prikaz dinamike njihove izrade i donošenja trebaju dati jedinice lokalne samouprave u svojim izvješćima o stanju u prostoru.

3.4.3. Realizacija predviđene izrade studija i stručnih podloga

Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za proteklo je razdoblje bila utvrđena obveza izrade sljedećih studija i stručnih podloga, potrebnih za izradu dokumenata prostornog uređenja u nadležnosti Županije:

1. Studije i stručne podloge za potrebe izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije - dovršetak izrade stručnih podloga iz područja vodoopskrbe i odvodnje, korištenja i zaštite voda, te zaštite kulturnih dobara. Prema potrebi izrada studija i stručnih podloga i iz drugih područja.
2. Studije i stručne podloge za potrebe izrade Prostornog plana Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje - dovršetak izrade stručne podloge zaštite prirode, prema potrebi izrada studija i stručnih podloga i iz drugih područja.
3. Studija zaštite voda Zagrebačke županije,
4. Plan zaštite voda Zagrebačke županije,
5. Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije.

U proteklom je razdoblju izrađena Novelacija studije Vodoopskrba Zagrebačke županije - osnovne postavke koncepcije razvitka iz 2007. godine, Studija gospodarenja otpadom Zagrebačke županije u prosincu 2008. godine, Elaborat o zaštitnim zonama izvorišta Velika Gorica, Strmec, Šibice, Bregana i Slapnica iz 2008. godine, Prostorno-prometna studija cestovno-željezničkog sustava šireg područja grada Zagreba u svibnju 2009. godine, Elaborat o provedenim istražnim radovima na potencijalnim lokacijama ŽCGO Zagrebačke županije u svibnju 2010. godine, Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije u kolovozu 2011. godine i dr. Također je u izradi i Novelacija Studije zaštite voda i strategija razvoja zaštite voda na području Zagrebačke županije. Novim Zakonom o vodama („Narodne novine“, broj 153/09, 63/11, 130/11) iz 2009. godine ukida se obveza izrade županijskih planova zaštite voda.

Za potrebe izrade Prostornog plana Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje izrađene su Studija lokacija sportsko-rekreacijskih i turističkih aktivnosti u Parku prirode Žumberak-Samoborsko gorje te Stručna podloga zaštite prirode. O izradi ostalih stručnih podloga, projekata, kartografskih podloga i snimaka relevantnih za stanje u prostoru Županije izvijestit će se u sljedećim poglavljima. Slijedom navedenog, mjera je realizirana u cijelosti.

3.4.4. Provođenje ostalih mjera od značaja za izradu i donošenje dokumenata prostornog uređenja i unaprjeđenje stanja u prostoru

Zaštita osobitih vrijednosti prostora

Programom mjera za proteklo razdoblje utvrđene su i ostale mjere od značaja za izradu i donošenje dokumenata prostornog uređenja i unaprjeđenje stanja u prostoru. Tako se određuje da „Tijekom izrade dokumenata prostornog uređenja, kako na razini Županije, tako i na razini gradova i općina, kao i prilikom provođenja drugih aktivnosti vezanih uz korištenje i zaštitu prostora, osobitu pažnju i nadalje treba posvetiti sljedećem:

- zaštititi vodonosnika, odnosno izvorištima i zaštitnim zonama izvorišta i vodocrpilišta,

- racionalnom korištenju poljoprivrednog zemljišta, osobito smanjenju korištenja kvalitetnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe,
- racionalnom planiranju građevinskih područja naselja i građevinskih područja izdvojene namjene,
- problematici gospodarenja otpadom, kako na području gradova i općina, tako i pri iznalaženju cjelovitog rješena za područje čitave ųupanije,
- zaštiti i sprječavanju prenamjene šumskih površina,
- zaštiti prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara,
- realizaciji i drugih Prostornim planom Zagrebačke ųupanije utvrđenih načela organizacije prostora za izradu planova užih područja,
- kao i realizaciji Programom zaštite okoliša Zagrebačke ųupanije utvrđenih mjera zaštite okoliša.“

Sastavni dio odredbi za provođenje Prostornog plana ųupanije i prostornih planova uređenja općina i gradova su mjere zaštite prostora. Osobita pažnja u ovim mjerama usmjerena je na očuvanje vodonosnika, zaštitu izvorišta i vodocrpilišta, zaštitu kvalitetnog poljoprivrednog i šumskog zemljišta te na zaštitu prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara. Navedeno se posebno odnosi na Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb.

Pri izradi prostornih planova uređenja posebno se nastojalo na racionalnom planiranju građevinskih područja naselja i građevinskih područja izdvojene namjene. Ovaj je Zavod, u procesu stručno-savjetodavne podrške općinama i gradovima, učestalo upozoravao na odredbe za provođenje iz Prostornog plana ųupanije kojima se određuju kriteriji racionalnog dimenzioniranja građevinskih područja. Slijedom navedenog, mjera je realizirana u cijelosti.

3.4.5. Provođenje mjera kojima se utvrđuju obveze Zavoda u procesu praćenja stanja u prostoru

Programom mjera za proteklo razdoblje utvrđene su i druge mjere za unaprjeđenje stanja u prostoru Zagrebačke ųupanije, koje se prije svega odnose na rad Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije. Iako su obveze Zavoda utvrđene Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, kao i godišnjim programima rada, u nastavku se daje pregled aktivnosti Zavoda u proteklom razdoblju koje su izravno doprinijele realizaciji mjera utvrđenih prethodnim Programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru na području Zagrebačke ųupanije:

Izdavanje mišljenja na konačne prijedloge planova

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji utvrđena je obveza Zavoda za prostorno uređenje da, u postupku izdavanja suglasnosti na konačne prijedloge prostornih planova uređenja, daje mišljenje o usklađenosti prostornih planova s Prostornim planom ųupanije, prostornim planovima susjednih ųupanija te s drugim dokumentima prostornog uređenja od utjecaja na predmetni prostorni plan.

U proteklom razdoblju Zavod je, nakon detaljne analize i usuglašavanja, izdao sljedeća (pozitivna) mišljenja o usklađenosti s Prostornim planom Zagrebačke ųupanije, prostornim planovima susjednih ųupanija te s drugim dokumentima od utjecaja na prostorni plan:

I. Mišljenja na Konačne prijedloge prostornih planova uređenja:

1. Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Kravarsko; 7.02.2006.
2. Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brckovljani; 27.06.2006.
3. Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Grada Samobora; 18.12.2006.
4. Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Pokupsko; 5.11.2007.
5. Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Orle; 19.12.2008.

II. Mišljenja na Konačne prijedloge izmjena i dopuna prostornih planova uređenja:

1. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Bedenica; 2.05.2006.
2. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Grada Dugo Selo; 2.05.2006.
3. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Pisarovina; 6.06.2006.
4. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Pušća; 26.06.2006.
5. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Grada Sveti Ivan Zelina; 4.07.2006.
6. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Sveta Nedjelja; 10.07.2006.
7. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Križ; 6.09.2006.
8. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Rugvica; 8.02.2007.

9. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Rakovec; 14.02.2007.
10. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Farkaševac; 16.04.2007.
11. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Jakovlje; 15.06.2007.
12. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Brdovec; 4.07.2007.
13. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Grada Zaprešića; 9.07.2007.
14. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Rakovec; 10.07.2007.
15. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Žumberak; 25.07.2007.
16. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Bistra; 25.10.2007.
17. Konačni prijedlog ciljano-točkaste Izmjene PPU Općine Križ; 17.12.2007.
18. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Dubrava; 28.01.2008.
19. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Grada Velike Gorice; 6.05.2008.
20. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Rakovec; 6.06.2008.
21. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Grada Vrbovca; 7.05.2008.
22. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Marija Gorica; 3.07.2008.
23. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Krašić; 18.08.2008.
24. Konačni prijedlog ciljane Izmjene i dopune PPU Općine Brdovec; 11.11.2008.
25. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Grada Jastrebarsko; 05.12.2008.
26. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Grada Jastrebarsko; 23.12.2008.
27. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Brckovljani; 23.03.2009.
28. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Općine Bistra; 31.03.2009.
29. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Luka; 8.04.2009.
30. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Dubravica; 14.04.2009.
31. Konačni prijedlog III. Izmjena i dopuna PPU Općine Pisarovina; 28.04.2009.
32. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Jakovlje; 28.10.2009.
33. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Grada Ivanić-Grada; 28.10.2009.
34. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Općine Klinča Sela; 15.01.2010.
35. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Općine Bedenica; 12.02.2010.
36. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Općine Rugvica; 16.04.2010.
37. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Općine Kloštar Ivanić; 27.05.2010.
38. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Grada Sveta Nedjelja; 17.06.2010.
39. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Općine Pušća; 7.07.2010.
40. Konačni prijedlog Izmjene i dopune PPU Grada Dugog Sela; 23.07.2010.
41. Konačni prijedlog Izmjena i dopuna PPU Općine Brdovec; 28.10.2010.
42. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Općine Farkaševac; 23.12.2010.
43. Konačni prijedlog I. Izmjena i dopuna PPU Općine Kravarsko; 2.2.2011.
44. Konačni prijedlog III. Izmjena i dopuna PPU Grada Jastrebarskog; 04.03.2011.
45. Konačni prijedlog V. Izmjena i dopuna PPU Općine Klinča Sela; 18.03.2011.
46. Konačni prijedlog I. Izmjena i dopuna PPU Općine Gradec; 24.03.2011.
47. Konačni prijedlog III. Izmjena i dopuna PPU Općine Dubrava; 1.07.2011.
48. Konačni prijedlog I. Izmjena i dopuna PPU Općine Pokupsko; 6.07.2011.
49. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Grada Zaprešića; 17.10.2011.
50. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Grada Sveti Ivan Zelina; 18.11.2011.
51. Konačni prijedlog IV. Izmjena i dopuna PPU Grada Jastrebarsko; 13.12.2011.
52. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Općine Gradec; 23.03.2012.
53. Konačni prijedlog III. Izmjena i dopuna PPU Općine Bistra; 16.07.2012.
54. Konačni prijedlog IV. Izmjena i dopuna PPU Općine Pisarovina; 23.07.2012.
55. Konačni prijedlog I. Izmjena i dopuna PPU Općine Orle; 24.08.2012.
56. Konačni prijedlog V. Izmjena i dopuna PPU Grada Jastrebarsko; 10.09.2012.
57. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Općine Kloštar Ivanić; 02.10.2012.
58. Konačni prijedlog II. Izmjena i dopuna PPU Općine Brckovljani; 26.10.2012.
59. Konačni prijedlog Ciljanih izmjena i dopuna PPU Grada Dugo Selo; 21.11.2012.
60. Konačni prijedlog Ciljane izmjene PPU Općine Križ; 20.12.2012.
61. Konačni prijedlog Ciljanih izmjena i dopuna PPU Grada Ivanić-Grada; 07.01.2013.
62. Konačni prijedlog Ciljanih izmjena i dopuna PPU Grada Svetog Ivana Zeline; 31.01.2013.
63. Konačni prijedlog III. Izmjena i dopuna PPU Općine Rugvica; 14.02.2013.
64. Konačni prijedlog Ciljanih izmjena i dopuna PPU Grada Svetog Ivana Zeline dopunjen amandmanima predstavničkog tijela; 27.02.2013.
65. Konačni prijedlog VI. Izmjena i dopuna PPU Općine Klinča Sela; 27.02.2013.

Vođenje dokumentacije prostora

Ova aktivnost Zavoda također proizlazi iz odredbe Zakona o prostornom uređenju i gradnji, a provodila se i ranije, prema „starom“ Zakonu. Po donošenju prostornih planova, gradovi i općine dužni su Zavodu dostaviti po jedan primjerak svakog donesenog prostornog plana (tekstualni i grafički dio), kao i objavljenu Odluku o njegovu donošenju. Izmjenama i dopunama Zakona iz 2011. godine utvrđena je i obveza dostave prostornih planova i u elektroničkom zapisu. Time se provodi još jedna važna zadaća Zavoda, a to je vođenje dokumentacije prostora za čitavo područje Zagrebačke županije. Ono obuhvaća, osim zbirke navedenih prostornih planova, još i dokumentaciju praćenja stanja u prostoru (Izvešća o stanju u prostoru gradova i općina s Programima mjera), studije, stručne podloge i drugu prostorno plansku dokumentaciju relevantnu za prostor Zagrebačke županije.

Može se konstatirati da je i u proteklom razdoblju suradnja s općinama i gradovima bila vrlo dobra. Većina jedinica lokalne samouprave dostavila je dokumentaciju na vrijeme, sukladno Zakonu. Na zahtjev Zavoda dostavljena je i cjelokupna dokumentacija prostornih planova uređenja u digitalnom obliku, za potrebe izrade GIS-a prostornog uređenja Zagrebačke županije. Plan u digitalnom obliku nije dostavilo tek nekoliko općina koje ga ni same ne posjeduju u takvom obliku.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, dokumentacija prostora od 2008. godine sadrži i dokumentaciju o korištenju zemljišta (rješenja o uvjetima građenja, lokacijske i građevinske dozvole, rješenja o izvedenom stanju i dr.). Tijekom 2008. godine Zavodu je dostavljeno 480, tijekom 2009. godine 1019, tijekom 2010. godine 450, tijekom 2011. godine preko 500, a tijekom 2012. godine preko 600 raznih dokumenata kojima se reguliraju pojedini zahvati u prostoru. Također, treba napomenuti da veliki gradovi (Samobor i Velika Gorica) ne dostavljaju podatke Zavodu, ali su za potrebu izrade ovog izvješća dostavili broj pojedinačnih akata prostornog uređenja u proteklom razdoblju sukladno traženju Zavoda. Tijekom 2009. godine na području Grada Velika Gorica izdano je ukupno 434 pojedinačnih akata, tijekom 2010. godine 449, tijekom 2011. godine 374, a tijekom 2012. godine 409, dok je na području Grada Samobora u razdoblju zadnje četiri godine izdano ukupno 1352 pojedinačnih akata prostornog uređenja.

Nabava digitalnih geodetskih podloga

Za potrebe izrade prostornih planova iz svoje nadležnosti, kao i za potrebe izrade GIS-a prostornog uređenja Zagrebačke županije, ovaj je Zavod u proteklom razdoblju pribavio od Državne geodetske uprave sljedeće podatke i geodetske podloge:

1. Podaci iz baze registra prostornih jedinica za područje Zagrebačke županije u digitalnom obliku (shp format). Baza podataka sadrži najnoviji grafički prikaz granica, kao i osnovne atributne podatke (naziv, površina, centroid) za naselja, općine, gradove i katastarske općine na području Zagrebačke županije (2009. godine).
2. Digitalni model reljefa Zagrebačke županije u mjerilu M 1:25 000.
3. Kontinuirano su nabavljane digitalne rasterske kartografske podloge, tako da je u potpunosti prekriveno područje Zagrebačke županije topografskim kartama TK25 (M 1:25 000), TK100 (M 1:25 000), kao i digitalnim ortofotom (M 1:5 000).

U travnju 2011. godine Zagrebačka županija je s Državnom geodetskom upravom sklopila Sporazum o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2011.- 2014. godine. Temeljem ovog Sporazuma Županija je sklopila sporazume i ugovore s jedinicama lokalne samouprave, izuzev velikih gradova, o zajedničkom interesu na suradnji u sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga. Zavodu za prostorno uređenje Zagrebačke županije Župan je Zaključkom povjerio stručno analitičke poslove na realizaciji Sporazuma, koji se sastoje od potraživanja, korištenja i distribucije podataka Državne geodetske uprave. U skladu s navedenim sporazumima i ugovorima Državna geodetska uprava tijekom kolovoza i rujna 2011. godine isporučila je Zagrebačkoj županiji sljedeće podloge za potrebe prostornog planiranja:

- Službene listove Detaljne topografske karte u mjerilu 1:25000 (TK25),
- Digitalnu ortofoto kartu DOF5,
- Hrvatsku osnovnu kartu HOK5,
- Digitalni ortofoto plan DOF2 za područje izgrađenosti,
- Podatke u alfanumeričkom obliku (Županija, grad/općina, mjesna samouprava, naselja, ulica i kućni brojevi),
- Podatke u grafičkom obliku (Županija, grad/općina, mjesna samouprava i naselja, statistički krug, katastarska općina – Središnji registar prostornih jedinica),
- Digitalne katastarske planove – rastere,
- Digitalne katastarske planove – vektore.

U prosincu 2011. dostavljen je i novi DOF 5 za područje cijele Županije. Ažurirani podaci pristizali su i tijekom 2012. godine, a Zavod ih kontinuirano obrađuje, snima i isporučuje jedinicama lokalne samouprave prema njihovim zahtjevima.

Uspostava GIS-a prostornog uređenja

Informacijski sustav prostornog uređenja vodi se zbog potrebe trajnog praćenja stanja u području prostornog uređenja i izrade izvješća o stanju u prostoru, sa svrhom cjelovitog upravljanja zaštitom prostora te izrade i praćenja provedbe dokumenata prostornog uređenja. Temelji se na međusobno usklađenim i povezanim registrima geodetskih, evidencijskih i drugih podataka, usklađenih sa statističkim podacima. Obveza uspostave Informacijskog sustava prostornog uređenja proizlazi iz Zakona o prostornom uređenju i gradnji. Zavod već osam godina kontinuirano provodi aktivnosti na uspostavi, vođenju i održavanju Geografskog informacijskog sustava (GIS-a) prostornog uređenja Zagrebačke županije na tri razine:

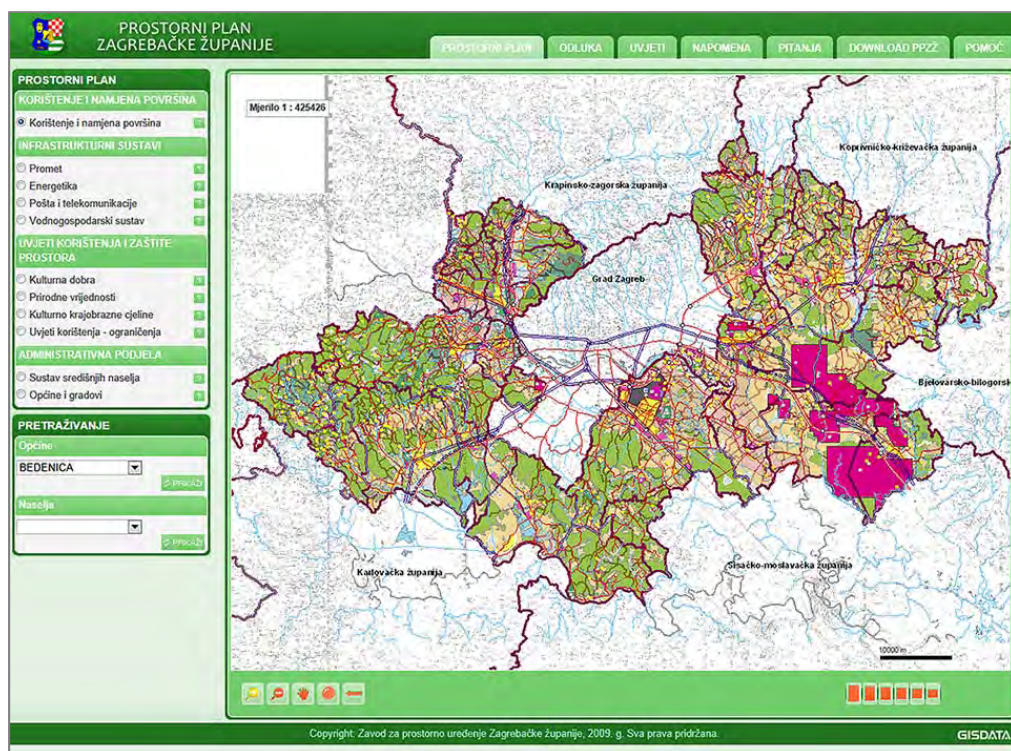
1. Prostorni plan Zagrebačke županije,
2. Prostorni planovi uređenja gradova i općina,
3. Generalni urbanistički planovi.

Temeljni cilj uspostave GIS-a je osmišljavanje i izrada prostorne baze podataka Zagrebačke županije, obradom postojećih podataka - prostornih planova, dokumenata praćenja stanja u prostoru, geodetskih i katastarskih podloga i dr, a sa svrhom cjelovitog upravljanja zaštitom prostora i izrade tematskih analiza. Prostorni planovi uređenja, kao i njihove izmjene i dopune, implementirani su u GIS prostornih planova općina i gradova tijekom proteklih nekoliko godina, sljedeći dinamiku njihova donošenja. Prostorni planovi uređenja doneseni su, u razdoblju od 2002. do 2010. godine, za svih 9 gradova i 25 općina Zagrebačke županije. U istom je razdoblju većina gradova i općina donijela jedne ili više izmjena i dopuna navedenih prostornih planova.

Od 2006. do 2012. godine, kroz sedam etapa, obrađeno je i u GIS bazu implementirano:

- 2006. godine: u GIS prostornih planova uređenja općina Brckovljani Dubravica, Jakovlje, Brdovec, Kloštar Ivanić, Kravarsko, Pisarovina i gradova Zaprešić, Ivanić Grad Velika Gorica. Također je za zapadni dio Županije izrađena jedinstvena baza podataka, koja objedinjuje sve obrađene prostorne planove gradova i općina.
- 2007. godine: obrađena su tri novodonesena prostorna plana: grada Samobora i općina Pokupsko i Orle. Također su obrađene i u bazu implementirane izmjene i dopune planova grada Dugog Sela, Svete Nedelje, Svetog Ivana Zeline i općina Križ, Pisarovina, Pušća, Rakovec i Rugvica.
- 2008. godine: obrađene su četiri izmjene i dopune planova: grada Zaprešića i općina Bistra, Dubrava i Jakovlje. Uspostavljena je također jedinstvena baza podataka koja sadrži izvorne i korigirane podatke iz svih obrađenih prostornih planova uređenja gradova i općina Zagrebačke županije, te je izvršeno vizualno spajanje svih planova uz korekciju podataka na mjestima spoja susjednih gradova i općina.
- 2009. godine: implementirane su novodonesene izmjene i dopune prostornih planova uređenja općina Marija Gorica i Brdovec i Grada Jastrebarsko. Osim dorade GIS-a sustavno se provodila i edukacija djelatnika o održavanju sustava.
- Tijekom 2010. godine ugovorena je izrada Tehničkih normi za kartografske prikaze prostornih planova koji se izrađuju u DWG formatu. Svrha izrade Tehničkih normi je potreba određivanja tehničkih svojstava digitalnih kartografskih prikaza koji se izrađuju u programskom alatu Autodesk, zbog bolje usklađenosti s postojećim GIS-om prostornog uređenja Zagrebačke županije. Tehničke norme namijenjene su izrađivačima dokumenata prostornog uređenja za izradu crteža, a Zavodu za kontrolu tehničkih karakteristika crteža, kako bi se mogla izvršiti njihova konverzija i dodavanje GIS-u bez promjene samih podataka. U 2010. godini izrađene su dvije ugovorene faze, a posljednja treća faza završena je 2011. godine.
- U 2011. godini u GIS sustav implementirane su izmjene i dopune prostornih planova uređenja gradova Velika Gorica i Vrbovec, te općine Rakovec.
- U 2012. godini u GIS sustav implementirane su izmjene i dopune PPUO Rakovec te posljednje, IV. Izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije.

Nakon uspješno dovršene implementacije IV. Izmjena Prostornog plana Županije u GIS sustav, ažurirana je baza podataka WEB GIS preglednika na Internetским stranicama Zavoda www.zpuzz.hr najnovijim kartografskim prikazima, koji su na taj način postali dostupni javnosti za korištenje.

Slika 53: WEB GIS aplikacija Prostornog plana Zagrebačke ųupanije.

Izvor: službene Internet stranice Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije www.zpuzz.hr 2013.

Koristeći suvremenu GIS tehnologiju i podatke implementirane u informacijski sustav prostornog uređenja, Zavod je u proteklom razdoblju, u okviru stručno-analitičkih poslova iz svojega djelokruga, izradio niz prostornih analiza koje se odnose na postojeću i planiranu namjenu prostora, izgrađenost građevinskih čestica, zaštitu i uvjete korištenja prostora i okoliša te na infrastrukturne sustave. Od izrađenih analiza izdvajamo one koje su izrađene u okviru pripreme ili izrade III. i IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke ųupanije:

1. Analiza izgrađenosti građevinskih područja u gradovima i općinama Zagrebačke ųupanije na digitalnim ortofoto podlogama (DGU, mjerilo 1:5000) - 2007. i 2008. godine;
2. Analiza postojeće i planirane elektroničke komunikacijske infrastrukture na području Zagrebačke ųupanije - 2009. godine;
3. Analiza mogućnosti planiranja druge uzletno sletne staze Zračne luke Zagreb - 2009. godine;
4. Analiza gospodarskih zona na području Zagrebačke ųupanije - 2010. godine.
5. Tijekom 2011. i 2012. godine izrađene su brojne analize za potrebe izrade V. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke ųupanije, kao i Prostornog plana područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb.

Realizacija drugih mjera praćenja stanja u prostoru

Osim brojnih obveza Zavoda koje proizlaze iz Zakona i posebnih propisa, a odnose se na prostorno uređenje (o čemu je bilo riječi u prethodnim poglavljima), Zavod je u proteklom razdoblju realizirao i druge mjere koje se odnose na praćenja stanja u prostoru. Tako je, za potrebe istraživanja pojava i procesa u prostoru, u suradnji s odgovarajućim stručnim službama:

- Pratio način korištenja građevinskih područja naselja i predlagao mjere za njihovo učinkovito korištenje,
- Pratio planiranje i izgradnju kapitalnih infrastrukturnih objekata od važnosti za Državu i ųupaniju, te valorizirao planirane koridore u cilju zaštite prostora i interesa ųupanije,
- Inicirao rješavanje mogućih konflikata u prostoru – prije svega na području eventualnog proširenja Zračne luke Zagreb i planiranog vodocrpilišta Črnkovec (zaštita podzemnih voda budućeg glavnog vodocrpilišta ųupanije i Grada Zagreba, zaštita područja arheološkog nalazišta Andautonija i dr.),
- Poticao istraživanja i provođenje mjera s ciljem učinkovitog korištenja, gospodarenja i zaštite prostora Zagrebačke ųupanije i dr.

4. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Kako bi se utvrdile temeljne pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i racionalnog korištenja prirodnih i povijesnih dobara potrebno je ukazati na prednosti i mogućnosti, ali i ograničenja održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije. Sam geoprometni smještaj Zagrebačke županije predstavlja značajnu prednost u promišljanju prostornog razvoja koji nadilazi županijske okvire. Kao neposredni kontaktni prostor metropole (zagrebački prsten) prostor Zagrebačke županije zajedno s prostornom Grada Zagreba tvori središnji državni prostor u gospodarskom, društvenom i prometnom pogledu. Prema podacima Izvješća o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012., Grad Zagreb i Zagrebačka županija iskristalizirali su se kao najvažnija socioekonomska jezgra u kojoj je, na samo 6,6% površine Hrvatske, okupljeno 25,8% stanovništva, gotovo 70% investicija u dugotrajnu imovinu, te oko četvrtina aktivnoga stanovništva (24,6%) i ukupnog broja zaposlenih (oko 26%) Hrvatske. Zbog svega navedenog, održivi razvoj prostora Zagrebačke županije treba sagledavati u širem prostornom kontekstu, pod čim se prvenstveno podrazumijeva prostorna, gospodarska i prometna cjelina koju prostor Zagrebačke županije čini zajedno s prostorom Grada Zagreba. U odnosu na planiranje održivog razvoja ovog prostora, to podrazumijeva u budućnosti još kvalitetniju suradnju između Zavoda za prostorno uređenje i drugih nadležnih tijela u obje jedinice regionalne samouprave.

U odnosu na demografske pokazatelje, Zagrebačka županija još uvijek ulazi među mali broj županija sa porastom broja stanovnika u odnosu na Popis iz 2001. godine. No, i unatoč pozitivnim pokazateljima iz posljednjeg Popisa stanovnika 2011. godine, o čemu je naprijed detaljno izviješteno, primjetan je trend usporavanja porasta broja stanovnika u Županiji u odnosu na prethodna međupopisna razdoblja. Zbog toga, kao i zbog demografskih pokazatelja na državnoj razini koji nisu ohrabrujući, potrebno je preispitati Prostornim planom Županije procijenjeno daljnje znatno povećanje broja stanovnika u Županiji na kojem se temelje prostorno planska rješenja. Ukoliko se sagledavaju detaljniji demografski podaci, oni koji se odnose na pojedina područja, pa čak i na pojedina naselja Zagrebačke županije, uočava se njihova međusobna neujednačenost. Tako zbog pojačane imigracije stanovništva u kontaktnom području uz Grad Zagreb dolazi do širenja naselja, izgradnje poslovnih sadržaja i potrebne prateće javne i komunalne infrastrukture, dok je u udaljenijim područjima Županije istovremeno trend pražnjenja (emigracije) stanovništva. Stoga će u sljedećem razdoblju trebati pronaći odgovarajuća prostorno-planska rješenja, prije svega na lokalnoj razini, kako se zbog sve većeg pritiska za navedenom izgradnjom ne bi dogodili neodgovarajući smjerovi širenja naselja. U tom pogledu bit će na županijskoj razini potrebno redefinirati ili dopuniti smjernice za utvrđivanje građevinskih područja naselja temeljem prethodno učinjene analize kojom bi se izdiferencirala građevinska područja naselja ne samo u odnosu na ograničenja, već i u odnosu na potrebe uslijed uočenih demografskih promjena.

Kako je naprijed izviješteno, Zagrebačka je županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj, s indeksom razvijenosti između 100-125% prosjeka Države. Brojne mjere poticanja razvoja gospodarstva obilježile su prethodno razdoblje, kao i mjere potpora u poljoprivredi, ruralnom razvoju i šumarstvu, te potpore u turizmu. U prostornim planovima zamjetan je porast planiranih (i realiziranih) gospodarskih zona, izdvojenih građevinskih područja namijenjenih turizmu i ugostiteljstvu, planiranih lokacija postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije. No pritom se, kako je ranije izviješteno, pažljivim odabirom prostornih rješenja nastojalo u najvećoj mogućoj mjeri zaštititi najkvalitetnije poljoprivredno i šumsko zemljište od svake prenamjene. Na ovoj mjeri treba i nadalje nastojati, te prostor planirati racionalno i usmjeravati gospodarski razvoj prema već formiranim i planski utvrđenim građevinskim područjima.

Bogatstvo prirodnih resursa – kvalitetnog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, vodnih resursa, prirodnih i krajobraznih vrijednosti te bogatstvo i raznolikost kulturne baštine, također su važne prednosti kod planiranja budućeg razvoja Zagrebačke županije. Sve ove vrijednosti, međutim, nameću obvezu posebne odgovornosti za njihovu zaštitu pri svakom budućem planiranju. Kao što je navedeno i u Državnom Izvješću o stanju u prostoru, od resursa koji će u budućnosti biti u središtu pažnje globalnih procesa sve važniju ulogu imat će rezerve pitke vode, osobito podzemne. Vode su jedna od najvažnijih prostornih komponenti koja utječe na najviše segmenata korištenja prostora i upravo su na tom tragu sačinjena

prostorno planska rješenja nedavno donesenog Prostornog plana Črnkovec – Zračna luka Zagreb, kojim se buduća izvorišta pitke vode na području Črnkovca štite i čuvaju za sljedeće generacije. Na provedbi mjera zaštite koje su utvrđene ovim Planom treba i nadalje nastojati, te o njihovoj provedbi izvijestiti u sljedećem Izvješću.

Sukladno Državnom Izvješću, Hrvatska je usvajanjem Europske konvencije o krajobrazima (*European Landscape Convention*), preuzela obvezu skrbi o vlastitim krajobrazima. Slijedom obveza iz tog dokumenta u Hrvatskoj je potrebno razviti sustav zaštite krajobraza koji se temelji na prepoznavanju (identifikaciji), tipologizaciji, vrjednovanju, zaštiti i upravljanju krajobrazima. Nadalje, Izvješće navodi da „prepoznavanje i zaštita krajobraza nisu sami sebi svrha, već su potrebni da bi se odredili način upravljanja prostorom i mogućnosti njegova unaprijeđenja u svrhu održivog prostornog i gospodarskog razvoja te poboljšanja kvalitete života. Po uzoru na druge europske zemlje, posebice one s dugom tradicijom u zaštiti krajobraza u smislu njegova korištenja i upravljanja, u Hrvatskoj je potrebno osigurati stručno utemeljen pristup prepoznavanju, vrjednovanju i aktivnoj zaštiti krajobraza osnivanjem odgovarajućih institucija s multidisciplinarnim stručnim sastavom (urbanisti, geografi, arhitekti, pejzažni arhitekti, šumari, agronomi, biolozi, povjesničari i dr.).“ Upravo u skladu s navedenim smjernicama, Zagrebačka županija već je započela s izradom Krajobrazne studije koja će, po njezinu usvajanju, postati vrijedna podloga za uključenje u regionalne i lokalne prostorne politike.

Na Državnoj razini u izradi su novi dokumenti prostornog razvoja Republike Hrvatske, kao i novi Zakon o prostornom uređenju. Ovi dokumenti u značajnoj će mjeri utjecati na sustav prostornog planiranja, a osobito na razine prikaza prostorno planskih rješenja i provedbu dokumenata prostornog uređenja u budućem razdoblju. Prema dosadašnjim saznanjima o Nacrtu prijedloga Zakona, važna komponenta planiranja u budućnosti biti će razvoj informacijskog sustava na svim razinama, s ciljem povećanja učinkovitosti provođenja i preglednosti (jednoobraznosti) prostorno planske dokumentacije. Zagrebačka županija već godinama provodi aktivnosti na izradi geografskog informacijskog sustava (GIS-a) prostornog uređenja, o čemu je izviješteno pod aktivnostima Zavoda, stoga se u tom smislu može očekivati lakša prilagodba na županijskoj razini planiranja. Poteškoće se mogu očekivati na lokalnoj razini planiranja, no o tome, kao i o provedbi novog Zakona u ostalim segmentima, izvijestit će se u sljedećem Izvješću.

U idućem razdoblju očekuje nas i punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj Uniji koje će, prema podacima Izvješća o stanju u prostoru Republike Hrvatske, „zahtijevati stvarnu primjenu načela i polazišta teritorijalne kohezije, urbanog razvoja i stanovanja oko kojih su se usuglasili ministri zemalja članica i koja su ugrađena u referentne europske dokumente.“ Ova načela utjecat će na regulativu i sustav prostornog uređenja u budućnosti, na svim razinama.

Nadalje, kako navodi Državno Izvješće, „kao jedna od važnijih tema u kontekstu integriranog urbanog razvoja nameće se pitanje urbane obnove. Urbana obnova je tema koja nadilazi graditeljske zahvate i koja je, osim uz ekonomska, vezana i uz niz društvenih, kulturnih, estetskih pa i upravljačko-političkih pitanja. Zapuštene gradske četvrti u različitim gradovima Hrvatske najčešće obuhvaćaju nerentabilne i ugasle industrijske, prometne, vojne i turističke prostore (tzv. *brownfield*) koje je potrebno privesti novoj namjeni, upravo kroz proces urbane obnove i revitalizacije“. Navedene mjere treba provesti i na području Zagrebačke županije, prije svega u njezinim urbanim dijelovima, kako bi se u najvećoj mjeri iskoristili i uredili već postojeći urbani prostori a smanjile daljnje potrebe za širenjem građevinskih područja. U svrhu urbane obnove dijelova naselja neophodno je utvrditi i područja zahvaćena bespravnom izgradnjom. Za to je potrebno, kroz postupak izrade prostornih planova uređenja gradova i općina, provesti detaljnu analizu stanja a zatim utvrditi obvezu izrade planova sanacije, odnosno urbanističkih planova uređenja, kojima će se detaljno propisati uvjeti gradnje za navedena područja.

Kao zaključak ovog poglavlja u kojem se navode potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Županije treba još jednom naglasiti važnost racionalnog planiranja, uz očuvanje prirodnih resursa kojima obiluje ovaj prostor. Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđen je niz odredbi kojima se štiti prostor od prenamjene i kojima se ograničava širenje građevinskog područja na najvrjednije županijske resurse, a to su, prije svega, kvalitetno poljoprivredno zemljište, šume, vode i osobito vrijedni dijelovi prirode. Također su utvrđene mjere zaštite i očuvanja prostora, prepoznati osobito vrijedni dijelovi prirode, utvrđene krajobrazne cjeline, provedeno bonitetno vrednovanje tla i utvrđena prostorna distribucija tala po bonitetnim klasama. U razdoblju u kojem se prati provođenje Prostornog plana Županije provedene su brojne analize usklađenosti s njegovim smjernicama i odredbama i može se utvrditi da su u tom razdoblju gradovi i općine na području Županije pretežno racionalno koristili prostor, da su većinom smanjivali građevinsko područje u odnosu na površinu koju su imali u prostornim planovima „stare generacije“ (Prostornim planovima bivših općina) i da su samo iznimno povećavali

površinu građevinskog područja, ako su stekli uvjete koji se odnose na postotak izgrađenosti i sl. Na tim temeljima potrebno je i nadalje planirati održivi razvoj Zagrebačke županije, kroz izradu novih strateških i provedbenih dokumenata prostornog uređenja „treće generacije“.

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornoga uređenja na razini Županije

Izvješćem o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012. utvrđena je prioritetna obveza izrade novih dokumenata prostornog razvoja Republike Hrvatske, budući da su Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske doneseni još 1997., odnosno 1999. godine. Također, prioritetnom se utvrđuje i obveza donošenja nove zakonske regulative te stručnih kriterija za prostorno i urbanističko planiranje u sljedećem razdoblju. Slijedom navedenog, ocjena potrebe izrade novih i izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornog uređenja na razini Županije koja se navodi u nastavku, podložna je promjenama koje će proizaći iz usvajanja novih propisa i dokumenata prostornog razvoja na razini Države.

4.2.1. Potreba izrade i donošenja novih dokumenata prostornog uređenja

Izrada novog Prostornog plana Zagrebačke županije

U skladu s gore navedenim dokumentima prostornog razvoja Republike Hrvatske, te u skladu s novom zakonskom regulativom prostornog uređenja, u sljedećem razdoblju potrebno je započeti s izradom novog Prostornog plana Zagrebačke županije. Važeći Prostorni plan Zagrebačke županije, donesen 2002. godine, nastao je uglavnom integrativnim procesom na temelju prostornih planova bivših općina (prije uspostave županijskog administrativnog ustrojstva). Kroz donošenje četiriju izmjena i dopuna važećeg Prostornog plana rješavana su prioritetna prostorno planska pitanja i zahtjevi, te korigirana prostorno planska rješenja i usklađivana sa zakonskim izmjenama i stanjem u prostoru. Novi Plan treba se temeljiti na najnovijim stručnim spoznajama, novim propisima i mjerama koje će proizaći iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, trendovima i procesima u prostoru te na multidisciplinarnom pristupu izradi. Kao strateški dokument regionalnog razvoja trebao bi imati odlučujuću ulogu u usmjeravanju društvenog i gospodarskog razvoja Zagrebačke županije, te osigurati daljnje racionalno korištenje prirodnih resursa i zaštitu prostora.

Nastavak izrade i donošenje Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje

Zakonom o zaštiti prirode, Zakonom o prostornom uređenju i gradnji te Odredbama za provođenje Prostornog plana Zagrebačke županije propisana je obveza izrade prostornih planova područja posebnih obilježja za parkove prirode. Prostornim planom Parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje utvrdit će se, s obzirom na zajednička prirodna i kulturna obilježja, temeljna organizacija prostora, mjere korištenja, uređenja i zaštite tog područja s aktivnostima koje imaju prednost, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša, te po potrebi obveza izrade detaljnih planova uređenja za njegova uža područja. Nositelj i koordinatore izrade Prostornog plana Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, povjerilo je izradu ovog Plana Zavodu za prostorno Zagrebačke županije. Dosadašnje aktivnosti na izradi Plana opisane su u poglavlju 3.1.3. U idućem razdoblju, sukladno dinamici koju planira nadležno Ministarstvo, predviđa se nastavak aktivnosti na izradi i donošenje Plana po Hrvatskom Saboru.

Nastavak izrade i donošenje Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica

Na području Zagrebačke županije nalazi se tek manji dio ukupne površine Parka prirode Medvednica, stoga je nositelj izrade, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, povjerilo izradu navedenog prostornog plana Gradskom zavodu za prostorno uređenje Grada Zagreba. Zavodi za prostorno uređenje Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije sudjeluju u njegovoj izradi kao vanjski suradnici. Dosadašnje aktivnosti na izradi ovog Plana opisane su u poglavlju 3.1.3. Može se pretpostaviti da će se izrada ovog Plana nastaviti u obuhvatu nove granice, prema dinamici koju odredi nositelj izrade – nadležno Ministarstvo. Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i nadalje će surađivati u njegovoj izradi, prema potrebi i u odgovarajućem opsegu. Prostorni plan Parka prirode Medvednica donosi Hrvatski Sabor.

Ostali prostorni planovi

Nositelji izrade prostornih planova uređenja, generalnih, urbanističkih i detaljnih planova uređenja su veliki gradovi, gradovi i općine Zagrebačke županije uz stručno-savjetodavnu suradnju Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije. Dinamika izrade i donošenja ovih prostornih planova, njihovih izmjena i dopuna u nadležnosti je gradova i općina. U idućem razdoblju potrebno je razmotriti mogućnost izrade novih prostornih planova uređenja, osobito u onim gradovima i općinama koje su do sada izradile i donijele nekoliko sveobuhvatnih izmjena i dopuna ovih planova. Prema podacima Zavoda, zasad je u tijeku izrada samo jednog novog prostornog plana uređenja „treće generacije“ - Prostornog plana uređenja Grada Sveta Nedelje. Također je potrebno dovršiti proces izrade i donošenja provedbenih dokumenata prostornog uređenja, osobito urbanističkih planova uređenja neizgrađenih i neuređenih dijelova središnjih naselja, čija je obveza izrade i donošenja utvrđena Prostornim planom Zagrebačke županije.

4.2.2. Potreba izrade i donošenja izmjena i dopuna dokumenata prostornog uređenja

Nastavak izrade i donošenje V. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije

Do sada provedene aktivnosti u postupku izrade i donošenja V. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije navedene su u poglavlju 3.1.3. Kao što je naprijed navedeno, nastavak izrade i donošenja ovog Plana uvjetovan je dinamikom postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš, a rokovi daljnjeg tijeka izrade proizlaze iz Odluke o izradi V izmjena i dopuna Plana, sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji. Dovršetak postupka izrade i donošenja ovog Plana prioriteta je aktivnost Zavoda za prostorno uređenje Zagrebačke županije u idućem razdoblju.

Izmjene i dopune ostalih prostornih planova

Dinamika izrade i donošenja izmjena i dopuna ostalih prostornih planova, čije je donošenje u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, odredit će se Izvješćima o stanju u prostoru i preporukama za unaprjeđenje održivog razvoja gradova i općina Zagrebačke županije. Riječ je o izmjenama i dopunama sljedećih prostornih planova:

- prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina,
- generalni urbanistički planovi,
- urbanistički planovi uređenja,
- detaljni planovi uređenja.

Može se pretpostaviti da će se i u sljedećem razdoblju intenzivno provoditi postupci izmjena i dopuna prostornih planova uređenja, s ciljem usklađenja s novijim propisima, Izmjenama i dopunama Prostornog plana Županije, novoizrađenom tehničkom i prostornom dokumentacijom, zahtjevima građana i pravnih osoba te novonastalim stanjem na terenu.

4.2.3. Potreba izrade studija i stručnih podloga potrebnih za izradu dokumenata prostornog uređenja u nadležnosti Županije

Za potrebe izrade dokumenata prostornog uređenja u nadležnosti Županije potrebno je, prije svega, izraditi studije i stručne podloge čija je obveza izrade utvrđena IV. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije, a to su: Krajobrazna studija Zagrebačke županije i Studija razvoja zračnog prometa Zagrebačke županije. Kao što je naprijed izviješteno, izrada Krajobrazne studije Zagrebačke županije započela je 2013. godine te se ovim Izvješćem naglašava potreba kvalitetnog nastavka i dovršetka njezine izrade, dok se obveza izrade Studije razvoja zračnog prometa utvrđuje za sljedeće razdoblje.

Osim navedenih studija, može se pretpostaviti da će se uvođenjem nove metodologije prostornog planiranja, a ovisno o zakonskim i podzakonskim propisima, pojaviti potreba za izradom novih posebnih, sektorskih i analitičkih studija i stručnih ili tematskih podloga. Svakako se kao prioriteta potreba nameće potreba izrade demografsko-sociološke studije Zagrebačke županije, kao osnove pri planiranju i organiziranju prostora, budući da postojeće projekcije odstupaju od podataka iz Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011.

Jedna od važnijih podloga za izradu prostorno planske dokumentacije biti će i studija kojom treba detaljno utvrditi obveze Županije koje proizlaze iz Plana upravljanja vodnim područjem Republike Hrvatske, te analizirati prostorna rješenja koja je potrebno implementirati u dokumente prostornog uređenja. Ova će rješenja bitno utjecati na dosadašnje odredbe iz prostornih planova, stoga će u njihovoj prilagodbi i implementaciji sudjelovati stručnjaci iz različitih područja.

S obzirom na sve izraženiju potrebu vođenja prostornih podataka u georeferenciranim digitalnim oblicima, a temeljem EU Direktiva (INSPIRE) kao i nacionalnih propisa (Zakon o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka, uspostava Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) i sl.), u idućem je razdoblju potrebno izraditi detaljnu analizu postojećeg GIS sustava i ostalih baza podataka o prostoru koje vodi Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije te istražiti mogućnost međusobnog povezivanja s drugim prostornim bazama različitih razina. Takva analiza, koju će provesti Zavod uz neophodnu suradnju nadležnih Državnih tijela, predstavljat će osnovu za kvalitetniju primjenu suvremenih informatičkih tehnologija u praćenju procesa u prostoru.

Također, Zavod za prostorno uređenje, u okviru uspostave geografsko-informacijskog sustava prostornog uređenja, treba nastaviti s objedinjavanjem i ažuriranjem svih vrsta prostornih podataka koji se odnose na područje Zagrebačke županije. To podrazumijeva, osim prikupljanja prostorno planskih dokumenata i prikupljanje svih vrsta studija, stručnih podloga, projekata, geodetskih podloga i snimaka relevantnih za stanje u prostoru Zagrebačke županije.

4.3. Prijedlog aktivnosti za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru

Kao rezultat naprijed provedene analize potreba, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije, proizlazi prijedlog aktivnosti za njegovo unaprjeđenje u budućem razdoblju. Temeljna aktivnost za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije svakako je izrada prostorno planske dokumentacije. Kvalitetnom izradom prostornih planova na svim razinama, te njihovim dosljednim i pravodobnim provođenjem, osigurat će se osnovni uvjeti za održiv prostorni i gospodarski razvoj Zagrebačke županije. Prostorno planska rješenja treba temeljiti na imperativu racionalnog korištenja prostora, kojim će se prirodni i kulturni resursi Zagrebačke županije očuvati od nenamjenskog korištenja, kao i svake druge devastacije i neplanske izgradnje.

O potrebi izrade i donošenja prostornih planova izviješteno je u prethodnom poglavlju. U nastavku se daje sažeti pregled aktivnosti koje je potrebno provesti u postupku izrade i provedbe dokumenata prostornog uređenja u sljedećem razdoblju, s ciljem unaprjeđenja održivog razvoja u prostoru Zagrebačke županije. Aktivnosti su prikazane sažeto, prema tematskim skupinama, a opširnija razrada svake teme prikazana je u prethodnim poglavljima ovog Izvješća.

1. **Vodozaštitna područja** - Pri izradi dokumenata prostornog uređenja na svim razinama te prilikom provođenja drugih aktivnosti vezanih uz korištenje i zaštitu prostora, osobitu pozornost treba posvetiti zaštiti vodonosnika, posebno izvorištima i zaštitnim zonama izvorišta te postojećim i planiranim vodozaštitnim područjima, i to kroz mjere i radove na zaštiti voda od zagađenja i utvrđivanjem učinkovitosti zaštite. S ciljem zaštite izvorišta potrebno je izgraditi sustave odvodnje, sanirati nelegalne šljunčare i odlagališta otpada u vodonosnom području Save, prometnice u vodozaštitnim područjima, naftovode i uređaje u transportnom sustavu, te velike industrijske pogone – zagađivače, opremajući ih uređajima za predtretman otpadnih voda. Osobito treba inicirati i pratiti dosljedno provođenje mjera zaštite i uvjeta korištenja prostora utvrđenih Prostornim planom područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb, u kojem je zaštita postojećih i planiranih izvorišta vode za piće utvrđena kao prioritet.
2. **Šume** - U svrhu očuvanja šuma potrebno je potencirati njihovu zaštitnu ulogu. Bez nužne opravdanosti ne smanjivati šumske površine i ne provoditi prenamjenu šuma ekološke i socijalne funkcije te zaštićenih šuma, u šume druge (gospodarske) namjene. Obnavljati uništene šumske površine pošumljavanjem te održavati postojeće šumske površine putem očuvanja i pravilnog gospodarenja. Pratiti provođenje mjera zaštite šuma utvrđenih Prostornim planom Zagrebačke županije, Prostornim planom područja posebnih obilježja Črnkovec – Zračna luka Zagreb te prostornim planovima uređenja gradova i općina na području Zagrebačke županije.
3. **Poljoprivredno zemljište** – Nužno je i nadalje poticati racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, povećavanje zemljišnog posjeda i iskorištavanje do sada neobrađenih/zapuštenih poljoprivrednih površina, te težiti preobrazbi u pravcu razvoja suvremenog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva. Za očuvanje i korištenje preostalog kvalitetnog zemljišta za

poljodjelsku i stočarsku svrhu treba: smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe, poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane, prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju, kod određivanja trasa infrastrukturnih zahvata u prostoru poljoprivredno tlo zaštititi u najvećoj mogućoj mjeri.

4. **Građevinska područja** – I nadalje je nužno racionalno planirati građevinska područja, uz tek iznimna proširenja, sukladno odredbama Prostornog plana Zagrebačke ųupanije. Ovo se odnosi kako na građevinska područja naselja, tako i na građevinska područja izdvojene namjene - gospodarske, ugostiteljsko-turističke i sportsko-rekreacijske namjene. Komunalnim opremanjem neizgrađenih dijelova naselja i ostalim mjerama sprječavati svako nepotrebno širenje naselja i težiti smanjenju na dimenzije primjerene potrebama. Kod planiranja novih, kao i kod uređenja postojećih stambenih naselja planirati društvenu i komunalnu infrastrukturu, uz očuvanje postojećih i planiranje novih zelenih površina inkorporiranih u urbanu strukturu naselja.
5. **Gospodarske zone** – Racionalnim planiranjem osigurati uvjete za formiranje gospodarskih zona, uz dosljedno provođenje uvjeta utvrđenih Prostornim planom Zagrebačke ųupanije. Nove proizvodne kapacitete i poslovne sadržaje planirati ponajprije u postojećim proizvodnim i poslovnim zonama, u kojima je izgrađena osnovna prometna i komunalna infrastruktura. Poticati razvoj malog i srednjeg gospodarstva, poduzetništva i obrtništva, posebno u gradovima i općinskim središtima te manjim lokalnim središtima, s ciljem unaprjeđenja njihovih razvojnih i urbanih obilježja.
6. **Turističke zone** – Primijeniti mjere ųupanijske razvojne strategije pri planiranju turističkih i gospodarskih zona na području ųupanije. Iskoristiti potencijale prirodnih i kulturnih vrijednosti te geografskog položaja ųupanije za razvoj turizma. Primijeniti parametre iz Prostornog plana ųupanije pri planiranju izdvojenih građevinskih područja namijenjenih hotelima, turističkim naseljima i autokampovima. Racionalnim planiranjem osigurati uvjete za razvoj ruralnog turizma.
7. **Prirodna i kulturna baština** – U sustavu prostornog planiranja treba i nadalje prepoznavati područja koja zasluųuju poseban odnos, brigu i zaštitu u cilju očuvanja prirodne i graditeljske baštine. Po dovršetku izrade Krajobrazne studije Zagrebačke ųupanije implementirati mjere zaštite u prostorno plansku dokumentaciju i pratiti njihovo provođenje. Nakon donošenja prostornih planova parkova prirode Medvednica i ųumberak – Samoborsko gorje po Hrvatskom Saboru, uskladiti prostorno planska rješena u Prostornom planu ųupanije i prostornim planovima uređenja gradova i općina sa utvrđenim mjerama zaštite prostora iz navedenih planova.
8. **Infrastrukturni sustavi** – Prednosti geoprometnog položaja Zagrebačke ųupanije treba i nadalje razvijati povezivanjem svih dijelova ųupanije, kao i ųupanije sa širim prostorom regije, prometnim i komunalnim infrastrukturnim sustavima. Pritom je važna suradnja s Gradom Zagrebom i drugim susjednim ųupanijama, kao i aktivno uključivanje ųupanije u izradu strateških dokumenata kojima se utvrđuju novi infrastrukturni sustavi državnog značaja (Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Prometna strategija Republike Hrvatske i dr.). Na temeljima potreba lokalnih zajednica, ali i kroz osiguranje stručne utemeljenosti prostorno planskih rješena, osigurati daljnji razvoj lokalne infrastrukturne mreųe u gradovima i općinama.
9. **Obnovljivi izvori energije** – Poticati gradove i općine na planiranje postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije u svojim prostornim planovima – osobito elektrana i kotlovnica na biomasu i bioplin, geotermalnih elektrana, solarnih elektrana i solarnih toplinskih sustava te malih hidroelektrana.
10. **Gospodarenje otpadom** – Uspostaviti cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, koji se temelji na planiranom ųupanijskom centru za gospodarenje otpadom (ųCGO), dovršiti postupak Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke ųupanije kojim se utvrđuje alternativna lokacija ųCGO, provoditi mjere sanacije odlagališta i druge mjere utvrđene Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke ųupanije.

Značajnu ulogu u provođenju navedenih aktivnosti imat će Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke ųupanije. Osim izrade dokumenata prostornog uređenja na svim razinama, Zavod treba i nadalje pratiti provedbu Prostornog plana Zagrebačke ųupanije s ciljem učinkovitog korištenja, gospodarenja i zaštite prostora Zagrebačke ųupanije, sudjelovati u izradi prostornih planova iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave kroz savjetodavno-stručnu suradnju i davanje mišljenja o usklađenosti s prostornim planom ųupanije, voditi dokumentaciju prostora i razvijati Informacijski sustav prostornog uređenja, pratiti planiranje i izgradnju kapitalnih infrastrukturnih objekata od važnosti za Drųavu i ųupaniju te valorizirati planirane koridore u cilju zaštite prostora i interesa ųupanije. Zbog sve većeg značenja kojeg Zavod dobiva u sustavu prostornog uređenja na svim razinama, a koje proizlazi iz postojećih i novih propisa kojima se utvrđuje sustav prostornog uređenja, potrebno je razmotriti mogućnosti daljnjeg ekipiranja, kao i tehničkog i informatičkog opremanja Zavoda u budućem razdoblju. Ovakav prijedlog temelji se na prijedlogu aktivnosti iz Drųavnog izvješća o stanju u prostoru, a odnosi se, ne samo na ųupanijske zavode, već i na zavode velikih gradova koje treba što prije formirati, ekipirati i tehnički opremiti.

5. IZVORI PODATAKA

U izradi ovog Izvješća Zavod je surađivao s upravnim odjelima, javnim ustanovama i drugim institucijama Zagrebačke županije, kao s i većim brojem nadležnih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima. Rezultat je složeni dokument koji pokriva različita područja ljudskog djelovanja, koja na različite načine utječu na buduće planiranje prostora i unaprjeđenje održivog razvoja, a i sama proizlaze iz postojećih prostorno planskih rješenja. Već i sama definicija prostornog planiranja kao interdisciplinarne djelatnosti određuje neophodnu daljnju suradnju Zavoda i nadležnih tijela na svim razinama, s ciljem što kvalitetnije realizacije navedenih projekata i provedbi aktivnosti utvrđenih ovim dokumentom.

U nastavku se daje popis tijela i pravnih osoba koje su, na pisani zahtjev, dostavile podatke za izradu ovog Izvješća, sukladno članku 10. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12). Podaci tijela i pravnih osoba koje nisu dostavile podatke preuzeti su sa službenih Internetskih stranica te objavljenih ili dostavljenih dokumenata, studija i stručnih podloga.

Popis tijela i pravnih osoba koje su dostavile podatke za izradu ovog Izvješća:

1. Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb,
2. Državni zavod za statistiku, Zagreb,
3. Dukom plin d.o.o., Dugo Selo,
4. Energo Metan d.o.o., Samobor,
5. Grad Dugo Selo,
6. Grad Ivanić-Grad,
7. Grad Jastrebarsko,
8. Grad Samobor, Upravni odjel za komunalne djelatnosti, promet i mjesnu samoupravu,
9. Grad Samobor, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša,
10. Grad Samobor, Upravni odjel za provođenje dokumenata prostornog uređenja i gradnju,
11. Grad Sveta Nedelja,
12. Grad Velika Gorica, Upravni odjel za izgradnju, komunalne djelatnosti i promet,
13. Grad Velika Gorica, Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo,
14. Grad Zaprešić,
15. Gradska plinara Zagreb d.o.o., Zagreb,
16. HEP ODS d.o.o., Elektra Karlovac, Karlovac,
17. HEP ODS d.o.o., Elektra Bjelovar, Bjelovar,
18. HEP ODS d.o.o., Elektra Križ, Križ,
19. HEP ODS d.o.o., Elektra Zagreb, Zagreb,
20. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije, Zagreb,
21. Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb,
22. Hrvatske ceste d.o.o., Zagreb,
23. HRVATSKE VODE, Zagreb,
24. HŽ Infrastruktura, Zagreb,
25. INA – Industrija nafte d.d., Zagreb,
26. Ivakop d.o.o., Ivanić-Grad,
27. Ivaplin d.o.o., Ivanić-Grad,
28. JADRANSKI NAFTAVOD d.d., Zagreb,
29. Komgrad Gradec d.o.o., Gradec,
30. Komunalac Vrbovec, Vrbovec,
31. Komunalno Klinča Sela d.o.o., Donja Zdenčina,
32. Komunalno Žumberak d.o.o., Kostanjevac,
33. Komus d.o.o., Donja Stubica,
34. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Uprava za inspekcijske poslove, Zagreb,
35. Ministarstvo kulture, Zagreb,
36. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Zagreb,
37. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Zagreb,
38. Montcogim-Plinara d.o.o., Sveta Nedelja,
39. Općina Bistra,
40. Općina Brckovljani,
41. Općina Dubrava,
42. Općina Dubravica,

43. Općina Farkaševac,
44. Općina Gradec,
45. Općina Jakovlje,
46. Općina Klinča Sela,
47. Općina Kloštar Ivanić,
48. Općina Križ,
49. Općina Luka,
50. Općina Marija Gorica,
51. Općina Pisarovina,
52. Općina Pokupsko,
53. Općina Preseka,
54. Općina Rakovec,
55. Općina Rugvica,
56. Općina Žumberak,
57. Plin Vrbovec, Vrbovec,
58. Poduzetnička zona Pisarovina d.o.o., Pisarovina,
59. VG Vodoopskrba d.o.o., Velika Gorica,
60. Vode Jastrebarsko, Jastrebarsko,
61. Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb,
62. Zagorski vodovod d.o.o., Zabok,
63. Zagrebačka županija, Upravni odjel za gospodarstvo, Zagreb,
64. Zagrebačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo, Zagreb,
65. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Zagreb,
66. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša - Ispostava Dugo Selo, Dugo Selo,
67. Zagrebačka županija, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu, Zagreb,
68. Zagrebačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Zagreb,
69. Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Vodoopskrba, Zagreb,
70. Zaprešić d.o.o., Zaprešić,
71. Zelina plin d.o.o., Sveti Ivan Zelina,
72. Zelinske komunalije d.o.o., Sveti Ivan Zelina,
73. Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije, Zagreb.

Također su, pri izradi ovog Izvešća, korišteni brojni dokumenti iz službene dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje koju, osim dokumenata prostornog uređenja, čine i brojne studije i stručne podloge iz različitih područja djelovanja. Abecednim redom izdvajamo najvažnije dokumente, a zatim dajemo pregled korištenih propisa.

Popis dokumenata korištenih u izradi ovog Izvešća:

1. Corine Land Cover Hrvatska (Agencija za zaštitu okoliša, 2006.),
2. Elaborat Istražni radovi na potencijalnoj lokaciji centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije (Geokon-Zagreb d.d., 2012.),
3. Elaborat o provedenim istražnim radovima na potencijalnim lokacijama ŽCGO Zagrebačke županije, (Oikon d.o.o. - Institut za primijenjenu ekologiju, 2010.),
4. Elaborat o rezultatima provedenih istražnih radova na potencijalnoj lokaciji ŽCGO (Fakultet strojarstva i metalurgije Sveučilišta u Zagrebu, 2012.).
5. Hidrogeološka karta područja Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zavod za hidrogeologiju i inženjersku geologiju, Zagreb, 2008.),
6. Inženjersko-geološka karta Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zavod za hidrogeologiju i inženjersku geologiju, Zagreb, 2000.),
7. Izvešće o stanju izrade prostornih planova s prikazom stanja u prostoru Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2011. godine),
8. Izvešće o stanju okoliša Zagrebačke županije za razdoblje od 2005. do 2009. godine (Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša, 2009.),
9. Izvešće o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008. – 2012. (Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Zavod za prostorno uređenje, 2012.)
10. Izvešće o stanju u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2004. - 2006. godine i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Zagrebačke županije za razdoblje 2006. - 2010. godine (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2006., objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, broj 09/06),
11. Karta staništa Zagrebačke županije (Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 2009.),

12. Katalog Poduzetničke zone Zagrebačke županije - Mjesto dobrog ulaganja (Upravni odjel za gospodarstvo, 2010. godina),
13. Komunalni otpad i odlagališta otpada (Agencija za zaštitu okoliša, 2012.)
14. Konzervatorska podloga za Prostorni plan područja posebnih obilježja vodocrpilišta Črnkovec - Zračna luka Zagreb (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu, u suradnji s APE d.o.o. Zagreb, 2009.),
15. Krajoik - Sadržajna i metodska podloga Krajobrazne osnove Hrvatske (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje; Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za ukrasno bilje i krajobraznu arhitekturu, 1999.),
16. Međunarodna zračna luka Zagreb, Ažurirani glavni plan 2008. – Izvršni sažetak, prijevod (Project airport GmbH, 2009.),
17. Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje 2008. do 2012. godine („Narodne novine“, broj 31/08)
18. Nacrt prijedloga V. Izmjena i dopuna Prostornog plana Zagrebačke županije (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2012.),
19. Najvažniji projekti Zagrebačke županije 2009.-2012., (Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije, 2012.),
20. Novelacija Studije zaštite voda Zagrebačke županije sa strategijom razvoja (Hidroprojekt – Consult, Zagreb, 2011.).
21. Pedološka karta Zagrebačke županije (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999.)
22. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine („Narodne novine“, broj 85/07),
23. Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije (H-PROJEKT d.o.o., 2011.),
24. Plan navodnjavanja poljoprivrednih površina i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama za područje Zagrebačke županije (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2006.).
25. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine (Državni zavod za statistiku, 2002.),
26. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine (Državni zavod za statistiku, 2011.),
27. Prijedlog Izmjena i dopuna Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (Odluka o izradi „Narodne novine“, broj 96/12, Prijedlog Izmjena i dopuna – javna rasprava, ožujak 2013., www.mgipu.hr)
28. Prijedlog Izmjena i dopuna Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske (Odluka o izradi „Narodne novine“, broj 96/12, Prijedlog Izmjena i dopuna – javna rasprava, ožujak 2013., www.mgipu.hr)
29. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2009. do 2012. godine („Narodne novine“ broj 147/09)
30. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, 1999. objava: „Narodne novine“, broj 50/99),
31. Program zaštite okoliša Zagrebačke županije (Oikon d.o.o., Zagreb, 2003., objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, broj 20/03),
32. Projekt inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije (Hrvatski geološki institut, Zagreb 2009.),
33. Prostorni plan Grada Zagreba (Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba, objava: „Službeni glasnik Grada Zagreba“, broj 8/01, 16/02, 11/03, 2/06, 1/09, 8/09),
34. Prostorni plan područja posebnih obilježja cjelovitog kompleksa Zračne luke Zagreb - Master plan - Sažetak, prijevod (NACO - Netherlands Airport Consultants B.V., 1997.),
35. Prostorni plan područja posebnih obilježja Črnkovec - Zračna luka Zagreb (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2012., objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, broj 23/12),
36. Prostorni plan Zagrebačke županije, uključivo I., II., III. i IV. Izmjene i dopune (Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, 2002., 2005., 2007., 2010. i 2011. godine, objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, broj 3/02, 8/05, 8/07, 4/10 i 10/11, 14/12 – pročišćeni tekst),
37. Prostorni planovi susjednih županija,
38. Prostorni planovi uređenja velikih gradova, gradova i općina Zagrebačke županije, uključivo izmjene i dopune ovih planova (34 prostorna plana i preko 70 izmjena i dopuna, razni autori, u razdoblju od 2000. do 2013. godine:
39. Prostorno-prometna studija cestovno-željezničkog sustava šireg područja grada Zagreba (Institut građevinarstva Hrvatske d.d., Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Institut prometa i veza, Željezničko projektno društvo d.d., svibanj 2009.).
40. Razvoj seoskog turizma u Zagrebačkoj županiji („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 9/05),

41. Smjernice i programi razvoja turizma u Zagrebačkoj županiji („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 7/04),
42. Središnji registar prostornih jedinica (Državna geodetska uprava, 2011.),
43. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 130/09),
44. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 130/05),
45. Strategija održivog korištenja energije Zagrebačke županije (Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske, 2009.)
46. Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske (Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, 1999.),
47. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, 1997.),
48. Strategija razvitka riječnog prometa Republike Hrvatske 2008. – 2018. ("Narodne novine", broj 65/08),
49. Strategija upravljanja vodama („Narodne novine“, broj 91/08).
50. Stručna podloga zaštite prirode za prostorni plan posebnih obilježja Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje (Državni zavod za zaštitu prirode, 2010.)
51. Studija društveno - gospodarske opravdanosti eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru Zagrebačke županije (Oikon d.o.o. - Institut za primijenjenu ekologiju, 2005., objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, 5/05),
52. Studija gospodarenja otpadom Zagrebačke županije (Dvokut Ecro d.o.o., 2008., objava: „Glasnik Zagrebačke županije“, broj 29/08),
53. Višenamjenski hidrotehnički sustav uređenja, zaštite i korištenja rijeke Save i zaobalja od Republike Slovenije do Siska – Koncept sustava (Elektroprojekt d.d., 2013.),
54. Vodoopskrba Zagrebačke županije - osnovne postavke koncepcije razvitka – novelacija Studije (Dippold & Gerold Hidroprojekt 91, 2007.)
55. Zagreb International Airport, Master plan update 2008. – Report (Project airport GmbH, 2009.),
56. Zajednički plan razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture za razdoblje od 2008. do 2011. godine (Udruga pokretnih komunikacija Hrvatske, Zagreb, 2008.)
57. Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije 2007.-2013. („Glasnik Zagrebačke županije“, broj 27/06).

Propisi korišteni u izradi Izvjешća:

1. Državni plan obrane od poplava („Narodne novine“, broj 84/10)
2. Nacrt Zakona o prostornom uređenju (Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, 2013.),
3. Odluka o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste („Narodne novine“, broj 44/12),
4. Odluka o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, broj 97/10)
5. Odluka o granicama vodnih područja („Narodne novine“, broj 79/10)
6. Odluka o određivanju osjetljivih područja ("Narodne novine", broj 81/10),
7. Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12)
8. Odluka o popisu voda I. reda („Narodne novine“, broj 79/10)
9. Odluka o razvrstavanju javnih cesta u autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste („Narodne novine“, broj 44/12, 130/12)
10. Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 81/06 i 13/07)
11. Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine“, broj 67/07).
12. Pravilnik o općinama koje mogu donijeti prostorni plan uređenja općine smanjenog sadržaja i sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza i obveznim prilogima toga plana („Narodne novine“, broj 135/10),
13. Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 9/11),
14. Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11)
15. Pravilnik o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova („Narodne novine“, broj 7/06, 119/09),
16. Pravilnik sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 117/12),
17. Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, broj 131/12).
18. Uredba o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta („Narodne novine“, broj 57/07)

19. Uredba o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu („Narodne novine“, broj 116/07, 56/11),
20. Uredba o proglašenju ekološke mreže („Narodne novine“, broj 109/07),
21. Uredba o standardu kakvoće voda („Narodne novine“, broj 89/10)
22. Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 152/08, 49/11, 25/13),
23. Zakon o cestama („Narodne novine“ broj 84/11, 22/13)
24. Zakon o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, broj 73/08, 90/11)
25. Zakon o energiji („Narodne novine“, broj 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10)
26. Zakon o otpadu („Narodne novine“, broj 178/04, 111/06, 60/08, 87/09)
27. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06, 16/07, 95/08-Odluka USRH, 46/10 i 145/10),
28. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, broj 39/13)
29. Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, broj 86/12),
30. Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12),
31. Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02 i 100/04),
32. Zakon o šumama („Narodne novine“, broj 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12)
33. Zakon o vodama („Narodne novine“, broj 153/09, 130/11).
34. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12)
35. Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07)
36. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05, 139/08, 57/11),
37. Zakon o zračnom prometu („Narodne novine“, broj 69/09, 84/11).